CORINT
ISTORIE
fictiune
ASLÎ EKE
Sultana
KÖSEM
EROINA SERIALULUI KÖSEM, ACUM PERSONAJ ÎNTR-UN ROMAN
PLIN DE INTRIGI ȘI TAINE CA UN HAREM DE ODINIOARĂ

ASLÎ EKE
Swltem
Kosem
Traducere din limba turcă de Alice Mocanu Prefaţă de Irina-Margareta Nistor Postfaţă şi îngrijirea ediţiei de Doru Dumitrescu
Corint
ISTORIE

Născută la 1 decembrie 1993 la Ankara, Aslî Eke a început să scrie de la o vârstă fragedă. Este atrasă de filosofie, politică şi istoria otomană. A terminat de scris Sultana Kosem în anul 2008, pe când avea doar 14 ani. Romanul este unul fictiv şi departe de a reda în întregime o perioadă istorică.

Redactare: Antonia Kacso Tehnoredactare computerizată: Mihaela Ciufu Design copertă: Dan Mihalache Ilustraţii copertă:
Detaliu din Clipe de huzur în harem, pictură în ulei de Rudolph Ernst, cca 1900 (coperta 1).
Sultana Kosem şi unul din fiii ei, pictură a Şcolii austriece din secolul al XVII-lea (coperta 4).
ASLÎ EKE Kosem Sultan
Copyright © Aslî Eke, 2010 © Lir Literary Agency
All rights reserved.
Toate drepturile asupra ediţiei în limba română aparţin GRUPULUI EDITORIAL CORINT.
ISBN 978-606-793-094 8
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
EKE, ASLÎ

Sultana Kosem / Aslî Eke; pref. de Irina-Margareta Nistor; trad, din lb. turcă de Alice Mocanu; postf. şi îngrijire de ed.: Doru Dumitrescu. - Bucureşti: Corint Books, 2017 ISBN 978-606-793-094-8

I. Nistor, Irina-Margareta (pref.)
II. Mocanu, Alice (trad.)
III. Dumitrescu, Doru (postf.; ed.)

821.17/.88
Prefaţă

Cel mai surprinzător lucru atunci când citeşti asemenea romane este faptul că nimic nu corespunde ideilor preconcepute pe care le avem despre istoria şi adevăratul rol al femeilor într-o societate turcă, suficient de complicată şi care probabil că este cam aceeaşi şi în zilele noastre, chiar dacă rareori ar îndrăzni cineva s-o recunoască deschis.

Suntem acum în secolul al XVII-lea, şi călătoria în timp pare că ne prinde bine, dacă e să ne luăm după fantasticul succes de public al serialelor de gen, preluate mai pretutindeni pe glob! Toate sforile sunt trase cu subtilitate din harem, de cadâne şi nu numai, care urzesc comploturi complicate şi schimbă soarta puternicilor bărbaţi. Ele sunt extrem de strălucite şi strălucitoare, sofisticate şi foarte pricepute în a schimba şi desena o soartă mereu surprinzătoare. Cu zâmbetul pe buze, întotdeauna sublime, poate chiar prea frumoase, de o eleganţă în port nebănuită şi cu bijuterii alese, ele nu dau niciodată impresia că ar putea determina nici cea mai mică schimbare. Sultana-mamă are grijă să nu uite să spună: „Că drumul spre putere trece prin perfectionism şi respect, că trebuie să se ferească de bârfe şi că la nevoie trebuie să accepte să-şi plece capul şi dacă este cazul să treacă mergând, apăsat, fără să-i pese

de cine se află sub picioarele sale..în plus, cel puţin aparent, Kosem are un dezavantaj: ea e grecoaică (iar în serialul Kosem chiar interpretată, la tinereţe, de o actriţă eleno-româncă: Anastasia Tsilimpiou, aleasă la un casting dintre vreo mie de fete). Mahomed încearcă să o cucerească cu gesturi de o candoare neaşteptată, cu buchete de lalele roşii, care ştim bine că vin chiar din această ţară, atât de misterioasă dintotdeauna, şi nicidecum din Olanda. Lecţiile din Coran sunt nelipsite, precum şi

prezenţa eunucilor, care par absolut esenţiali în viaţa de zi cu zi, dar şi în intrigile de palat.

E interesant de descoperit şi care erau legăturile diplomatice ale Imperiului Otoman la acea vreme, cât de important era să ştii limba franceză ori să te laşi vrăjit de armonia sunetelor divine ale celor mai exotice instrumente.

Relaţia cu vârsta a treia sau chiar a patra pare tare asemănătoare cu cea din zilele noastre, oriunde ne-am afla: „Bătrâneţea e singurătate. înseamnă să uiţi şi să fii dat uitării.” Vălul este nelipsit, dar există şi pedepse cutremurătoare: „Şi Murad a poruncit uciderea lui Selim... Selim Beţivul… Şi Murad a poruncit uciderea lui Selim cel Blond… Şi sultana Safiye a poruncit râzând strangularea pederastului Selim… Şi şeful ienicerilor a poruncit trecerea lui prin sabie. Marele Legiuitor nu i-a acceptat dreptul la viaţă; a poruncit strangularea fratelui său Mustafa. Selim Beţivul nu avea nicio şansă.”

Sigur că o remarcă de genul: „Femeile sunt sortite să fie zdrobite sub zidurile plăcerilor trupeşti” nu-i deloc încurajatoare, şi totuşi cititoarele se vor identifica adesea cu personajele din altă lume, care se desprind de realitate.

Palatul Topkapî, locul în care sălăşluia haremul sultanului, pare mai fascinant ca niciodată. Şi apoi ideea că se căutau cărţi cu orice preţ, în limba ghiaurilor, este iar un semn de cultură

Prefaţă 7

nebănuită, mai cu seamă că autorul era un poet, un bard. Descrierile amănunţite fac şi mai intensă trăirea într-o epocă istorică aparent inaccesibilă muritorului de rând al vremurilor noastre. Veşmintele, interioarele, portretele protagoniştilor sunt abil creionate. Şalvarii, caftanele împodobite cu pietre preţioase, papucii cu fir de aur, turbanele, coafurile, toate ajută să ne creăm cu ochii minţii o lume doar aparent armonioasă, dar ispititoare de la

distanţă. Vom mai descoperi personaje pitoreşti precum Derviş Paşa, Victoria Benetti, Kira Cevher, Gulbahar, sultana Hatice, eunuci de toate culorile de piele, Mehmed Paşa, Marele Vizir, emisarul Contarini, Monsieur Gerard, Cemal şi Firuze, Riiveyda, Latife, doica Lokum, Osman, Ahmed…

Autoarea are grijă să dea şi o dimensiune gustativă şi nimic nu pare mai tentant decât un şerbet cu apă rece, ca pe vremea bunicii, un ceai cu magiun de angelică de pădure, mai cu seamă că se spunea că e un leac pentru fertilitate ori o narghilea aromată, cu un parfum îmbătător!

Şi poate cea mai tulburătoare şi mai definitorie metaforă rămâne cea dintre o privighetoare şi o soţie! Pasărea cu glas mă- iastru este ţinută într-o colivie de aur, şi amuţită! Nici unele, nici altele nu erau acceptate de cei care mergeau cu sfinţenie să se roage, încă din fragedă copilărie, la Moscheea Sfânta Sofia!

Tot Marele Vizir este cel mai de temut din tot Divanul! Doar că Zâna Kosem, Sultana neasemuită, va şti cum să-i vină de hac! Imperiul Otoman a stat adesea în mâinile delicate, dar atât de ferme, ale femeilor aparent întru totul supuse!

IRINA-MARGARETA NISTOR

Eram mai mult ca sigură că acest galion[1] fusese folosit cu precădere în scop comercial; nu lăzile voluminoase aflate în colţurile prăfuite erau cele ce mă făceau să gândesc astfel. Mirosul greu al mulţimii înghesuite în hambar[2] era unul acru,

care îţi ardea gâtlejul. La el se adăuga mirosul înţepător de vin şi mirodenii, făcând ca aerul să se prăvălească peste mine asemenea unui nor foarte greu; cu fiecare suflare simţindu-mă parcă tot mai bătrână. Pe măsură ce mirosul acesta punea stăpânire pe mine, deveneam parcă din ce în ce mai mult o parte a navei, vedeam asta…

Privind spre gaura de mărimea unui pumn aflată undeva în tavan, deasupra colţului în care mă aflam, mi-am dat seama că afară se întunecase. Era oarecum ciudat că paşa mă lăsase singură; după toate acele priviri, eram destul de sigură de propunerile pe care urma să mi le facă. Acum însă, închisă în hambarul murdar al galionului, eram târâtă spre tărâmuri necunoscute, iar întunericul, cea mai mare temere a mea, pusese stăpânire atât pe cer, cât şi pe sufletul meu. Mă aflam de-a

[1] Navă cu pânze, de mari dimensiuni, folosită în Europa în secolele XVI-XVII în bătălii şi pentru transport de mărfuri (n.red.).

[2] Loc pe un vapor unde se depozitează mărfurile transportate; cală (n.red.).

dreptul în temniţa întunericului, pe care eu însămi o creasem şi din care nu puteam ieşi.

în portul satului fuseseră ancorate două nave şi, chiar dacă nouă ni se păreau foarte mari, amândouă erau considerate mici în comparaţie cu cele din flota otomană. Cu toate că Tinos[1] nu era o insulă aflată oficial sub dominaţia otomană, imperiul îşi rezervase dreptul de a deţine nave şi soldaţi pe teritoriul ei. Când spun soldaţi, nu mă refer aici la soldaţii europeni, disciplinaţi şi cu reguli stricte, ci la ieniceri care sunt soldaţii turci renumiţi în lumea întreagă pentru revoltele lor, dar şi pentru atitudinea lor impertinentă. Bineînţeles că atunci când îi vedeam îmi îngheţa sângele în vene, dar în acelaşi timp turbanele şi hainele lor ostentative aveau o latură amuzantă. Paşii le erau precum respiraţia, energici şi ritmici, şi chiar dacă viaţa nu se sfârşea în locurile în care ienicerii

puneau piciorul, ea începea brusc să se învârtă în jurul lor. Oricât ne gândeam că, dacă le-am ieşi în cale, acest lucru s-ar putea sfârşi cu moartea pentru noi, nu era deloc aşa, ei nu se enervau atât de uşor. între noi şi turci nu prea apăreau neînţelegeri; făceam parte din două naţiuni diferite ce convieţuiau în acelaşi sat. Acesta ar fi putut fi un exemplu pozitiv, de pace, pentru războaiele ce se desfăşurau în lumea-ntreagă. Cu toate acestea, am auzit că pe pescarul Nicolae l-au omorât din cauza datoriilor şi, ca urmare a acestei veşti, în sat au fost declarate două zile de doliu. Nicolae nu era considerat un om cu o reputaţie prea bună, dar fără îndoială că moartea unui pescar din Tinos era un motiv de doliu.

Faptul că insula noastră se afla sub protecţia Veneţiei ne aducea anumite avantaje. Insula avea o aşezare favorabilă pescuitului

[1] Insulă grecească din arhipelagul Cicladelor cu suprafaţa de 195 km^2, între 1207 şi 1715 s-a aflat sub protectoratul Veneţiei şi ulterior, până în 1821, a intrat în componenţa Imperiului Otoman. în acest ultim an va reveni Greciei (n.coord.).

şi agriculturii, iar clima era blândă. Pe timpul iernii, mangalurile[1] aprinse erau suficiente pentru a încălzi atât biserica, cât şi mica noastră colibă aflată în apropierea ei, dar să ieşi afară când ploaia lovea Mama Pământ nu era un lucru prea bun. Pe timpul nopţii, marmura albă a bisericii strălucea sub şiroaiele de apă şi, pe măsură ce ploaia se înteţea şi lovea în vitraliile din sticlă de Murano care o înfăţişau pe Fecioara Maria, îmi veneau în minte rochiile mele de dantelă albă, cu mâneci scurte pe care le purtam în timpul verii. Dacă înainte de culcare, când îmi spuneam rugăciunea, nu reuşeam să mă descotorosesc de aceste vise, mă supuneam păcatului meu şi le continuam în pat. Pe timpul verii, când alergam pe câmpurile înverzite a

căror frumuseţe nu era cu nimic mai prejos de grandoarea munţilor Tsiknias şi Exo- bourgo, îmi plăcea să strig de parcă descopeream pentru prima oară locurile cărora le aparţineam: Falatados, casa mea…

Oricât de blândă era clima, de încărcaţi de bogăţii erau munţii şi lipsiţi de orice griji erau locuitorii insulei, situaţia financiară a majorităţii populaţiei nu era considerată prea bună. Aceşti oameni, care în afara pescuitului şi a agriculturii nu aveau o altă sursă de venit, pe zi ce trece se solidarizau tot mai mult unii cu alţii, în lupta lor pentru supravieţuire. Sunt sigură că dacă n-ar fi fost proviziile aduse pe insulă de galerele venețiene, sfârşiturile de lună n-ar mai fi venit atât de repede. îndeosebi după vremea recoltei, aceste pământuri roditoare ni se păreau tărâmuri ale exilării, tărâmul oamenilor exilaţi departe de o viaţă ideală. Sunt sigură că fiecărui pescar, meşteşugar, artizan, bogătaş sau cerşetor i se rupea inima când toate navele care intrau în port erau întâmpinate cu entuziasm; această frumoasă insulă, insula noastră dragă, merita oare să fie condamnată la o astfel de invazie? Aceşti oameni care, în ciuda tuturor

[1] Vase din metal în care se ard cărbuni şi care servesc la încălzit, atât în aer liber, cât şi în interiorul casei (n.red.).

problemelor, treceau prin portul nostru de câteva ori pe lună şi apoi navigau din nou spre locurile lor natale, nu ezitau să vorbească necuviincios la adresa Tinosului, ba chiar îşi luau libertatea de a pune stăpânire pe insula pe care o dispreţ iau. Firește că ei, oameni capabili să anticipeze furtunile pe mare, simţeau furtuna ce se apropia…

Negrul înseamnă doliu. Pentru catolicii[1] care cred că înveş- mântarea în negru şi lamentarea îndelungată îi fac pe oameni să se liniştească,

doliul este o alinare în faţa morţii. Pentru văduva şi copiii lui Nicolae, acele două zile au fost o perioadă extrem de lungă şi dureroasă. în satul nostru au mai fost perioade de doliu mai lungi sau mai scurte, dar acum era altceva. Acesta a fost ultimul doliu, ultima rezistenţă în faţa morţii, înainte ca otomanii să ne distrugă satul. Nici când ne-a murit paracliserul nu am trăit un doliu atât de negru. în cele din urmă, toţi locuitorii satului au început să realizeze că doliul nu semnifica sfârşitul, ci un început. Din ziua aceea a început să-mi fie teamă de întuneric, de câte ori se lăsa întunericul, mă cuprindea senzaţia de doliu permanent. Un doliu foarte întunecat şi îndelungat de care nu mă puteam descotorosi. Nopţile îmi păreau mai degrabă nişte condamnări definitive ale întunericului decât începutul dimineţii.

Cu ochii roşii, Maria, una dintre fiicele lui Nicolae, rătăcea ca o albină printre straturile de lavandă care decorau grădina colorată în mov şi verde, trecându-şi degetele prin părul şa- ten-închis, şi şoptea în timp ce încerca să se apropie de mine, la biserică: „Viaţa este foarte scurtă, prea scurtă…”

*

Mi se părea că l-am văzut urcând odată cu mine pe navă pe bărbatul acela chipeş despre care credeam că este tălmaci.

[1] în insula Tinos sunt şi astăzi 220 de biserici catolice (n.coord.).

Sultana Kosem

13

Gândindu-mă dacă mi-ar fi de vreun folos sau nu să vorbesc cu el, l-am strigat de câteva ori, dar degeaba.

în hambar, în afara oamenilor adunaţi probabil de prin celelalte insule greceşti, nu a răspuns nimeni strigătelor mele îndelungate. Pe măsură ce strigam, vocea îmi slăbea. Cuvintele mele au început să semene cu nişte gemete

înăbuşite. Am plâns apoi până mi s-a tăiat răsuflarea, iar după un timp, o femeie în vârstă, al cărei fel de a vorbi m-a făcut să cred că-i din insula Milo, a venit lângă mine pentru a mă linişti. Chiar dacă era puţin, îi puteam înţelege vorbele, dar cu toate astea, din cauza accentului diferit pe la jumătatea lor unele fraze curgeau pur şi simplu neînţelese. Ceea ce vorbeam eu putea fi numită greaca de provincie, pe când a ei era o greacă în care se amestecau cuvinte din limba otomană vorbită în zona Mării Egee. Cuvintele străine folosite de ea stârneau o confuzie şi mai mare în mintea mea deja tulbure.

— Care este numele tău, puiule? De unde au adunat o prinţesă atât de frumoasă ca tine?

Poate că nu reuşeam să înţeleg tot ce încerca să-mi spună, dar cel puţin mi-am dat seama că mă întreba cum mă numesc. Nu ştiam de ce vorbea cu mine, hambarul era oricum plin de oameni care vorbeau producând o gălăgie infernală ce-ţi dădea dureri de cap. Dacă ar fi avut nevoie de o conversaţie plăcută şi satisfăcătoare, şi-ar fi putut alege câţiva oameni cu care s-ar fi putut înţelege.

Limba greacă era o limbă care nu cuprindea cuvinte prea grandioase şi preţioase, pe când limba otomană era tocmai opusul. Pe baza experienţelor mele ulterioare, am învăţat că, în funcţie de jocurile de cuvinte, chiar şi limba otomană se împărţea în mai multe grupe. Limba otomană populară, în comparaţie cu celelalte limbi, era una destul de bogată, dar când vine vorba de limba otomană vorbită la palat aceasta era superioară

oricărei alte limbi pentru că era şi mai afectată. Fiecare frază rostită era de-a dreptul un poem de sine stătător. Această grandoare a limbii a fost şi motivul pentru care poeţii erau consideraţi fiinţe superioare. Dacă o persoană de la palat, înveşmântată în haine simple, s-ar fi amestecat

printre oamenii de afară, ea s-ar fi remarcat imediat în mulţimea aceea cu o singură frază care i-ar Fi ieşit pe gură, ca un peşte mort care se ridică la suprafaţa apei. Diferenţele incomensurabile dintre viaţa de la palat şi viaţa din afara acestuia au fost cele care au dat naştere unui asemenea contrast.

în timp ce, pe de-o parte, încercam să-mi fac o idee despre femeie, pe de alta o studiam cu atenţie. Părul alb era pieptănat dinspre frunte spre spate şi strâns într-un coc îngrijit, dar lejer. Nu pot spune că era un coc sofisticat, dovadă erau chiar şuviţele de păr căzute pe frunte. Puteam vedea însă câteva pietre, fără nicio valoare, prinse haotic în el. în vremurile acelea, cocurile erau indispensabile femeilor din zona Mării Egee.

— Sunt Anastasia Aretino; am fost luată din insula Tinos şi adusă până în aceste locuri din ordinul paşei din Bosnia. Numele tatălui meu este Pierre Aretino. El este paracliserul bisericii Sfântul Nicolae din Tinos. Mă întreb… Ştiţi cumva oare încotro ne îndreptăm?

După aceste vorbe, mi s-a părut că văd o umbră întunecată trecând peste chipul ei sau poate mi-am închipuit. Abia mai târziu, mi-am putut da seama că în întunericul din hambar nu era posibil să văd o astfel de expresie pe chipul său. înainte de a-mi răspunde, femeia şi-a frecat ochii de câteva ori; foarte probabil că gestul se datora oboselii fizice şi psihice adunate de-a lungul zilei. Un timp destul de îndelungat, ochii ei de culoarea mierii au privit fix în ochii mei. Când a început să vorbească, vocea ei era marcată de multă tristeţe şi era înfundată, părea gata-gata să plângă, să se vaite. Mă gândeam că

Sultana Kosem

15

poate toate astea erau o minciună, poate că femeia era unul din cerşetorii de pe acea insulă. Poate că

se apropiase de mine în speranţa de a-mi fura ceva…

— Spre Constantinopol, puiul meu cu ochii ca tăciunele, spre Istanbul.

De cum a rostit cuvintele, a început să-mi mângâie părul asemenea unei mame afectuoase. Prin acest gest al său reuşise să-mi mai domolească temerile. Şi tot ce gândisem doar cu puţin timp în urmă despre această femeie. Experienţele mele de mai târziu aveau să mă înveţe că frica reprezintă începutul unor griji nefondate…

Când am aflat care era locul spre care ne îndreptam, m-am simţit destul de uşurată. Eu credeam că ne îndreptăm spre Veneţia. De obicei, acest gen de nave comerciale se îndreptau spre locuri precum Veneţia, în care inima comerţului bătea în ritmuri alerte. Veneţia însemna un drum lung, în plus de asta auzisem că acolo tinerele erau închise în mănăstiri şi aveau parte de o educaţie nemiloasă, iar călugăriţele erau aspre şi dure. Pe când măreţul Imperiu Otoman era mult mai bogat, era liber şi, cel mai important, era amuzant…

— Puiule, nu voi permite să fii transformată într-o cerşetoare fără stăpân sau într-o sclavă ce poate fi aspru pedepsită. Vino cu mine; îl cunosc pe căpitanul acestei nave. Lasă-mă să i te prezint, nici nu-ţi poţi imagina porţile pe care le poţi deschide cu frumuseţea şi tinereţea ta. Ar fi o mare pierdere ca o fecioară ca tine, a cărei frumuseţe înveseleşte pe oricine, să cadă pe mâinile celor ce trăiesc pe străzile lăturalnice din Pera, cartierul înfiorător al Istanbulului. Tu eşti demnă de palat, de gloriosul sultan otoman.

Am fost vrăjită de aceste cuvinte. Am fost fascinată. Fireşte că toată viaţa mea am fost lăudată şi iubită, dar până în clipa aceasta nu am crezut, nu am îndrăznit să cred că sunt demnă
de ranguri atât de înalte. în uimirea mea, nu am mai fost în stare să o întreb pe femeie de ce se află

în hambarul acela oribil, dacă îl cunoştea pe căpitan.

Amuţisem, am reuşit doar să zâmbesc. De cum m-a apucat de mână, m-a tras pe punte. De trei-patru ore nu mai inspirasem aer proaspăt. Aerul care mi-a umplut plămânii mi-a provocat o scurtă pierdere a cunoştinţei, asemenea opiului…

Vedeam o groază de bărbaţi în jurul meu. De la cei mai înalţi la pitici, de la graşi la unii slăbănogi… Cei mai mulţi dintre vâslaşi erau negri, iar cei care nu erau negri erau bărbaţi puternici şi voinici adunaţi de prin toate colţurile lumii. Mânuirea vâslelor se făcea ritmat, cadenţat. Când mă gândeam la toate astea, privirea mi s-a întâlnit cu cea a unui vâslaş de vreo douăzeci de ani. Neştiind ce să fac, de frică am întors capul, dar reuşisem să-i observ privirea neînfricată şi albastră ca adâncul mării. Duritatea acelor ochi înfrunta totul: suferinţa, sclavia, marea. M-am gândit că şi marea, pe măsură ce-l privea în ochi pe acest flăcău, nu putea să nu i se supună. Chiar şi eu simţeam că mă pierd în ochii lui. îmi amintesc că am lăsat capul în jos şi de ruşine nu am mai fost în stare să privesc în jur. Când am avut curajul să-mi ridic capul, simţind că privirea de un albastru profund era încă aţintită asupra mea, am început să mă uit primprejur. Atâţia bărbaţi, atâta agitaţie… Unii facându-se că nu ne văd se loveau de noi şi, fără să-şi ceară scuze, plecau mai departe, pe când alţii, entuziasmaţi la vederea unor femei, îşi lăsau treaba şi începeau să ne privească. Pentru că strigătele mele au rămas fără răspuns în clipa în care am simţit pe piept mâna unui bărbat care puţea îngrozitor, mi-am dat seama că bătrâna plecase de lângă mine. Bărbatul rânjea arătându-şi dinţii murdari, după care a încercat să mă sărute. îl loveam cu picioarele şi îl plesneam peste faţă drept pedeapsă. Sunetul pe care fiecare lovitură de palmă îl scotea, îl percepeam ca pe un vuiet. Când n-am mai

avut putere, m-am lăsat în jos. De frică mi s-a făcut negru înaintea ochilor, iar zgomotele din jur au început să se îndepărteze; am simţit cum dintr-odată cad în „golul" despre care îmi vorbise tata. în braţele unui bărbat respingător…

Când am deschis ochii, eram întinsă pe jos, iar mirosul puternic de alge şi mucegai, care acopereau scândurile îmbătrânite ale punţii, îmi ardea gâtlejul. Tremuram şi mă gândeam că s-ar putea să fi fost violată. Exista deja posibilitatea să nu mai fi fost mult prea lăudata fecioară, să fi căzut în dizgraţie. Chiar în acel moment, am simţit pe obraz o atingere cunoscută care venea din inimă. Palmele acelea răspândeau o afecţiune plină de duioşie. Trebuie să fi făcut ochii mari de teamă, fiindcă imediat am auzit vocea bătrânei:

— Linişteşte-te, fata mea. Graţie viteazului nostru căpitan, ticălosul acela nu ţi-a putut face niciun rău.

Când m-am uitat, lângă ea stătea un bărbat cu părul şaten, care i se revărsa încâlcit pe umeri. Avea şi o barbă scurtă. în timp ce mă ajuta să mă ridic, mi-a arătat cu mâna locul în care stătea întins cel care mă făcuse să leşin… Pentru a-mi arăta recunoştinţa faţă de el, m-am apropiat de căpitan şi am făcut o reverenţă.

— Permiteţi-mi să-mi exprim recunoştinţa, bayan'. Sunt Anastasia Aretino, unica fiică a lui Pierre Aretino, paracliserul din Tinos. Sunt onorată că am cunoscut un căpitan puternic şi viteaz ca dumneavoastră.

în timp ce vorbeam, mă străduiam, atât cât era cu putinţă, să ţin pironită în ochii mei ca de cărbune privirea lui albastră. Ochii mei îndelung complimentaţi nu puteau face rău nimănui, în plus, puţin entuziasm ar fi putut chiar să mă ajute.

De îndată ce mi-am isprăvit vorba, din spatele căpitanului s-au ivit aceiaşi ochi albaştri

scânteietori gata să dea foc punţii. [1]

[1] Domnule (n.red.).

18

Aslî Eke

Era bărbatul care a vorbit cu mine, m-a luat peste picior şi nu mi-a permis să lămuresc lucrurile atunci când am fost supusă pipăielilor acelui paşă care mă impresionase atât de mult, dar în acelaşi timp era tălmaciul care mă fascinase profund… pe care-l strigasem delirând în întunericul tulburător al hambarului… Pentru că bănuisem că se află pe navă cu noi, el era ţinta strigătelor mele, singura mea şansă la salvare. Faptul că-l vedeam acum, nu trezise în mine nici cea mai mică fărâmă de emoţie sau bucurie; poate că, încă înainte ca el să apară, îmi suprimasem deja toate sentimentele…

Tălmaciul a făcut un pas în faţă, ieşind din întunericul în care se afla; era fermecător, dar din cauza frumuseţii paşei nu mi-am putut da seama de acest lucru de la început. Părul auriu şi barba încărunţită se îmbinau într-o armonie ce nu putea trece neobservată. Cearcănele din jurul ochilor le-am interpretat ca pe nişte semne ale oboselii. A vorbit sigur pe el şi calm:

— V-aţi prezentat fără să fiţi întrebată…

Fără să-şi termine vorba, s-a apropiat de mine cu aceiaşi paşi lenţi de parcă ieşea, iar şi iar, din întuneric… Apucându-mă de unul din braţele pe care le ţineam încrucişate la piept, mi-a pus mâna în palma lui. Ducând-o la buzele ce păreau atât de subţiri, a sărutat-o uşor.

— Nu trebuia să faceţi asta. înainte să ajungeţi în portul din Istanbul trebuie să fi învăţat aceste reguli de politeţe. Cu plăcere…, a mai spus el întorcând spatele.

în timp ce el se pierdea în întuneric, căpitanul a salutat-o discret pe bătrână. Femeia m-a apucat de braţ şi, trăgându-mă, m-a dus înapoi în hambar. Mirosul urât şi neplăcut mi-a dat acelaşi sentiment de slăbiciune pe care mi-l dăduse şi aerul curat

când am ieşit afară. Am început să mă frec la ochi. Bătrâna mă ţinea strâns de mână, şi acoperea orice zgomot cu vocea ei puternică.

Sultana Kosem

19

Cu mult, mult timp înainte să moară tata, Piyotin, negustorul de vinuri considerat unul dintre cei mai bogaţi oameni din sat, dăduse de veste tuturor că-i va cere permisiunea tatei ca fiul său, Markus, să se căsătorească cu mine. Tata a fost atât de încântat de acest lucru, încât noaptea în care s-a auzit vestea şi-a petrecut-o cu ceilalţi beţivani la singura cafenea din sat, situată undeva pe malul mării. Ştia foarte bine că asta contravenea atât normelor religioase, cât şi îndatoririlor sale, dar locul acesta nu era o mănăstire. în sat nu prea se organizau multe nunţi, dar atunci când se întâmpla, distracţia punea stăpânire pe toţi. Era pentru prima oară când tata ignora interdicţiile. Chiar dacă asemeni fiecărui catolic se temea de poruncile şi învăţăturile Bibliei, nu mai putea face nimic pentru că îmbătrânea. în plus, vraciul satului spusese că va muri în cel mult cinci ani, chiar dacă va sta departe de vin şi oboseală. Spusele vraciului m-au speriat foarte tare şi mi-am pierdut răsuflarea, de parcă fusesem prinsă într-un vârtej. Fireşte că tata era atât de beat încât nu a fost în stare să citească asta pe faţa mea. Şi mai era ceva: lui îi era frică de moarte mai mult decât mie. Puteam să-mi dau seama de pe faţa lui, din modul lui de a gândi sau din spusele sale cât de înspăimântătoare era îmbătrânirea, îl provocam, ca şi când eu m-aş fi aflat în faţa morţii; dacă el făcea un pas spre mine, eu mai făceam încă doi spre el. în cele din urmă, am prins ocazia de a ţipa la tata, într-un moment în care i se tăiase respiraţia… El mă privea cu ochii slăbiţi de bătrâneţe.

— Nu vreau să mă mărit tată, nu mă voi căsători. Am să rămân aici cu tine. Vreau să fiu aproape de biserică, tată… Vreau să am grijă de

tine, de ce nu-mi dai voie! Ce ai de gând să faci după ce plec eu, să mergi la cafenea şi să bei? Ai de gând să cânţi cu Piyotin şi să ajungi şi mai păcătos? Sau îl implori pe Cel de Sus să nu-ţi ia viaţa?

20

ASLÎ EKE

în timp ce îmi ştergeam lacrimile cu dosul palmei, din gură mi-au ieşit cuvinte asemănătoare cu cele rostite acum de bătrână. Mai elegante, dar la fel de tăioase şi dureroase. Şi rostite cu o oarecare mândrie…

— Eşti o târfa… De ce nu mi-ai spus că eşti trimisă din ordinul guvernatorului Bosniei, hm? De ce nu mi-ai spus, păcă- toaso… Răul să-ţi fie mereu aproape, ai auzit? Acum du-te şi bagă-ţi cornu-n pernă, du-te, ca atunci când vei ajunge la palat să nu fii obosită, mincinoasă ce eşti…

Cuvintele femeii nu mi-au produs nici cea mai mică ruşine, dar temându-mă să nu-mi facă vreun rău, mi-am găsit un colţişor şi m-am retras acolo. Magia cuvântului „palat” mă învăluise deja. Acum aveam să o ascult pe femeie şi să-i respect ordinele. întunericul căzuse peste mine, învăţam să nu mă mai tem de întuneric, dar în acelaşi timp speram ca el să mă ajute, în sufletul meu, doliul se încheia treptat, pentru prima dată eram sigură că soarele va răsări şi pentru mine. Doliul nu era sfârşitul, el putea fi considerat un nou început…

*

Odată cu ivirea pământului, au început momentele cu adevărat dureroase. Agitaţia de pe navă te cuprindea şi pe tine, îţi doreai şi tu să fii părtaş la acelaşi entuziasm, la împărţirea lucrurilor. Hambarul era stăpânit de mirosul de mucegai şi o teamă palpabilă. Copiii care nu ştiau ce le rezervă soarta plângeau mai tare ca oricând, văicăreala femeilor parcă nu se mai oprea. Dar cele mai rele erau jignirile şi privirile pline de ură ale bătrânei. Până în acel moment, fusesem invidiată de multe

femei pentru frumuseţea mea, dar de data asta era altceva. Dacă n-ar fi fost să plec la palat, cu siguranţă situaţia ar fi fost alta… Palatul… Ce fel de loc era? Avea să fie o catastrofa sau raiul pe pământ? Auzisem că acolo gelozia era o

boală contagioasă, îi făcea pe oameni chiar să ucidă. Cu timpul aveam să fiu martoră la astfel de lucruri: strangulări, înjunghieri, otrăviri… Pentru că viaţa m-a obligat, le-am învăţat pe toate, dar pe atunci, mintea mea inocentă şi trecutul meu mă ţineau departe de astfel de intenţii, de parcă eram vrăjită. Judecând cu mintea de acum, cu trecutul şi experienţele trăite, sunt foarte sigură că singurul motiv care m-a împiedicat să nu o omor pe bătrână în depozitul acela împuţit a fost mulţimea de oameni din jur. Faimoasa concubină recunoscută şi ca stăpâna multor haremuri sau stăpâna imperiului şi a întregii lumi a fost supusă unor tratamente atât de rele. Din discuţiile nocturne, lungi şi pline de învăţăminte pe care le-am avut cu Ahmed am aflat că Safiye[1], Nurbanu[2] şi chiar Hiirrem[3], cea mai norocoasă

[1] Pe numele ei Sofia Ballo, cu origini veneţiene, Safiye Sultan (1550—1605?/1619?) provenea dintr-o familie nobilă fiind, probabil, fiica guvernatorului insulei Corfu. O altă ipoteză o consideră de origine albaneză. A fost soţia sultanului Murad al III-lea (1574-1595) şi, apoi, în calitate de Valide Sultan (sultana-mamă), a fost regenta fiului ei Mehmed al III-lea (1595-1603). A fost înlăturată de la putere de nepotul ei, sultanul Ahmed I (1603-1617) (n.coord.).

[2] Nurbanu (1525-1583). De origine nobilă, italiană sau spaniolă, cu nume diferite (Cecilia, Olivia, Rachel), viitoarea sultană provenea, se pare, din familiile veneţiene Venier şi Baffo, fiind nepoata dogelui Veneţiei. Hasseki Sultan (concubină favorită), apoi soţie legitimă a

sultanului Selim al II-lea (1566-1574), zis şi Beţivul (Sarhos), Nurbanu, pe numele ei întreg Afife Nur-Banu (Doamna Lumină), îi va dărui acestuia 4 copii (3 fete) şi pe viitorul Murad al III-lea (1574-1595). A fost Valide Sultan între 1574-1583. Soacra sultanei Safiye (n.coord.).

[3] Roxelana (1500?/1505?/1506?-1558), cunoscută sub numele de Hiirrem (Cea care râde), Haseki Sultan a fost concubina favorită şi apoi soţie (din 1530) a marelui sultan Soliman Magnificul, zis Legiuitorul (1520-1566), căruia îi va dărui 6 copii. Valide Sultan din 1534, Hiirrem, prin puterea pe care o va deţine, va anticipa epoca Sultanatelor femeilor (dominaţia sultanelor) (n.coord.).

şi măreaţă dintre toate, au fost aduse în marele harem, adică la palat, tot aşa ca mine, uneori în împrejurări şi mai tragice…

Pe măsură ce ne apropiam de portul din Istanbul, renumit în lume pentru părţile bune care nu-ţi permiteau să renunţi la el, dar şi pentru părţile rele care te făceau să juri că te vei lepăda de el, frica ce pulsa în galion dăduse naştere unui tablou ciudat. La prima vedere, eu puteam fi văzută ca o tânără oarecare, demnă de toată mila, ascunsă într-un colţ al acestui tablou, dar care peste ani de zile ar fi putut deveni una dintre cele mai puternice şi respectate femei din lume. în Istanbul totul era posibil.

Dacă ar fi să comparăm situaţia mea de acum cu cea din vechiul tablou, probabil că paşa din Bosnia ar fi fost foarte uimit. Şalvari, cingători lucrate manual, conduri din caşmir împodobiţi cu perle, ilice de aceleaşi culori cu ale şalvarilor, bijuterii foarte valoroase bătute în nestemate care în lumina vie a soarelui străluceau orbitor, toate acestea m-au învăluit de cum am intrat în palat…

Veşmintele pot ascunde defectele trupului, ba chiar şi pe cele ale caracterului sau inteligenţei, dar atunci când o concubină apare ca odaliscă[1] în faţa unui bărbat sau, în cazul palatului, în faţa sultanului, toate defectele devin palpabile pe trupul ei dezgolit… O odaliscă ce nu acţionează inteligent dă greş încă din prima noapte, oricât de mult ar dura enumerarea părţilor perfecte ale trupului său; ea poate avea doar onoarea de a înfrumuseţa fanteziile de o noapte ale bărbatului în patul căruia s-a băgat. Treaba unei concubine care s-a lepădat de orice fel de veşmânt sau mască este mai grea decât a oricărui om de stat. începe să forţeze limitele propriului farmec. O odaliscă, obosită să chibzuiască la lucrurile pe care le-ar mai putea face pentru a trezi interesul bărbatului, poate fi înfrântă doar cu inteligenţă şi talent.

[1] Cadână în haremul sultanului (n.coord.).

Sultana Kosem

23

Evenimentele care au avut loc după ancorarea vasului în Istanbul au amintit şi ele de aventurile de-o noapte ale unei odalisce. în special ale fecioarelor… în clipa în care am ancorat în Istanbul, când ne-am aflat pentru prima dată faţă în faţă cu el, toate eram considerate fecioare, chiar şi bunica a cărei minte a lost întunecată de mânie, influenţată fiind de magia acestor locuri şi care şi-a văzut nepoţii realizaţi… Chiar şi femeia însărcinată în şapte luni putea fi considerată o fecioară, se temea de ce va întâlni pentru prima dată şi nu ştia ce va face. Marinarii intraţi în hambar au scos mai întâi nişte ţărănci, trăgându-le de braţe; strigătele femeilor au continuat să-mi răsune în urechi şi la minute bune după ce ele s-au făcut nevăzute. Până când marinarii au golit jumătate din hambar, acolo au avut loc nenumărate incidente; un bătrân, care arăta destul de rău, a mers la unul dintre negrii voinici de acolo şi i-a oferit o sumă de bani. Dar marinarul, care a înţeles

doar pe jumătate din ce i se spusese, a început să râdă în hohote atât de puternice, încât se zguduiau până şi pereţii hambarului. Peste cinci minute, bătrânul a fost târât şi scos afară. Bineînţeles că marinarul putea să îl alunge încă de când a început să vorbească, dar era uşor de înţeles că se distra copios. Poate că starea de euforie, declanşată de atingerea pământului după săptămâni bune şi care duce de obicei chiar la pierderea raţiunii, era motivul acestui comportament, cine ştie? Dar important era faptul că toţi, uneori câte unul, alteori în grupuri părăseau hambarul şi poate chiar această lume onorabilă. Bunica, adică bătrâna, m-a privit pentru ultima oară în timp ce era târâtă cu nişte eforturi extraordinare de un marinar mărunţel. Privirea ei exprima cu totul altceva decât ce gândeam eu: „Ne vom revedea. Şi atunci nu cred că vei mai avea cum să-mi scapi, preafrumoasa mea copilă…”

Nu-mi amintesc cât timp am stat aşa singură în hambar; dar, după un timp uşile care fuseseră larg deschise încă de la

ancorarea în port au fost închise. Cineva îşi dorea ca eu să rămân singură acolo, în mirosul adormitor, dar în acelaşi timp cumplit de enervant. Deveneam din ce în ce mai furioasă; desigur că cineva demn de marele palat trebuia să fie primul care iese, să fie tratat cel mai bine, să fie cel mai bine îngrijit şi protejat, însă situaţia mea nu era cu nimic diferită de cea a unui bătrân care mai avea zece-douăzeci de ani şi împlinea un secol şi rămăsese în cală pe tot timpul călătoriei, ba chiar situaţia lui putea fi considerată mult mai bună.

Acum nu-mi mai amintesc cât timp mi-am petrecut singură în hambarul vasului. Pe parcursul călătoriei, îmi pierdusem noţiunea timpului; o călătorie fără sfârşit, desfăşurată pe mare, îl facea pe om să se rupă de orice realitate… Timpul şi

trecutul dispăreau parcă în neant; cu toate acestea, speranţa putea fi considerată încă prezentă, dacă mă gândeam la situaţia mea. Cel puţin aşa credeam.

Stând aşa cufundată în gânduri, am auzit nişte voci puternice care m-au speriat. Printre ele era şi cea a unui bărbat care vorbea cu un accent ciudat, într-o limbă pe care nu o înţelegeam şi care îmi era cu totul străină. Păreau sunete venite dintr-un basm fără sfârşit. în ziua aceea aveam să aflu că limba pe care unul dintre acei oameni o folosea oftând adânc şi întrerupându-şi întruna vorba era limba otomană.

— Mare Eunuc, acesta este un cadou foarte preţios pe care guvernatorul Bosniei îl oferă palatului imperial şi padişahului. O tânără grecoaică; nu a fost examinată, dar toţi locuitorii acelui sat au dat asigurări că este fecioară. Vă pot garanta că în ultimii ani nu aţi mai văzut o frumuseţe atât de fermecătoare; mai mult decât atât, frumuseţea ei întrece legendara frumuseţe a tinerei sultane Safiye şi are o inteligenţă atât de ascuţită, încât ar face să pălească până şi inteligenţa renumitei sultane

Sultana Kosem

25

I liirrem. Acum este o ţărăncuţă needucată şi necizelată, dar fac rămăşag că în viitor va conduce lumea.

Eram mai mult decât sigură că aceste cuvinte fuseseră ros- lite de tălmaci. Dar pe atunci eram atât de naivă şi neştiutoare, încât nu fusesem în stare să-i înţeleg spusele… După o tăcere lungă ce mi s-a părut că a durat câteva ceasuri, o voce puternică a poruncit:

— Duceţi-mă la ea!

Când uşile s-au deschis larg, am fost de-a dreptul şocată şi am închis ochii. în întunericul de pe vas, ochii parcă îmi îmbătrâniseră şi nu mă mai ajutau deloc. în faţa luminii, mi-am plecat capul,

nu ştiu dacă din respect sau de teamă. Până să-mi dau seama ce se întâmplă, am simţit cum o mână uriaşă m-a apucat cu putere de bărbie. în timp ce încerca insistent să îmi ridice capul, îl auzeam cum, din cauza emoţiei şi a reuşitei, gâ- fâia. în cele din urmă, privirile ni s-au întâlnit; spre deosebire de ceilalţi bărbaţi, a început să îmi privească faţa cu atenţie şi (ară nicio teamă. Se bucura de fiecare clipă, iar zâmbetul de pe chipul lui exprima ceva cunoscut de întreaga lume: mândrie.

Când m-a ridicat în picioare ţinându-mă uşor de mână, eu, înfruntându-mi toate temerile cu ajutorul mândriei date de atitudinea acestui om minunat, mi-am poziţionat trupul în aşa fel încât să-l poată vedea în cel mai bun unghi, iar lumina să cadă aşa cum se cuvine. în timp ce îşi plimba privirea plină de dorinţă pe formele mele care abia începuseră să prindă contur, brusc, m-am îngrijorat. Omul acela mi-a pus mâna într-un mod grosolan pe sânii încă în formare care continuau să îmi producă o dulce durere. Cu teamă şi ruşine în privirea înlăcrimată, mi-am întors capul spre partea în care se aflau marinarii. Din fericire, mulţimea se împrăştiase de parcă ştia ce urma să se întâmple.

26

ASLÎ EKE

Mâinile bărbatului au continuat să-mi pipăie fiecare parte a trupului. Fireşte că un alt bărbat ar fi exagerat cu aceste atingeri, ar fi fost forţat de instinct, dar el nu era aşa. Nu ştiu care ar fi putut să fie motivul, dar sunt sigură că, dacă ar fi fost alt bărbat cel care m-ar fi pângărit cu atingerile lui, aş fi căutat de mult o cale pentru a mă sinucide din cauza ruşinii trăite. Dar el mă atingea uşor, lipsit de orice fel de sentimente, cred că ceea ce atingea el de fapt erau doar inima şi destinul meu. în clipa în care mi-am dat seama că atingerile lui nu erau ca acelea ale unui bărbat obişnuit pentru a

descoperi şi a cuceri, ci pentru a putea crede şi a putea avea încredere, m-am eliberat de orice fel de teamă şi ruşine. Au rămas mândria, solidaritatea, credinţa şi maturitatea. Pentru prima dată în viaţa mea începeam să cred în mine, în ceea ce aş putea reuşi şi aş putea simţi. Mă întrebam de ce nu-l întâlnisem înainte pe acest om, undeva în interiorul meu, în credinţa mea nemărginită. Mă întrebam până la sân- gerare; de altfel acesta era şi scopul meu: să sângerez, să mă rănesc. în faţa Celui de Sus simţeam o recunoştinţă nemărginită că mă aflam în faţa acestui om, pentru că şi pe el îl întrebam până la sângerare. în timp ce mă întrebam cine sunt, ce sunt, ce se va întâmpla cu mine, undeva în mintea mea mi s-a arătat tata. Era în uşa hambarului, în interiorul lui, sus, jos, peste tot. în timp ce mă gândeam la moarte, o voce pe care o uitasem demult s-a auzit de undeva, de foarte departe:

— Destinul…

Acesta a fost primul cuvânt pe care mi l-a spus Mahomed. Purta numele profetului musulman, era la fel de impresionant, măreţ şi puternic ca el. Primul cuvânt care-i ieşise pe gură era o revelaţie, trebuia gravat în piatră, trebuia să fie păzit de absurditatea eternităţii şi prezentat generaţiilor viitoare. Terminasem cu întrebările şi tata se pierduse, el se afla în nimicnicie, în golul despre care îmi tot vorbise…

Sultana Kosem

27

Totul se rezuma la destin. Tot ceea ce era decisiv: trecutul, prezentul şi viitorul.

în esenţă, toate reprezentau destinul.

*

Orice om care ajunge în faţa Istanbulului este pur şi simplu obligat să-şi plece capul în faţa priveliştilor provocatoare ale .irmoniei născute din îmbinarea moştenirii grandioase, pe care Suleyman Legiuitorul i-a cerut geniului arhitectural, cunoscut

şi ca Mimar Sinan[1], să o creeze asemeni unui zeu, cu sublimele cupole, minarete, conace şi medrese. Cu fiecare apus de soare se ridica un miros care suprima izurile de mirodenii şi peşte ce Împresurau oraşul. Bineînţeles că nu era mirosul Istanbulului care putrezea sau al Bosforului pe care un iubit îl lăsa în urmă în strigătele unei zile pierdute. Acesta era un miros proslăvit de haosul creat de teamă şi depravare, mirosul poruncilor şi al celor zdrobiţi de aceste porunci. Se răspândea pe străzile înguste şi noroioase, dar şi prin pieţele devenite cele mai frecventate locuri de trăsurile ale căror perdele ascundeau comori misterioase. Acest miros este suprimat doar de creaţiile Marelui Sinan. Aceasta este comunitatea lui Sinan, poporul său. Rezistă putrezirii, ca tăieturile de pe braţele condamnate să fie puse în lanţuri ce amintesc de sclavie; eternitatea tuturor acestor creaţii ale sale sprijină într-o oarecare măsură vitalitatea pe care oraşul o pierde pe zi ce trece. Mirosul prospeţimii nemuritoare răspândit de acest popor suprimă într-o clipită mirosul putrezirii, însă, când nu mai rămâne nimic în afara unui

[1] Koca Mi'mâr Sinân Âgâ (1489/1490-1588) - deţinător al demnităţii de arhitect imperial începând cu domnia sultanului Soliman Magnificul şi recunoscut ca cel mai mare arhitect din Orient. A realizat 94 de moschei (camii), 52 de moschei mici (mescit), 55 de şcoli de teologie islamică (medrese), 36 de palate (saray), precum şi numeroase poduri, caravanseraiuri, apeducte şi spitale (n.red.).

miros greu de acoperit, împotrivirea poporului Marelui Sinan ia sfârşit, cedează.

Bosforul răsună de chemările la rugăciune ce se ridică din zeci de moschei, la construcţia cărora şi-a adus contribuţia Marele Sinan. în special rugăciunea ce se înalţă din Moscheea lui Soliman[1]

care datorită mormântului său era acceptată ca patrie a sa, îl purta pe Marele Sinan spre străzile Istanbulului, spre Bosfor şi spre galerele otomane, spre vapoarele străine ancorate acolo, dar şi spre palatele şi grădinile ce-i împodobeau malurile. Moscheea este o operă din perioada uceniciei; cu toate acestea, când a început să-şi vorbească propria ei limbă, această construcţie, aşezată pe patru piloni în formă de picior de elefant şi cu patru minarete, l-a ridicat pe Sinan la rangul de expert. Spre deosebire de popor, prin nemurirea sa, capodopera lui s-a împotrivit atâtor cutremure, n-a acceptat nici măcar o clipă să îşi plece capul. în faţa zidului cu vedere spre Cornul de Aur[2], în mormântul învăluit în alb, acceptat ca fiind o bucată de paradis, îşi doarme somnul un trup nemuritor: arhitectul Sinan.

[1] Siileymaniye Camii - Moschee din Istanbul, cea mai cunoscută şi mai impresionantă creaţie a lui Mimar Sinan. Aici se află mormântul lui Soliman Magnificul, precum şi locul de veci al arhitectului (n.red.).

[2] Numit de turci Haliţ, este un golf ce împarte oraşul Istanbul în două: oraşul vechi şi cel nou (n.red.).

[1] Numele întreg al lui Kosem (care înseamnă Lider, Libertate, şi pe care i l-a atribuit sultanul Ahmed I pentru calităţile ei de conducător şi de spirit independent) era Mâhpeyker (Rază de lună) Kosem (n.coord.).

Am urcat pe puntea vasului călcând pe marginile cearşafului alb care fusese aruncat pe mine asemeni unui giulgiu; am reuşit intr-o clipită să înfrâng disperarea ce se abătuse asupra mea ca întunericul etern. Nu am avut parte de momentul apusului de soare; când mi-am întors capul pentru a urmări imaginea pe care o oferea galionul, lăsând în urma lui soarele învăluit într-o culoare sângerie, câţiva eunuci, îmbrăcaţi cu veste tivite cu blană şi

purtând pe cap turbane înfăşurate asemenea unor şerpi albi, despre care credeam că sunt ajutoarele lui Mahomed, m-au împuns în spate şi, trăgându-mă de braţe, m-au avertizat să nu mă abat de la drumul meu spre necunoscut. M-am uitat pentru ultima dată spre galion, ochii mei îl căutau pe tălmaci, dar nu l-am văzut. Plecase, nu ştiu unde, dar plecase şi el cu mare uşurinţă. Poate a ales să plece în clipa în care Mahomed a intrat în hambar, ştiind că voi pleca şi eu, şi poate pentru a nu vedea ce pierde. Spusese că sunt un cadou, eu, Kosem[1], eram un cadou neasemuit, oferit de guvernatorul Bosniei. Dar, de fapt, în timp ce se îndepărta, el repeta aceste cuvinte în limba imposibil de tradus a inimii sale:

— Ştiu în ce te vei transforma, Anastasia, uite, tocmai de asta mă îndepărtez de tine, ca să nu fiu părtaş la momentul tău de început. Ştiu că, pentru a-ţi atinge scopul, îi vei călca în picioare pe unii, ignorându-le prezenţa. Dar să ştii că, dacă într-o bună zi, eu voi fi cel călcat în picioare, mâinile mele şi mânerul săbiei vor deveni cei mai buni prieteni, făcând ca acest trup, prins între dorinţă şi senzualitate, să plătească scump. Nu-ţi pot spune Kosem, Anastasia; cunosc atâtea limbi, culturi şi suferinţe, dar nu pot încerca să te schimb. în ziua aceea te voi lăsa singură, Anastasia, am să mă îndepărtez aşa cum nu am mai facut-o înainte, cu mândria ce îmi va topi inima de supărare până la ultima suflare, dar în acelaşi timp şi cu regrete. Din acest motiv nu te pot iubi; cine ştie câte odalisce vor muri în harem din cauza ta…

în timp ce mă gândeam la toate astea, nu mi-am dat seama că am fost târâtă în mijlocul unei mulţimi, până când un grup de pescari ne-a oprit undeva la capătul portului…

— Iar o concubină veneţiană, Mare Eunuc? O odaliscă cu ten palid şi bucle aurii ce i

se revarsă pe frunte? Nu vă considerăm prietenii noştri; ia priviţi, poporul moare de foame.

în timp ce respiraţia urât mirositoare a pescarului se ridica rătăcind printre eunuci, încercam să mă obişnuiesc cu această ciudăţenie.

— Voi aduceţi încă o odaliscă în haremul lui Ahmed; nu vă e frică de noi?

Eunucii nu păreau deloc surprinşi de cele auzite şi s-au aruncat în faţa mea pentru a mă proteja. L-am văzut pe unul dintre ei cum îşi scoate din spatele şalvarului de mătase un hanger[1] ameninţător, al cărui mâner era împodobit cu rubine şi desene

‘ Pumnal mare cu lama încovoiată (n.red.).

încâlcite. La zece luni de la căsătoria mea cu Ahmed, acest eunuc avea să devină şeful eunucilor; era tânăr şi neştiutor, la lei ca mine. Avea o experienţă de viaţă de şaptesprezece sau optsprezece ani, dar înainte de a ajunge la maturitate, bărbă- ţia îi fusese smulsă şi alungată din suflet. Bineînţeles că simţea i a şi cum o parte a sufletului îi lipsea; în felul acesta înţelesese la o vârstă fragedă ce poate face un cuţit. Pe măsură ce a crescut, furia ce-i hrănea sângele din vene a dispărut, lăsând în urmă un adolescent ce semăna mai degrabă cu un cadavru. Avea ochii încercănaţi. întâmplările la care fusese martor au rămas ascunse în colţuri ale sufletului pe care le uitase demult, nu mai avea nicio teamă, nici măcar teama de moarte. Când acea parte a sufletului său a ajuns pe fundul Cornului de Aur şi rănile de cuţit nu erau încă vindecate, îşi dorise nespus de mult să moară. Plângea, striga, vărsa necontenit şiroaie de lacrimi, astfel ca moartea să poată înţelege cât suferă, cum se zvârcoleşte de durere. Această dorinţă neîmpărtăşită pe care o simţea faţă de moarte nu era cu nimic diferită de iubirea pe care bănuia că nu o va simţi niciodată pentru vreo femeie. Erau

atâtea lucruri pe care nu le va putea oferi niciuneia dintre ele; iar femeile, la rândul lor, nu-l vor lăsa niciodată să le cunoască farmecul pe care îl pot dărui unui bărbat.

Pescarul a rămas indiferent la pumnalul pus la gât, dar parcă îl şi vedeam pe tânărul eunuc cum rânjeşte. A început să vorbească pe înţelesul celor din jur. Vocea lui nu era foarte puternică, parcă nepotrivită cu trupul lui masiv. Marinarii vociferau şi chicoteau, dar au stat să-l asculte pe cel care le vorbea:

— Neruşinaţilor, neghiobilor… Sunteţi nişte beţivani ordinari, chiar nu vă e frică să-l insultaţi pe sultan?

De mânie, venele de la tâmple stăteau gata să-i explodeze, iar paloarea feţei îi scotea şi mai mult la iveală frumuseţea.

32

Aslî Eke

Clipeam cu teamă şi simţeam cum îmi tremură mâinile pe care le împreunasem la spate.

— Nu vă este ruşine când folosiţi asemenea cuvinte mizerabile? Ia spuneţi-mi, oameni buni, ce vor face oare trupurile voastre fără viaţă când vor ajunge sub pământ, după ce l-aţi insultat aşa pe sultan?… Pe Preaslăvitul nostru Sultan…

Auzind asemenea cuvinte, pescarii beţi au fost reduşi la tăcere; au renunţat să-şi mai agite pumnalele, au început să se retragă şi fiecare a pornit pe drumul lui. Asta nu însemna că le venise mintea la cap pentru totdeauna, dar vedeam că cele spuse de eunuc avuseseră un efect şi însemnau ceva. Chiar dacă vocea lui nu era una puternică, prin forţa cuvintelor rostite scotea în evidenţă atât partea pierdută a sufletului său, cât şi recunoştinţa nepreţuită pe care i-o purta sultanului. Se spune că incidentele vin şi trec; continui să mergi aşa cum ştii, atâta vreme cât calea nu-ţi este tăiată de tâlharii acelor timpuri. Şi noi ne-am continuat

calea, conduşi de această atitudine de voinţă puternică.

Cu fiecare pas făcut, în loc să mă îndepărtez de trecutul meu, simţeam cum clipă de clipă mă apropiam parcă şi mai mult de el. Neputincioasă, mă tot aşteptam ca vreun pescar să se arunce brusc în faţa mea, să vorbească greceşte cu mine. încercam să mă rup de trecutul meu, dar cu gândul că în drumul meu spre viitor voi învăţa şi o limbă nouă, voi putea vorbi cu orice străin care îmi va apărea în cale. Continuam să înaintez, fiecare pas mă apropia de noua mea viaţă, dar simţeam o teamă imensă faţă de necunoscut. Mă îndreptam în tăcere spre noua mea identitate.

Pe măsură ce mă îndepărtam de port, armonia dialectelor ce se împleteau începea să-mi sune ca o mângâiere. Era primul mister care mă tulbura de când ajunsesem în noua mea patrie.

Sultana Kosem

33

— Cât de fascinanţi sunt doi ochi negri ca tăciunele, zăriţi In spatele unui văl alb, tot atât de fascinantă este şi comunita- lea din Pera[1], avea să-mi spună Mahomed în următoarele luni. IV măsură ce înaintează spre haosul de zi cu zi, comunitatea i are formează Pera începe să se distrugă prin cruzimea şi peri- i uleie obişnuite. Fiecare entitate de aici, care se ridică neţinând i unt că distruge orice şi pe oricine, este sortită să fie strivită de puterea despotică a mirosului dulce-acrişor specific aurului şi hanilor.

Din agitaţia nepăsătoare a sclavilor, din felul în care ■ iluindenţa comorilor capabile să intimideze pe oricine acopereau împrejurimile, neputând fi ignorate, şi din strigătele şi g.ilăgia care îţi suna în urechi, mi-am dat seama că am ajuns in Pera. Haosul acesta avea un puls invizibil, care mă acaparase şi pe mine, şi mă făcea să-mi doresc să mă amestec şi eu in acest haos ca şi când aş fi făcut parte din el. Nu era uşor să privesc din

spatele vălului la ce se întâmpla în jurul meu, căldura umedă de vară a Istanbulului îmi îngreuna vălul alb şi mă tăcea să transpir. Trebuie să fi arătat mizerabil. Cu toate acestea, ceea ce vedeam mă fascina, braţele străine care mă trăgeau în acest univers au fost motivul pentru care am suferit o nouă înfrângere.

în locul în care atâtea popoare şi rase se îmbină, comerţul era pulsul comun. Mătăsuri indiene înfăşurate pe braţele unui oriental cu faţa palidă, folosit pe post de hamal, un negru gras pierdut sub vasele de alamă incrustate cu rubine şi atâţia sclavi condamnaţi să-şi piardă identitatea în gălăgia pe care chiar ei o făceau… în văzul tuturor, pe scenă, toţi se zbăteau

‘ Cartier al Istanbulului, în nordul şi estul cartierului Galata, extensia vechiului oraş genovez (n.coord.).

34

zdrobiţi fiind de privirile şi vorbele trecătorilor, căutând cu disperare o cale de evadare. O mână care stătea întinsă, în permanenţă, în eventualitatea în care călătorii ar fi întins câţiva bănuţi, o găină fugită din coteţul său şi un câine râios ocupat să o fugărească… în locul acesta toate erau acceptabile, puteau fi aprobate de toţi, cu excepţia unor clienţi lefteri, greu de convins. Doi arabi îşi răsuceau mustăţile falindu-se cu turbanele lor albe, dar aceste turbane nu semănau cu cele ale eunucilor care mă păzeau, amândouă erau făcute dintr-un material ieftin care în lumina soarelui părea ponosit. Era important să acorzi atenţie detaliilor, era la fel ca diferenţa dintre a privi şi a observa. Până la urmă totul stătea ascuns în detalii, erau atât de multe femei peste care fuseseră aruncate văluri albe şi care, în aglomeraţie, fiind greu de observat dintr-o privire erau strivite de subaprecierea detaliilor. Aveam să aflu că în Pera detaliile erau subapreciate, Pera însemna să te uiţi şi să nu vezi.

Şi cu toate astea, viaţa nu era decât un mic detaliu pe care-l trăiai consolându-te cu lucrurile după care alergai.

Toţi umerii, toate picioarele păreau să fie împletite între ele. Pera avea o limbă proprie; limitată şi redusă. Pentru că era de aşteptat ca totul să se întâmple într-o perioadă scurtă de timp, aşa era cel mai bine; problema vânzătorului era să vândă sau să rămână cu marfa. Fireşte că şi respectul era important, dar sub toate aceste priviri învăluite de ambiţie şi acesta era forţat să devină un simplu detaliu; până şi cafelele, ce treceau din mână în mână, păreau să nu mai aibă nicio importanţă, nicio valoare. Rahatul, cuişoarele, ameţitoarele colonii de lavandă, narghilelele înecate de esenţele diferitelor mirodenii folosite pentru a uşura luarea deciziilor sau pentru liniştire… De dragul fiecărui moment petrecut aici, cumpărătorul îşi însuşea, chiar şi pentru puţin, ritmul care bătea încă dinainte ca el să vină aici,
Sultana Kosem
35
Hind dispus să devină o parte a sa. în acest timp, mărfurile şi i lavii expuşi la vânzare stăteau în colţul lor, fără să scoată ni- t Iun sunet, acceptându-şi în felul acesta soarta. într-una din zilele în care îmi era greu să mă adaptez şi să accept ce se pe- l rece, Mahomed avea să-mi spună că strămoşii noştri aveau o i apacitate intelectuală deloc de neglijat în a ne reaminti că împotrivirea la ceea ce îţi este scris este un păcat.

După ce am traversat Pera, am intrat pe o stradă cam pus- t ie, al cărui capăt nu se vedea din cauza întunericului. Acolo ue aştepta o lectică înconjurată de patru eunuci. Unul dintre tinerii eunuci care mă însoţeau în această călătorie a făcut un semn, iar un altul dintre cei patru care aşteptau a deschis uşa.

— Dacă vreţi, urcaţi în lectică, vremea se răceşte din ce în ce mai mult şi dacă vă

îmbolnăviţi, nu o să ni se mai dea pace, o să avem multe de îndurat…

Interiorul nu era prea spaţios, dar arăta minunat. Bancheta din spate, destul de lată, era îmbrăcată în catifea roşie. Pentru a (iuţea simţi plăcerea atingerii, mi-am suflecat până la cot vălul care mă acoperea şi mi-am plimbat mâna pe ţesătură. Apoi, cu o mişcare bruscă mi-am ridicat vălul de pe faţă şi, cu un aer sfidător, am inspirat adânc. Uşa lecticii era încă deschisă; când l-am observat pe eunucul care mă urmărea de afară, mi-am ascuns mâna la spate; un gest copilăresc. Eunucul nu şi-a ferit privirea, nu era deloc greu de înţeles că se străduia să-şi înfrâneze zâmbetul apărut pe faţă… A întors capul şi a scos un fluierat, undeva spre întuneric. Când a început să vorbească, am clătinat din cap întrebându-mă dacă toate acestea se petrec în realitate sau sunt doar un vis.

— Am auzit că veniţi din Istendil; acolo trebuie să fie ultimul loc în care a ajuns oastea Sublimului Stat Otoman. Pe unde a trecut, sigur împrejurimile au fost devastate şi scăldate în sânge.

36

Aslî Eke

A încercat să-şi ascundă sub turban buclele blonde căzute pe frunte. Apoi a renunţat şi a zâmbit, după care a continuat să vorbească fără nicio teamă. Sclipirea din ochii lui îmi încălzea sufletul, mă făcea să retrăiesc, iar şi iar, un sentiment deja cunoscut. Am inspirat adânc.

— Populaţia nu are nicio vină, totul e din cauza veneţieni- lor. Sunt foarte pricepuţi în a împroşca cu noroi, toţi sunt intriganţi. Sigur, dumneavoastră nu ştiţi toate astea.

S-a oprit şi a zâmbit din nou.

— Sunteţi nouă pe aici…

I-am ascultat cu emoţie vorbele, simţind cum îmi ard urechile de bucurie. Fericită că am auzit,

că am reuşit să mai aud încă o dată limba mea maternă, am început şi eu să vorbesc. Greaca lui era foarte bună, dar să nu vă înşele faptul că am spus bună, adevărul este doar că dialectul său se asemăna foarte mult cu al meu. Cine ştie, poate că este şi el din Ciclade, mă gândeam eu, nu putea fi din Tinos, dialectul lui nu semăna nici cu cel al celor din Andros, pentru că greaca de acolo era mai stricată, din cauza culturii otomane care se infiltrase deja. Ar fi putut să fie din Naxos sau Santorini[1]...

—■ Iertaţi-mă, având în vedere că sunteţi un atât de bun cunoscător şi vorbiţi limba mea de parcă v-ar fi limba maternă, pot să vă întreb din ce insulă sunteţi?

Pe faţa lui imberbă s-a ivit un zâmbet, iar ochii îi erau de un verde-aprins. Pe atunci, Hamit era tânăr, nu împlinise încă douăzeci de ani. Hamit era eunucul care reuşise să stea cu curaj în faţa pescarilor acolo, pe chei, neexperimentat şi înflăcărat deopotrivă. Sub cămaşa simplă de pânză pieptul i se ridica şi cobora neliniştit, iar eu de frică îmi închisesem ochii şi

[1] Insule din arhipelagul Cicladelor (n.coord.).

începusem să mă joc cu buclele mele negre. îmi aduc aminte i um îi stătea vesta brodată pe umerii laţi, de gropiţele pe care Ir (acea când râdea, de buclele aurii căzute pe frunte de sub lurban; ce mult l-am iubit. L-am iubit şi am primit în schimb i cea ce-mi doream. L-am iubit cu dorul de patrie, ca şi când .iş fi obţinut şi nu voi mai pierde niciodată tot ceea ce nu am putut avea; dar, de fapt, cât de multe au fost lucrurile pe care nu le-am putut avea, atunci nu mi-am dat seama. Atât de multe lucruri de pierdut…

— Sunt din Kea[1], nu venim de pe tărâmuri prea îndepărtate. I)ar, de fapt, eu nu mă consider din Kea, nu e demn de mine. Ar fi mai corect dacă

aş spune arvanitul[2]Alexandras Tzavelas, Anastasia; un arvanit cu o datorie de onoare faţă de otomanii salvatori, o datorie de onoare rămasă din strămoşi. Cu tot respectul, datoria mi-am plătit-o sub înfăţişarea lui Hamit, eunucul alb.

Ochii i s-au înceţoşat, s-a retras un pas în spate şi şi-a lăsat privirea în pământ. Uimită fiind de expresia ivită pe faţa lui, m-am lăsat pe spate; chiar dacă nu cunoşteam prea multe despre arvaniţi, ştiam că sunt un neam răspândit în toate insulele.

Mişcându-mi uşor capul, am încercat să-l încurajez să con- I inue să vorbească; trebuie să se fi supărat din cauza atitudinii mele copilăreşti faţă de el, pentru că tremurul din voce îi dispăruse, iar privirea îi devenise dură, ca şi când s-ar fi pregătit de un act de trădare.

— Când vorbesc despre trecutul meu, nu mi-e de ajuns să spun că sunt grec, chiar dacă aşa este scris în documente, în plus, de cum am plecat din Kea, nu s-au păstrat nici documente şi nici alte lucruri sau moşteniri. Toate au rămas în

[1] Insulă grecească din arhipelagul Cicladelor (n.red.).

[2] Membru al unui subgrup de origine albaneză din Grecia (n.red.).

urmă. Dar, dragă Anastasia, tu mergi înainte, eşti demnă de haremul lui Ahmed[1], aşa cum a spus şi pescarul…

Aplecându-se spre mine, a continuat pe un ton ironic:

— Am întrecut măsura, iertaţi-mă…

Şi-a ascuns cu stângăcie sub turban o buclă aurie de păr care-i căzuse pe frunte, şi-a frecat bărbia şi a început să mă privească de parcă aştepta să-i dau un răspuns. în fiecare noapte, în care încerc să uit ochii aceia, mă zvârcolesc în

dormitorul imperial, în patul sultanului meu. îmi amintesc că mă aştepta în locul în care începea calea pietruită ce ducea spre dormitoarele private, până ce ieşeam din dormitorul lui Ahmed. Buclele aurii încă îi cad pe frunte, au devenit şi mai strălucitoare parcă - lui Hamit nu-i place să stea la umbră - picioarele şi braţele i-au devenit şi mai puternice.

— Şi în Tinos erau arvaniţi care trăiau în colonii. Aveau o cultură diferită, cei mai mulţi făceau parte din tagma artizanilor şi de când mă ştiu am avut o slăbiciune pentru artizani. Pentru numele Domnului, ce este patul imperial? Un fel de pedeapsă?

în timp ce puneam toate aceste întrebări, îmi păstram seriozitatea, totuşi el continua să vorbească de parcă citise mesajul privirii mele sfidătoare. Când se întâmplau toate astea, Mahomed nu era prin preajmă şi speram să nu apară prea repede, într-o comunitate în care femeia era privită ca fiind ceva atât de tainic, nu-mi doream să fiu văzută cu vălul ridicat, în timp ce vorbeam cu un eunuc. Amintindu-mi că Hamit fluierase strident, de parcă ar fi chemat pe cineva din întuneric, pentru mai multă siguranţă, mi-am lăsat vălul peste faţă; în timpul acesta, pe buzele lui Hamit s-a ivit un zâmbet, în semn de victorie.

‘ Ahmed I (1590-1617) - sultan al Imperiului Otoman începând din anul 1603, fiu al lui Mehmed al III-lea (n.red.).

Sultana Kosem

39

— Văd că sunteţi foarte ştiutoare, cu toate astea nu pot pune că-i cunoaşteţi pe arvaniţi. Se fac aproape zece ani de and am ajuns pe aici, timpul se scurge repede.

A râs, era atât de evident că mă lua peste picior, cu maniera i tnfatică în care îmi vorbea. Lăsându-se şi mai mult pe uşa lec- licii, s-a apropiat şi mai mult de mine. Simţem cum

sclipirile din părul lui auriu strălucesc în ochii mei. Apropiindu-mă şi cu de el, i-am şoptit:

— Pari mai în vârstă…

Râdeam; el a răspuns întorcându-şi capul, ca şi când s-ar fi li simţit jignit.

— Bineînţeles că sunt bătrân, nu vedeţi ce mi-au făcut?

A strâns din pumni, în timp ce-şi cobora privirea în pământ. Zâmbind uşor, s-a aplecat din nou în faţă.

— Şi dumneavoastră o să îmbătrâniţi; o să vedeţi, în două /ile, în ce situaţie vă vor aduce.

El a şuierat uşor, iar în timpul ăsta eu simţeam cum ochii încep să-mi ardă. întunericul ce se lăsase începuse şi el să mă sperie. Nimicnicia mea de pe aceste tărâmuri necunoscute pentru mine mă făcea parcă să mă simt lipsită de orice valoare. Neştiutoare, am întrebat:

— Voi sta în camera sultanului?

— Nu, într-un loc diferit, mai mult…

S-a oprit şi, cu un zâmbet care-ţi lua ochii, şi-a apropiat faţa de a mea; atingerea buzelor a fost atât de blândă, de parcă era de mătase.

— Mergeţi într-un loc în care sunt găzduite un fel de prostituate scumpe, care sunt şi depravate. Nu vă temeţi, a râs el.

— Cum îndrăzniţi?

Nu reuşeam să-mi stăpânesc lacrimile. Am încercat să trag uşa lecticii, dar el se sprijinea de ea; mâna cu care l-am atins

ardea de dorinţă şi el a început să transpire. Hamit părea speriat, dar continua să râdă. între timp, eu încercam să-mi adun gândurile şi să îmi fac o idee despre locul în care urma să merg.

Nenumărate camere ce ard în focul iadului şi femei ca nişte diavoliţe cu feţele pline de pomadă… în timp ce trec prin fiecare cameră ameninţând, trupurile lor ard de dorinţă. Sunt gata

să ducă la îndeplinire orice dorinţă a bărbaţilor aflaţi lângă ele, toate astea pentru câteva fărâme de atenţie, încredere şi fidelitate. Pe lângă desenele de pe mâini, pictate cu henna[1], inelele cu smaralde de pe degete străluceau melancolic… Ochii unora reflectau suferinţa amarnică, durerea din inimă; altele însă se certau pe resturile de mâncare, trăgându-se de caftanele împodobite cu sidef.

Nu-mi mai puteam stăpâni lacrimile.

— O să rămân flămândă?

— Nu vă temeţi, eu am să vă fiu alături.

Hohotele lui de râs îmi hrăneau frica, încercam să mă dau înapoi. Lacrimile ajunseseră până la buze, nu erau un mod de a mă apăra în faţa acestei umiliri; îmi era frică şi gata. Tânărul eunuc mă ţinea de umeri şi îmi mângâia părul.

— Nu-i atât de rău.

Vorbea în şoaptă, iar atingerea trupurilor noastre era la fel de blândă. în ochi avea o strălucire specială, dar şi un fel de negură; vorbea cu mine ca şi când ar fi vorbit cu cineva de care nu s-ar putea plictisi niciodată. Continua să şoptească, în timp ce mâinile i se plimbau pe gâtul meu; simţeam cum respiraţia lui fierbinte îmi cobora pe gât, mi-am lăsat capul pe spate cu privirea spre tavan şi am început să plâng.

— Ăsta era momentul pe care-l aşteptam…

[1] Plantă utilizată timp de secole drept colorant (n.coord.).

— Care moment?

Am băgat de seamă că-mi tremura vocea; deja era prea târziu să mă simt stingherită din cauza lacrimilor. Hamit stătea in faţa mea şi mă privea; gropiţele ce-i apăreau în obraji când zâmbea, umerii laţi şi braţele puternice făceau orice om să se simtă în siguranţă. în timp ce ochii

verzi îi străluceau, el râdea, învăţase să râdă în faţa vieţii şi pentru a mă putea învăţa şi pe mine, râdea.

Râsul lui mărturisea într-un fel că destinele noastre se vor intersecta doar într-un punct, fără să se unească vreodată; pe măsură ce râdea, părea că plânge. Când a încetat, îi dispăruseră şi gropiţele din obraji. în faţa mea stătea un copil, ca şi mine; în timp ce-mi săruta mâinile care ardeau în palmele lui fierbinţi, mi-a răspuns la întrebare.

— Momentul în care îmi întâlnesc îngerul păzitor.

Sărutările îi erau blânde, la fiecare sărutare îşi închidea

strâns ochii. Era obişnuit să rămână în întuneric.

Fiecare uşă închisă, fiecare oportunitate pierdută, fiecare secret scos la iveală şi fiecare mărturisire făcută, încrezându-se în disperare şi dezaprobare… Fiecare mic detaliu e ca o piatră de pavaj, pusă pe un drum plin de gropi de noi, sclavii lipsiţi de orice fel de dar de a înţelege şi de a accepta, bazându-ne doar pe experienţa noastră de viaţă. Fiecare, după pasul făcut, încrezându-se orbeşte în puterea uriaşă a destinului, va mai face un alt pas, va mai face o altă oprire. Evenimentele apărute ca urmare a acestor detalii sunt frânturi ale sorţii care au fost transcrise cu măiestrie în viaţă de parcă ar fi fost gravate de mâna unui caligraf. Fiecare detaliu, fiecare pas făcut, fiecare poveste de iubire ce merită să fie uitată, fiecare pasiune interzisă; toate erau în esenţă destinul, aşa cum au spus-o cu mult calm Mahomed şi Hamit...

Când prezenţa lui Mahomed a umplut tăcerea care mă lega de Hamit, doar câteva priviri pe furiş au fost suficiente ca uşa să se închidă. Vocile şi gălăgia venite din afară nu puteau fi interpretate ca fiind un lucru bun. Am tras perdelele lecticii şi am văzut cinci-şase eunuci care alergau urmându-i pe Mahomed şi Hamit. Mahomed şi-a dus mâna la şalvarul albastru, iar Hamit, care a observat mâna ce ţinea pumnalul, a zâmbit

pe sub mustaţă şi a ridicat mâinile în aer. Aceleaşi mişcări, am gândit eu atunci. Acelaşi rol jucat pentru a ceda, pentru a putea ceda în faţa sorţii. Mahomed a scos pumnalul din teacă şi l-a dus la gâtul tânărului eunuc. Ceilalţi eunuci, care urmăreau ce se întâmplă, au început să şoptească încercând să explice prin gesturi comportamentul Marelui Eunuc. Nu fusese nimeni martor la conversaţia dintre noi, eram foarte sigură, dar aşa cum se spunea în harem: „Dacă nu-şi dau seama magii, eunucii o fac… Asexuaţii; nu-mi dau seama de unde ştiu ei de noroc, de şiretlicuri şi de poftele trupeşti?”

— Mare Eunuc…

Hamit râdea în hohote. A continuat să râdă şi când s-a prăbuşit sub impactul palmei încasate peste obraz, până când Mahomed a început să-l lovească cu piciorul. Cu fiecare lovitură devenea din ce în ce mai liniştit, iar după un timp nu a mai mişcat deloc. Mahomed lovea cu sete, de parcă văzuse roşu înaintea ochilor, cred că ceea ce-l mâniase era instinctul de posesie. Hamit zăcea nemişcat pe marginea unei gropi pline cu apă de ploaie; zâmbetul nu-i dispăruse de pe faţă. Mahomed a continuat să-l lovească, poate că a făcut asta din răzbunare, sau pentru ceea ce nu a putut avea, sau pentru ca atunci când eu voi ajunge bogată să-şi poată însuşi lucrurile pe care nu a reuşit să le protejeze în trecut. El era cel care râdea de data asta, râdea în hohote. A deschis de câteva ori gura, dar a închis-o fără să vorbească, a preferat să continue să lovească şi să râdă. Râdea la rivalul său care stătea nemişcat pe jos; fără să-i pese, continua să o facă cu un râs pe cât de timid, pe atât de batjocoritor. Brusc a tăcut. Voia să vorbească, dar să-şi găsească cuvintele potrivite sigur era mult mai greu decât să pună la pământ un eunuc de talia lui, dar mult mai tânăr. A luat în

mână pumnalul şi a călcat cu putere în groapa de lângă Hamit. Apa noroioasă,

care a stropit totul în jur, a cauterizat rănile de pe faţa lui Hamit din care sângele curgea în şiroaie. Nu s-a grăbit să-şi şteargă faţa plină de noroi, poate că în momentul acela era mai bine să rămână nemişcat. Văzând toate acestea, Mahomed a luat pumnalul şi l-a aruncat peste Hamit.

— într-o zi va trebui să-ţi aperi şi tu stăpâna, eunucule, pentru a nu se abate de la calea onoarei.

După ce a rostit cuvintele, Mahomed le-a ordonat eunucilor să ridice lectica. în timp ce mă uitam la drumul luminat de torţe, mă gândeam că întunericul era aşa cum spusese Hamit, nu doar în inimile noastre, ci şi împrejurul nostru. întunericul era poate Mahomed care râdea deasupra noastră a tuturor şi prefera să împrăştie lovituri sau poate era drumul fără torţe pe care-l întâlneai peste tot în Istanbul… în momentul în care teama şi neliniştea ne învăluiau inimile, cel care ne ocrotea era uneori somnul, iar alteori un eunuc alb care stătea de veghe la uşa noastră. Uneori întunericul era chiar omul însuşi, dar era imposibil ca el să observe şi să accepte acest lucru…

Dumnezeu mi-e martor că eu nu prefer lumina; când fiecare suflare a mea sau fiecare colţişor pe care suflarea mea îl încălzeşte se află în întuneric, deprinderea cu lumina este dificilă.

Totuşi promit că totul va fi luminos pentru o vreme, dar lumina despre care vorbesc nu este drumul cu torţe pe care am pornit atunci. Diversitatea este lumina, dar sfârşitul ei corespunde întunericului. Mai devreme sau mai târziu, întunericul îşi desface braţele către lumină. Eu voi fi Kosem până la viaţa de apoi şi lumina ce apare înainte de viaţa de dincolo. Ca şi numele meu, lumina merge cu un pas înaintea tuturor.

Şi apoi vine întunericul…

*

Sultana Kosem

45

Pe măsură ce înaintam pe drum, şuşotelile dintre slugile care purtau lectica deveneau tot mai aprinse. Eram sigură că I lamit nu va mai veni astăzi; de teama acestui lucru nici nu am tras perdelele pentru a privi afară. Discuţiile dintre eunuci continuau cu înflăcărare; fiecare eunuc îşi susţinea în faţa celorlalţi părerile proprii necruţătoare legate de Mahomed sau I lamit. Cu cât distanţa până la palat se micşora, cu atât intensitatea comentariilor scădea, devenind imposibil de ascultat.

Niciodată nu mi-au plăcut călătoriile cu lectica. Când exista plăcerea călătoriei îndelungate cu o ambarcaţiune, nu era nimic mai nemilos decât să străbaţi un drum plin de hârtoape în spinarea hamalilor. Dacă această călătorie este una foarte lungă, prefer să îmi dau vălul jos, să mă bucur de singurătate, şi să îmi întind picioarele, profitând de lărgimea şalvarilor. Pot număra pe degetele de la o singură mână numărul călătoriilor lacute în lectică alături de Ahmed, cu toate acestea educaţia primită la palat nu presupunea o atitudine ce trebuia afişată doar în preajma sultanului. De la cea mai nouă odaliscă până la un eunuc alb abia ajuns la pubertate, de la sultana-mamă până la mai-marele eunucilor cel greu de înduplecat, pentru toţi era foarte uşor să lase garda jos lângă orice slugă din palat sau, mai bine zis, orice sclav. Cineva foarte influent putea deveni victima bârfelor usturătoare, dacă nu-şi lua măsuri de precauţie… Din acest motiv eu, Kosem, ştiu bine că drumul spre putere trece prin căutarea perfecţiunii şi respect. Persoana perfectă este respectată. în faţa celui respectat îţi pleci capul, accepţi orice şi eşti cuprins de mânie… Singura diferenţă dintre un om puternic şi unul slab este doar abilitatea de a putea folosi acea putere pe care fiecare o primeşte încă de la naştere;

la nevoie, trebuie să accepte să-şi plece capul şi, dacă este cazul, trebuie să meargă înainte fără să-i pese pe cine calcă în picioare…

46

Aslî Eke

*

— Se spune că asta este diferită de celelalte!

— Ce este diferit? a izbucnit o voce stridentă.

— Asta din lectică.

— Nu este fata aia grecoaică?

O voce şi mai puternică îi lua pe toţi peste picior.

— Da, ea. Tu ai putut să o vezi?

— Bineînţeles că am văzut-o; are obrajii roşii, iar buzele… Buza de sus este…

în toată viaţa mea nu aveam să aflu a cui era vocea aceea puternică, dar în fiecare clipă de ezitare aveam să-mi amintesc că mi-a făcut o descriere foarte adevărată.

— Are părul lung şi ondulat, negru ca tăciunele. Ochii sunt şi ei negri, genele subţiri şi lungi până la sprâncene.

Eunucul cu voce puternică râdea.

— Ca să nu mai vorbim de sânii şi şoldurile ei mlădioase… Cum să spun, este exect cum trebuie să fie o fecioară, una dintre cele mai frumoase. Sultanul nostru este un om norocos.

încercau să găsească drumul prin întuneric. După o vreme au tăcut, după care s-au oprit. Nu mergeau, dar nici nu lăsau lectica jos. Mereu m-am întrebat cât de mult îi deranja povara grea pe care o duceau pe umeri. Dar dacă stai să te gândeşti, ce este mai important în viaţa asta decât grija de a-ţi salva propria piele? Pentru o odaliscă grecoaică adusă la palat cu atâta greutate, aveam să aflu de la Mahomed că se întâmpla aşa ceva „pentru prima oară", ar fi putut fi condamnaţi la pedepse de neimaginat. Oricât au blestemat faptul că le mai

bătea inima în stările de agonie pe care le trăiau în trecerile de la masculinitate la eunuchism, în lumea asta nu mai conta că erau de un anumit sex sau asexuaţi. Mai devreme sau mai târziu, grija de a-ţi salva propria piele cântărea mai mult decât dorinţele omeneşti.

Sultana Kosem

47

(Ic bine ar fi fost dacă nu eram singură când făceam toate aceste afirmaţii năucitoare; ce bine ar fi fost dacă în viaţa asta a noastră nu am fi trăit întâmplări care să ne readucă în minte faptul că, în esenţă, nu suntem decât nişte biete fiinţe. Ce bine ar fi fost dacă iui aş fi renunţat la această ambiţie a mea. Salvarea propriei piei nu a satisfăcut, nu a putut satisface ura sălbaticilor nici măcar cu această ambiţie…

Aşteptarea mea în lectică nu a fost de lungă durată. Când ne-am pus din nou în mişcare, am avut curajul să trag perdelele şi din spatele vălului am aruncat o privire prin preajmă, florile, în culori strălucitoare şi intense, ce rezistau până şi întunericului nopţii, umpleau grădinile: pe de-o parte, sute de trandafiri care ne stârneau pasiunile şi dorinţele, precum iubitul credincios care ne încarcă de tinereţe şi de care îţi este imposibil să mai scapi, asemenea iederei. De cealaltă parte, celebrele lalele, ah, lalelele pe care, încă, nu m-am săturat să le admir. Chiar şi în exil se găseau mereu câteva fire în vaza de porţelan, obosită şi tristă, cu buza puţin ciobită, aşezată lângă patul meu. Armonia dintre renumitul albastru al porţelanului, care încearcă să sărute uşor durerea dată de spărtură, şi impresionantul roşu al lalelei scotea la iveală un tablou unic; pe noptiera cu incrustaţii de lângă patul meu stătea doar această vază. Roşul atât de rezistent al lalelelor anunţă pe toată lumea că primăvara trece şi reîmprospătează toate amintirile.

*

— Astea sunt pentru tine, mi-a spus Mahomed când mi-a ieşit în cale cu o mână plină de lalele.

S-a învârtit prin camera spaţioasă căutând o vază, dar pentru că nu a găsit, a adus una din altă încăpere.

— Ce frumos au înflorit, de le-ai putea vedea…

48

ASLÎ EKE

Avea să fie foarte mândru de fata care a însemnat o problemă încă de la sosirea ei în harem, când ochii lui de safir străluceau cu totul altfel.

Pe de-o parte iubirea, dragostea şi dorinţa care-i încălzeau inima, de cealaltă parte acest tablou trist şi scene dominate de teamă; toate îmbinându-se în inima lui Mahomed se vor ridica la cer sub forma unui fum urât mirositor al unui amestec periculos.

Nereuşind să mă desprind de profunzimea ochilor lui albaştri, i-am răspuns lui Mahomed în noua mea limbă maternă pe care atunci nu o stăpâneam încă prea bine. Vazele de porţelan erau în mare parte adevărate opere de artă care îmbinau roşul cu albastrul; aceasta era un porţelan lucrat cu măiestrie pe piatra de cuarţ.

Mahomed o numea „Unica” şi continua „la fel ca tine”. Degetele pe care şi le plimba prin părul meu aveau o atingere inocentă, dar şi îndrăzneaţă deopotrivă. Nu îi era teamă; da, foarte posibil să nu-i fi fost teamă de el însuşi, dar de mine era foarte limpede că se ferea.

— Mulţumesc, i-am răspuns eu, trecând din nou în faţa perdelei kaki.

întotdeauna mi-a plăcut această culoare, nuanţa aceea de verzui care se cuibăreşte melancolică la pieptul naturii.

*

Pentru a obţine cheia tuturor acestor frumuseţi nu era suficientă trecerea dincolo de uşa

masivă şi bine păzită. De sute de ieniceri care şi-au asumat personal responsabilitatea de a-l apăra pe sultan; în acest loc în care ajungeau în cele din urmă toate venele imperiului, continuitatea era măcinată de o ameninţare ce ardea mocnit. Chiar dacă ienicerii erau recunoscuţi în lume ca o armată neînfricată, ambiţioasă şi curajoasă, în ultima vreme, ei au reuşit să obţină dreptul care le permitea să-şi ia

mai mult de o soţie şi le oferea şansa de a avea familii numeroase. Din acest motiv, fie că era vorba de Caucaz, fie de Bal- i ani, fermitatea paşilor făcuţi de aceşti ieniceri se diminua tot mai mult. Ienicerii care se confruntaseră cu frigul, căldura toropitoare, coiful şi sabia, deveniseră nişte laşi de dragul familiilor lăsate în urmă. La fiecare pas făcut înainte, preferau să fugă doi înapoi. Actele de revoltă şi jefuire se intensificaseră; în ulii mii zece ani, numărul ofiţerilor superiori ucişi crescuse fără incetare. Pentru că un om precum Sokollu[1] nu va mai veni pe lume încă o dată, iar conducerea militară a fost lăsată de nevoie pe mâini străine. în acest palat, în această inimă care bătea intr-un singur ritm, a fost impusă o cadenţă diferită din cauza celor care o apucaseră pe căi greşite.

în timp ce eram absorbită de măreţia grădinilor, am omis grandioasa Poartă a Sultanului, Poarta Imperială[2]. Era nevoie de o mie de martori pentru a putea crede că fusese ridicată doar cu puterea omului; atâtea tone de marmură albă, pe care au fost lucrate monograma sultanului şi sure din Coranul Sfânt sau din Maica Scripturii… Acea marmură albă avea puterea de .1 influenţa oamenii; atâţia nefericiţi copleşiţi de frumuseţea ei magică şi-au dorit să pătrundă în palat, însă au fost brutalizaţi

[1] Sokollu Mehmed Paşa (1506-1579) - om de stat otoman de origine sârbă. A fost Mare Vizir ai imperiului între 1565-1579 în timpul sultanilor Soliman Magnificul, Selim al II-lea şi Murad al III-lea. A fost asasinat în 1579, se pare, ca urmare a maşinaţiunilor lui Safyie Sultan, soţia lui Murad al III-lea (n.coord.).

[2] Poarta Otomană, Sublima Poartă sau înalta Poartă sunt termeni similari pentru ceea ce în turcă era numit cu termenul Bab-i Aii, Poarta de onoare monumentală a Marelui Vizirat din Constantinopol, care era sediul guvernului imperial. Termenul a fost şi este folosit în istorie pentru desemnarea Imperiului Otoman, în special în relaţiile diplomatice (n.coord.).

de ienicerii care observau ce au de gând să facă. Pentru a străluci şi mai mult, o dată pe lună marmura era spălată cu apă rece ca gheaţa, astfel că în soarele amiezii strălucirea ei atrăgea atenţia oricărui trecător. Poarta era uriaşă, mai măreaţă şi mai impresionantă decât toate construcţiile pe care le văzusem eu până atunci. Mai era o clădire care întregea imaginea porţii, construită din lemn, şi care se înălţa deasupra acestei măreţii, în săptămânile următoare, datorită avertismentelor şi lămuririlor primite de la Mahomed cu privire la palat, am avut şansa să obţin informaţii în legătură cu destinaţia acestei clădiri.

Odată ce treceai pe sub această poartă somptuoasă, se considera că ai trecut de jumătatea drumului ce ducea spre inima imperiului. Inima imperiului însemna inima măreţului sultan, iar inima lui bătea pentru harem. De fapt, după ce ajungeai în prima curte, drumul spre harem dura cinci minute; dar, după toate regulile, exista o uşă, o trecere oficială ce separa ha- remlik-ul (zona destinată sultanului şi familiei sale) de selamlîk (zonă rezervată bărbaţilor şi musafirilor). Această

uşă reprezenta un simbol pentru care inima oricărui bărbat bătea cu interes şi plină de dorinţă, şi care îndrumă spre emoţie, spre necunoscut. Bineînţeles că nici măcar o muscă mascul nu a avut până acum şansa să treacă de această uşă, dar în incinta palatului existau căi folosite doar de eunuci, paşi şi sultani care îi duceau pe aceştia spre zvârcolirile interzise ale acestor dorinţe neînfrânate. Poarta pe care o foloseam noi, sclavii şi locuitorii haremului pentru a intra şi a ieşi din palat se numea Poarta Trăsurilor. Grădinile pavate cu piatră neagră din Curtea Divanului, locul cel mai iubit de Ahmed, găzduiau păuni fermecători, îmbrăcaţi în verdele şi albastrul extraordinar al naturii, şi gazele fricoase care atrăgeau atenţia prin atitudinea lor calmă şi domestică. Ori de câte ori mă vizita Ahmed, îmi vorbea ori

despre observaţiile făcute cu privire la un păun deosebit, ori despre tabloul oferit de o gazelă ce păşuna puţin mai încolo, în spatele tufişurilor. Eu îl ascultam cu cea mai mare atenţie, de parcă trăiam aievea tot ceea ce-mi povestea. Chiar dacă inima mea ardea de dorinţă, aveam grijă să-mi ascult bărbatul. Dar şi mima mea avea poveşti de spus, frumosul meu Ahmed, poveşti pe care, când am fost smulsă din patria mea, le-am adus până aici strângându-le la piept. Dacă ţi-aş povesti despre animalele care, spre deosebire de cele de aici, acolo respiră aerul libertăţii, dacă ţi-aş spune că şi eu ştiam unele lucruri; încă le mai ştiu, lucruri pe care nici măcar captivitatea nu m-a făcut să le uit…

în timp ce membrii Consiliului adunaţi în Curtea Divanului discutau probleme importante, dragul meu Ahmed, mergând pe poteca din piatră neagră amenajată special pentru el, continua să observe animalele şi natura ce urmau să-i umple cu sentimente pastorale următorul său poem, până

când Marele Vizir sau un alt demnitar venea lângă el şi se oferea să-l consilieze într-un anumit domeniu. Lui Ahmed nu-i făceau deloc plăcere responsabilităţile pe care imperiul i le punea pe umeri, el era mai mult un om pasionat de plăcere. Oricât de vestită era iubirea ce mi-o purta, ştiu că, profitând de absenţa mea, târfele nu lăsau să i se răcească patul şi i-l încălzeau cu concubine care de care mai frumoase. Ştiam că buzele mele ca cireşele şi părul negru cu străluciri albastre ce mi se revărsa în bucle până la brâu nu vor întâmpina nicio dificultate în a-l cuceri pe sultan. Dar în acelaşi timp, mai ştiam că pentru a-şi putea dobândi libertatea nu existau intrigi la care să nu poată recurge o sclavă pentru a izbuti să devină mama unui băiat. Sentimentul de incertitudine generat în mine de această situaţie mă făcea să tremur de frică nopţile. Multe nopţi m-am perpelit, în timp ce

umbrele bârfelor legate de infertilitate, vrăjitorie sau ghicit mă urmăreau, nedându-mi pace.

Afară era întuneric beznă; dar torţele şi lămpile, aşezate în anumite puncte şi în special în jurul porţilor, luminau suficient pentru a vedea prin preajmă. Chiar dacă nu se puteau distinge lucrăturile fine de pe clădiri, lumina era suficientă pentru a vedea culoarea, forma şi înălţimea porţilor. Lectica ce înainta îmi oferea, chiar dacă limitat, posibilitatea de a putea vedea această înşiruire de lucruri frumoase.

în lectica ce avansa sub cerul plin de stele venea sultana secolului următor. Am privit cu emoţie sinceră poarta care se vedea puţin mai în faţă, ca şi când aceasta s-ar fi deschis spre paradis, dar într-un fel aşa şi era; de-a lungul întregii mele vieţi, această poartă avea să fie, chiar dacă nu într-o proporţie considerabilă, un pasaj de legătură între mine şi lumea exterioară, simbolul libertăţii.

Un simbol care îmi dădea curaj să mă lupt cu captivitatea mea chiar şi în momentele în care era gata să mă sufoce; o cale de salvare care îmi amintea de oamenii cărora le puteam porunci sau de stările la care puteam ajunge când mă zvârcoleam sub trupul sultanului meu plină de dorinţă sau nu, plină de pasiune sau complet indiferentă. i$_a$tă Poarta Trăsurilor, cu două aripi ce au luat prizonieră arcada rotundă, şi podeaua neagră care era palidă ca moartea şi strălucitoare deopotrivă. Stelele, sclavele absolute ale nopţii$_)$ păreau să fie presărate peste întunericul nopţii. Şi deasupra ei… O inscripţie celebră poleită cu aur şi, aşa cum am mai zis, p$_e$ $_c$ât de palidă, pe atât de strălucitoare. însufleţită şi neînsufleţită în acelaşi timp; iată, aşa sunt viaţa şi moartea ca această inscripţie de aur. Ea dă glas sclaviei din harem,
Sultana Kosem
53
condamnărilor uitate şi cântecelor sentimentale ce nu au putut fi cântate. Această inscripţie vorbeşte într-un fel de viaţa unei concubine. Ea spune:

Sultanul Murad este cel mai mare şi mai strălucit dintre
toţi sultanii

Sultanul Sublimei Porţi aflat la nivelul cel mai înalt al
paradisului ceresc

Va fi cel care va deschide porţile acestei frumuseţi.

în faţa acestei porţi stăteau înşiraţi o duzină de eunuci care cred că au fost primii vestitori ai sosirii mele în harem, în inima imperiului. Mi-aş fi dorit să le fi putut zâmbi din tot su- fletul, dar nu stăpâneam încă arta de a privi fără văl într-o ţară in care era interzisă expunerea feţei, a părului sau a trupului.

1)in acest motiv m-am înfăşurat strâns şi cu grijă în vălul meu; am controlat de câteva ori să nu mi

se vadă gleznele. Apoi, unul dintre hamali a luat din mâna unuia dintre eunucii care ieşiseră în întâmpinarea noastră - în special a noii sclave venite în harem - o bucată lungă de pânză albă şi, trecând-o prin spatele lecticii, a făcut semn celorlalţi să o ţină. Mi-aş fi dorit să le pot spune că port deja un văl şi că este imposibil ca vreun bărbat să mă vadă sub aceste veşminte sau, mai bine zis, sub această grămadă de ţesături; uneori turcii forţau peste măsură limitele intimităţii şi ale onoarei. După ce bucăţi de pânză albă au fost întinse ca nişte perdele în jurul lecticii, am avut curajul să înaintez câţiva paşi, dar imediat m-am împiedicat de o piatră din pavaj. Era foarte greu să merg sub acest văl, am şi acum probleme când păşesc. Unul dintre eunucii mai în vârstă, apucându-mă de braţ, mi-a oprit căderea. Când s-a apropiat de mine, am simţit un miros dulceag de fum; mai târziu

aveam să aflu că aceasta este una dintre îndeletnicirile eunucilor care le provoca cele mai multe plăceri, consumul de substanţe halucinogene sau narghileaua care însemna opiu - sau uneori o combinaţie de opiu şi haşiş - amestecat cu diverse mirodenii puternice. Agăţându-mă nesigur de braţul lui, am încercat să ţin pasul cu el; printr-o parte în care vălul nu-mi acoperea faţa, am avut posibilitatea să zăresc peisajul ce ne-a întâmpinat după ce am trecut de poartă. O curte îngustă spre care se deschidea Poarta Trăsurilor şi care părea nesfârşită, dar în acelaşi timp, în întunericul nopţii, devenea apăsătoare, înfricoşătoare şi părăsită. în această curte părăsită în noapte se înşirau în toată splendoarea lor clădiri, apartamente, alei pietruite, cupole, locuri de rugăciune, pasaje şi uşi ce duceau spre căi secrete. La capătul curţii se afla cealaltă poartă a haremului care se deschidea spre cea de-a treia curte… Dacă ar fi să enumăr una câte una

toate secţiunile haremului, aş fi forţată să-mi irosesc cea mai mare parte a timpului; dar, dacă aş fi întrebată care este locul meu favorit, atunci aş arăta tuturor camera de lectură a lui Ahmed.

*

Ahmed este atât de pasionat de scris şi citit; de cum păşeşti în camera lui misterioasă, luminată de lumânări, ies în evidenţă plăcile de marmură şi bogăţia de cărţi. Apoi, rămâi cu privirea aţintită la uşile de sidef ale dulapurilor, la eleganţa şi strălucirea delicată a acestora. Ahmed şi-a aranjat camera după gustul său; nopţile în încăpere e aproape întuneric. Când luna se înalţă pe cer, iar pe uşile de sidef se revarsă lumina ei albă, toate lucrurile aruncă umbre pe pereţii camerei.

Nu trebuie uitate nici covoarele turceşti întinse de la un perete la celălalt, şi nici firidele unice. De câte ori ne petreceam

Iimpui împreună în această cameră, Ahmed repeta aceleaşi lucruri, cu aceeaşi încântare. Chiar dacă îmi era imposibil să-i contrazic spusele, în inima mea mă luptam cu cuvintele lui pompoase cu care de fapt nu eram de acord.

— Soţia mea, preafrumoasa mea haseki[1], în lumea asta am văzut doar trei prieteni adevăraţi; Iertătorul Păcatelor Noastre nu ne lasă să ne pierdem speranţa, dar cu toate astea, eu, şi când voi intra în pământ, le voi duce dorul.

în răspunsurile mele se ascundea întotdeauna o mică răzbunare; niciodată spusele mele nu erau de fapt ceea ce gândeam. Când Ahmed observa acest lucru, ochii i se umezeau, dar după un timp, afişând o falsă veselie, îşi arăta întreaga emoţie.

— Kosem, ascultă-mă, iubita mea, unul din prietenii aceştia eşti tu, oh, nu mă mai satur de conversaţiile plăcute cu tine, un altul sunt poemele pe care le citesc şi le scriu, şi în care îmi adun şi îmi ascund tainele. Şi mai este…

Amintindu-mi cât de mult îi place să-i citesc gândurile, l-am întrerupt. Conştientă de durerea ce i-o pricinuiam şi i-o voi pricinui în continuare, râdeam de el prin cuvinte; nimeni nu băga însă de seamă.

— .. .şi mai este această cameră a ta luminată de lămpi, nu-i aşa, sultanul meu? Camera pe care ai faurit-o înfruntând atât de multe greutăţi?

Râzând voios, Ahmed m-a privit fix în ochi, în timp ce trupurile noastre stăteau întinse pe divan, într-o plăcută intimitate, sub grămada de perne roşii şi portocalii.

[1] Haseki Sultan a fost iniţial înţeleasă ca „favorita unică" a sultanului. în anii următori, semnificaţia titlului s-a schimbat în „soţie imperială". Hiirrem Sultan, favorita unică a sultanului Suleyman Magnificul, a fost prima deţinătoare a acestui titlu. Alături de ea a rămas în istorie şi Kosem Sultan, eroina acestei cărţi (n.coord.).

— Ah, frumoasa mea Kosem, camerele sunt trecătoare, iubita mea, favorita mea… Există atât de multe bogăţii, dar ele nu pot fi nici prieteni adevăraţi, nici leac. Preaiubita mea, zidurile acestea nu au decât să se prăbuşească peste noi atâta vreme cât tu mi-ai ieşit în cale… Of, Kosem, cu ochii tăi minunaţi, aidoma numelui tău tu eşti prima, nu există un al treilea, tu eşti condamnată să fii primul şi singurul meu prieten adevărat. Şi stihurile mele te cântă doar pe tine, preafrumoasa mea, tu eşti singurul meu secret în care să-mi caut leac; iubirea asta nu are decât să fie peste măsură pentru mine, în urma mea nu va rămâne nimic de scris şi nimic de citit. Doar tu, pentru totdeauna…

Pe măsură ce înaintam la braţul eunucului în vârstă, am simţit

• •’ leşin. Eunucii care se tot învârteau în jurul meu şi ţesătura lungă, albă pe care o ţineau în mâini şi se mişca odată cu mine mi-au creat o senzaţie de greaţă. Dintr-odată tot haremul se mişca în jurul meu; gândurile mi-au scăpat de sub control. Pur şi simplu, parcă zburam. M-am desprins de braţul eunucului în vârstă şi m-am prăbuşit pe pietrele dure de pe drum…

într-un anume fel, continuam să zbor.

Mă aflam pe un divan acoperit cu ţesătură de brocart cu motive florale din fir auriu, iar pernele din mătase de Bursa[1] împodobite cu perle îmi atingeau gâtul transpirat. M-am gândii să-mi duc mâna la ceafa şi am încercat să-mi ridic mâna; i hiar şi în lumina aceea palidă am putut vedea pe braţul meu rănile deschise din loc în loc, dar cu sângele deja uscat. Nu

• iiuţeam niciun fel de durere, însă nu eram în stare să-mi mai mişc aripile rănite. Când am auzit ţipetele care veneau de undeva din spatele meu, am fost tentată să-mi întorc capul, dar o stare de ameţeală incontrolabilă m-a împiedicat să fac acest lucru şi atunci mi-am îngropat faţa în divanul cu miros de iasomie şi ambră.

[1] Provincie situată în partea de vest a Turciei, în dreptul Mării Marmara (n.red.).

— Măi, eunucule, de cât timp este aici, ce i-aţi făcut fetei? Nu reuşesc să înţeleg cum a leşinat, ce o să spună Valide Sultan[1] acum? Doar se ştie că-şi preţuieşte foarte mult bunurile…

— Nici eu nu ştiu, calfă[2] Zekiye, Allah să te ţină în viaţă, biata fată a alunecat de la braţul lui Santal. în fine, i-am dat să miroasă nişte opiu şi nu este prea lucidă, altfel rănile alea…

— Care răni?

Vocea femeii a devenit şi mai puternică.

— Este rănită? Mi-au spus, dar eu nu i-am ascultat, ochii răi sunt aţintiţi asupra ei. Calfa Zekiye, din mâinile tale se va naşte o frumuseţe legendară, mi-au spus… Ah, numai să audă Handan Sultan[3], pe cuvântul meu că o să ne lase să putrezim în lanţuri. Ei, sigur va auzi, va dori să o controleze ea însăşi pe fată înainte de a o arunca în patul lui Ahmed; va pune să fie vaccinată, le va pune pe moaşe să o controleze… Suntem morţi, vom putrezi în mirosul de hoit al temniţelor din Vechiul Palat.

Calfa a fost cuprinsă de panică; bătea din palme într-un ritm nebunesc.

— Calfa Zekiye, linişteşte-te, găsim noi o soluţie. Nu sunt răni grave, nu vor rămâne cicatrici, Allah a păzit-o pe această fată. Calfa Zekiye, ajunge cu zbieretele. Mai întâi de toate, să

[1] Mama sultanului (n.red.).

[2] Roabe din cadrul haremului care instruiau, pe timp de doi ani, fetele selectate pentu a deveni concubine. Viitoarele concubine învăţau limba, bazele Coranului, literatura, poezia şi caligrafia (n.coord.).

[3] De origine bosniacă sau grecească (se numea Elena înainte de a deveni cadână la Curtea sultanului), Handan (1569?/1574—1605) a fost soţia sultanului Mehmed al III-lea (nora lui Safyie Sultan) şi va deţine numai doi ani calitatea de Valide Sultan a fiului ei Ahmed I. Se pare că a fost eliminată fizic de fiul ei Ahmed I care se temea ca aceasta să nu deţină aceeaşi putere ca bunica sa Safyie Sultan pe care o exilase, la începutul domniei lui, în vechiul harem (n.coord.).

vină kapî agasî[1], găseşte el o soluţie. Să se trezească sărmana lată şi mergem la infirmerie.

— Ai dreptate, nu are niciun rost să ne plângem acum de milă. Mai întâi de toate, să vină

Mohamed. Chiar aşa, unde a rămas, a vrut Handan Sultan ceva de la piaţă?

— Ce cerinţă să aibă, calfa Zekiye, săraca femeie este căzută bolnavă la pat. Sunt deja doi ani de când Ahmed a urcat pe tron, dar este cineva în jurul ei care să-i asculte cuvântul? I)oar asupra slugilor, a concubinelor şi a sclavilor negri avea influenţă cuvântul ei, dacă ai şti ce treburi învârte pe la spatele ei vrăjitoarea aia de Safiye. Ah, săraca Handan Sultan, o ştii pe vrăjitoarea aia spălăcită…

— Taci, Siimbiil, o să te audă cineva. Să ştii că n-o să ţină cont de vârsta şi poziţia ta, o să te arunce imediat în temniţă. Nu mă băga în belele acum, doar ştii că sultanul şi-a sporit numărul de călăi muţi… Tu revino la problema noastră, unde este kîzlar agasî[2]Mahomed?

După acest avertisment, Siimbiil a renunţat să mai vorbească necuviincios. în tot acest timp, eu aşteptam cu ochii închişi ca în tot acest schimb de cuvinte fără niciun înţeles pentru mine să-mi fie rostit numele. Nu mi-am ridicat capul pentru că nu-mi doream să-şi dea seama că m-am trezit.

— Ei, ai şi tu dreptate, calfa, dar nu este vrăjitoarea aia spălăcită, Safiye sau cum i-o zice, chiar de o vor trimite la Ve- i liiul Palat, ceata ei de eunuci asasini ne va sufla în ceafa în fiecare secundă. Orice s-ar întâmpla, se vor infiltra în haremul

[1] Kapi agasî - şeful eunucilor albi; acesta era, de obicei, selectat de sul- lan şi servea ca intermediar între sultan şi lumea exterioară (n.coord.).

[2] Kîzlar agasî - titlu apărut spre sfârşitul secolului al XVI-lea (şeful eunucilor negri, proveniţi din Africa, ce aveau ca principală ocupaţie paza haremului sultanului) (n.red.).

palatului şi se vor băga pe sub pielea stăpânilor lor, dar nu-i chiar aşa uşor, efendi[1]… Să-şi vadă de lungul nasului baba asta, să stea la locul ei şi să-şi ia cei trei mii de aspri[2] în fiecare lună şi să nu o mai îmbolnăvească pe Valide Sultan.

Calfa Zekiye a mormăit.

— Nu fi atât de nerăbdătoare şi tu, calfă Zekiye, o să ajungem şi la fondul problemei. îl ştii pe noul eunuc alb rum[3] Hamit, băiatul frumuşel fără barbă…

— Ce s-a întâmplat cu el, a suferit vreun accident, mititelul?

Unul dintre eunucii în vârstă a chicotit precum o fetişcană.

— Ce accident, calfa, e clar că a primit ce-a meritat, dar, mă rog… Doar ştii că este şi el grec la fel ca Handan Sultan. Sigur, a găsit o grecoică tinerică şi nespus de frumoasă şi a crezut că-şi poate alina dorul de casă. Să-şi pună pofta-n cui, Mahomed l-a apucat de ceafă şi acolo, sub ochii fetei, l-a bătut măr.

— Aman[4]Allah, ce neruşinat. Chiar acolo, hm?

— Asta nu este atât de sigur, calfă Zekiye, noi i-am lăsat acolo şi am adus fata la palat; eram aproape de Poarta Palatului, dar probabil că Mahomed a vrut să-i vină de hac eunucului chiar acolo.

— Pe bună dreptate…

— Pe bună dreptate, şi eu dacă aş fi fost aş fi pus pumnalul la gâtul necredinciosului, al păcătosului; nu l-aş mai fi lăsat să se ridice de acolo. Pe scurt, Mahomed este pe drum, pe când situaţia eunucului este necunoscută. Şi oricum, nu era chiar atât de tânăr când…, când a fost ciopârţit.

[1] Domn (titlu turcesc dat funcţionarilor civili şi învăţaţilor), în opoziţie cu agă, dat exclusiv militarilor (n.tr.).

[2] Monedă turcească de argint (n.tr.).

[3] Rum - termen folosit în Turcia pentru grecii creştini care trăiesc în ţările musulmane (n.tr.).

[4] îndurare! (n.tr.).

— Ai dreptate, băiatul ăsta a trecut peste atâtea nenorociri, dacă ai şti câte şi mai câte.

Eunucul a început să râdă, foarte plin de el; având în vedere că discuţia devenise atât de ciudată, ceilalţi eunuci probabil că s-au îndepărtat de ei.

— Calfă Zekiye, tu drept cine mă iei, eu ştiu bine suferinţele alea… O săptămână întreagă, băiatul nu a putut să-şi facă nevoile şi nici nu a putut să mănânce ceva… Să facă o infecţie şi să moară nu era decât o chestiune de timp, apoi brusc…

— S-a aprins…

Eunucul a oftat.

— Da, s-a aprins, în fine, noi îi zicem că e fără credinţă, Allah e mare, dar şi el are suflet, uite câte a suferit la o vârstă fragedă…

Oprindu-se din vorbit, eunucul a inspirat adânc. Era evident că apăruse un musafir nepoftit, uşile s-au deschis fulgerător şi s-au auzit paşi pe podeaua de marmură. Era Mahomed şi, ca de fiecare dată, vocea lui puternică a făcut să vibreze camera cu miros de moarte şi neodihnă. Era încă nervos.

— Siimbul, uită-te la tine şi la vârsta pe care o ai, să-ţi fie ruşine! Să-ţi fie ruşine şi păzeşte-te, să nu ajungi să putrezeşti în lanţuri; tu nu ai altă treabă decât să arunci cu vorbe grele?

Siimbiil, cu teamă în glas, a încercat să răspundă, însă vocea lui, în comparaţie cu a lui Mahomed, era atât de slabă, încât s-a pierdut de îndată în camera ce fusese martoră la asemenea scenă.

— Nu, Mare Eunuc, doar că…

— întoarce-te tu la treburile tale, du-te şi vezi de Handan Sultan, slugile au spus că iar nu este în apele ei, nu s-a atins de doctorii şi nici pe tămăduitoare nu a primit-o.

62

Aslî Eke

Siimbul a ieşit în fugă din încăpere. Mahomed, întor- cându-se spre Zekiye, era pe cale să răcnească din nou, dar a renunţat şi, epuizat, s-a apropiat şi s-a lăsat pe vine lângă patul în care eram eu.

— Nu am să-mi bat eu capul cu tine, calfă Zekiye, tu ai să-i dai socoteală sultanei Handan… în plus, din câte am auzit, a avut loc şi un accident, grecoaica a leşinat în momentul în care au intrat în curte.

— Este adevărat, Mare Eunuc, aşa a fost, dar te asigur că…

— Nu mă întrerupe, Zekiye, nu asta este problema; fata trebuie să fie pregătită în cel mai scurt timp cu putinţă. Am vorbit cu paşa care ne-a trimis-o, are o minte subtilă şi remarcabilă, pe cât este şi de frumoasă. în plus, este foarte cochetă; aşa că am impresia că de data asta sultanul ar putea să se îndrăgostească iremediabil…

Pentru a fi sigură că Mahomed a terminat ce avea de spus, de această dată Zekiye a aşteptat puţin; apoi s-a decis să vorbească pe acelaşi ton lent:

— Cum este voia lui Allah, Mare Eunuc.

Mahomed s-a ridicat în picioare şi a început să măsoare cu paşi repezi odaia. Era îngrijorat, iar asprimea din voce i-a dispărut, chiar dacă numai pentru o clipă; a continuat să vorbească pe un ton mai domol.

— în fine, calfa Zekiye, fata asta se află sub protecţia ta. Până mâine-dimineaţă poate se mai schimbă câte ceva, pentru noaptea asta găseşte-i un pat separat de celelalte fete; dacă vrei, poţi să o duci într-una dintre odăile favoritelor, nu

mai contează, şi aşa sunt goale şi fără stăpâne. De îndată ce se luminează, treceţi pe la infirmerie şi terminaţi vaccinurile şi examinările, după care încheiaţi ziua la hamam[1]. Mai apoi

[1] Baie turcească cu abur uscat (n.tr.).

ii prezinţi fata sultanei Handan, dar înainte de toate o aranjezi cum trebuie şi îi ascunzi rănile. Dacă trebuie, o îmbraci cu cămăşi mai groase. După aceea, mai vedem, Allah este mărinimos…

*

Am fost trezită de jocurile de lumini ale dimineţii ce se strecurau prin ferestrele acoperite cu perdele din tul şi cu blestematele zăbrele de fier. Noaptea, unul dintre eunuci trebuie să mă fi mutat din camera în care avuseseră loc toate acele discuţii; pentru că divanul pe care m-am trezit şi covorul turcesc bleumarin cu vişiniu de pe jos îmi erau mai mult decât străine. Locul în care fusesem adusă era o odaie destinată unei ha- seki. în afara unui covor care acoperea întreaga încăpere, un divan cochet şi o masă joasă, nu mai existau şi alte obiecte, ilar cu toate acestea totul emana bogăţie şi eleganţă plină de rafinament.

M-am ridicat în picioare şi, în momentul acela, în lumina slabă din odaie, am observat vânătăile maronii de pe trupul meu, iar în braţe simţeam dureri insuportabile. Am făcut câţiva paşi pe covor; m-am lăsat în jos şi am mirosit covorul, mi-am plimbat mâna pe textura lui plăcută. în timp ce făceam asta, nici măcar nu am observat-o pe fata care intrase în cameră.

— Bună dimineaţa! a rostit cu o voce veselă tânăra din uşa odăii, în timp ce urmărea joaca mea copilărească cu covorul.

îmi era dificil să-i estimez vârsta, dar trupul ei aflat încă în dezvoltare spunea că are cel mult cincisprezece ani.

— Bună dimineaţa! am încercat eu să răspund la salut pe un ton indiferent şi m-am ridicat în picioare oarecum jenată, în timp ce ea chicotea.

64

Aslî Eke

— Eu sun Zarif, sunt şi eu o devşirme[1] grecoaică, din insule. Să-mi fie cu iertare, dar sunt deja ani de când mi-am uitat limba maternă.

— Eu sunt Anastasia, Anastasia din Tinos…

Râdeam. După şirul de întâmplări care avuseseră loc în ultimele săptămâni, situaţia de acum mi se părea a fi cea mai promiţătoare. După o lungă perioadă, cuvintele sincere care se revărsau de pe buzele unei persoane de-o seamă cu mine erau în limba mea maternă.

— Anastasia, a repetat Zarif zâmbind. Eu o ajut pe calfa Ze- kiye. în harem, calfa Zekiye se ocupă de diferite comisioane: de pildă, dacă sultana Handan are vreo cerinţă, fuge spre apartamentul sultanei-mamă… - şi Zarif a început s-o imite pe Zekiye cum aleargă, încercând să-şi mişte cât mai repede trupul greoi. Sau dacă vreo odaliscă are ceva de dat spre încredinţare lui kapî agasî, a continuat ea, alergând mai departe prin odaie.

„E ca un copil mic”, mi-am spus eu.

— Ei bine, tu cum o ajuţi? am întrebat-o pe Zarif, încercând să o fac să stea pe loc.

Bretonul buclat îi strălucea precum aurul în lumina soarelui; obosise de atâta alergat şi s-a prăbuşit pe divan.

— Misiunea mea este să-ţi aduc alinare, Anastasia, mi-a spus ea râzând. înainte, le ţineam de urât fetelor nou-venite. Calfei Zekiye nu-i plăcea să stea cineva în cale cât umbla după treburi prin harem. Uneori merg la spălătorie şi vorbesc ore întregi cu Sefahat. în harem nu există muncă grea.

S-a întins pe divan şi s-a sprijinit într-un cot.

[1] Lege (cunoscută sub numele de „tributul sângelui") prin care copiii creştini erau luaţi cu forţa din familiile lor (în teritoriile cucerite sau tributare turcilor) pentru ca, trecuţi la mahomedanism şi ulterior educaţi, să fie pregătiţi să slujească imperiul. Acest tribut va fi desfiinţat de către sultanul Ahmed al IlI-lea (1703-1730) (n.coord.).

Sultana Kosem

65

— Există plăcere, există satisfacţie.

Apoi mi-a făcut cu ochiul. Amândouă râdeam. S-a ridicat de la locul ei şi, ţinându-mă de mână, m-a făcut să mă aşez şi eu pe divan. în timp ce se juca cu părul meu, mă acoperea de laude în greaca ei pocită. Mi-a luat o şuviţă de păr şi a ridicat-o ■pre lumină.

— Ai părul precum cărbunele, Anastasia, ce frumos. Şi ia mtă-te la al meu, nu este blond, dar nici de castaniu nu poate fi vorba. Să spui că-i precum firul de aur, nici atât.

Chipul ei s-a întristat, într-un mod puţin cam exagerat; îşi I>ătea joc de mine. Am râs şi, bazându-mă pe această sinceri- late, am reuşit să pun întrebarea pe care nu avusesem curajul •..» o rostesc până atunci.

— Zarif, eu de ce mă aflu aici?

O priveam în ochi, în ochii ei albaştri lipsiţi de strălucire. Pe măsură ce o priveam, îmi dădeam seama că, asemenea tălma- « mlui, în spatele ochilor îi scăpărau fulgere. Peste puţin timp, a început să vorbească pe un ton diferit.

— Eu de ce mă aflu aici, Anastasia? Pentru un singur motiv: plăcere. Tu te afli aici pentru că eşti o fată foarte frumoasă, eu mă aflu aici pentru că…

A stat puţin pe gânduri înainte să continue.

— .. .pentru că sunt o pacoste!

A râs din nou, scoţându-şi limba, după care s-a ridicat în picioare şi a început să alerge. Cât de mult mi-aş fi dorit să alerg şi eu în urma ei, în loc să fiu urmărită de fantomele care mă bântuiau…

*

Toate întâmplările pe care le-am trăit în harem după ce am cnnoscut-o pe Zarif m-au fermecat. M-au făcut să uit, dar în acelaşi timp să-mi şi reamintesc trecutul. Şi au reuşit să mă

înveţe un singur lucru. Aşa cum, producând suferinţă, le-a învăţat şi pe celelalte fete.

Acceptarea.

Prietenia cu Zarif continua să existe datorită frazelor greu de rostit; întrebări imposibil de pus, adevăruri imposibil de mărturisit. Uneori, când mă spălam între atâtea fete din harem, o vedeam pe Zarif cum mă urmăreşte sprijinită de tencuiala rece a zidurilor. Ajunsese să facă foarte des acest lucru; când mă privea, mi se părea că văd cum în ochii ei se ivesc sclipiri cu totul diferite.

într-o altă zi petrecută în hamam, în timp ce eram spălată şi frecată de o negresă trupeşă, o sclavă de acolo, am scos un ţipăt fiindcă apa era prea fierbinte. Fata îmi turnase dintr-odată pe cap apa opărită, după care începuse să se hlizească. Am apu- cat-o de păr şi am trântit-o cu spatele de marmură. Toate fetele din jur mă priveau surprinse. Nu eram considerată o fată tocmai mică, dar în comparaţie cu ea… Avea braţe musculoase de lungimea picioarelor mele şi mâini puternice şi agile care ar fi putut să-mi zdrobească încheieturile. Acum însă stătea nemişcată sub presiunea braţelor mele, cu spatele lipit de marmură. Am auzit în spatele meu vocea lui Zarif care râdea; povestea ceva amuzată uneia dintre fete. învăţasem câte ceva din limba lor; „micuţă, ghiaur, comică, negresă, omoară" au fost cuvintele pe care le-am înţeles.

Lăsând-o acolo pe negresă, m-am îndreptat spre Zarif care era în spatele meu; ea râdea în continuare, dar de cum m-a văzut a tăcut. Am prins-o de braţ şi am strâns-o.

— Ce i-ai spus? am întrebat arătând spre pe fata cu părul lung arămiu care de frică se retrăsese intr-un colţ.

Cei din harem îi spuneau Morcov, iar biata fată începea să plângă când auzea asta. Nu avea nici măcar treisprezece ani.

Sultana Kosem

67

— Ce să-i spun, Anastasia? De parcă îmi pasă că ai pus-o la pământ pe săraca sclavă.

Mă privea drept în faţă cu furie şi invidie. Nu am putut suporta acest lucru şi i-am dat drumul imediat braţului.

— Bine i-ai făcut şi eu aş fi făcut la fel, aş fi apucat-o de gât şi…

I-a făcut cu ochiul negresei din spatele meu. Am auzit-o cum chicotea.

— Ce spui acolo, te crezi amuzantă? Eu…

Nu am putut suporta batjocura, nodul din gât mă chinuia. Ieşind din hamam, m-am îndreptat spre dormitor cu părul plin de săpun; îmi uitasem până şi peştimalul[1].

Bineînţeles că la cinci minute după ce am ajuns în dormitor .! venit şi Zarif şi şi-a cerut scuze; ţinându-mă strâns de mână m-a dus în hamam, acolo a certat-o pe negresă şi a adus la cunoştinţă tuturor că o va reclama calfei Zekiye. în ziua aceea, ea .1 fost cea care m-a spălat.

A fost prima şi ultima oară când a făcut asta. Uneori mâinile ei îmi presau trupul fără nicio milă, alteori îmi mângâia uşor tenul de parcă ar fi fost o mătase foarte fină.

Cât de schimbătoare era şi Zarif asta; şi cât de invidioasă…

[1] Prosop tradiţional folosit în băile turceşti (n.red.).

Părea că va dura mai mult decât se prevăzuse până să-i fiu prezentată sultanei Handan. Lecţiile de Coran continuau fără întrerupere; reuşisem deja să învăţ bine noua limbă. însă nu tot ceea ce făceam era perfect; dar toate fetele şi locuitorii haremului încercau să-mi imite dansul şi modul în care cântam la lăută şi kemence[1]. La început, viteaza noastră Zarif nu se mai sătura să-şi bată joc de mine.

— Este de-a dreptul o lebădă care încearcă să alunece pe picioare de elefant.

în ultimul timp, ajunsese să nu-mi mai urmărească dansurile la care cu timpul devenisem foarte pricepută; pretexta că-şi petrece timpul la infirmerie. La masă, atunci când cântam la kemence, aşa, pentru distracţie, brusc începea să o doară stomacul şi nu venea să mănânce.

Prefera să moară de foame decât să vadă că aveam succes şi îmi începusem ascensiunea.

[1] Kemenche sau Kemence care vine din persanul Kamancheh şi înseamnă „arc mic" este un nume folosit pentru diferite tipuri de instrumente muzicale cu coarde care au îşi au originea în Mediterana de Est, în special în Grecia şi Turcia, dar şi în Armenia şi Iran. Aceste instrumente populare au în general trei coarde şi sunt ţinute în poziţie verticală, cu coada lor pe genunchii muzicantului (n.coord.).

Sultana Kosem

69

Când toate rănile mi s-au vindecat, calfa Zekiye, care observase că eram pregătită pentru a apărea în faţa lui kîzlar agasî, a venit să-mi vorbească.

— Draga mea, fata mea cu ochi frumoşi. Toate talentele tale sunt deja vestite, preafrumoasa mea, eu vreau să te protejez de influenţa nefastă a tuturor odaliscelor. A venit vremea să-l vezi pe Mahomed, aşa ne-am înţeles…

Bineînţeles că de când venisem în harem mă gândisem adesea la Mahomed şi la Hamit, i-am căutat pe fiecare dintre ei prin- tre chipurile eunucilor care ne urmăreau din umbră în colţurile din hamam, la ospeţele din Sala Sultanului sau în serile de pe- Irecere. Totuşi nu l-am putut vedea prin preajmă nici pe Mahomed, nici pe Hamit. Poate au renunţat să mai slujească la palat, m-am gândit eu.

— Frumoasa mea calfă, de ce Mahomed nu este prin preajmă?

Nu reuşisem încă să învăţ această limbă atât de bine încât
să-mi împodobesc spusele cu cuvintele acelea frumoase pe care le foloseau Zekiye sau Zarif.

Zekiye părea că este mulţumită de întrebarea mea; capacitatea mea de a învăţa şi a înţelege foarte repede surprindea pe toată lumea.

— Draga mea, kapî agasî nu are timp să se ocupe de o mână de odalisce. Cel mult ar putea să alerge în serviciul sultanei I landan.

Şi-a încrucişat mâinile la piept şi a continuat să-mi explice:

— Ştii, de când a plecat în campania din Iran împreună cu glorioasa noastră oaste, sultanul nostru, Allah să-i dea viaţă lungă, se luptă în Anatolia cu şahul Abbas', nemernicul ăla.

' Abbas I cel Mare (1571-1629) - şah al Persiei; a avut cea mai numeroasă armată de cavalerie din lume şi cu ea a alungat trupele otomane şi uzbece. A asigurat graniţele în faţa atacurilor din exterior, a înăbuşit revoltele interne şi a iniţiat un amplu program de construcţii (n.red.).

70

Am auzit că ar fi spus că, dacă se întoarce fără să cucerească Tabrizul[1], îşi va lua singur viaţa. în sfârşit, din cauza absenţei sultanului treburile din harem nu mai sunt atât de multe; oricum o sută, o

sută treizeci de eunuci câţi sunt nu pot avea grijă de tot atâtea fete nespus de frumoase şi neprihănite? Ei, fata mea cu ochi frumoşi, ce să caute aici viteazul Mahomed?

Apoi s-a aplecat la urechea mea şi a început să-mi şoptească:

— O ştii pe bosniaca aia blondă şi frumoasă… O ştii, o cheamă Giilsu, şi ea are ochi frumoşi şi migdalaţi, chiar dacă nu sunt ca ai tăi. Are şi genele foarte lungi. în fine, înainte de a merge peste nemernicul de Abbas, Ahmed a pus batista pe umărul ei şi astfel prima fată aleasă de tânărul nostru sultan a fost Giilsu. Ştii… Sultanul era virgin, mă rog…

Pentru a se asigura că nu suntem ascultate, Zekiye a cercetat cu atenţie din priviri până şi cele mai îndepărtate colţuri din zidurile albe ale spălătoriei. La vreo douăzeci de paşi mai încolo de noi, o negresă mică, de vreo cinci ani, era ocupată cu spălarea a kilograme de rufe.

— Da, se spune că nepriceperea sultanului nostru în ceea ce priveşte femeile trebuie să fie iertată; de cum a văzut-o pe fată în camera sa, nu s-a mai putut ţine, doar ştii… Când odaliscele vorbesc între ele despre acest incident, îl numesc sultanul impotent…

Cu uimire am îndrăznit să întreb:

— Cum adică nu s-a putut ţine? A leşinat?

După aceste cuvinte ale mele, Zekiye a început să râdă în hohote. Cuprinsă de teamă, micuţa negresă s-a mai îndepărtat de noi câţiva paşi şi a continuat să frece la rufe.

[1] Oraş din Iran (n.red.).

Sultana Kosem

71

— Aşa ceva, naiva mea grecoaică. Când am spus că nu s-a putut ţine, ştii tu, m-am referit la faptul că o bună parte a seminţei sale s-a scurs şi s-a dus pe apa sâmbetei.

Era sigură că n-am înţeles, cu toate astea nu a binevoit să-mi dea mai multe explicaţii. în fine, după acest incident, Ahmed a turbat de furie; a apucat narghileaua care se afla în cameră şi a aruncat-o spre Giilsu care era deja îmbrăcată şi gătită. Narghileaua a lovit-o pe fată şi s-a spart; la infirmerie moaşele au căzut frânte de câte cioburi au scos din picioarele tinerei. Din fericire sultanul nu mai este virgin.

— Cum adică, a chemat-o din nou pe Giilsu?

Auzisem multe poveşti asemănătoare, legende ale haremului rămase de pe vremea vechilor sultani. Dar în niciuna dintre ele o odaliscă, dacă nu l-a satisfăcut pe sultan, nu primea o a doua şansă. Dacă apare dorinţa unei variaţii de o noapte, atunci acesteia i se spunea şansă… Speranţă.

— Nu spune prostii, fata mea, în noaptea aia cu pricina Ahmed a intrat în pământ de ruşine. Nu că nu a mai chemat-o încă o dată pe Giilsu, dar nu a mai putut suporta să-i audă nici numele. Bine că săraca fată nu înoată acum cu peştii pe fundul Cornului de Aur.

N-am reuşit să înţeleg exact ce însemna asta. Şi pe aici oamenii au obiceiul să înoate în mare? într-o lume în care femeile sunt acoperite din cap până-n picioare, aşa ceva mi s-a părut lipsit de orice logică. Zekiye a continuat:

— De Mahfiruz Hatice[1] ai auzit, draga mea, să ştii că ea îţi este rivală… Burta i-a crescut destul de mult şi acum în căldura asta a verii nu se simte prea bine. Asta-i sârboaica Hatice;

[1] Mahfiruz Hatice (1590-1610/1620) a fost prima soţie a sultanului Ahmed I şi mama sultanului Osman al II-lea (1618-1622) (n.coord.).

72

Aslî Eke

fata înaltă şi subţire, brunetă, cu ten măsliniu este prima femeie a lui Ahmed şi, lucrul cel mai

important, mama primului său copil. încă de pe acum vorbeşte fără încetare despre ce va face când va fi sultana-mamă, încrezuta de Hatice, dar să-ţi spun ceva…

S-a apropiat şi mai mult de urechea mea şi a continuat:

— Frumoasa mea, am oameni care fac tot ce se poate ca acest copil să nu se nască, toate astea de dragul tău. Asta este şi dorinţa lui Mahomed; sunt sigură că nici Allah nu vede ceva rău în a accepta această dorinţă a robilor săi. M-am sfătuit cu anumiţi prezicători; unii cred că bebeluşul se va naşte mort, alţii că va fi fetiţă… Eu însă citesc moartea în ochii sârboaicei Hatice, Kosem.

Zekiye a fost cea care mi s-a adresat pentru prima oară cu noul nume şi cea care m-a văzut demnă de acest nume.

— Kosem, tu vei fi un început; fericit şi glorios. Vei fi diferită de toate celelalte şi singura invidiată de toţi. Odată cu sfârşitul lui Hatice - cu voia lui Allah - vei fi un înger care se va salva şi pe sine, dar şi pe mine; ne vei scoate din văgăuna asta.

Zekiye a fost de asemenea prima persoană care a exprimat în cuvinte ceea ce simţeam şi eu. Mai târziu am învăţat şi sensul numelui său: înţelept, inteligent, viclean. Zekiye nu se temea să vorbească cu curaj, indiferent de consecinţe, despre lucrurile pe care şi le dorea; de altfel acesta era şi motivul pentru care era doar o sclavă în văgăuna asta.

Am privit-o îndelung. La rădăcină părul îi încărunţise şi se încercase o acoperire stângace cu henna; poate că stângăcia asta fusese intenţionată. Avea ochi verzi ca smaraldul şi părul castaniu, era frumoasă, dar nu putea fi considerată fermecătoare. Avea un trup lipsit de graţie, bărbia proeminentă, iar ochii, apropiaţi şi bulbucaţi. Am încercat să rezum într-o

singură frază ce voia ea să audă, ce voiam eu să spun şi ce urma să se întâmple:

— Zekiye, învaţă-mă tot ce trebuie, sunt pregătită.

*

Camera lui Mahomed era întunecată, înăuntru se contopeau aromele de miere şi santal ce se ridicau din fumigaţii. El stătea turceşte pe divanul cu tăblia din aur; în timp ce îşi savura narghileaua, se uita cu coada ochiului la mine. Nu era nicio diferenţă faţă de momentul în care venise să mă aducă la palat, de altfel nu trecuse mai mult de o lună de atunci. Perdelele care împiedicau pătrunderea luminii în cameră erau de un albastru-închis cu ornamente aurii. Cele mai mici fascicule de lumină care reuşeau să se strecoare în cameră dispăreau în jocul de lumini creat de ornamentele aurii. A mai tras un fum din narghilea, l-a ţinut o vreme în gură şi l-a lăsat apoi să-i iasă privindu-mă direct în ochi. Camera a fost învăluită într-un nor vie fum cu miros de cuişoare.

— Zekiye, eşti sigură că mi-ai adus-o la momentul potrivit?

Zekiye părea stânjenită. Simţea că-i sunt puse la îndoială
calităţile.

— Bineînţeles că sunt sigură, nu vezi? De când ai adus-o în harem am îngrijit-o; mulţumită ţie când a venit era plină de vânătăi, sărăcuţa…

— Nu schimba subiectul, Zekiye; incidentul ăla nu are de-a face cu mine. Eu aveam de făcut treburile mele, am încredinţat fata unei duzini de eunuci, iar ei nu au fost în stare să o apere. Şi-au ispăşit pedeapsa.

După aceste cuvinte, am fost martora unui schimb de priviri furişate; apoi, Zekiye şi-a pironit ochii spre picioare şi a ascultat. Şi-a încrucişat mâinile la piept.

— Cum te cheamă?

Am ajuns faţă în faţă cu chipul negru ca smoala şi un trup masiv; n-am avut curajul să-mi feresc privirea. Exact în mijlocul acestui chip negru strălucea o pereche de safire de un albastru-închis. Am fost vrăjită.

— Kosem, Mare Eunuc.

Zâmbea. A împins cu piciorul narghileaua pusă jos lângă el şi s-a apropiat de mine. Şi-a înfăşurat pe deget o şuviţă din părul meu, după care s-a aplecat la urechea mea şi mi-a spus ceva în şoaptă. Zekiye ne urmărea uimită; mi-am dat seama că-i era imposibil să scoată vreun sunet. La fel şi Hamit…

— Kosem, nu eşti curioasă să ştii ce s-a întâmplat cu Hamit? Pe ce zid atârnă ţeasta lui sfâşiată…

M-am retras doi paşi în spate. Acolo, în faţa mea, stătea Mahomed care semăna cu un urs uriaş, negru; pe cât era de impunător, pe atât era de josnic. Chiar dacă am deschis gura să îi răspund, mai mult decât un geamăt înăbuşit nu am putut scoate. Mahomed s-a apropiat din nou. De parcă a înţeles că nu-i mai rămăsese de îndeplinit nicio sarcină, Zekiye a ieşit din cameră cu privirea curioasă şi a plecat. Paşii repezi care răsunau pe hol făceau să se cutremure totul.

— Să-ţi spun eu, Kosem. I-am cruţat viaţa. Sunt sigur că nu are nicio vină, în schimb tu eşti o păcătoasă. Crezi că nu-ţi simt privirea… dar chiar dacă bărbăţia mi-a fost stârpită de la rădăcină, te doresc, Kosem, şi vinovată de asta eşti tu. De când ţi-am dezgolit trupul acolo în hambar, au fost momente în care chiar am plâns de durere că nu te pot avea. Eşti o păcătoasă, Kosem, eşti atât de perversă şi diabolică, încât ai putea face un alt păcătos sau necredincios să te dorească. Eu nici nu dorm, nici nu trăiesc, Kosem, simt durerea întruna şi sufăr tot timpul.

Sultana Kosem

75

După aceste cuvinte, am făcut exact ce aştepta să fac.

— Atâta timp cât nu poţi demonstra cât de mult mă doreşti, mi pic de dorinţă tot te tulbură, nu-i aşa, Mahomed?

Am spus asta pe neaşteptate şi fără nicio teamă; privirea nebună din ochii săi s-a stins într-o clipită şi a lăsat loc afecţiunii şi respectului…

S-a întors cu spatele la mine şi a început să râdă în hohote. Kâsul lui facea să se cutremure pereţii odăii, fiind sursa de viaţă şi speranţa a tot ce este neînsufleţit în jur. S-a aşezat pe iii van, şi-a tras narghileaua în braţe şi a continuat să tragă din ea. Pe capul chel străluceau şi se plimbau câţiva stropi de lumină aurie ce reuşiseră să se strecoare în încăpere. Evita să mă privească; îi era ruşine, era dezgustat. Se plictisise.

A început să se joace cu perdelele bleumarin din spatele său. Mângâia cu mâna ţesătura moale a perdelelor, apoi le împingea cu ură. Se lupta cu o stare de nelinişte, pe care i-o creau furia şi dorinţa, succesul şi regretul, speranţa şi oboseala. De fiecare dată strângea perdeaua de parcă era gata să o sfâşie. După ce s-a jucat câteva minute bune aşa, şi-a întors faţa spre mine şi a început să-mi vorbească pe un ton diferit decât de obicei. Tot entuziasmul, bunăvoinţa şi sinceritatea dispăruseră. Era dezgustat şi nu se ferea să o arate.

— Ştii ce, Kosem, Hamit... eunucul blond cu care nu te mai săturai să flirtezi…

— Ăla nu poate fi numit flirt, frumosul meu Mahomed, dar poate fi inerpretat ca o discuţie amicală.

Zâmbindu-i plină de satisfacţie, am mers lângă el şi mi-am făcut loc pe divan. Am aruncat într-un colţ pernele cu ciucuri de pe el, iar una dintre ele a căzut peste Coranul cu coperţile placate cu aur. După asta, reamintindu-ne cuvintele „necredincioasă” şi „păcătoasă”, am râs împreună cu Mahomed. Să-l

privesc în ochi îmi facea bine, l-am ţinut de mâini şi am continuat având grijă să vorbesc pe un ton care să-l scape de această nelinişte.

— Avem un singur scop pe această lume, Mahomed: să existăm. Ne este atât de teamă de momentul dispariţiei, al plecării, încât fiecare dintre noi am devenit necredincioşi, păcătoşi. Pentru mine nu contează numărul păcatelor mele, Mahomed, atâta vreme cât tu nu te temi de asta.

— Hamit nu a fost jugănit de tot; el este încă bărbat; îşi poate duce mai departe neamul, este un jegos de…

I-am apăsat buzele cu degetul pentru a-l face să tacă. îşi vărsa toată ura.

— Ştiu ce vrei. De cum îi voi fi înfăţişată, o voi face. Dar înainte de toate, cu voia lui Allah, să se întoarcă sănătos.

După ce am spus asta, degetul meu a mai zăbovit un timp pe buzele lui Mahomed. Apoi, ţinându-l de mână l-am ajutat să se ridice de pe divan. Era mai greu şi mai stângaci decât îmi imaginasem.

Râzând cu ochii lui ca de safir, a făcut să răsune totul în jurul nostru, ca şi când îşi regăsise pentru prima dată vechea lui voce puternică.

— Ştiam eu că ne vom înţelege, Kosem.

*

De la discuţia cu Mahomed se scursese o lună şi jumătate. Părea că-i face plăcere să mă urmărească, din când în când, în timp ce citeam Coranul. în timp ce noi ne acomodam cu căldura haremului, oastea otomană, nepăsătoare în faţa căldurii verii, sub conducerea lui Sinan Paşa[1] şi urmând calul sulta

[1] Koca Sinan Paşa (1506-1596) - Mare Vizir al Imperiului Otoman (n.red.).

nului Ahmed, călca stepele Naxcivanului[1]. Căldura distrugea orice speranţă a oştii; dar, mai mult decât atât, pentru că până să ajungă la Erevan[2]triburile persane le distruseseră rezerva de alimente, la

căldura teribilă cu care se lupta întreaga oaste se adăuga acum şi foamea. O foame care provoca greaţă, ameţeli şi crampe la stomac…

în timp ce stăteam turceşte pe covorul roşu din camera cu tavanul jos, sufocantă a lui Zekiye şi îmi mişcăm buzele într-un efort de a învăţa sure din Coran, Mahomed şi-a făcut apariţia în pragul uşii; îşi făcuse un obicei din asta. Purta o vestă din blană de iepure făcută special pentru eunucii palatului şi şalvari din mătase a căror răscroială atingea pământul. Ultimii trei nasturi ai vestei nu-i putea încheia; burta i se vedea pe sub cămaşa albă de şifon. Sub şalvarii subţiri de mătase, mânerul pumnalului îşi etala rubinele. Era foarte elegant în această zi.

— Diavoliţă Kosem, ia repetă-mi sura Infitar.

Zâmbea pe sub mustaţă, în timp ce-şi ţinea mâna în şold.

După ce am recitat toate cele nouăsprezece versete până
la capăt, fără nicio greşeală, am ridicat capul şi am zâmbit. El a râs.

— Fie ca Allah să accepte…

Nici măcar nu l-am întrebat de ce a ales sura Infitar; după spusele mamei Hafîz, sfinţenia acestei sure stă în faptul că ea vorbeşte despre credinţa în Ziua Judecăţii şi implicit în Viaţa de Apoi. Pedeapsa pe care o vor avea de ispăşit păcătoşii lăsa pe buzele celui ce recita un sentiment de vinovăţie.

— Diavoliţă Kosem…, a repetat Mahomed.

[1] Astăzi este o exclavă autonomă a Azerbaidjanului. Capitala regiunii este oraşul Naxcivan (n.red.).

[2] Azi, capitala Armeniei (n.red.).

S-a aşezet lângă mine încrucişându-şi picioarele. Când am făcut referire la eleganţa şalvarilor săi, a bolborosit ceva şi a schimbat subiectul.

Ce om lipsit de plăcerile lumeşti era şi Mahomed ăsta.

— Sultanul îşi va petrece iarna în Van[1], împreună cu armata. Ienicerii s-au răzvrătit, firește, din cauza foametei, dar tu nu ai cum să ştii asta… Foametea şi arşiţa de acolo le arde pielea şi joacă feste cu minţile lor. Oştirii noastre aproape că nu i-a mai rămas nicio putere să se lupte cu nemernicii de persani. Ah, şi persanii ăştia, dacă ar fi aici şahul Abbas cum l-aş mai bate în cuie.

Mahomed îşi strângea furios pumnii. Punând deoparte Coranul, mi-am lăsat capul pe braţele lui. Spusele lui dădeau de veste că Ahmed avea să rămână în stepele de la Răsărit încă un anotimp, poate chiar o jumătate de an.

— Adică, asta înseamnă că… misiunea lor nu se termină înainte de vara viitoare. Războaiele astea sunt totul…

Furioasă, i-am strâns piciorul lui Mahomed; am simţit cum trupul pe care mă lăsasem a tresărit.

— Trandafirul meu sălbatic cu ochi de cărbune, mai ai puţină răbdare… Uite, când o să nască Hatice, nici membrii Consiliului şi nici sultanul nu vor fi aici. Hatice şi pruncul său sunt pe mâna haremului; o mamă şi copilul său care nu mai au nicio valoare în ochii lui Allah.

Mahomed vorbea pe un ton plin de ură, în timp ce se juca cu părul meu cârlionţat, negru, care îmi ajungea până la şolduri.

Am ridicat capul şi l-am privit în faţă.

— Vom aştepta, nu-i aşa? Cât vom mai aştepta?

Ochii începuseră să-mi înoate în lacrimi, şi simţeam din nou cum nodul din gât îmi tăia respiraţia.

[1] Oraş în sud-estul Turciei (n.red.).

79

Ochii de un albastru-închis ai lui Mahomed încercau să şteargă lacrimile din ochii mei. Orice ar fi zis era în zadar; în această viaţă amândoi eram nişte sclavi, unul dintre noi fusese jugănit, iar celălalt era întemniţat în propriul trup. Toţi eram oricum robii lui Allah; asemenea unor îngeri am fost trimişi pe l'ământ pentru a prinde unele oportunităţi ale vieţii sau pentru a le lăsa să ne scape din mâini, la nevoie, pentru ca aceste oportunităţi să-şi poată atinge scopul. Noi ne rugam ca una dintre aceste oportunităţi să ne poată găsi aici, în locul în care eram prizonieri.

— Cu voia lui Allah, a murmurat Mahomed.

Acum se ferea să mă privească. Stătea cu ochii fixaţi spre orizont, spre o lume care, din spatele gratiilor de fier, părea greu de atins şi căuta cu privirea oportunitatea ce urma să vină. Asta era o speranţă care ori avea să se întoarcă din stepele din Van, ori să coboare cu fecioarele din rai.

Dintr-odată a început să recite ultima sură din Coran. în faţa tuturor relelor ce aveau să vină îşi dorea să se refugieze în iertarea şi în liniştea lui Allah. Sigură pe mine, mi-am lăsat din nou în braţele lui Mahomed capul, sufletul, viaţa.

Cât de repede se scurgea viaţa, fără ca noi să ne putem da seama. Asemenea austrului călduţ al strâmtorii care într-o seară călduroasă de vară ne mângâia obrazul, după care îşi continua drumul…

în timp ce peste fetele din harem cădea umbra neatingerii, aceleaşi fete se plimbau întruna ca nişte fantome ce plutesc pe coridoarele de marmură. Din cauza lipsei de mişcare şi a inutilităţii, toate se îngrăşau. Toată vara sclavele fără nicio calitate mâncaseră încontinuu, ţinuseră evantaiele şi le făcuseră vânt fetelor care stăteau tolănite pe divan. în timpul acesta, concubinele savurau şerbeturile de scorţişoară, de cuişoare sau

de portocale, răcite cu gheaţă adusă special tocmai din Uludag', cu care erau servite.

Cât de frumoasă era viaţa în harem atunci când era privită din exterior. Dar nimeni nu ştia de durerea de cap ce avea să vină când austrul va fi încetat să mai bată.

Odată cu sfârşitul verii au început pregătirile pentru naştere. Din cauza zvonurilor care se răspândiseră, câteva moaşe de la infirmeria haremului au fost spânzurate pe rând fiind învinuite de vrăjitorie - de fapt, singura lor vină era că-i ajutau pe [1]

[1] Munte din provincial Bursa, Turcia (n.red.).

Mahomed, pe Zekiye şi susţinătorii lor. Acestea erau execuţii ce aveau loc în linişte, pe neobservate; iar dispariţia unui pumn de slugi fără nicio calitate nu frângea nimănui inima de durere. Slugile acestea au fost urmate de câteva odalisce; Hatice era conştientă de umbrele din spatele ei, ajunsese să nu mai iasă din cameră. De altfel şi eu o văzusem doar o dată sau de două ori de când venisem în harem. O dată a fost în hamam; avea Impui subţire, lung şi fără nicio formă. Surprinşi de sarcina I impurie, sânii ei păreau că au căzut într-o dilemă între a creşte sau nu; talia însă era foarte mare în comparaţie cu şoldurile.

Nu reuşeam să înţeleg ce a găsit Ahmed la fata asta. Cine şt ie, poate că gelozia era cea care dădea naştere acestor gânduri in mintea mea. Şi eu râvneam la această bucăţică de libertate.

La sfârşitul lui octombrie, Hatice, care avea deja burta la gură, nu mai ieşea deloc din camera ei; moaşa Elvan stătea cu ca zi şi noapte. Elvan era foarte bătrână; pentru a-şi ascunde lirele albe de păr, umbla cu o broboadă mov pe cap. Purta şalvari de aceeaşi culoare pe care nu şi-i scotea niciodată, o cămaşă de mătase albă şi o vestă aurie. Era cocoşată şi, pentru că era mică de statură,

prezenţa ei nu era observată în harem, era greu de zărit.

Se spune că şi fratele mai mic al lui Ahmed, Mustafa, s-a născut cu ajutorul acestor mâini împodobite cu henna; ale ei erau mâinile care i-au dat naştere acestui sultan atât de delirat. Zvonurile continuau însă să răsune pe lângă zidurile haremului, pe cele câteva gobek taşî[1] de marmură din hamam şi in cele mai ascunse colţuri din curtea mare; unii susţineau că acest copil este nelegitim şi spuneau că de cum se va naşte va I i strangulat cu funia de mătase. Alţii spuneau că moaşa Elvan [1]

[1] Gobek taşi - Platformă din marmură asemănătoare unui pat, înaltă şi încălzită, destinată masajului, situată în mijlocul sălii de baie (n.tr.).

este o trădătoare şi, în momentul în care mama va aţipi, ea va strangula bebeluşul cu cordonul ombilical. Aceste poveşti neîntemeiate treceau pe lângă noi fără să ne sperie; totuşi, un lucru era clar: dacă acest copil va fi un băiat, atunci vor apărea adevăratele probleme.

Tot imperiul avea să răsune.

Şi iată că pe trei noiembrie a venit pe lume bebeluşul înfăşat în scutecele bârfelor. Pentru că primele lui scâncete au fost mai mult decât anemice şi fără vlagă, la început nu i s-a dat vreo şansă că va trăi; însă mai târziu, pe gâtul lui au fost observate dungi vineţii. Cum s-a născut bebeluşul, s-a încercat strangularea lui cu cordonul ombilical, dar încercarea s-a soldat cu un eşec. Toate privirile s-au îndreptat spre o singură persoană.

Dimineaţa următoare, moaşa Elvan a fost găsită atârnând la capătul unei frânghii groase în chiparosul înalt din curtea haremului. Umbra morţii care se încolăcea în jurul gâtului unui bebeluş nevinovat, de această dată sugrumase cu adevărat. Broboada mov de pe cap îi căzuse la picioare; mâinile cu henna care aduseseră pe

această lume doi dintre succesorii Imperiului Otoman atârnau acum pe lângă trupul fără viaţă.

Copilul bârfelor era un băiat. Chiar Ahmed hotărâse, cu mult timp înainte, ca numele lui să fie Osman. Zgomotul salvelor de tun trase odată cu rugăciunea de dimineaţă a făcut să se legene trupul atârnat în chiparos al moaşei Elvan.

*

Odată cu naşterea lui Osman, Hatice a început să iasă din camera ei din ce în ce mai des. Sfida de-a dreptul întregul harem, se plimba unduindu-se cu încrederea dată de aducerea pe lume a unui moştenitor. Umbrele şi şoaptele din harem aproape că dispăruseră, toată lumea părea să accepte existenţa

acestui băieţel, chiar şi calfa Zekiye. Deşi din cauza durerii şi a Iricii în primele săptămâni nu a ieşit afară din camera sa, am văzut-o în timp ce citea din Coran lângă trupul neînsufleţit al moaşei Elvan. Măcinată de mustrările de conştiinţă, se legăna întruna înainte şi-napoi. Şi-a mărit treptat cantitatea de opiu clin narghilea. Nu se mai trezea odată cu rugăciunea de dimineaţă, iar noaptea nu mai participa la petreceri.

Pe măsură ce mustrările de conştiinţă o măcinau din ce în ce mai mult, Zekiye devenea tot mai palidă şi se îndrepta singură spre moarte. Acum, Zarif şi cu mine parcă deveniserăm duşmane; Zarif nu mai venea să mă vadă. Nu puteam spune că mă plângeam de acest lucru. Ori de câte ori mă întâlneam cu ochii ei de un albastru palid, dădeam bineţe unei expresii i are se aştepta să mă împiedic la pasul următor. De curând, pe i ând mă aflam în hamam, cercheza Sebahat s-a apropiat tiptil de mine şi mi-a şoptit:

— Kosem, nu ai auzit de la mine, dar să ştii că Zarif ori de i âte ori are ocazia aruncă la întâmplare zvonuri despre tine; îţi -pun eu, dacă

într-o zi va fi cerut capul calfei Zekiye, asta se va întâmpla din cauza calomniilor aruncate de Zarif. Allah să ne păzească!

A lovit de trei ori cu pumnul în săpuniera din sidef de lângă ea. Avea buzele mari, umflate de parcă ar fi mâncat ardei iute.

(‘c buze frumoase avea fata asta, în armonie cu părul şaten drept şi cu o pereche de ochi oblici ca de pisică.

Pentru ceea ce am auzit i-am mulţumit fetei sărutându-i amândoi obrajii şi am ieşit ca din puşcă din hamam. Cu încrederea dată de prezenţa acelei perechi de ochi ca de pisică ce mă urmăreau, am început să merg dreaptă; eram sigură că fiecare ochi care mă urmărea în acest harem mă privea ori cu jind, ori cu invidie.

84

ASLÎ EKE

Am continuat să merg fără să-mi pese de căldura sufocantă emanată de podeaua şi zidurile din marmură ale hamamului. Din cauza aburului din interior pe frunte mi s-au format broboane de sudoare; de fiecare dată îmi ştergeam furioasă fruntea cu dosul mâinii şi continuam să o caut pe Zarif. Iat-o, stătea într-un havuz, sprijinită de marginea albă din marmură, împreună cu un grup de tinere, o fetiţă îi turna pe cap apă călduţă dintr-un castron de alamă, iar ea răspundea cu murmure. Lângă ea se afla şi negresa din cauza căreia făcusem tămbă- lău mai deunăzi în hamam. îi freca braţele cu ulei mentolat şi, pe măsură ce mă apropiam de Zarif, amăreala mentolului îmi ardea gâtlejul. înainte de a-mi pune piciorul în havuz, mi-am desfăcut peştimalul din talie şi l-am aruncat într-o parte; am băgat de seamă că fetele din havuz mă urmăreau. Atenţia îmi făcea plăcere, îmi mângâia sufletul în văgăuna asta în care sufeream de singurătate. Şi negresa îmi observase prezenţa. Brusc m-am aruncat în havuz. Apa cu săpun împroşcată de mine se scurgea de pe faţa lui Zarif.

A scos un strigăt ascuţit şi, întor- cându-se spre Fatma, slujnica sa negresă, a început să ţipe:

— Care dintre nenorocitele astea…

Pe mine nu mă observase încă şi arăta cu degetul spre fete. Ochii care o usturau de la apa cu săpun se făcuseră mici şi se înroşiseră de parcă ar fi plâns. Apoi, strângându-şi pumnii, a început să plângă furioasă.

— Care târfă descreierată şi debilă mintal…

Când şi-a întors mânioasă capul spre fete, m-a văzut apro- piindu-mă de ea cu paşi prudenţi. Nu-mi putea ignora zâmbetul larg de pe faţă. Apropiindu-mă tot mai mult, am ajuns chiar lângă ea; lacrimile ce-i curgeau din ochii înroşiţi se prelingeau până la buza superioară, iar ochii albaştri plini de ură străluceau de parcă s-ar fi încins de mânie. Din cauza supărării nici nu mai ştia ce face.

Lingându-şi buza superioară şi-a şters ochii cu dosul palmei. Acum plângea doar de ciudă; suspina temându-se de ce avea să audă în scurt timp. M-am apropiat ca să-i şoptesc la ureche; în clipa aceea am văzut în urechile ei o pereche de cercei din aur. Erau cerceii în formă de picătură, lucraţi din aur de optsprezece karate, pe care mai zilele trecute Mahomed mi-i făcuse cadou şi care mi-au dat insomnii de teamă că i-am pierdut. Am apucat-o de ureche şi am început să-i vorbesc în şoaptă, atât cât să poată auzi numai ea.

— Javră, dacă nu vrei să-ţi vând urechile în Pera pretinzând că sunt urechile unei prostituate ghiaure, ascultă-mi bine cuvintele. Aşa cum îţi fac ţie, îi voi şopti şi lui Mahomed la ureche câteva cuvinte. Ai să vezi atunci…

Ţinînd-o de gât am lipit-o de rezemătoarea de marmură din spatele ei; s-a lovit cu putere cu capul

de marmură. Cu o mână se ţinea de cap, cu cealaltă îşi ştergea ochii. Dar cu toate astea râdea.

— Bârfele legate de Fatma nu ţi-au ajuns încă la urechi, Kosem? Ştii locul de unde a venit? Kassala[1] cea cu soare arzător. Kosem, ai atins vreodată tenul negru ca o piele de urs al l'atmei? Ai urmărit, ai trăit împreună cu ea vrăjile, şedinţele de zeificare sau dansurile? Dacă ai fi văzut, ţi-ar fi fost teamă şi de ea şi de puterea şi inteligenţa ascuţită ce strălucesc în ochii ei negri ca tăciunele, pentru că ai Fi simţit cum totul păleşte şi se duce, frumoasă Kosem. Este chiar lângă tine; nu are nicio limită în ceea ce ar putea face, oricum este negresă, necredincioasă, ce-i pasă ei de mânia lui Allah? Pe când tu…

Am slăbit strânsoarea mâinilor, iar ea şi-a întins gâtul înainte pentru a se putea elibera.

— Kosem, tu eşti o muritoare preţioasă, cu suflet adevărat, o supusă care va arde în flăcări, va scuipa sânge şi îşi va pierde

[1] Oraş în partea de est a Sudanului (n.red.).

minţile în nebunia produsă de câteva cuvinte murmurate de negresa asta blestemată.

S-a oprit şi a început să râdă zgomotos; în momentul acela, ochii mei s-au întâlnit cu ochii Fatmei, cu acea privire pătrunzătoare.

I-am zâmbit şi am simţit că îmi răspunde şi ea zâmbind, cel puţin aşa speram; m-am uitat la unghiile mele ascuţite, cărora, cu două zile în urmă, Afife le dăduse cu grijă formă, apoi le-am înfipt cu putere în gâtul lui Zarif; eram conştientă că nu eu eram cea care dorea asta, ci Fatma. Aceasta avea să fie un angajament de loialitate semnat de lipsa de stăpânire şi făţărnicie; presimţeam asta.

Pe gâtul lui Zarif se scurgeau firişoare de sânge. Apa din jur devenise maro-deschis. A ţipat şi şi-a prins strâns gâtul cu amândouă mâinile.

— Târfa…

Bazându-mă pe unghiile ascuţite, i-am apăsat degetul pe buze. Am facut-o să tacă, iar eu râdeam. Pe buza ei şi-a făcut apariţia o tăietură adâncă, iar dinţii i s-au acoperit de sânge.

— Bine, dar tu nu te temi de înfrângerea sau de vulnerabilitatea acestui ten delicat al tău sau a gâtului gingaş care-ţi leagă ţeasta de trupul perfect? Ca să-ţi cruţ viaţa, rămâi loială puterilor lumeşti, Zarif; toată lumea ştie că la întoarcerea lui Ahmed toată puterea va fi în mâinile mele, iar pentru a şti acest lucru nu ai nevoie de o vrăjitoare negresă. Poţi intui că puterea aceea pe care o ai şi tu se răspândeşte din cu totul altă sursă, şi poţi simţi acest lucru datorită mirosului morţii emanat de unghiile sprijinite de gâtul în care sângele pulsează calm. Zarif, pe măsură ce asişti la existenţa unei forţe măreţe ce stă în spatele meu asemenea unui imperiu glorios şi a cărei umbră îmi urmăreşte umbra mea în fiecare secundă, tremuri în faţa unei puteri ce

este pe cale să se nască. Să ştii că data viitoare preţul fiecărui cuvânt greşit ce-ţi va ieşi pe gură îl vei plăti cu strălucirea unui pumnal ce se va apropia de tine, crede-mă, dragă Zarif.

în timp ce ieşeam încet din havuz, mi-am dat seama că felele văzuseră sângele ce se scurgea pe gâtul lui Zarif şi începuseră să ţipe. între timp, Zarif încerca să-şi revină; îi poruncea latinei să o găsească pe Cahide de la infirmerie. Am început să merg cu paşi repezi pe coridorul care lega dormitoarele de harem; contând pe existenţa a încă unei perechi de picioare ce mă urma, am mărit pasul. Aşa cum prezisese Mahomed, lucrurile au mers strună, cu Fatma în spatele meu ne îndreptam spre camera lui.

Când s-a deschis uşa, am tresărit văzându-l pe Mahomed care stătea în faţa noastră ţinând în braţe

o femeie mai în vârstă ale cărei haine erau pline de sânge. Din cauza sângelui care curgea şiroaie pe gâtul ei, părul îi devenise roşu şi i se lipise de ceafa; cămaşa de mătase fusese acoperită de o pată uriaşă de sânge. Faţa lui Mahomed era crispată, iar bărbia şi un ochi îi zvâcneau. Un trup lipsit de viaţă în braţele unui eunuc uriaş, trupul unei femei nevinovate care dispăruse. Până şi Fatma părea speriată; nu cred că mai văzuse atâta sânge în toată viaţa ei. Cu rana deznădejdii deschisă în inima mea de chipul acela cunoscut, m-am aruncat înainte, Mahomed a mormăit ceva spunându-mi să nu ating. Zekiye… Gâtul lui Zekiye fusese tăiat şi spălat cu sângele ce continua să se verse şiroaie din jugulară. Mahomed a fost capabil să rostească doar un cuvânt:

— Hatice.

în momentul acela, am realizat că Zarif şi Hatice erau cu un pas înaintea noastră. Şi Fatma şi-a dat seama şi în locul în care se afla s-a agitat neliniştită.

*

88 Aslî Eke

— Căci îngerii spun „Salutare vouă” când iau sufletele cu frumosul. „Ca urmare a faptelor pe care le-aţi făcut, intraţi în paradis.”

Descurajată în faţa iadului pe care îl trăiam, ajunsesem să pun la îndoială existenţa paradisului. în clipa aceea, focul iadului pregătit pentru acele necredincioase ne ardea încet-încet pielea, atât mie, cât şi lui Mahomed. Dacă ăsta era iadul, atunci liniştea din paradis era inutilă, era ireală.

După ce mi-am verificat calmă mâncarea - am fost în stare doar să o miros de câteva ori, nu puteam face nimic mai mult de atât, nu aveam servicii de porţelan celadon[1]în care să putem mânca şi nu aveam niciun degustător de mâncare - am început să mănânc. Cum am terminat, i-am şoptit la ureche Fatmei, care stătea lângă mine:

— Ai rezolvat?

După moartea lui Zekiye, organizarea haremului avusese mult de suferit. De teamă că dintr-odată ar putea fi găsiţi cu gâtul tăiat în propriul pat, toţi se foiau neliniştiţi; se fereau să vorbească în prezenţa altora. în harem, până şi un cuvânt care ar fi putut fi asociat oricât de puţin cu bârfa ajunsese să nu mai fie rostit; locul tuturor concubinelor şi slugilor - dar, mai ales al slugilor şi eunucilor care ajunseseră să se teamă de călăii cu limba tăiată - care se plimbau alene pe coridoare a fost luat de Hatice şi grupul său. în spatele tăcerii care nu-i făcea cinste haremului era un război de dus.

Singura consolare a lui Mahomed era că sultanul se afla pe drumul spre palat, spre casă.

[1] Tip special de ceramică fabricată pentru prima oară în perioada Koryo (918-1392), o etapă din istoria Coreei. Cuvântul coreean pentru celadon (ch'ongja) înseamnă porţelan albastru (n.red.).

în ultimele câteva luni, Mahomed slăbise câteva kilograme, dar cu toate astea planurile şi le facea mai detaliate ca niciodată. într-o seară, când mâneam împreună - mai întâi am fost nevoiţi să controlăm ce aveam în farfurie mirosind totul de câteva ori, după care am verificat atent să nu existe vreo urmă de otravă pe marginile farfuriei - am început o conversaţie aprinsă.

— Ştiu cum te voi prezenta; poate că sultanul o să vrea să-şi vadă favorita mai întâi, dar puţină variaţie nu strică, nu-i aşa, Kosem, aşa cum spui tu…

Zâmbea.

— După cină, când se va desfăta cu gustul narghilelei, am să mă apropii tiptil de el şi am să-i spun: „Stăpâne, vă rog să-mi acordaţi onoarea de a vă prezenta un cadou." După asta, el va lua batista brodată special pentru el - firește că de mama lui,

oh, Preamărită Handan Sultan a fost şi ea doborâtă de acest război - mi-o va îndesa în mână şi îmi va spune…

Uitasem complet că în spatele acestui întreg vicleşug se afla o sultană-mamă; chiar, unde era sultana Handan?

— Mahomed, unde-i sultana Handan?

— Hai, Kosem, nu începe cu sultana Handan, nu mă întrerupe!

Mahomed se enerva mai repede ca înainte; ignorând tremurai mâinii provocat de pierderea în greutate dar şi de nelinişte, şi-a turnat puţin şerbet în pahar. Câteva picături din şerbetul roşu-închis au ajuns pe caftanul albastru lucrat cu măiestrie. Mi-am amintit de Zekiye; Mahomed care cu ochii lui albaştri a sesizat că au reînviat coşmarurile ce-i jucau feste minţii mele s-a neliniştit şi s-a ridicat în picioare.

— Ce spuneam eu, Kosem? A, da, îmi va întinde batista şi îmi va spune: „Mahomed, slujitorul meu credincios…”

— De ce nu vorbeşti deloc cu mine, tot ce contează este ce vom face când va veni Ahmed, cum mă voi pleca în prezenţa lui… Nu eşti curios să afli cine a omorât-o pe Zekiye; Mahomed, tu nu vrei deloc capul acelei vrăjitoare de Zarif. De când a murit Zekiye, tu…

Am continuat să-mi vărs furia; o palmă plesnită peste obraz m-a făcut să-mi vin în simţiri şi am văzut în faţa mea un Mahomed uriaş înnebunit de furie.

— Ajunge, Kosem, lasă prostiile, ignorantă ce eşti, nătângă i nconştientă. Fireşte că mă gândesc la asta în fiecare zi; dar ştii ce, adevărata mea teamă este că într-o bună zi braţele mele care .iu purtat trupul neînsufleţit al lui Zekiye vor fi împovărate de Irupul tău. Sunt cu ochii pe noi, Kosem, nu înţelegi; pune-ţi puţin mintea la

contribuţie, Hatice şi eunucii săi sunt peste tot. Pe când noi suntem doar tu, eu, o mână de eunuci şi Fatma.

A întins mâna ca să mă ajute să mă ridic de jos fiindcă mă prăbuşisem auzind asemenea cuvinte; m-am îndreptat apoi singură în locul în care mă aflam şi am continuat să îl privesc furioasă.

— Fatma, Fatma…, a murmurat el ca pentru sine de câteva ori.

Apoi aplecându-se m-a sărutat pe obraz, pe locul în care mă plesnise cu palma. Era pentru prima oară după o lungă perioadă de timp când ochii lui albaştri străluceau de bucurie.

— Fatma!

*

Fatma nu răspundea în niciun chip. Eram în camera lui Zekiye. După moartea lui Zekiye, Mahomed i-a propus sultanei Handan să-mi fie dată mie această cameră. Cred că sultana Handan era singura sultană-mamă care încerca să reducă cât

mai mult cu putinţă relaţia sa cu haremul, din acest motiv i-a şi spus „Da!” lui Mahomed.

Cu capul plecat în faţă, Fatma mormăia ceva doar pentru ea. Nu era în arabă, aşa cum erau toate rugăciunile pe care le învăţasem eu până atunci. Era într-o altă limbă; din când în când, plescăia şi scotea nişte sunete de parcă ar fi înghiţit ceva. Peste puţin timp s-a aplecat şi, atingând pământul cu fruntea, şi-a ridicat privirea în tavan sau, mai bine spus, la cerul de dincolo de tavan.

— Te-am întrebat dacă ai rezolvat!

Am întrebat eu şi prinzându-i bărbia i-am întors faţa către mine. Plângea; i-am şters lacrimile cu dosul palmelor şi i-am sprijinit capul pe pieptul meu. Apoi, ridicându-i uşor capul am sărutat-o pe buze.

— Ştiam că o vei putea face.

*

Câteva minute mai târziu, între zidurile haremului care începuseră să se scorojească a răsunat un glas ce nu mai fusese auzit de mult timp, un strigăt puternic plin de durere. Am auzit zgomotul paşilor ce alergau agitaţi pe coridor; pentru că ştiam ce se întâmplase, amândouă ne temeam să ieşim afară. Capul Fatmei a mai rămas o vreme pe pieptul meu, apoi a încercat să se ridice. Strigătele ascuţite de afară ne zgâriau urechile; totuşi înclinarea spre violenţă a tuturor acestor evenimente ne dădea o oarecare linişte. Liniştea: pentru o lungă perioadă de timp fusese părăsită în colţurile prăfuite ale amintirilor.

Şi oricum, orice sunet era mult mai sigur decât monotonia unei tăceri perfide; era liniştitor.

Fatmei părea că-i vine să vomite, a încercat să vorbească cu greutate ţinându-se cu mâinile de burtă.

Sultana Kosem

93

— Mă vei proteja, nu-i aşa?

Vocea îi era plină de durere, cu această parte slabă a ei nu mă mai întâlnisem niciodată până atunci. îi întinsesem mâna, aşteptam să mă ridice în picioare. Nemaiţinând cont că în ultimele câteva luni încrederea pe care o aveam în mine, în spusele mele sau în convingerile mele aproape dispăruse, i-am răspuns:

— Desigur, până la capăt.

*

Când am ieşit în curtea pietruită, imaginea cu care ne-am confruntat nu ne-a uimit, acesta era un moment aşteptat de mult timp. Acolo stătea Zarif care vărsa sânge. în jurul ei se lormase un cerc din zeci de odalisce, eunuci şi Hatice care o |inea de mână pe Zarif. Probabil mi-a simţit prezenţa şi privi - i ea aţintită pe ceafa ei pentru că s-a întors şi mi-a zâmbit, părea să nu-i pese de agonia lui Zarif.

Era evident că şi ea se săturase de acest război, îşi dorea ca Ahmed să se întoarcă cât mai repede cu putinţă şi să se termine toate.

Şalvarii roz şi vesta din brocart erau pline de sânge, faţa îi era albă ca varul. Strălucirea din albastrul ochilor ei păreaisă fi dispărut complet, a încercat să-i spună câteva cuvinte lui Ha- t ice, dar nu a putut. Stătea acolo şi se ţinea cu mâinile de burtă; murea.

Eu însă mai speram încă să fim ca în prima zi în care ne-am întâlnit, să alerg în urma ei; ca înainte. Ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Zarif care râdea, alerga şi se juca vărsa sânge de dragul puterii şi nimănui nu-i păsa de asta. M-am apropiat de ea cu teamă, am vrut să-i pot simţi ultima suflare pe faţa mea. Mirosul puternic al morţii m-a fascinat, mi-am ţinut pumnii strânşi ca să nu dau înapoi. Sângele de pe mâinile ei se usca cu

repeziciune; în lumina strălucitoare a soarelui mâinile ei păreau să fie ornate cu henna din naştere. Am ţinut-o de mână, puţin sânge a ajuns şi pe degetele mele, dar neţinând cont i-am strâns mâna.

Speriindu-se de puterea mea, Hatice s-a retras lângă celelalte odalisce, dar iată că în spatele ei stătea cea pe care o aşteptam de multă vreme: sultana Hatice.

Zarif m-a privit de parcă şi-ar fi dat seama că cea care o ţinea de mână eram eu; continua să verse sânge, pentru o clipă a zâmbit arătându-şi dinţii înroşiţi. în timp ce îmi trăgea capul spre ea a scos un horcăit, pentru o clipă s-a oprit din vărsat şi mi-a şoptit:

— M-ai otrăvit, Kosem, cu existenţa ta; ştiam că o vei face.

S-a prăbuşit şi a continuat să verse, respiraţia îi devenea

din ce în ce mai neregulată, încet-încet îşi abandona trupul în braţele morţii. Nu i-am lăsat mâna. Aplecându-se deasupra lui Zarif, Hatice a întrebat:

— Cine ţi-a făcut asta, frumoasă Zarif?

îi auzeam vocea pentru prima dată, era destul de groasă, mai mult chiar, dacă nu o vedeai ai fi putut crede că este voce de bărbat. Ochii i s-au luminat plini de înţeles; privea cu atâta viclenie, încât nu i-ar fi scăpat niciun detaliu. în timp ce-i era pusă această întrebare, eram conştientă că ştia răspunsul.

Cu puterea pe care i-o dădea ultima suflare, Zarif şi-a îndreptat degetul către o concubină blondă, nevinovată, care stătea chiar lângă Fatma.

— N-am facut-o eu, vă spun, n-am facut-o eu!

De parcă fata i-ar fi produs scârbă, sultana Handan a făcut un pas într-o parte şi cu câteva gesturi ale mâinii le-a indicat eunucilor să o ducă de acolo. Pe Fatma, aflată lângă ea, o treceau toate apele.

Sultana Kosem

95

Mâna lui Zarif s-a zbătut de câteva ori în palma mea. Apoi fata şi-a îngropat faţa în poala mea. Şalvarii mei verzi s-au murdărit de sânge. Faţa lui Zarif a rămas nemişcată, puteam simţi cât de mult o scârbeam. Când am întors-o cu faţa în sus, i-am observat zâmbetul, ochii îi erau închişi. Totul se terminase cu succes. Zarif a fost îngropată la locul ei, iar fata blondă, ca un martir cu toate păcatele iertate, pe fundul Cornului de Aur…

*

Moartea lui Zarif a fost privită ca o coincidenţă nefericită. De frică, Hatice nu a ieşit din camera ei timp de o săptămână. Zi şi noapte, stătea cu ceata ei de eunuci, vorbeau şi fumau narghilea. De frică, nici pe Osman nu l-a mai încredinţat doicilor, prefera să nu-l mai îndepărteze

de ea. Ştiam că se temea ile mine, dar mai ştiam şi că sursa bârfelor care se auzeau prin preajmă era chiar ea.

— Vrăjitoarea Kosem este atât de frumoasă şi cu o minte ageră, am auzit că de cum va ajunge Ahmed va pune să fim spânzuraţi. Va ordona să ne jupoaie pielea unora dintre noi ca să o folosească atunci când va îmbătrâni. Este o vrăjitoare! De altfel, mai este şi negresa Fatma, de ea mă tem cel mai tare.

Ori de câte ori într-un grup una dintre concubine folosea cuvinte atât de dure, întregul grup se risipea asemenea puişorilor de potârniche.

Eu priveam cum se mărea şi se extindea această dominaţie pe care eu o creasem înainte de a-l cunoaşte, de a-l întâlni pe Ahmed. Haremul în care venisem pentru prima oară era duşman şi întunecos. Pe când haremul de acum era înfricoşător şi sfios, căuta un colţ în care să se ascundă.

Da, şi ei ştiau că atunci când va veni Ahmed, fiul nefericit al lui Hatice avea să fie smuls de la sânul mamei. Zidurile

haremului nu păreau că vor putea rezista distrugerilor provocate de potopul ce se apropia.

Nu aveam de gând să dispar şi să plec din această lume nici ca Zarif şi nici ca Zekiye… Indiferent cât de vulnerabile păreau aceste ziduri, cel puţin pentru moment îmi permiteau să-mi scrijelesc numele pe ele. Ochii mei erau concentraţi pe impresiile pe care le voi lăsa asupra învingătorului din fruntea acestui imperiu întins pe patru continente.

După sosirea lui Ahmed şi a oştirii, Divanul a prins din nou viaţă; trecând cu vederea înfrângerea armatei[1], poporul a organizat festivităţi grandioase. Pe sultan l-am văzut pentru prima dată de la fereastra haremului ce dădea în curte, nu arăta

deloc aşa cum îmi spusese Mahomed. înfrângerea suferită îl slăbise, turbanul de pe cap părea că-l deranjează. Ţinea capul uşor într-o parte de parcă ar fi fost un copil orfan. în timp ce mergea pe poteca pietruită din grădină, sultanul a văzut un păun, s-a lăsat în genunchi şi a întins mâna. Păunul s-a îndepărtat repede, asemenea poporului şi armatei sale.

în locul în care se afla, Ahmed s-a prăbuşit, eu eram singura care îl puteam vedea. Discuţiile Consiliului continuau. El însă preferase să iasă în grădină cu necazul său. Adunând de pe jos pietre negre mici şi mari, a început să le arunce în trunchiul copacului din faţa lui; de fiecare dată când lovea ţinta, îşi umfla pieptul şi îşi îndrepta spatele. A început să arunce pietrele din ce în ce mai nervos. Ahmed era un padişah ambiţios, iar înfrângerile care îi sfidau toate ambiţiile îl făceau să se consume enorm. Pentru a mă putea îndepărta cât mai mult cu putinţă de această imagine a lui, m-am retras de la fereastra

[1] Autoarea face probabil referire la înfrângerile armatei otomane la începutul războiului perso-otoman (1603-1618) (n.coord.).

haremului decorată cu grilaj de aur şi am plecat să-l văd pe Mahomed.

Fiecare pas pe care îl făceam în drumul spre odaia lui mă ducea spre Ahmed al meu.

*

Mahomed stătea tolănit pe pernele aşezate printre statuile de elefanţi, placate cu aur, care abia fuseseră aduse din India şi savura din şerbetul lăuzei, şerbet care se obişnuia să se pregătească după orice naştere din harem; musafirul său mă privea zâmbind ca de obicei. Ochii aceştia parcă nu erau ai lui Hamit, cel care cu luni în urmă agoniza prin mocirlele din Pera, ci ochii unui

ienicer sau spahiu care urmărea paşii duşmanului şi aştepta momentul atacului.

Ridicându-şi capul, mi-a spus cu jumătate de gură:

— Pacea fie cu tine.

A ridicat în cinstea mea şerbetul de lăuză pe care-l ţinea în mână, dar după discuţiile avute cu Mahomed la miez de noapte mi-a fost imposibil să nu-mi dau seama la ce făcea el aluzie. Comportamentul lui era un semn că ştia toate aceste planuri.

— Pacea fie şi asupra ta, Hamit, i-am răspuns eu râzând.

Mahomed şi-a pus cu fermitate mâna pe umărul lui Hamit
şi a intrat în conversaţie:

— Cât a trecut, Kosem, de când nu l-ai mai văzut pe Hamit, jumătate de an?

Cum a auzit numele Kosem, Hamit s-a înfiorat, mi s-a părut că-l văd cum îşi îndreaptă spatele pe perne.

— Da, da…, am trecut eu repede peste întrebarea lui Mahomed, nu voiam să o mai lungesc.

De când îl văzusem afară pe padişahul trist şi neputincios, parcă toate aceste planuri nu mai aveau niciun sens; toate

intrigile haremului, câteva reguli care ne influenţau vieţile din temelii şi câteva favorite care ar fi putut face schimbări radicale în întreaga istorie a Imperiului Otoman.

Mahomed trebuie să fi fost impresionat de starea mea de îngrijorare pentru că ignorându-mă s-a străduit să creeze un mediu de discuţie prietenesc cu Hamit. Toate aceste eforturi atente au fost respinse însă de mândria şi furia încă nestinsă din sufletul lui Hamit. Acum în odaia plină de strălucire a lui Mahomed plutea o linişte

întunecată şi, pentru că eram conştienţi de ceea ce se va întâmpla, nimeni nu încerca să rupă această tăcere. Ridicându-se în picioare şi atingând orhideele alb-roz care doar ce începuseră să înflorească în vazele uriaşe de porţelan albastru şi alb aşezate pe marginea havuzului lui Mahomed, Hamit a început să vorbească:

— Ţi-ai aranjat frumos camera, Mahomed…

în timp ce spunea asta nu s-a uitat nici măcar o dată la Mahomed, ochii îi erau aţintiţi asupra mea; purtam caftanul roşu i mpodobit cu lucrături din fir de aur. Era la fel de lipsit de tact ca înainte.

Avea o structură facială asemănătoare sculpturilor greceşti, pometii uşor ososi, dar cât se poate de proeminenţi şi pronunţaţi. Buclele aurii îi erau lipite pe frunte din cauza sudorii, din când în când cu mâna stângă îşi răvăşea părul, îl ciufulea şi mai mult. Ochii priveau în continuare cu aceeaşi răceală. Avea un piept şi umeri laţi.

Mai întâi m-am uitat la Mahomed, apoi la Hamit. Doi slujitori diferiţi ai lui Allah, m-am gândit eu. Unul negru, celălalt alb; unul supus, celălalt răzvrătit; unul al meu, celălalt… Unul care niciodată nu-mi va aparţine în întregime: Hamit.

Am întors capul spre Hamit care se juca încă cu orhideele; silueta subţire şi alungită se reflecta în apa din havuz care se

îngemăna cu jocurile de lumini. Picioarele şi braţele i se reflectau în apa mişcătoare. „Cu toţii suntem trecători", am gândit eu şi m-am apropiat de Hamit.

— Astăzi, la miezul nopţii, de cum ies din camera sultanului, vino, să nu întârzii…

Mi-am plecat capul şi m-am ghemuit lângă Mahomed. Aşa cum mă aşteptam, mi-a aşezat pe umăr batista violet scoasă din buzunarul vestei sale. Mulţumindu-i încet şi fără să-mi mai pese de cei doi eunuci geloşi pe care i-am lăsat în urma

mea, am ieşit din încăpere cu paşi repezi. înainte de începerea pregătirilor, cu batista sultanului pe umăr am luat la pas fiecare colţişor al haremului. Hatice, care primise vestea, nu a ieşit întreaga zi din camera ei. Am văzut cum Osman era îndepărtat de la sânul mamei în braţele unei doici. Am aruncat un ochi prin uşa deschisă a camerei, parcă era sfârşitul lumii.

— Ah, Lai, uită-te la noi… Până la urmă târfa aia grecoaică a obţinut ce şi-a dorit, de acum se va putea întinde sub Ahmed, va fi poftită în patul lui. Nu voi mai putea face nimic, Lai, am făcut tot ce se putea împotriva ei, pe când sultana Handan…

Pentru a nu auzi continuarea m-am îndepărtat din faţa camerei lui Hatice. La un moment dat, în timp ce treceam printre concubine, am lăsat intenţionat să-mi cadă batista violet pe marmura albă şi netedă. Acum era a mea şi întregul harem era conştient de asta. în cele din urmă, grecoaica a obţinut ce şi-a dorit.

Aplecându-mă delicat sub privirile atente ale concubinelor, am luat batista în mână şi în timp ce mi-o puneam pe umăr am şoptit direct spre ele:

— Fetelor, sunteţi pregătite pentru o singurătate mai rea decât absenţa sultanului, asta se mai numeşte şi sclavie veşnică.

Sultana Kosem

101

Oricât am fi fost de diferite, în viitor ne aştepta pe toate cu braţele deschise o gelozie care nu ar fi favorizat pe niciuna dintre noi. în viitor, toate ne-am fi putut întâlni acolo, fără să se Iacă nicio deosebire între noi.

*

Sunetul perlelor, o mână de praf de aur presărat pe cosiţele mele negre, verdele-închis ce reprezenta culoarea Islamului, o pereche de şalvari brodaţi cu garofiţe de aur şi o vestă din catifea de aceeaşi culoare şi cu aceleaşi motive dădeau un

plus de vitalitate liniştii de pe calea cu torţe ce ducea spre vechea odaie .» lui Ahmed. O cămaşă de mătase alb murdar care de-abia putea să-mi acopere sânii şi, pentru a-mi aduce noroc, bănuţii de aur de optsprezece karate înşiraţi pe o panglică roşie… Toate f useseră luate cu împrumut, era imposibil să le deţii pe toate. Calea pe care o porneşti pentru a duce la îndeplinire ceva aşteptat de multă vreme, umbre care se pierd şi apoi revin, poziţii schimbate şi o umbră care a devenit diferită, care şi-a schimbat lorma şi care te urmăreşte la fiecare pas făcut înainte… în faţa uşii de nuc cu balamale de lemn şi acoperită cu lac negru l-am văzut pe Mahomed care mă aştepta, am ridicat voalul prins în partea din faţă a tichiei atât cât să mi se vadă ochii şi l-am salutat. Revenise la vechea sa formă, şuncile începuseră din nou să i se reverse prin părţi, cei doi nasturi de jos ai vestei nu i se mai închideau, iar cel de-al treilea se cam chinuia. Se mişca neliniştit sub hainele de catifea roşie. Pentru a-l putea linişti, dar pe un ton lipsit de orice încredere, i-am şoptit:

— Totul va merge bine, Mahomed.

Luând în mână batista violet de pe umăr, i-am fluturat-o în faţa ochilor, iar el a început să râdă.

— Te aşteaptă cu mare nerăbdare, Kosem. De altfel, el a fost cel care nu a dorit să o vadă pe Hatice; vestea despre tine a

aflat-o când se afla încă în drum spre Istanbul, undeva prin împrejurimile Konyei[1]. Faima ta se răspândeşte, frumoasă Kosem.

— Vrăjitoarea Kosem, îi şoptea o devşirme maghiară blondă unei alteia.

în timp ce o concubină invidioasă spunea:

— Urâta urâtelor…

— E Satana în persoană, obişnuia să zică un negustor de obiecte de bucătărie a cărui casă era chiar Marele Bazar[2].

Luându-mi batista pe care o ţineam strâns în mână, Mahomed a luat din buzunar o sticluţă de mici dimensiuni, cât degetul mic de la mână, din sticlă de Veneţia, căreia i-a scos dopul. Când inelul cu rubin de pe mâna lui tremurândă a lovit sticla, pe coridor a răsunat un sunet ascuţit. A lăsat să cadă pe batistă câteva picături din acel lichid, iar lichidul s-a evaporat imediat. A explicat:

— E afrodiziac. Unul dintre subordonaţii mei credincioşi l-a luat din bazar, de la un negustor chinez. în ţara lor este folosit pentru a creşte dorinţa sexuală. Puţin şi pe gât…

Apucându-mă de mână m-a tras lângă el, a luat din lichidul pe care l-a lăsat să-i curgă în palmă şi mi-a dat puţin pe gât, puţin pe încheieturile mâinilor şi, după ce a mi-a desfăcut nasturii de la cămaşa de satin, puţin pe sâni. M-a sărutat apoi pe frunte după care, punându-şi sticluţa în buzunarul aflat la câţiva centimetri de locul în care stătea pumnalul, mi-a aşezat cu tandreţe batista la loc pe umăr. în lumina pâlpâitoare a torţei pentru a-mi vedea mai bine mâinile împodobite cu henna, le-a luat în palmele lui şi mi-a spus:

[1] în prezent, oraş în Turcia, la sud de Ankara. A intrat în componenţa Imperiului Otoman începând cu secolul al XV-lea (n.red.).

[2] Una dintre cele mai mari şi mai vechi pieţe acoperite din lume. Marele Bazar a fost creat din ordinul sultanului Mehmed al II-lea în anul 1455, la scurt timp după cucerirea Istanbulului de către otomani (1453) (n.red.).

— Eşti mai frumoasă decât oricând, Kosem.

Mi-a coborât voalul şi s-a dat într-o parte, în locul de care aparţine şi va aparţine, în locul în care mă va aştepta şi mă va proteja mereu.

Aşezându-mi din nou pe cap tichia în aşa fel încât să nu se agaţe de cele patru cosiţe groase, m-am uitat la mâinile mele apoi la Mahomed care, printr-o mişcare a mâinii, mi-a arătat uşa. M-am apropiat de uşa de nuc şi am împins-o cu toată puterea.

Mahomed aştepta; şi avea să mai aştepte.

*

Cu un scârţâit sumbru, uşa a lovit uşor peretele apoi s-a închis la loc. Pereţii erau acoperiţi cu mozaic galben şi portocaliu, iar din loc în loc erau înşirate candele bleumarin cu steluţe roşii. Lumina pâlpâitoare care sfida întunericul nopţii făcea neclară imaginea sultanului. Stătea cu capul pe genunchi pe o canapea verde de lângă perete, aflată exact în faţa uşii. Purta un turban alb, şalvari albi şi o flanelă. Pieptul i se ridica şi cobora cu repeziciune, pentru un moment am crezut că plânge, dar când a ridicat capul spre mine i-am observat zâmbetul. M-a privit şi nu a scos niciun cuvânt. Mi-am dat seama că nu doreşte să-mi ridic voalul subţire ce-mi acoperea faţa; semăna cu un copilaş care-şi aştepta cadoul ce ar fi trebuit să-i vină în urma unui chin îndelungat. Genunchii îi tremurau.

Am păşit pe covorul împodobit cu motive roşii şi bleumarin. La atingerea covorului, papucii mei scoteau un sunet moale; mi-am ridicat voalul.

— O, ce frumos…, a gemut Ahmed.

A ridicat mâna de parcă mă îndemna să mă apropii şi mai mult, apoi şi-a sprijinit din nou capul pe genunchi. în tot acest

timp, eu mi-am scos încet tichia verde de pe cap şi am aşezat-o lângă picioarele mele. în lumina candelei care făcea să strălucească praful de aur, părul negru ce mi se revărsa peste umeri strălucea de parcă ar fi fost cărbune ce aştepta să fie transformat în diamant.

Când a mai ridicat o dată capul şi m-a privit, mi-am dat seama că plângea; cât de neajutorat era.

— La dispoziţia dumneavoastră, stăpâne, am spus eu şi m-am plecat pentru a atinge pământul cu fruntea.

El s-a sculat brusc de pe canapea, m-a apucat de braţ şi m-a ridicat în picioare. Şi-a aşezat tichia mea pe cap şi şi-a acoperit faţa cu voalul. Iată, acesta era adevăratul Ahmed; râdea, departe de responsabilităţile şi obligaţiile unui sultan. Râdea. Ridicând voalul cu mâna dreaptă, m-am aplecat la urechea lui şi i-am şoptit încet:

— Cât de frumos sunteţi, sultanul meu.

Probabil că, dacă în momentul acela ar fi fost un altul sultanul care îmi stătea în faţă şi care arunca cu gesturi pline de graţie tichia albastră pe canapea, situaţia mea din acest moment ar fi fost şi ea alta. însă acesta era Ahmed şi era exact cum îmi spusese Mahomed. Chiar dacă nu era foarte chipeş, ochii îi erau strălucitori, faţa îi era zâmbitoare, iar nasul lung şi coroiat. Avea ochii umflaţi; acest sultan era poate primul după Suleyman Legiuitorul care se împotrivea declinului de ani, de zeci de ani ai Imperiului Otoman. Datorită atitudinii jucăuşe, umbra trupului său bondoc care se reflecta pe tavanul suspendat, executat asemenea unei cupole înalte, lua o formă caraghioasă.

M-am apropiat şi mai mult de el şi am început să-i deschei naturii cămăşii, mai întâi primul de jos. El continua să râdă. Era plăcut impresionat de tratamentul pe care-l primea;

atitudinea mea nu era dominată nici de un respect extrem, dar nici de o frivolitate excesivă. Când am ajuns cu descheiatul nasturilor la gât, pieptul lui neted şi bronzat strălucea ca o piatră şlefuită. Am început să-mi plimb mâinile pe pieptul lui, pe când el se chinuia să-mi despletească cosiţele. Râdea şi

îşi dădea pe obraji şi pe frunte cu mâinile presărate cu praful de aur. Sultanul era ca un mic copil, de altfel urcase pe tron la
0 vârstă foarte fragedă, în ochii unora încă nu era considerat adult. Când mi-a terminat de despletit cosiţele, m-am ridicat în picioare şi l-am privit atent; era puţin mai înalt decât mine, deci nu era foarte înalt. în comparaţie cu trupul, umerii îi erau laţi; barba aurie îi strălucea uşor în lumina candelelor. M-a tras spre el şi a suspinat:

— Eşti atât de frumoasă, Kosem; mult mai frumoasă decât
1 latice, decât orice. Eu…

Respiraţia îi era sacadată; pentru a-l face să tacă, i-am pus degetul pe buze, am încercat să i le pecetluiesc. Mi-a sărutat degetul; era pentru prima dată când eram atât de expusă dorinţei bărbăteşti. îşi plimba buzele crăpate de frig pe gâtul meu, pe faţa mea, pe buzele mele; în acest timp, mâinile îmi mân- gâiau trupul. Atingerile lui erau atât de neîndemânatice, încât îmi produceau suferinţă; când eram gata să ţip, preferam doar să gem. Timpul petrecut stând în picioare era ca un coşmar ce nu se mai termina, era plin de durere, de temeri, de explorări, mai bine spus era plin de lucruri noi…

Şalvarii lui Ahmed păreau că s-au umflat; îi auzisem de câteva ori pe cei din harem când vorbeau despre asta. Când un bărbat - şi aici nu erau incluşi eunucii - gusta plăcerea, când tulburarea punea stăpânire pe el, bărbăţia îşi cerea drepturile. Mi-am amintit de Hamit când s-a sculat îndreptându-şi spatele şi am suspinat.

106

ASLÎ EKE

Ahmed mă trăgea direct spre divanul impunător din colţul încăperii. S-a întins pe spate desfacându-şi braţele şi mi-a făcut semn cu mâna să vin lângă el. Stăpânită de temeri, m-am aplecat asupra lui şi, încercând să-mi înfrânez tremurul din

voce, i-am murmurat ceva. Trăgându-mă deasupra lui mi-a scos vesta şi cămaşa. Dacă Mahomed ar fi fost cel care facea asta, nu aş fi tăgăduit atât de mult. în clipa aceea, am auzit cum uşa a scârţâit uşor şi apoi s-a închis la loc. Eram sigură că Ahmed nu a auzit nimic.

în mintea mea era o singură imagine care se perinda întruna: în aceeaşi lumină de candelă, Hamit care mă ţinea în braţe. Două suflete, doi sclavi care se chinuiau cu aceleaşi dorinţe, care erau pedepsiţi cu aceleaşi păcate.

în timp ce era ocupat să-şi scoată şalvarii, Ahmed a şoptit gâfâind:

— Te iubesc, Kosem.

După aceste cuvinte ale lui, mi-am dezbrăcat şi eu şalvarii verzi; doar ei mai rămăseseră pe mine. Neluându-l în seamă pe Ahmed care se întindea deasupra mea, am şoptit doar pentru mine:

— Şi eu pe tine…

M-am oprit, după care am repetat în şoaptă, cu durere: „Şi eu pe tine, Hamit."

Cu Ahmed deasupra mea, toate lucrurile ce-mi aparţinuseră până atunci se scurgeau unul câte unul. Fiecare amintire era la fel de efemeră ca umbrele; o mie şi una de umbre ce se formau una după alta ar fi reuşit să lase o urmă, indiferent încotro ai fi plecat sau cât de mult te-ai fi îndepărtat. Adevărul era reprezentat de un singur concept, o singură dilemă.

A iubi sau a trăda. Alegerea îţi aparţine. Dar să trădezi în timp ce iubeşti era cel mai uşor lucru dintre toate.

Sultana Kosem

107

*

Uneori, un secret chiar dacă ar vrea nu s-ar putea îndepărta de voi, de locul în care a luat naştere; poate că se teme să nu dispară, să nu-şi piardă sensul, să nu devină ceva obişnuit… Acesta era şi motivul pentru care nu ieşeau la suprafaţă

toate aceste poveşti care circulau prin harem; secrete, morţi, mistere şi ucigaşi care se temeau să nu devină ceva banal, după ce au petrecut o viaţă întreagă cu feregelele[1] sub care se ascundeau iată că dintr-odată dispăreau. Atâtea vieţi, atâtea secrete, atâtea morţi aflate la celălalt capăt al atâtor vieţi şi un singur loc; poate că de fapt exista doar un singur ucigaş.

Aici era haremul lui Ahmed I.

Pe scurt, era adevăratul cuib, casa Bărbatului Otoman.

Cu strălucirile lor obişnuite, candelele formau jocuri de umbre pe spatele lui Ahmed, întins lângă mine. Pentru a fi sigură că Ahmed doarme, am aşteptat, iar în timpul ăsta am sucit pe toate părţile batista şi am încercat să deşir cu unghiile mele lungi firele broderiei care formau cuvântul Bismillah[2]. Credinţe goale, am gândit eu în sinea mea. Credinţe atât de goale, încât nu merită să-ţi iroseşti viaţa. M-am întors pe burtă şi am început să privesc camera; era dominată de o arhitectură şi decoraţiuni extrem de complexe, pe un perete erau atârnate una lângă alta oglinzi înalte poleite cu aur, lângă celălalt perete stătea sprijinită o altă canapea împodobită cu ţesături pline de perle roz şi încărcată de perne îmbrăcate în mătase albă. Mai erau mozaicuri decorate cu ceramica alb-albastră de Iznik[3],

[1] Vălurile cu care femeile musulmane îşi acoperă faţa (n.tr.).

[2] în traducere în numele luiAllah, este expresia care se foloseşte la începutul oricărui lucru ce urmează să fie făcut. Este de asemenea expresia recitată înaintea fiecărei sure din Coran (n.tr.).

[3] Oraş în Turcia (vechea sa denumire a fost Niceea) (n.red.).

decoraţiuni de perete brodate în fir roşu şi auriu care înconjurau aceste bucăţi de ceramică şi o fântână bogat ornamentată, făcută din marmură albă.

Cu siguranţă nu părea o cameră elegantă, se afla oarecum departe de orice privire şi era neîngrijită. Era una dintre Sălile Sultanului aflată în apropierea dormitoarelor imperiale. Camera era situată într-o zonă izolată, departe de concubine şi bârfele haremului, un loc ascuns şi complet uitat, mi-am spus eu. Pentru că acum eu îl testam în sinea mea pe Ahmed să văd cât de prudent ar putea fi.

Trăgând pe mine cămaşa şifonată aruncată pe covor şi cu câţiva nasturi rupţi, am început să mă închei. Ignorând lipsa celor doi nasturi de jos, am tras pe mine şi vesta verde; în acea clipă, Ahmed, inspirând profund s-a întors cu spatele şi scrâşnind din dinţi a continuat să doarmă. Braţele şi picioarele îi zvâcneau, iar şi iar, se zvârcolea de unul singur în pat. Nelinişştea şi conştiinţa sultanului pe care încercase să şi le înăbuşe şi pe care fusese invitat să şi le cumpere cu mită, îl luau prin surprindere în timpul somnului.

Fiecare dintre noi aveam câte o slăbiciune.

In timp ce-mi scoteam şalvarii verzi de sub canapea, am găsit şi unul dintre nasturii de fildeş ai cămăşii; l-am luat şi i l-am pus lui Ahmed în palmă. Gândi ndu-mă ce surprize îl vor aştepta dimineaţă când se va trezi, am părăsit încăperea cu încălţările în mână.

*

Ca o moarte ce vine în linişte lăsând urme neînsemnate; un haos peste care s-a trecut cu răni minore, dar care la întoarcere va da totul peste cap.

în liniştea candelelor am plecat în timp ce Ahmed dormea, undeva departe, amintindu-mi de existenţa persoanei care mă aştepta.

Sultana Kosem

109

Când ieşeam, încă din pragul uşii, l-am salutat cu capul pe Mahomed pe care l-am găsit aşa cum îl lăsasem. Dar el şi-a deschis braţele pentru a-mi putea oferi afecţiunea de care aveam atâta nevoie; era pentru prima dată când îl îmbrăţişam. După unii, o astfel de apropiere între un eunuc şi stăpânul său putea fi privită ciudat, dar haremul era scena unor întâmplări mult mai ciudate. în timp ce mergeam spre camera mea pe acelaşi drum luminat de torţe, fără să scoată vreun cuvânt, Mahomed m-a mângâiat pe spate. Trecând pe lângă aceleaşi ziduri cu tencuiala căzută, am observat o schimbare la umbra care mă urmărea. Poate că era doar o iluzie.

Mahomed s-a oprit brusc şi a oftat.

— Unde-i batista, Kosem?

Parcă mă testa, pentru a putea măsura cât de mult îmi doream să merg pe calea aceasta.

Prefacându-mă că mă scotocesc prin şalvari şi cămaşă, am dat un răspuns amuzant acestui mic test al său:

— Cred că din greşeală am uitat-o în camera sultanului, exact aşa cum ţi-ai dorit.

Mahomed a zâmbit, se gândea şi el ce reprezintă mica broderie care venea după expresia cu numele lui Allah, pe care mama lui Ahmed o cususe pe batista violet, şi la cum va reacţiona sultanul la asta. „Ah, Kosem, eşti făcută pentru astfel de jocuri", şi-a spus în sinea lui.

*

Haremul se întindea pe o suprafaţă foarte mare; chiar dacă această clădire imensă, construită ţinându-se cont de problema intimităţii, părea că este ca o nouă casă pentru fetele aduse din cele patru colţuri ale imperiului, pentru cele mai multe era o închisoare. La început, când am fost adusă în harem, mă

110

gândeam că, dacă haremul ar fi raiul, atunci îngerii păzitori ar fi fost eunucii. Dar în aceste jocuri ale ambiţiei, puterii şi pasiunii, rolurile eunucilor nu erau cu nimic mai prejos de ale noastre; atâtea uneltiri şi jocuri care duceau până aproape de moarte şi care se jucau între unii eunuci erau suficiente pentru a schimba echilibrul din harem.

Fiecare pion împins în faţă ca un ţap ispăşitor se topea şi dispărea sub zidurile nemiloase ale haremului.

După ce am ajuns în camera mea cu ajutorul lui Mahomed, m-am prăbuşit pe divan. în lipsa mea camera îmi fusese curăţată de cinci-şase slugi, pe divan fuseseră presărate petale de trandafiri; s-a încercat transformarea pe cât posibil a acestei mici camere într-una luxoasă şi elegantă. La urma urmei, Kosem cea care stătea în această cameră era de acum o fată care câştigase posibilitatea de a fi gozde[1]. Nu mai exista nimic pe care aceste slujnice să nu-l facă pentru a-mi intra în graţii, toate depuneau eforturi pentru a putea intra sub protecţia mea.

Pentru a-mi indica prezenţa Fatmei,Mahomed a făcut un semn cu capul spre locul în care stătea. Apoi, aplecându-se spre urechea mea, mi-a şoptit:

— Să nu ai încredere în nimeni mai mult decât este necesar.

Apoi, făcând o plecăciune discretă în faţa mea, a ieşit cu paşi

repezi din cameră; eu însă, în timp ce examinam caftanul bleu şi cămaşa albă, lăsate pe divan, aşteptam ca Fatma să se apropie de mine. Paharul aflat pe tava din mâna ei s-a clătinat şi s-a vărsat puţin lichid. M-am întors nervoasă spre ea şi am ţipat:

— Fii mai atentă!

Plecându-şi capul în faţă a început să plângă şi să mormăie doar pentru ea:

[1] Favorită (n.red.).

111

— Nu pot face asta, nu pot. Nu-l pot trăda pe sultan, nu pot ajuta la naşterea unui copil nelegitim. Nu-mi cereţi mai mult, nu pot.

Plângea în hohote, în orice moment ar fi putut scăpa tava pe jos.

M-am ridicat în picioare şi am pus paharul pe jos, lângă divan, apoi contând pe faptul că Fatma nu avea curajul să riposteze, am prins-o de gât şi am început să-i vorbesc răstit:

— Uită-te la mine, Fatma, dacă ai să sufli o vorbă cuiva despre ce ai făcut, am să pun să vă fie zburat capul atât ţie, cât şi… aş putea spune oamenilor lui Hatice, că tu eşti cea care ai omorât-o pe Zarif. Aşa că, Fatma, să nu te învinovăţeşti şi nici să nu te încrezi în tine mai mult decât e cazul! Acum…

Am tăcut şi am inspirat adânc. Arătându-i paharul, am continuat să vorbesc şi mi-am luat mâna de pe gâtul ei pentru că imaginea femeii masive atât de înspăimântată începuse să mă sperie.

— Şi în plus… în haremul ăsta vor crede cuvântul unei gozde sau pe cel al unei vrăjitoare negre? Şi crezi că până în momentul de faţă nu ai trădat, atunci ce a fost ceea ce i-ai făcut lui Zarif?

Plângea cu voce tare, iar eu m-am aplecat şi am luat paharul de jos.

— Sunt ingredientele pe care le-am cerut?

A dat disperată din cap, fără să ştie ce aveam să-i spun; peste puţin timp, a început să murmure o rugăciune.

— Mai rezistă încă un an, Fatma, peste un an îţi vei câştiga libertatea pentru care te rogi întruna.

Neţinând cont de confuzia pe care vorbele mele au creat-o în sufletul ei, am băut paharul dintr-o răsuflare; avea un gust dulce-acrişor. Fusese pregătit de moaşele de la infirmerie

112

respectând reţeta Fatmei. Ceea ce băusem era un amestec pentru creşterea fertilităţii mult mai puternic decât cele ştiute de moaşele otomane. Din câte povestise Fatma, în tribul din care venise, soţiile şefului de trib obişnuiau să bea din acest amestec după fiecare naştere soldată cu un eşec pentru ca, în cel mai scurt timp, să poată aduce pe lume un băieţel; dorinţa unora dintre ele s-ar fi îndeplinit. Am râs în sinea mea.

Pe această lume, bărbaţilor li se dădea mai multă importanţă decât trebuia, ori întotdeauna exista o femeie care le-ar putea suci minţile.

*

In dimineaţa următoare m-am trezit cu o greaţă îngrozitoare şi am vomat pe jos lângă pat, exact în locul în care se aflau caftanul bleu şi cămaşa. Am văzut-o pe Fatma cum mă aşteaptă lângă chiuvetă, avea încă un pahar în mână. Era evident că Hamit plecase de câteva ore, de altfel în asemenea condiţii părea că nici nu a existat. Cât de scurte mi se păreau acele trei ore, acum când îmi aminteam; am dat din cap deznădăjduită şi am vomat din nou. Fatma care s-a apropiat de mine cu teamă şi profund devotament, m-a ţinut de mână şi cu batista veche scoasă din buzunar mi-a şters faţa. Era umedă şi mirosea a lavandă.

— Colonie, a şoptit în timp ce-mi punea paharul în mână. Ca să nu pierzi copilul, bea cu atenţie. Va preveni vărsăturile.

După ce am băut colonia, am căzut inconştientă în pat. Ţipetele care răsunau pe coridor erau ale Fatmei. Cât timp am zăcut inconştientă, mi-am dat seama ce se putea realiza prin sacrificiu.

— Kosem Sultan s-a îmbolnăvit!

Am zâmbit când am auzit că Fatma îmi atribuise titlul de sultană; apoi m-am lăsat pradă somnului; puteam foarte bine să plec spre locul în care aveam posibilitatea să fiu din nou cu Hamit.

113

Nu ştiam cât de mult dormisem, dar unele părţi ale corpului îmi erau amorţite, dar în acelaşi timp mă furnicau într-un mod plăcut. Zeci de feţe adunate în jurul divanului meu erau îndreptate spre mine, iar subiectul şuşotelilor eram, desigur, tot eu. Toţi vorbeau cu emoţie despre apariţia noii gozde, dar şi cu invidia simţită faţă de aceasta. Mahomed se îndrepta direct spre mine ţinând în mână o tavă plină cu mâncare: lokma[1] în- siropate, rahat cu fistic, nişte roşii, un bol cu iaurt, câteva măsline negre şi câteva curmale, curmale de Medina.

Lăsându-mi tava în poală, Mahomed a luat o şuviţă din părul meu buclat, care acum era foarte ciufulit, şi mi l-a dat după ureche; a continuat apoi cu o voce puternică:

— Kosem este însărcinată cu copilul sultanului şi este cât se poate de sănătoasă.

După aceste cuvinte s-a întors spre mine, mi-a luat mâna şi a zâmbit.

Mulţimea a început imediat să se împrăştie; o pereche de ochi negri străluceau cu ură şi devotament. Fatma…

Fatma părea cât se poate de sănătoasă, avea un ten foarte îngrijit, mă gândeam că şi ea foloseşte unul dintre vestitele ei unguente împotriva îmbătrânirii. Poate că folosea vreo grăsime animală specifică tribului ei, cine ştie, ce-i drept, africanii ăştia, cei veniţi de pe continentele îndepărtate, erau oameni tare ciudaţi.

Eliberându-mă de gândurile mele, am început să mănânc recunoscătoare din ceea ce tava îmi oferea.

Cu pielea ei neagră care contrasta puternic cu marmura albă a chiuvetei din camera mea, Fatma stătea indiferentă şi răzbunătoare. Râdea.

[1] Un fel de gogoaşă prăjită, aromată cu miere, sirop de zahăr şi scorţişoară (n.tr.).

114

*

în timp ce săptămânile se scurgeau una câte una, numărul cadourilor oferite de Ahmed creştea; îmi fusese schimbată şi camera pentru că lucrurile mele nu mai încăpeau în camera calfei. în camera aceea ajunsesem să nu-mi mai pot găsi nicio pereche de papuci şi nici cartea cu coperţi groase ce conţinea vechi poveşti populare în limba greacă şi pe care Mahomed mi-o adusese de la bazar. Nu permiteam ca în camera mea să lucreze prea multe slujnice. Fatma, care era singura mea slujnică de încredere, mă ajuta să-mi curăţ şi să-mi protejez lucrurile personale; degustătorul de mâncare ce îmi fusese pus la dispoziţie gusta pe rând din toate mâncărurile, şerbeturile şi deserturile mele înainte ca eu să le ating. Chiar şi un măr dacă era, înainte ca eu să-l muşc, el tăia cu cuţitul o bucăţică dintr-o parte şi verifica dacă nu este otrăvit.

Singurul meu ţel era să pot trăi o viaţă lipsită complet de orice risc; cu toate astea devotamentul meu nesfârşit faţă de unele persoane din preajma mea avea să-mi fie o lecţie cu un preţ greu de plătit.

Ahmed mă chema la el aproape de patru ori pe săptămână şi îmi oferea diverse cadouri. La început cadourile lui au fost bijuterii şi caftane, mai apoi a continuat cu zeci de sclavi ce urmau să se afle sub protecţia mea, o cotă destul de mare din vestitul tezaur otoman şi cu alte zeci de promisiuni. Totul se întâmpla într-un timp mai scurt decât trebuia, existenţa lui Hatice se ştergea de la o zi la alta; cu toate astea, numărul jocurilor printre umbre creştea.

După cum povestise Mahomed, zilele trecute, una dintre tinerele slujnice ale lui Hatice fusese prinsă, ţinând în mână o sticluţă, în timp ce se afla în imediata apropiere a tejghelei pe care erau înşirate tăvile cu mâncare ce urmau să-mi fie
Sultana Kosem

prezentate, şi a fost predată călăilor. Povestirile nu se limitau doar la slujnicele dubioase ale lui Hatice, la bârfele din harem şi la zecile de slujnice ucise.

Cel mult o zi pe săptămână, Ahmed se întâlnea din amabilitate cu Hatice, el îi împărtăşea problemele. Aşa cum îmi jurase, exista un singur lucru pe care nu îl împărţeau şi acela era minunatul pat imperial. Acesta era şi faptul care mă îngrijora. Dacă trebuia să se creeze o dominaţie permanentă asupra unei persoane, în afară de legătura sexuală, la mijloc trebuia să mai existe şi o relaţie bazată pe confidenţialitate. Chiar dacă în primele luni, între mine şi Ahmed se formase această legătură, Ahmed nu avea doar un singur confident.

*

în zorii unei zile groaznice de februarie, m-am aplecat şi m-am uitat la picioarele ce-mi îngheţau în camera friguroasă. Nu doar răceala tăioasă a gerului mă înfiora, ci şi faptul că eram însărcinată şi îmi era frică. Poate că era remuşcarea; în timp ce conştiinţa mea, cuibărită într-un colţ îndepărtat al minţii mele, vorbea, m-am gândit că trebuia să se facă ceea ce se cuvenea. Trebuie să se facă ceea ce era firesc.

Dacă un copil nedorit era fructul unei iubiri interzise, atunci aveam să-mi asum consecinţele.

în dimineaţa următoare, la câteva ore după ce am băut unul dintre amestecurile pe care Fatma mi le dădea în fiecare zi, au început nişte crampe teribile. Asta nu o pusesem la socoteală. Aşa cum am mai spus-o, eu încă mă gândeam că Fatma este sufletul meu pereche. Nu pomenisem nimănui de puterile Fat- mei. Pentru unii ea era o vrăjitoare, dar conform vechilor mele convingeri catolice, era o sfântă.

O altă sfântă păcătoasă care întindea o mână de ajutor păcătoşilor aflaţi în situaţii dificile. Dar şi ea, la rândul ei, avea

nevoie de ajutor. Mi-a trecut prin minte gândul că ar fi putut fi o Maria Magdalena, erau oameni care o acuzau şi pe ea că ar fi fost prostituată.

După ce cearşafurile albe de pânză pe care stăteam întinsă s-au pătat de sânge şi au fost schimbate de două ori, unii au ajuns la concluzia că nu voi putea trece cu bine peste acest avort. Eu însă eram sigură că voi face faţă răzbunării şi trădării. Ştiam că, după ce voi elimina din corp această otravă, mă voi ridica în picioare şi voi merge în camera lui Mahomed, ştiam foarte bine şi ce porunci voi da. După ce am ajuns încă o dată faţă în faţă cu loialitatea pe care Fatma mi-o purta, o teamă imensă mi-a invadat sufletul; cum v-aţi putea apropia şi mai mult de cineva care vă înţelege mai bine decât vă înţelegeţi voi înşivă, de cineva care într-un fel vă citeşte mintea?

Amintindu-mi că în momentul acela îmi citeşte gândurile, m-am înfiorat din nou. Am chemat-o pe Fatma cu o mişcare a braţului, iar ea s-a apropiat de mine cu un pahar cu apă în mână. Atât de simplă trebuia să fie relaţia dintre sclav şi stăpân, poate că acesta era şi singurul avantaj în relaţiile de sclavie de lungă durată. Iubirea, devotamentul şi loialitatea pe termen lung aduceau cu ele doar pagubă şi culpabilitate.

Moaşa cu mâinile pline de sânge ţipa pe undeva prin apropiere, în timp ce hafîzul[1] palatului se ghemuise la capătul patului şi recita versete din Coran. Aplecându-se spre urechea mea, Mahomed mi-a şoptit cu un zâmbet timid pe faţă.

— Anastasia, vrei un preot ca să îţi ierte păcatele?

Felul în care vorbea cu mine îmi amintea de cel folosit atunci când încerci să păcăleşti moartea: plin de suferinţă, dar în acelaşi timp şi plin de umor. în ultimele şase luni, nu mi

[1] Musulman care a învăţat pe de rost întregul Coran (n.coord.).
Sultana Kosem
117
se adresase nici măcar o dată cu numele meu real; în timp ce oftam deznădăjduită i-am şoptit cât se poate de încet:

— Eu nu cred că un preot ar putea face asta. Nu crezi că arhiepiscopul ar fi mai potrivit? închizându-mi ochii, am rostit: amin!

Mahomed râdea în hohote, moaşa care a observat lucrul ăsta a început să plângă şi mai tare, iar hafîzul a continuat să se roage cu o voce şi mai stridentă. După ce a afişat o stare de spirit potrivită acelui moment, Mahomed a strigat pe un ton tragic:

— Da, cred că sultana Kosem moare.

Din cauza păcatelor comise, pielea mea palidă mă ustura mai tare ca niciodată, din păcate nu mă ajuta cu nimic să mă spăl cu apă sfinţită pentru a putea scăpa de focul iadului.

Fatma, care a sesizat acest lucru şi a mirosit sfârşitul ce se apropia, a deschis robinetele cişmelei pe care se sprijinea. S-a dezbrăcat. Mahomed care stătea lângă mine nici nu a observat asta, el îmi săruta fruntea fără oprire şi cu acelaşi zâmbet fals îmi freca încheieturile.

— Te rog, nu mă lăsa, nu pleca!

Fatma era complet goală; şi-a cufundat piciorul în apa sfinţită ce curgea şiroaie din robinetele de alamă cu incrustaţii montate pe pereţii de marmură albă; apa sclipitoare de pe pielea ei neagră o ardea cu propriile-i păcate. Acest lucru era mai rău chiar şi decât focul iadului; iată că Fatma, în momentul acela, şi-a tras piciorul din apă, iar trupul ei care a luat o identitate apropiată de perfecţiunea Evei s-a sprijinit de cişmeaua de marmură. Eu eram vrăjită şi surprinsă asemenea unui frate care îşi urmăreşte geamănul. Umplându-şi mâinile cu apă, a lăsat-o să-i curgă pe cap şi a

început să ţipe, dar ţipetele ei păcătoase nici măcar nu au fost auzite în întunericul rugăciunilor mele ce răsunau în acelaşi timp.

118

ASLÎ EKE

Mahomed s-a aplecat încă o dată la urechea mea şi mi-a şoptit:

— Vrei să-l vezi pe Hamit, având în vedere că ţi-ai dorit atât de mult să pierzi copilul?

Şi-a îndreptat spatele şi cu degetul îndreptat spre moaşă a ţipat:

— Dacă nu o salvezi pe femeia asta, am să te fac să putrezeşti, ai înţeles; am să te fac să putrezeşti în deznădejdea cumplită a torturii la care vei fi supusă cu anii.

Fatma tăcuse. Cu coapsele ei negre palide stătea acum pe marmura albă, nu-i păsa de apa rece ce se scurgea afară pe la spatele ei. Am încercat să mă ridic în picioare, iar moaşa a rămas ţintuită la locul ei.

Fatma s-a întins spre sticluţa aflată în buzunarul vestei ei. Era o sticluţă subţire şi lungă, umplută cu un lichid plin cu nişte bucăţele de ceva ce nu mai văzusem până atunci, care semănau cu nişte perle foarte închise la culoare, negre.

Ridicându-mă din pat cu forţa braţelor m-am dus direct spre fereastră şi, din cauza liniştii sufleteşti ce creştea în sufletul Fatmei, sătulă de această condamnare, am lovit cu putere fereastra de câteva ori până s-a făcut ţăndări şi mâna mi s-a acoperit de sânge.

Fatma a golit lichidul din sticluţă în apa pe care o luase în palmă. în timp ce ea bea cu poftă amestecul, eu am atins cu buzele sângele ce curgea şiroaie din mâna mea. Fatma s-a prăbuşit în fântâna plină din care apa sfântă se revărsa…

— Mahomed, s-a dus…, am murmurat, după care m-am prăbuşit şi eu la pământ.

Ţipetele moaşei s-au îndreptat spre trupul meu ce zăcea nemişcat pe jos. Sentimentul de

vinovăţie era doar un rol jucat în complexitatea provocată de ţipetele isterice.
Sultana Kosem
119

în dimineaţa următoare, m-am trezit uitându-mă la sângele ce mi se uscase pe picior; la rămăşiţele unui prinţ moştenitor ce fusese martirizat pe drumul ce ducea către putere, de dragul unui joc al sentimentelor. Fatma a fost găsită moartă în camera ei, era dezbrăcată, iar părul îi era încă ud.

Mahomed râdea fără nicio remuşcare.

— Da, Fatma era numele ei.

Pe buze se mai vedeau încă bucăţelele de otravă ce străluceau ca perlele, iar în palmă avea înfipte cioburi de sticlă.

După avortul atât de dureros pe care l-am făcut, dar şi încărcat cu multe necunoscute, toată populaţia haremului şi Ahmed au început să-mi acorde o atenţie exagerată. într-una dintre zile, trecând în faţa ferestrelor acoperite cu draperiile kaki, Mahomed a scos din buzunar un săculeţ dintr-un material lucios roşu care la fiecare mişcare a mâinii lăsa să se audă clinchetul a zeci de monede, care dădeau un sentiment extraordinar de bogăţie.

— Pentru noile slugi pe care ţi le doreşti.

Zâmbea în timp ce spunea asta; tot haremul ştia că lipsa Fatmei mă măcina. Pentru a-mi reveni după cele suferite, acum, toate bucatele care îmi veneau în cameră erau preparate cu fainâ şi grăsime din abundenţă. Dintre toate fetele din harem, eu eram cea mai slabă.

— Nu vreau, am spus, în timp ce mă chinuiam să respir.

După avort, organismul meu a căzut pradă unei febre a fânului devenită mai apoi acută: uneori când respiraţia mi se îngreuna, toate slujnicele deschideau ferestrele în mare grabă, iar

una dintre ele, apropiindu-se de mine, începea să-mi fluture deasupra capului un evantai enorm.

— Nu vreau, am repetat eu. Şi-aşa am destule slujnice nepricepute în preajmă, ce să mai fac cu încă o duzină?

Sultana Kosem

121

Scoţându-mi batista din buzunarul şalvarilor roşii ca macul am tuşit.

— Pe Fatma mergi să o vizitezi? am întrebat.

Mahomed a făcut ochii mari de uimirea provocată de discutarea în public a unui subiect atât de important şi secret.

— Care Fatma, frumoasa mea Kosem, cred că te înşeli. Fatma a murit acum câteva săptămâni, a continuat el râzând.

Aşezându-se lângă mine pe divan, a lăsat săculeţul plin cu monede să se rostogolească sub divan.

— Aici, între slujnice… Da, ştiu că ai luat-o razna, dar nici chiar aşa.

Am repetat cu insistenţă:

— Mahomed, nu e timp de prostii. Ai fost în vizită la Fatma; în plus, ce s-a întâmplat cu cealaltă negresă, aia pe care ai strangulat-o în camera Fatmei…

Faţa lui Mahomed a început să se înroşească, atât din cauza insultei pe care i-o adusesem, cât şi din cauza situaţiei delicate în care se afla. A început să vorbească cu voce tare, poate chiar mai tare decât s-ar fi cuvenit:

— Da. Ştiu cât de mult îţi doreşti să vizitez mormântul Fatmei. în momentul de faţă se lucrează cu multă grijă la el, sub conducerea arhitectului-şef Dalgiţ Mehmed Aga. Va fi frumos, din granit alb, aşa cum ai poruncit chiar tu. Pentru a face gravuri pe marginile pietrei şi ale mesei funerare va fi adus un renumit meşter veneţian, care în biserici…

— Fatma unde este? am şuierat eu nerăbdătoare.

Mahomed îşi plecase capul în faţă, buzele îi tremurau. Şi-a
pus mâna pe umărul meu, încercând să-şi stăpânească tremurai şi a început să-mi şoptească:

— Frumoasa mea, de fapt, nici eu nu sunt sigur dacă îţi aminteşti când mi-ai dat porunca aceea pe patul de moarte…

Mahomed nu părea să aibă o atitudine care punea la îndoială poruncile pe care le dădusem, doar că era îngrijorat pentru sănătatea mea; în aceste ultime săptămâni era prea grijuliu cu mine. Nemaiputând răbda, i-am luat braţul pus pe umărul meu şi i l-am împins în poală.

— Nu ştii unde este Fatma.

M-am sprijinit mai bine pe una dintre pernele confecţionate special din pânză indiană care îmi fusese pusă la spate. Punându-mi în poală narghileaua aflată jos, am tras de două ori din gustul, din mirosul, din siguranţa insuflată de opiu, de parcă mă jurasem să nu ies din calea obiceiurilor dobândite în ultima vreme, după care am expirat cât am putut eu de lung. Fumul dulce ce mi-a ieşit pe gură şi pe nas mi-a ars gâtlejul, facându-mă să tuşesc în batistă. Mahomed, văzând pata neagră apărută brusc pe batistă, s-a aşezat lângă mine îngrijorat:

— Eşti bolnavă.

Şi-a plimbat mâna pe părul meu lung, împletit într-o singură cosiţă care era cu mult mai subţire decât înainte.

— Şi Dumnezeu ştie de ce, dar eşti mult mai frumoasă decât de obicei şi…

Mânioasă, am încercat să-l împing de lângă mine dar, slăbită cum eram, m-am prăbuşit pe spate. Narghileaua din sticlă verde de Murano pe care o aveam în poală a căzut cu zgomot şi s-a

desprins în bucăţi. Slavă Domnului, partea din sticlă nu s-a spart, mi-am spus în minte. Cât de complexă este gândirea omului, chiar şi în cea mai vulnerabilă situaţie era capabilă să-şi facă griji pentru o chestiune mai mult decât neînsemnată.

Aburii ridicaţi din apa clocotită, pe care covorul a absor- bit-o rapid, au reuşit, chiar dacă doar pentru o vreme, să-mi desfunde căile respiratorii.

Sultana Kosem

123

— Eşti bolnavă…, a tunat Mahomed, în timp ce servitoarele se aruncau asupra narghilelei verzi cu ornamente aurii ce se izbise zgomotos de podea. Este cumva tuberculoză…

Am tuşit din nou sacadat şi fără să ţin seama de implorările plămânilor mei pe cale să cedeze, am ţipat:

— Pentru numele lui Allah, Mahomed, vrei să te opreşti?

Auzindu-mă, toate slujnicele şi-au ridicat capul din treaba

lor şi s-au uitat la mine; apoi plecându-şi capetele cu teamă au continuat să usuce covorul cu cârpe şi să strângă una câte una cuişoarele şi boabele de opiu. Una dintre ele, în timp ce scotea de sub divan un pumn de cuişoare pe care le adunase, a găsit săculeţul lui Mahomed. A aruncat de-ndată săculeţul pe covor, în timp ce monedele de aur se revărsau pe covor din săculeţul desfăcut, slujnicele au împietrit. Era o situaţie ciudată. încă mă certam cu Mahomed şi, în tot acest haos, cine şi-ar fi putut da seama de lipsa câtorva monede?

„Eu aş fi putut”, mi-am spus în mintea mea.

Oare unde era Fatma?

Ridicându-mă repede din pat, am strâns-o cât am putut eu de tare de mână pe fata blondă care îşi umpluse mâinile cu aur. Trăgând-o de braţ, am târât-o pe fată până în celălalt colţ al camerei, deşi acea mână de aur împrăştiată pe jos nu avea în

ochii mei nici cea mai mică importanţă. Eram sătulă să mai fiu trădată, înşelată sau prinsă în vreo cursă. Mama ei, aflată printre slujnice, s-a prăbuşit la picioarele mele cu rugăminţi disperate şi a început să plângă. Momentul acela a fost cel în care din cauza furiei am văzut negru în faţa ochilor. Sentimentul de a fi abandonat, pierdut, prizonier la nesfârşit şi smuls din propriul cămin mi-a umplut plămânii ca un suflu proaspăt.

Călăii surdomuţi cu caftane şi turbane albe, care aşteptau în pragul uşii, începuseră să se agite neliniştiţi la locurile lor.

124

Aslî Eke

Dându-mi seama că au fost serios avertizaţi de către Ahmed, am strâns braţul fetei cu şi mai multă brutalitate. Fetiţa blondă, tătăroaică, de şase-şapte ani a gemut. Atât faţa ei, cât şi veşmintele zdrenţăroase făcute din cearşaful de saltele erau ude leoarcă. Lovindu-i cu picioarele mama ce se ţâra în genunchi înaintea mea, m-am uitat în direcţia în care se aflau călăii.

Din cauza suspinelor trupul femeii de jos se cutremura, când şi când rămânea fără suflare. Nu-mi dădeam seama cum de femeia asta brunetă putea fi mama copilei blonde din mâinile mele, cu toate astea, cu ambiţia şi furia care-mi suciseră minţile, dar şi cu o constanţă nebunească am continuat să o lovesc cu picioarele pe femeie. Hotărârea călăilor ce se apropiau de noi au facut-o pe femeie să înnebunească pur şi simplu, instinctul de supravieţuire, caracteristic tuturor vieţuitoarelor, reuşise să înfrângă instinctele materne; acum ea începuse să alerge prin cameră.

Apoi, mi-am amintit-o pe Zarif.

După care pe Fatma…

Călăii s-au împrăştiat prin toată încăperea, iar mama nebună era doar o creatură vulnerabilă. Se ţinea de cap şi continua să alerge prin cameră într-un cerc mare. Când s-a întâlnit cu paloşul călăului

care tăia aerul fără milă, nici nu a ştiut ce să facă. Călăul chel flutura paloşul încoace şi încolo şi încerca pe cât posibil să o sperie pe femeia mică de statură. Acest joc începuse să devină amuzant.

Fata din braţele mele încerca să-mi muşte mâinile şi îşi agita pumnii în aer.

Călăii râdeau. Femeia ale cărei trei degete au fost retezate cu o singură fluturare a paloşului s-a prăbuşit pe covor; când, doborâtă de durere, a încercat să se arunce pe fereastră, lo- vindu-se cu capul de peretele de beton, şi-a rupt gâtul. Stătea întinsă pur şi simplu între perdelele kaki, în timp ce fetiţa din

mâinile mele ţipa şi se zbătea. După ce am prins fata de păr şi am predat-o călăilor, am văzut cum toate slujnicele s-au împrăştiat precum potârnichile în celelalte părţi ale haremului. Mahomed stătea între perne de parcă fusese ţintuit acolo şi, da, îi era frică pentru prima dată. Nu mai rămăsese nimic nici din gloria lui Mahomed şi nici din calmul său…

Pata neagră de pe perdele şi boala din mine continuau să crească deopotrivă. Când într-un sfârşit strigătele fetei pe care călăii au luat-o şi au dus-o au încetat după ce răsunaseră îndelung între pereţii haremului, mi-am plecat capul în faţă şi am început să plâng. Am ţipat cât de tare am putut.

— Da, poate că sunt bolnavă!

Fugind de umbra lui Mahomed care se apropia cu teamă de mine, m-am aruncat printre zecile, ba chiar sutele de coridoare, ziduri şi odăi ale haremului. Acesta nu era cel mai inteligent lucru de făcut atunci când exista o pată neagră ce creştea şi se întindea în întregul univers. Scoţându-mi batista, am aruncat-o pe jos şi am continuat să tuşesc.

Natura, care în brusca ei trezire, când în partea de răsărit a ţării se sărbătorea Nevruzul[1], a

făcut să se deschidă toate frunzele. Nevruzul era o sărbătoare a primăverii care însemna lumina unei zile noi şi, dacă ar fi să generalizăm, majoritatea inimilor care băteau cu dorinţa de a găzdui aceste sărbători erau comunităţile de kurzi şi ţigani care trăiau în estul imperiului, la graniţa cu Iranul, Irakul şi Siria.

într-una din primele zile ale lunii mai - era o zi destul de călduroasă şi umedă - întorcându-şi tăcut spre mine ochii ce-i străluceau în culorile estompate ale cireşului în floare, aflat într-unul din colţurile cele mai îndepărtate ale curţii favoritelor, Mahomed a început să-mi vorbeâscă pe un ton adoptat în ultimul timp. Vorbea de parcă faptul că trăia personal boala mea, că îmi urmărea paşii îi dădea o satisfacţie cu totul diferită.

— Am chemat medici; medici renumiţi arabi, marocani, europeni, algerieni, din cele patru colţuri ale lumii. în curând, Ahmed o să îşi dea seama, Kosem; chiar şi când e zgomot în

[1] Sărbătoare musulmană de la sfârşitul lunii martie, Nevruzul este ziua împăcării, a prieteniei, a solidarităţii şi a bucuriei. De această sărbătoare turcii ciocnesc ouă vopsite (ca la sărbătoarea de Paşte a creştinilor) învelite în coajă de ceapă (n.coord.).

jur, fetele astea îţi pot auzi deja hârâiala din respiraţie. Uite, ţi se şubrezesc plămânii.

S-a oprit şi a inspirat adânc.

De fapt nu se înşela; într-una din ultimele întâlniri avute cu Ahmed, după o noapte intensă şi obositoare, Ahmed, pu- nându-şi capul pe pieptul meu scăldat în sudoarea rece, a stat şi a ascultat. Apoi, ridicându-se intr-un cot şi având grijă să aleagă cuvintele potrivite, a preferat să vorbească domol de parcă ceea ce urma să spună era unul din propriile lui poeme.

— Aud nişte sunete; ciudate.

în timp ce încercam să mă ridic, din cauza presiunii din piept am tuşit; cum ar fi putut observa pata de culoarea hennei de pe pielea palidă când eu îmi ştergeam gura cu dosul palmei?

— Da, cred că este febra fânului, sultanul meu, sau poate că am răcit.

Luând-mi mâinile reci ca gheaţa în palmele sale mi-a strins degetele unul câte unul.

— Ai îngheţat. Ai grijă de tine, Kosem, ştii că şi starea mamei nu mai este prea bună de-acum, a îmbătrânit foarte tare.

— Trăiască Valide Sultan, am murmurat eu involuntar şi fără tragere de inimă.

Ahmed, care începuse să râdă, a continuat să vorbească pe un ton mai vesel şi mai plin de speranţă decât se cuvenea. Eu însă mă luptam cu crizele de tuse, pe care reuşeam să le stăpânesc cu greu.

Oftând s-a ridicat în picioare, după care s-a aşezat jos pe covor. A netezit cu mâna ruloul de pergament aflat ca de obicei pe jos; în timp ce încerca să-l ţină drept cu braţul, cu cealaltă mână a înmuiat vârful penei de scris în călimara plină cu cerneală. Pana a început un du-te-vino de la dreapta la stânga pe pergament. Acest bărbat sentimental, creatorul atâtor cuvinte,

1

128

ASLÎ EKE

stătea aşezat turceşte pe covorul egiptean lucrat cu migală şi, ca şi când îşi făcuse un obicei din asta, după nopţile lungi cu mâinile-i neobosite crea încă un poem.

— Ce scrii? am întrebat eu şoptit, în timp ce-mi lăsam trupul subţire să atârne de pe divan.

Continuam să pierd în greutate, rotunjimile trupului începuseră deja să dispară cu totul. Ahmed, care îşi plimba mâinile pe trupul meu, ajunsese să-mi poată număra coastele şi glumea pe tema asta. îmi spunea deja slăbănoaga Kosem.

M-a privit zâmbind.

— Nimic; ceea ce am spus, am simţit, am auzit sau mi-am dorit să aud mai devreme.

A tăcut şi a înghiţit. Am coborât de pe divan pe covor şi m-am dus lângă el târându-mă.

— Ce doriţi să auziţi, sultanul meu?

M-am apropiat de el şi, suflând pentru a usca mai repede cerneala de pe pergament, am început să-l sărut pe gât. M-a oprit, apucându-mă de bărbie, m-a sărutat blând pe buze.

— Vreau să aud că-ţi doreşti să-mi fii haseki[1].

Şi-a îndepărtat capul de mine şi a început să caute bucata de hârtie plină de mâzgălituri şi pete de cerneală. Apucându-l de braţ, am încercat să-l fac să se uite la mine. Am observat că nu şi-a mai putut reţine lacrimile cauzate de rănile deschise în inima sa, de faptul că era nedorit şi abandonat.

— Ştii şi tu că şi eu îmi doresc asta, i-am şoptit în timp ce încercam să mă ridic în picioare ţinându-mi şalvarii de culoare maro în mână.

Deja aveam dificultăţi în a mă ridica în picioare sau a mă aşeza. Am mers până la divan târându-mă din nou; apu- cându-mă de marginea lui m-am ridicat cu greu în picioare.

[1] Kosem a devenit Haseki Sultan în 1605 (n.coord.).

— Ştii cât de mult îmi doresc, Ahmed, am repetat în timp ce ieşeam din cameră.

Pentru unii o cerere în căsătorie sau o declaraţie de dragoste trebuia să fie simplă. Ce-i drept mă cam îndoiam că Ahmed s-ar putea mulţumi doar cu asta. în întunericul nopţii şi cu

rana deschisă din inimă, m-am întors în camera mea continuând să mă întreb unde este Fatma.

— Doctorilor ce le spui, Kosem? Dacă vrei, am putea face asta într-o cameră din harem fără să ne observe nimeni şi, în plus, dă-o încolo de intimitate, chestiunea asta s-ar putea sfârşi cu moarte. De asemenea…

Mahomed vorbea emoţionat.

Am devenit nerăbdătoare, se lăsase cu toată greutatea pe braţul meu. Scuturându-mi braţul, l-am îndepărtat de mine. După ce a mormăit ceva legat de faptul că devenisem îndărătnică din pricina bolii şi-a dat seama că trebuia să tacă.

— Cică intimitate!

Am tuşit; de cum am văzut pata neagră apărută pe batista albă am aruncat-o jos, la rădăcina copacului. Nu văzusem prea mult sânge în viaţa mea; în afara zilelor sensibile cu sângerările menstruale, această boală a făcut să mă pot obişnui şi cu sângele. Chiar dacă la început Mahomed a spus că este vorba despre ciumă, din ce am aflat eu de la moaşe nu era ciumă, dar nici ele nu reuşiseră să-şi dea seama ce este. Pentru unii - printre care şi Mahomed - era vorba de tuberculoză; dificultăţi de respiraţie, oboseală, pierdere în greutate, temperatură, transpiraţie rece.

— Cică intimitate, m-am săturat. Află cine este cel mai experimentat sau dacă trebuie află-i pe toţi.

Am inspirat profund şi zgomotos:

— Dacă este nevoie, adu-i pe toţi în harem, Mahomed, soţia sultanului trebuie să se vindece.

Ajunsă la capătul puterilor m-am sprijinit de trunchiul gros al cireşului, lângă Mahomed. Lăsându-mi capul pe umărul lui, am început să şoptesc:

— Ia priveşte la frunzele cireşului, cât de pure sunt culorile, alb şi roz; nu sunt nici ca cele de pe ţesături şi nici ca cele de pe tacâmuri sau cele de pe podoabele noastre. Sunt atât de pure, nu ai putea-o alege nici pe asta, nici pe cealaltă. Doar uite aşa, aducându-le pe amândouă laolaltă, cum a facut-o Creatorul, ai putea avea noroc în viaţă sau… Sau dacă încerci să compari două frumuseţi poţi da greş, Mahomed, pentru că… Pentru că în ceea ce priveşte compararea sau luarea unor decizii, omul este îngrozitor şi…

Apucându-l pe Mahomed de braţ am încercat să-l privesc în faţă.

— Uite, Mahomed, atunci în mână îi rămân o frunză roz şi o frunză simplă, albă, dar omul nu înţelege asta pentru că nu se pricepe deloc să creeze miracole.

Am tăcut. Nu mai aveam puterea să vorbesc.

într-una din zilele în care briza Istanbulului îţi purta până în străfundurile plămânilor amorţeala Bosforului, în timp ce aceeaşi briză ce făcea să foşnească frunzele unui cireş impunător care asemenea nouă era şi ci un prizonier între zidurile haremului, unii spun că am căzut şi mi-am pierdut cunoştinţa. Să nu credeţi asta, eu prefer să o numesc „liniştea sufletească obţinută cu multă greutate”.

*

M-am trezit vomitând sânge, viaţa mea parcă devenise un ciclu şi fiecare întâmplare se repeta la câteva luni. Mi-am

ridicat braţul în aer, nu era diferit de cel a unui schelet: o mână de oase peste care fusese întinsă o bucată de piele.

îmi amintesc că eram complet goală, dar goliciunea ajunsese deja să fie asociată monotoniei mele. De când mă obişnuisem cu viaţa din harem, devenise ceva obişnuit ca şi toate veşmintele mele

superbe. Nu îmi ascundeam goliciunea nici de privirile sarcastice ale eunucilor şi nici de invidia concubinelor.

Era o noapte rece, foarte rece, cu toate astea pentru a-mi scădea temperatura nu era permis să fiu acoperită cu o pătură şi nici să fie aşezat vreun mangal plin cu cărbuni incandescenţi lângă patul meu. Eu tremuram ca varga, bărbia îmi paralizase de la frig. Picături de sudoare rece mi se adunaseră pe frunte, cine ştie poate că din cauza frigului au şi îngheţat.

— E foarte frig, a gemut una dintre fetiţe, după care mama ei i-a tras cu putere un cot; era imposibil ca slugile să nu fi auzit de întâmplarea ce avusese loc cu câteva zile în urmă.

Doctorul pe care mi l-a adus Mahomed ţinându-l de un braţ era un om fragil, iar expresia copilărească de pe faţa lui şi faptul că nu avea pic de barbă m-au făcut să chicotesc:

— E spân. Kose, kose, kose… Kose[1] seamănă cu numele meu Kosem? Nu se poate să fie Kosem, nu-i aşa?

Chiar dacă nu ştiu acum cu exactitate ce am spus, îmi amintesc că doctorul s-a aplecat îngrijorat deasupra mea şi, apucându-mi bărbia cu un gest blând, mi-a întors-o spre lumina lunii.

Servitoarele şi eunucii au fost deranjaţi de acest comportament al său. Murmurele pline de obiecţii trebuie să-l fi deranjat pe Mahomed care i-a scos pe toţi afară. Au rămas doar slugile mute şi călăii. Doctorul nu era deloc deranjat de această situaţie; abia mai târziu aveam să aflu că numele lui este Gerard Tomes. Era un doctor renumit în Franţa, specialist

Spân (n.tr.).

în bolile contagioase. Mai apoi avea să-mi spună că din cauza comportamentului său total nepotrivit cu obiceiurile din societatea otomană - nepăsare la

vederea unei femei fără văl sau privirea femeilor direct în faţă fără a fi deloc stânjenit de acest lucru - nu a fost primit bine în imperiu. După ce am stabilit o relaţie de prietenie cu el şi pentru a învăţa franceza, i-am încredinţat lui Mahomed sarcina de a-mi găsi un profesor de franceză.

— Boala vampirului, a murmurat el, în timp ce îmi examina la lumina lunii faţa palidă.

Când mi-a ridicat în aer cămaşa de corp, în aşa fel încât să mi se vadă spatele, Mahomed parcă a oftat supărat, dar din pricina privirilor pline de reproş ale lui Monsieur Tomes.

Monsieur Tomes a şters sângele ce-mi curgea din gură cu o batistă albă, pe al cărei colţ erau brodate cu fir de aur literele GM, Apoi a pus-o pe geanta lui specială din piele; când a des- chis-o mai târziu, am văzut că era plină cu piei de şarpe, gheare de şoareci, zeci de probe de sânge, smocuri de păr, sare, apă pură şi flacoane de sticlă cu tot soiul de lichide. Sprijinindu-şi uşor urechea de spatele meu, mi-a cerut să inspir de câteva ori, să tuşesc şi iar să inspir. Mahomed şi-a tras un scaun lângă slujitorii muţi şi şi-a încrucişat braţele; se uita la noi. îşi aruncase o blană de iepure pe umeri şi din privirile lui se putea citea cât de mult suferă.

Când a terminat consultaţia, Monsieur Tomes a început să vorbească fără să arate nici cel mai mic semn de ruşine sau ofensă, aşa cum ar fi aşteptat poate cei din harem.

— Am doctorii, fireşte; cu toate astea, în gerul aspru al Balcanilor nu vă pot garanta sănătatea, însă…

Mahomed s-a apropiat şi l-a atins uşor pe braţ pe doctor:

— Cel mai mic sfat al dumneavoastră…

134

îl privea pe Monsieur Gerard cu ochi imploratori.

— Vă sfătuiesc să mergeţi cel puţin pentru câteva luni intr-un loc cu o climă blândă, călduroasă. Ceea ce aici numiţi boala vampirului, în locurile din care vin eu este o boală ce face ravagii printre toţi oamenii. Aşa cum ştiţi, săracii şi sclavii pentru că nu prea au posibilităţi nu pot merge, dar celorlalţi, bogaţilor şi nobililor le recomand lucrul ăsta, eu…

Expresia feţei lui Mahomed, care încerca să completeze lipsurile din frazele incomplete şi greşite ale lui Monsieur Gerard, devenea din ce în ce mai confuză. Monsieur Gerard care a observat acest lucru, punându-şi mâna pe spatele lui Mahomed, a izbucnit într-un hohot de râs. Mahomed a tresărit din pricina acestui gest impertinent al doctorului şi şi-a dus mâna la spatele şalvarilor. Monsieur Gerard nu a arătat nici cel mai mic semn că a realizat pericolul.

— Ah, dacă nu o mai vorbesc, se pare că am uitat turca, ah, şi când ne numiţi aici ghiauri mă simt ofensat de fiecare dată, vin puţin pe aici, v-am uitat limba. Vă spuneam să o duceţi într-un loc cald pe Mademoiselle, doar este iubita soţie a sultanului.

Dându-şi seama că a întrecut limitele, doctorul a tăcut şi lu- ându-şi geanta în mână a început să caute uşa.

Mahomed s-a apropiat încet de el şi fără să încerce să ascundă săculeţul verde strălucitor i l-a strecurat în mână. Lu- ându-şi plata, cu o mişcare delicată, Monsieur Gerard a aruncat săculeţul în geantă şi i-a dat lui Mahomed câteva sticluţe.

„Infirmerie, moaşe, sătulă, alifie…” au fost cuvintele pe care mi s-a părut că le-am auzit, spuse în şoaptă.

*

îmi era din ce în ce mai greu să mă împotrivesc impactului gerului care parcă îmi tăia mâinile, degetele sau picioarele asemenea unor răni provocate de sabie.

Sultana Kosem

135

— Mi-e frig, am şoptit eu. Mi-e foarte frig…

Slujnicele se învârteau în jurul meu, una dintre ele avea în mână un lighean plin cu apă clocotită, o alta pături de lână de oaie ce păreau că sunt cu zecile aşa cum arătau împăturite, iar altele cu boluri pline cu lichide cu mirosuri tari, ca apa de trandafiri sau colonia de lavandă.

în cele câteva minute în care s-a aflat în această umilă odaie a haremului, Monsieur Gerard a făcut să sufle un vânt diferit ce m-a impresionat mai mult decât moartea, teama şi chiar decât această boală despre care este vorba, „boala vampirului”. Mai târziu aveam să aflu că boala este de fapt tuberculoză. Durerea produsă de faptul că, din momentul în care devenisem parte a haremului, nu mai ştiam nimic despre ceea ce se întâmpla în lumea exterioară, m-a făcut să mă mişc neliniştită în pat. Mă întrebam dacă este posibil să te detaşezi atât de mult de existenţa lumii exterioare, în timp ce te preocupai de relaţiile, luptele şi rivalităţile din interiorul haremului.

Dându-mi seama că batista albă se afla în geanta lui Monsieur Gerard, m-am înfiorat; poate că motivul acestui fior era entuziasmul trezit de vederea pentru prima dată a unui bărbat care nu era înveşmântat ca un eunuc sau un slujitor al palatului.

Am întâmpinat dimineaţa următoare cu razele de lumină jucăuşe ce-mi inundau camera bine aerisită şi curăţată de mirosul lui Azrail[1]. La marginea patului dormeau ghemuite patru slujnice, înseamnă că era foarte devreme; era mult prea devreme chiar şi pentru un sclav să-şi înceapă treaba în serviciul stăpânului. în timp ce privirea

mea cerceta aspectul camerei, am găsit chiar lângă mine o notă cu un scris de mână ce nu-mi era deloc cunoscut şi cu un oftat melancolic mi-am

[1] îngerul Morţii în tradiţia islamică (n.tr.).

dat seama că nu sunt în stare să înţeleg armonia în care se îmbrăţişau alfabetul latin şi limba franceză. Am citit unul câte unul semnele din alfabetul arab, scrise atât de stângaci la finalul notei.

„M-o-n-s-i-e-u-r…”

Puţin mai târziu, scoţând acelaşi scârţâit familiar, uşa s-a deschis şi s-a izbit cu putere de perete. Slujnicele, trezite în zăpăceala creată de zgomot şi de apariţia neaşteptată din prag, au ieşit din cameră ţipând când, cu capele neacoperite, l-au văzut în faţa lor pe Măritul Sultan sau, mai bine spus, când au văzut în faţa lor un „bărbat” ce facea spume de frică. Am încercat să-mi aranjez bretonul, ce mi se lipise de frunte din cauza transpiraţiei; dar nu prea îmi păsa că Ahmed mă vedea aşa.

în timp ce încercam să mă scol repede din pat, Ahmed şi-a ridicat în aer mânecile lungi ale caftanului verde. A început să comande cu o voce profundă:

— Culcă-te, ai nevoie de odihnă, Mosio Gererd aşa a spus, aşa-zisul doctor francez.

Chiar dacă îmi doream să-i corectez greşelile, pentru că nu găsisem suficientă putere în mine m-am prăbuşit pe pernă. „Monsieur nu este Gererd, este Gerard, incultule!”, am repetat eu în gând. Mi se părea că din cauza nervozităţii şi a oboselii aud şuierături şi hârâieli la fiecare respiraţie. Păşind cu siguranţă pe covor, Ahmed s-a aşezat pe pat lângă mine.

— Eşti mai bine, nu-i aşa, draga mea Kosem, ieri tare ne-ai mai speriat. Noaptea am venit la tine, dar nu m-ai recunoscut, delirai întruna spunându-mi „Mahomed”.

Rânjea afişând acelaşi zâmbet diabolic, nu-mi era deloc greu să-i citesc gândurile. în ciuda celor întâmplate era liniştit pentru că ştia că-i voi muri devotată.

Sultana Kosem

137

— Au spus, a continuat el cu aceeaşi voce groasă şi monotonă, mai bine zis Mosio Gererd a spus…

Nu mi s-a părut deloc că aş fi fost rău intenţionată când, în- trerupându-1, i-am corectat greşeala:

— M-o-n-s-i-e-u-r Gerard, am gemut eu cu încăpăţânare.

Dar el a continuat să vorbească de parcă nu m-ar fi auzit:

— Ce Mosio o mai fi şi el, a spus că trebuie să te odihneşti într-un loc călduros, aerul rece al Istanbulului îţi face rău, în plus din câte a spus nu ai boala vampirului, ce nume ciudat e şi ăsta, hm? a spus şi a început să râdă.

Faptul că nu-şi dădea seama de gravitatea situaţiei începuse să mă enerveze; simţeam cum mi se încordează spatele.

— Manisa[1] cum ţi se pare, Kosem?

Cu devotamentul generat de faptul că-i eram favorită, am simţit cum îmi dau lacrimile. Sub greutatea nodului ce mi se pusese în gât, i-am putut şopti doar:

— E o idee bună, sultanul meu.

Cu o voioşie copilărească a început să umble de colo până colo prin odaie şi să se joace cu mânecile caftanului. Turbanul mare de sultan care făcea notă discordantă cu statura lui mică îl făcea să pară şi mai ridicol.

— Kosem pleacă la Manisa, Kosem pleacă la Manisa.

în cameră mi s-a părut că s-a aşternut mirosul unei altfel de morţi.

— Da, pleacă, am spus şi m-am lăsat pe pernă.

De la această situaţie nu mă mai puteau salva nici încordarea pe care simţeam în spate, nici Mahomed şi nici Monsieur Gerard.

[1] Important oraş din vestul Turciei şi sediul administrativ al provinciei cu acelaşi nume (n.coord.).

Cu o idee ce mi-a venit în minte am sărit din pat; de ce nu m-am gândit mai demult, mi-am zis eu şi am început să chicotesc.

*

în noaptea aceea am preferat să nu mă culc cu Ahmed. Am ales să-mi petrec toată ziua în hamam, rămânând departe de Mahomed şi toţi ceilalţi. Mireasma obişnuită a hamamului m-a relaxat dintotdeauna, m-a îndepărtat pe loc de problemele mele. Fireşte că în toată treaba asta o contribuţie o aveau şi trupurile femeilor care ardeau în aburul şi căldura dogoritoare de acolo; unguentele pentru îndepărtarea părului, uleiurile de migdale, coloniile de lavandă, cochiliile de midie, aromele de cuişoare, iasomie, ambră sau lemn de santal. Amestecul tuturor acestor elixiruri era suficient pentru a descrie noţiunea de harem.

Exact în mijlocul hamamului fusese amplasat, special pentru mine, un bazin decorat pe margini cu granit roz şi cu interior din marmură, cu un aspect alb strălucitor, aproape sidefiu. Erau multe zilele când voiam să mă gândesc fără să fiu deranjată şi, atunci, pentru că nu mă spălam în el, porunceam să fie umplut cu apă cu gheaţă şi umblam încoace şi încolo. Uneori, când nu puteam dormi, pentru a-mi alunga oboseala, o puneam pe Reyhan, o muntenegreancă cu mâini puternice, să-mi maseze tot trupul cu o pomadă din angelică de pădure. După acest masaj, nu exista nimic mai bun decât să te relaxezi câteva minute în apa cu gheaţă.

Deşi hamamul haremului era mult mai elegant şi mai spaţios, mă gândesc că întotdeauna am preferat liniştea propriului hamam. Tuturor slugilor de la hamam le comandam uleiurile pe care le doream, cel mai mult îmi plăceau uleiurile esenţiale de vanilie, violete, cuişoare şi lemn de santal. La
Sultana Kosem
139
masaj, uleiul de migdale este cel mai eficient, în plus dacă este aplicat pe faţă îndepărtează toată rigiditatea acesteia, nu o îngraşă ca celelalte uleiuri, ci o face să fie mătăsoasă. Cu toate că preferam să merg la hamam la orele prânzului, mi s-a mai întâmplat să le poruncesc slugilor să-mi pregătească hamamul chiar şi în miez de noapte, când nu puteam dormi.

Atunci când nu voiam să mă spăl în propriul hamam şi pentru a-i face o surpriză lui Ahmed, le porunceam slugilor să-mi pregătească hamamul lui. Lui Ahmed îi plăceau foarte mult uleiurile esenţiale de fructe, motiv pentru care le spuneam să picure în candele câteva picături din uleiul esenţial de floare de portocal. în aerul cald, aceste arome se răspândeau până şi în colţurile cele mai îndepărtate; de cum păşea în hamam, copilul din Ahmed prindea iar viaţă. în special dacă avusese o zi plină, îi reveneau în minte amintirile haremului din copilărie. Dacă mă aflam şi eu în harem, nu voiam să se afle acolo nicio slugă, preluam imediat controlul. Ahmed îmi spunea că eram foarte frumoasă cu rochia roz, cu bolul de alamă în mână şi cu mirosul de ulei de iasomie…

Uneori îmi cerea să mă întind pe gobek taşî şi mă privea ore în şir, iar dacă reuşea să ia cu el pergamentul şi ceva de scris, era sigur că vom sta până dimineaţa. Slugile, care se temeau să ne strice buna dispoziţie, lăsau în faţa uşii hamamului mâncărurile fiecărei mese. Dacă Ahmed prefera ca eu să nu mă ridic de la locul meu, lua el

mâncărurile şi mă hrănea cu îmbucături mici. Dar, de obicei, astfel de sarcini intrau în responsabilitatea mea: hrănirea sultanului, îmbăierea sa şi satisfacerea nevoilor sale.

Grilajul de aur care îngrădea de jur împrejur zona specială de îmbăiere, în care intram împreună cu Ahmed, garanta siguraţa sultanului. Hotărârea sultanului de a ţine închisă sau

deschisă uşa de aur cu încuietoare era în directă legătură cu încrederea pe care acesta o avea faţă de femeia cu care se afla acolo. în tradiţia haremului, faptul că sultanul lăsa deschisă acea uşă era o expresie a încrederii pe care o avea în favorita sa. Chiar dacă îndeplinirea ambiţiilor unei concubine sau favorite ce voia răul sultanului nu ţinea de această cheie, asemenea demonstraţie de încredere a sultanului era unul dintre elementele cele mai necesare în relaţia sultan-concubină, stăpân-sclav.

După o noapte petrecută cu Ahmed, cu momente de plăcere şi extaz, le-am spus să pregătească hamamul. Meritam o desfătare în hamam. M-am dezbrăcat de haine şi mi-am legat un peştimal la mijloc. Materialul peştimalului mă gâdila. Fasciculele de lumină ce se răspândeau în toate cele patru colţuri ale hamamului după ce se frângeau în ferestruicile rotunde de pe bolta tavanului înalt, mi-au tulburat vederea, motiv pentru care am clipit de câteva ori. Ştiam că nu sunt singură în hamam; în ciuda căldurii insuportabile emanate de marmura albă, o femeie înfăşurată într-un văl verde fistic cu chenarele dantelate stătea întinsă pe spate pe gobek taşî. Bizuindu-mă pe liniştea pe care mi-o aducea în suflet această siluetă cunoscută, m-am plimbat unduindu-mă de-a lungul hamamului. Apoi m-am apropiat de unul dintre bazine şi am început să mă joc cu robinetul.

O faţă neagră ca smoala ce contrasta cu albeaţa marmurei s-a întors spre mine, arătându-şi cei câţiva dinţi lipsă. Nu m-am speriat; din contră, cu încrederea ce-mi umplea sufletul m-am sprijinit cu tot trupul în robinetul din aur şi am gemut. Ea a râs.

— Unde ai fost? am întrebat eu izbucnind în râs.

Vălul verde îi căzuse până la genunchi şi luând un peştimal de pe băncuţa de lemn de lângă uşă şi l-a înfăşurat în jurul taliei, apoi încrucişându-şi braţele la piept a venit lângă mine.

Sultana Kosem

141

A început să se joace cu părul meu; părul ei îi cobora până la talie împletit într-o coadă groasă; de obicei, pentru a-i creşte mai repede, îşi dădea pe păr cu ulei de migdale, după care îl spăla. Mergând până la gobek taşî, lângă care se afla vălul ei, a scos din vestă o sticlă; a turnat câteva picături în palmă şi a început să-şi pieptăne părul cu mâinile. Şi-a aplecat capul în faţă şi apoi l-a ridicat; părul ei, devenit lipicios din cauza uleiului, i-a căzut greu pe spate.

— Nu am fost aici, a spus tot râzând, după care s-a apucat să-şi împletească din nou părul.

Avea un gât lung ca de girafa; potrivit spuselor calfei, în triburile din Africa, zecile de coliere purtate la gât de oameni duceau la alungirea gâtului şi asta făcea ca femeile să pară mai atractive şi mai feminine.

Nu aveam de gând să spun că Fatma era frumoasă, dar înfăţişarea ei misterioasă, treptat, mă cucerea. Fatma, care îşi dăduse seama de acest lucru, şi-a aruncat spre spate coada abia împletită şi a râs din nou. Când a încercat să facă o mişcare pentru a-mi atinge părul cu mâinile ei uleioase, am reuşit să fug de lângă ea.

— Ştii că nu-mi place.

I-am zâmbit cu subînţeles şi, mergând lângă unul dintre robinetele pentru apă caldă, l-am răsucit. Apa, care a lovit cu putere bazinul de marmură, încălzea pardoseala, dar în acelaşi timp făcea să răsune în întregul hamam clipocitul ei.

Dregându-şi glasul, a început să vorbească.

— Unul dintre mesagerii lui Mahomed a venit până la conac, ne-a dat vestea că te-ai îmbolnăvit. Cică este un doctor, se află încă la palat, destul de cunoscut.

Şi-a strâns buzele încercând să citească expresia de pe faţa mea. Din poveştilea pe care i le-am spus eu şi din cele pe care

ea mi le-a povestit mie, şi-a dat seama cât de interesată eram de culturile străine; tocmai din acest motiv mă studia cu atenţie, parcă voia să măsoare din priviri impactul creat de Monsieur Gerard asupra mea.

Desfăcându-mi şi lăsând să-mi cadă peştimalul din talie, m-am aşezat lângă bazinul de marmură şi mi-am întins picioarele în apă. Dorind să par neinteresată, am întrebat:

— Ce s-a întâmplat cu acel doctor, nu am fost în stare nici măcar să-i reţin numele?

A râs la cele spuse de mine; ştia că mint, acesta era doar un joc pe care-l jucam.

Platforma de marmură pe care se întinsese pe spate se afla chiar în mijlocul hamamului, era doar unul dintre blocurile sprijinite unul de altul, aşezat la înălţime faţă de pardoseală. Treptele de lemn care se înşiruiau de jos până sus pentru a permite urcarea pe gobek taşî se umflaseră şi erau putrezite din loc în loc. Datorită accidentelor ce avuseseră loc pe treptele de marmură, s-a considerat că este mai indicat luarea unei astfel de măsuri. Din locul în care toate platformele se uneau, se înălţau până

la tavan patru coloane de marmură alb murdar, prinse una de cealaltă. Cu peştimalul ce-i alunecase într-o parte, Fatma îşi ridica şi cobora picioarele; întotdeauna îi admiram energia de care dădea dovadă.

— Osman ce face? a întrebat ea ca să nu mai stăm cu mintea la doctorul francez.

Osman era fiul lui Hatice, prinţul moştenitor, primul aspirant la tronul lui Ahmed,venit pe lume înaintea copilului pe care ar fi trebuit să-l nasc eu; cu fiecare lună care trecea, cu fiecare kilogram pe care îl lua în greutate sau centimetru cu care se înălţa începuse să mă înspăimânte. Motivul pentru care nu rămăsesem încă însărcinată cu Ahmed nu era nicidecum

Sultana Kosem

143

infertilitatea. Reuşisem să mă păzesc de sarcină cu metode ce ar putea fi numite „magie neagră", precum unguente, paste, siropuri preparate de Fatma şi care, de fapt, nu erau altceva decât tot nişte metode medicale. Unele concubine le puneau pe ţigăn- cile, chemate din afara palatului, să facă vrăji. Altele pentru a-şi deregla menstruaţia făceau să le oscileze greutatea foarte des.

— Bine, creşte în fiecare zi…

Am râs pe sub mustaţă.

— Pentru că ai plecat, moaşele au răsuflat uşurate, Allah ştie.

Urmare a spuselor mele, şi-a coborât picioarele şi s-a întors spre mine, apoi şi-a ridicat iar picioarele în aer şi a început să le balanseze. Aceste schimbări bruşte ale Fatmei - faptul că era atât de energică, de plină de viaţă, de veselă şi plină de speranţă - m-au speriat. Fatma cea pesimistă, fără suflet şi neînfricată dispăruse şi locul ei fusese luat de o Fatma muritoare care nutrea sentimente cu totul umane, un om…

M-am cutremurat gândindu-mă la treburile pe care le învârtea şi m-am retras într-un colţ mai

îndepărtat de ea. Până şi tenul ei părea că are un aspect mai neuniform, imperfecţiunile deveniseră şi mai vizibile de când trăia sentimentele specifice oamenilor. A oftat de parcă îmi citise gândurile şi în- torcându-se într-o parte şi-a lăsat capul pe marmură.

— Am un iubit; Mahomed mi-a aranjat un apartament undeva pe străzile dosnice din Pera, un apartament în care a îngrămădit toate vechiturile tale. O clădire din lemn şi cam veche, Kosem, o clădire care deja a obosit… Da, aşa cum am spus…

în timp ce vorbea se agita neliniştită, se juca cu ciucurii roşii ai peştimalului pentru a-şi acoperi goliciunea care o deranja pentru prima dată.

— Vechiturile tale, Kosem, cinci concubine au şi…

S-a oprit, mi s-a părut că văd cum îi strălucesc ochii cu dragoste, dorinţă, devotament.

Am încercat să mi-l închipui pe iubitul misterios al Fatmei: un bărbat negru uriaş, cu gaură în nas şi în urechi, cu cercei de coral în amândouă urechile, cu braţele şi picioarele aspre şi pline de bătături de la trasul la vâslele galerelor pe care a fost sclav timp de cinci-zece ani, cu mâinile nepricepute şi grosolane de la muncile grele pe care le-a făcut.

— Hamit, mi-a şoptit Fatma de parcă mă provoca, este foarte amabil cu mine şi, da, Hamit este iubitul meu.

în timp ce vocea ei răsuna nesigură în tot hamamul, un sentiment neaşteptat mi-a pârjolit sufletul, după care locul lui a fost luat de gelozie, de o furie irezistibilă.

Se spune că ceea ce nu este destinat unuia este destinat altuia, el este cel care hotărăşte destinul.

Mi-am sprijinit spatele de peretele rece şi, trăgându-mi cu putere genunchii spre piept, am lovit peretele cu mâna. Fatma mă urmărea cu zâmbetul pe faţă. A continuat să vorbească, oricum eram sigură că va veni şi continuarea, Mahomed care era cel de-al treilea ochi, ureche, braţ şi picior al meu îmi vorbise despre asta.

— Dar Mahomed mi-a spus că…

I-am tăiat nerăbdătoare vorba şi am început să străbat hamamul de la un capăt la altul.

— Hamit va veni să mă vadă, da, ştiu asta; îmi spui ceva ce nu ştiu încă?

După ce am savurat plăcerea provocată de împunsătura dulce a răzbunării, mergând lângă Fatma, m-am întins pe spate pe piatra rotundă din marmură. Oricât de mult s-ar fi schimbat, Fatma nu şi-a putut ascunde tulburarea care pusese

stăpânire pe ea văzându-mi trupul gol. A rămas nemişcată de curiozitate şi aştepta ceea ce urma să spun. Am început să vorbesc râzând:

— îi poţi spune lui Mahomed că iubitul tău îţi aparţine, de acum nu mai am nevoie de Hamit; în plus de asta, dacă te-ai duce să-i spui…

— Este eunucul tău, spune-i tu…

Fatma, care şi-a dat seama că atmosfera începuse să se cam încingă, s-a întors pe spate într-un gest prin care se îndepărta de mine; se şi îngrăşase puţin. Emoţiile date de faptul că pentru prima dată în viaţa ei o putea înfrunta pe fosta sa stăpână, că îşi putea măsura forţele cu ea, făceau ca mâinile să-i tremure şi pieptul să-i tresalte cu repeziciune.

— Crezi că nu ştiu că Mahomed este omul tău? în comportamentul lui se citeşte un sentiment de vinovăţie ce răsună şi vibrează, după care vine recunoştinţa pe care o arată exagerând şi strigând… Mă subestimezi, Fatma.

Enervându-mă pentru o clipă, am ridicat tonul, Fatma însă nu a arătat nici cea mai mică reacţie. A preferat, ca de dragul vremurilor trecute, să mă privească cu admiraţie; ca şi înainte, albul ochilor ei îi făceau o privire de nebună, iar mâinile începuseră să-i tremure violent. Luând sticla, aflată lângă capul ei, am trântit-o cu putere de pardoseala de marmură a nama- mului; în timp ce simţeam cum îmi pătrunde în piele mirosul amar al uleiului de migdale, mi-am dat seama că în loc să o liniştesc, mai mult am speriat-o pe Fatma.

Cu Fiecare secundă ce se scurgea, planurile deja făcute se schimbau; turnurile, reginele şi pionii folosiţi ca momeală erau târâţi de mâna jucătorului dintr-un colţ în celălalt al tablei de şah. în acest joc în care părea că până şi tabla era provocată, indiferent cine era inamicul, cel care câştiga era însuşi jucătorul,

146

Asri Ekе

pentru că era imposibil ca omul să fie de partea câştigătoare în acest joc pe care îl ducea împotriva sa.

Fatma înţelegea de fiecare dată ce se întâmplă; ridicându-se în picioare a început să plângă.

— Şi acum, acum îl vrei pe el, îl vrei pe Hamit al meu… Când ai să pierzi…

Abia mai respira, a căzut epuizată lângă mine, apoi, strân- gându-mă cu putere de bărbie şi fixându-şi ochii albi, scânteietori, în ochii mei negri, a mormăit:

— Când vei pierde, eu îţi voi fi duşmanul, iar Hamit…

Am râs.

— Ştiu că-l vei sacrifica, crezi că-mi pasă? Mângâindu-i mâna cu care mă ţinea de bărbie, i-am sărutat

buzele cu patimă.

— Cea de care îmi pasă eşti tu, şi tot tu eşti cea care va suferi cel mai mult.

Cu bucuria pe care mi-a dat-o faptul că am regăsit-o pe vechea Fatma, m-am îndreptat spre uşa hamamului; Fatma însă s-a prăbuşit pe una dintre plăcile de marmură rostind una dintre rugăciunile ei obişnuite. înainte de a ieşi din hamam, m-am întors şi am privit-o încă o dată, nu se afla deloc într-o situaţie de compătimit.

Dacă ar fi fost în locul meu, ar fi făcut şi ea acelaşi lucru, mi-am spus eu încercând să mă consolez.

N-a fost aşa…

A dat cea mai mare lovitură a ei înainte să ies pe uşă; de acolo de unde era prăbuşită, într-o stare vulnerabilă, disperată şi epuizată, a rostit cu adevărata sa voce, poate că pentru prima oară, ceea ce simţea cu adevărat:

— Kosem, te iubesc.

Şi uite că, în clipa aceea, jucătorul a zâmbit sigur fiind că prin sacrificarea acelui singur pion va fi de partea celor care

vor învinge şi a vorbit sigur de sine. Pentru a face următoarea mişcare, am spus singurul lucru care se cuvenea:

— Şi eu pe tine.

Pionul distrus chiar de jucătorul însuşi, stătea acolo prăbuşit pe tabla de joc din marmură.

*

Hamit se întinsese dezbrăcat pe divanul de două persoane pe care Mahomed îl aşezase undeva lângă dulapurile mici şi prăfuite ale haremului. Se admira într-o oglindă de mari dimensiuni ale cărei rame fuseseră lucrate manual şi împodobite cu pietre din sidef ce reuşeau să strălucească până şi în întunericul încăperii. Cu mintea mea confuză, mă străduiam să fiu atentă la imaginea spatelui său gol.

Sosise primăvara; frigul iernii trecuse, iar Osman fusese şi el înţărcat. Statueta din lemn, în formă de cal, la care acest copilaş înţărcat atât de devreme nu a putut renunţa, era plină de urmele lăsate de dinţişorii care tocmai începuseră să-i apară.

*

Hatice aflase că Fatma este în viaţă şi cu o voce de zece ori mai puternică decât de obicei povestea celor din harem cum a stricat aceasta ordinea haremului, cum omoară oameni şi cum trăieşte o iubire păcătoasă cu persoana aflată în spatele tuturor nenorocirilor. Din când în când, o vizita la Palatul Vechi pe nebuna Valide Sultan care îşi petrecea zilele brodând pe etamină şi căreia îi povestea bârfele din harem. Cu neputinţa unei sul- tane-mamă, renumită cândva, dar copleşită de singurătate în Vechiul Palat. Hatice îşi pierdea speranţa încă o dată, când se întorcea în harem nu mai punea mâna la nicio treabă şi se închidea în propria cameră.

Sultana Safiye stătea într-unul dintre saloanele de primire cu tencuiala căzută din cauza umidităţii ale Vechiului Palat,

iar şalvarii ei de un roz pal alungau tot pesimismul încăperii. Când a întâlnit ochii negri, creionaţi ai lui Hatice, Safiye a întors capul în cealaltă parte ca şi când nu ar fi fost interesată de prezenţa ei; însă chiar şi Hatice ştia că ea era singura vizitatoare, prietenă de discuţie a lui Safiye şi că până şi un actor cum era Safiye nu-şi putea ascunde în sertarele ferecate ale inimii bucuria de a-şi vedea singura prietenă. Zâmbetul apărut pe faţa ei nu putea fi confundat cu o contracţie a buzelor asociată cu nebunia.

Aplecându-şi capul înainte, Hatice şi-a scos vălul şi, cu o atitudine mai degrabă neconvenţională, l-a aruncat pe covor. S-a aşezat

pe una dintre pernele rotunde de culoare roz prăfuit, cu trandafiri brodaţi, care fusese pusă chiar lângă canapea special pentru ea. Fără să rostească nici măcar un cuvânt, au stat aşa şi poate că s-au rugat simţind recunoştinţă faţă de existenţa şi prietenia celeilalte, faţă de legătura strânsă dintre ele şi ceea ce îşi împărtăşeau una alteia…

într-un mod surprinzător, cea care a rupt tăcerea a fost Safiye.

— Nu a crăpat încă baborniţa de Handan?

A început să râdă involuntar şi câteva clipe nu s-a oprit, apoi un tremur a început să-i stăpânească întregul trup. Până şi privirea goală din ochii ei a tremurat un timp. în ochii negri ai lui Hatice, care de această dată nu a mai reacţionat cu uimire în faţa acestui comportament pe care, de obicei, în zecile de vizite făcute îl urmărea surprinsă, se instalase aceeaşi stare de rătăcire, uitare, disperare. Inspirând adânc, şi-a scuturat umerii pentru a arunca parcă acest blestem abătut asupra sa. Cum a încetat tremurul lui Safiye, având grijă să nu o privească în ochi, s-a uitat cu atenţie la buclele blonde care, neglijate, îi ajunseseră până la brâu şi erau răvăşite. Buclele lui Safiye îşi pierduseră strălucirea în urmă cu ani de zile. Şi ele au

primit ce li se cuvenea de la bătrâneţea femeii care îi îngenunchease pe Mehmed şi pe Murad.

— De luni bune, Handan Sultan se luptă la pat cu o boală inflamatorie, a răspuns Hatice cu respect.

Spunea adevărul.

— De luni bune. Nu se poate ridica în picioare şi nici nu poate vorbi coerent. Fireşte, nu sunt eu cea care am văzut asta, ci eunucul meu Lala, care mai spune că…

Părea că lui Safiye numele Lala i s-a părut mai mult decât ridicol. A început să râdă ţinându-se de burtă.

Desfacând împletitura groasă pe care şi-o adunase pe cap, Hatice a preferat să-şi continue vorba. Din cauza acestui comportament ditamai sultana nici nu s-a enervat, dar nici nu a fost încântată. Având grijă să nu pronunţe numele Lala, a continuat să vorbească pe acelaşi ton plictisit.

— Până şi slujnicele s-au săturat de mirosul bolii ei, camera ei pute deja a mizerie de animale; normal, bolnava nici nu se poate ridica în picioare şi nici nu poate merge, probabil că şi nevoile şi le face acolo, în pat.

Safiye a început să râdă. în timp ce încerca să-şi pună mâna pe umărul lui Hatice, inelul mare de smarald de pe degetul lui Safiye i-a lovit clavicula. Hatice a înţeles că această mişcare a fost una voită şi, întorcându-şi faţa spre Safiye, a început să-i analizeze în amănunt chipul cândva minunat.

Odată, într-o cămăruţă întunecată în care erau puse obiectele vechi din harem, lângă oglinda veneţiană, enormă, ale cărei margini erau decorate cu pietre de sidef şi care părea mai degrabă o operă de artă, Hatice a găsit un tablou sprijinit de perete şi acoperit cu o catifea roşie destul de scumpă. Când a văzut jos semnătura pictorului străin, au trecut-o fiorii. Motivul acestui şoc a fost faptul că domenii ale artei, cum ar fi

pictura sau sculptura, care erau interzise cu desăvârşire în Islam şi în Imperiul Otoman, strâns legat de această religie, ajunseseră până în renumitul harem al Palatului Imperial; doar gândul acesta era suficient pentru a face pe oricine să se înfioare. Simţind că ceva îi atinge ceafa, Hatice s-a întors, dar singurul lucru pe care l-a găsit în spatele său au fost alte obiecte, tablouri, oglinzi, covoare rezemate de celălalt perete al cămăruţei.

Singurul lucru pe care-l simţea în ceafa era un anumit gol, gelozia; nici nu se putea compara cu

frica. Aceasta era o altfel de otravă care amesteca frica în sufletele neîmplinite; otravă care prefera frica şi se hrănea cu frică.

Fiind conştientă că niciodată, şi aici sunt incluse şi cele mai necunoscute momente ale viitorului, ea nu va reuşi să ajungă la un statut atât de important încât să fie pictată şi nici nu va fi în stare să câştige inima sultanului, i s-a strâns inima; când ridica încet catifeaua, mâna i-a tremurat cu o falsă teamă.

*

în timp ce privea cu admiraţie la imaginea sa răvăşită pe care oglinda o reflecta, nici măcar nu remarcase frumuseţea oglinzii. Eu însă, de unde mă aflam, urmăream uimită atitudinea adoptată de el în faţa vieţii şi încercam să-l iau drept exemplu. Stătea în faţa oglinzii şi, răvăşindu-şi şi mai mult părul aurit deja ciufulit şi ridicându-şi puţin nasul în aer, sfida frumuseţea oglinzii; apoi, punându-şi mâna pe şoldurile netede, s-a dat puţin mai în spate şi a început să-şi admire goliciunea splendidă a trupului. Pentru o clipă a fost absorbit de perfecţiunea muşchilor şi a formelor sale; uitând că mă aflu şi eu în cameră, a mormăit;

— Aş fi putut fi sultan, un padişah…

Sultana Kosem

151

A chicotit. Văzându-mi silueta care mi se reflecta în oglindă şi-a dat seama că îl urmăresc şi s-a oprit. Obrajii i s-au înroşit. Nici măcar sufletul său nud putea potoli aroganţa, sentimentul de superioritate; uneori chiar şi el era speriat.

Am fost împreună de atâtea ori, cu pasiune, cu iubire, dar era pentru prima dată când vedeam că trupul lui era posesorul unui suflet atât de feminin. Se spunea că masculinitatea se pierdea prin castrare, dar Hamit nu era un eunuc. Ba mai mult decât atât, el nici măcar nu era circumcis şi conform Islamului acest lucru era o mare ruşine, un păcat. Având în vedere toate astea, un trup de

bărbat dominat de un suflet atât de feminin era condamnat să se piardă, să nu mai fie văzut cu ochi buni.

Toate acele trăsături: linii perfecte, buze cărnoase, pomeţi proeminenţi, păr ce îi cădea pe umeri în bucle aurii, piept ce se ridica şi cobora cutremurându-se la fiecare secundă erau condamnate să fie zdrobite sub puterea acestei influenţe feminine.

*

Ca noi toţi şi el va fi zdrobit şi va părăsi această lume; va deveni pământ. Nu va rămâne niciun nume, nicio amintire… însă acum, în zilele acestea, dacă e să se întrebe de el se va spune că este eunucul Hamit, dar el era perfect sănătos, un bărbat întreg. Dacă nu ar fi fost eunuc, i s-ar fi zis Viteazul Hamit; însă o femeie era cea care îl întreţinea…

întorcându-se spre mine, mi-a zâmbit cu dinţii lui din aur alb, s-a aşezat lângă mine şi a început să-mi mângâie spatele. Atingerile lui m-au excitat întotdeauna; privindu-mă cu plăcere cum mi-am închis ochii şi mi-am încordat spatele, m-a tras spre el şi m-a sărutat.

— Mă urmăreai, nu-i aşa?

152

ASLÎ EKE

Se încruntase; furia simţită pentru că un secret ce îi aparţinea ieşise la iveală i se citea pe chip. Liniştea a fost tulburată de picătura de ceară scursă de pe lumânarea ce lumina camera de pe podeaua de lemn. Eu, acceptându-mi vinovăţia, am preferat să chicotesc, el însă a ridicat din umeri.

Apropiindu-se din nou de oglindă, a început să-şi analizeze curios pistruii ce-i acopereau o mică parte din faţă, genele, puful de pe obraji. Mai apoi, atenţia i-a fost atrasă de tabloul acoperit cu o catifea roşie care se afla chiar lângă oglindă. Spiritul de femeie care şi-a dat seama că atenţia i-a

alunecat în altă parte a bombănit, dar trupul de bărbat l-a trădat.

Cu o forţă superioară, influenţa feminină l-a încărcat pe bărbat cu nestăpânită furie. Dându-şi seama de asta, Hamit a lovit tabloul cu piciorul, fără să-i pese de ce era acolo…

Iar tabloul, trădându-şi prezenţa, a căzut pe podeaua de lemn cu un zgomot îngrozitor; un val de praf a învăluit întreaga cameră.

*

Când a ridicat catifeaua ce acoperea tabloul, teama lui Ha- tice a crescut şi ea; până şi rama tabloului al cărui fond era roşu ca sângele părea să fie foarte scumpă, era poleită cu aur. Punând catifeaua peste el, a sprijinit tabloul de perete şi a făcut câţiva paşi înapoi.

*

Hamit nu a făcut nici cel mai mic efort pentru a ridica tabloul ce căzuse jos, a continuat să se admire cu indiferenţa sa obişnuită. Atitudinea lui mă împingea spre o răfuială interioară, mă ajuta să-mi completez lipsurile. Şi aveam impresia că eu sunt crudă; Hamit afişa cea mai mare cruzime prin zidul pe care îl ridica între el şi celelalte fiinţe.

Sultana Kosem

153

Ridicând tablou! din locul unde căzuse, l-am aşezat pe canapea; fără să-mi pot stăpâni zâmbetul aşternut pe faţă, cu o curiozitate ce frângea inimi, am început să ating pânza şi rama poleită cu aur a tabloului prăfuit. Pe măsură ce-l atingeam, parcă o atingeam şi pe cea căreia îi aparţinea. După părerea celor din harem, proprietara tabloului era o diavoliţă blondă, o păcătoasă nespus de frumoasă, care se ferea să-mi ajungă la inimă şi care, de foarte departe, mă bârfea cu Hatice…

*

Hatice a mângâiat tabloul de câteva ori cu stângăcie, dar apoi, de parcă s-ar fi ars, şi-a tras repede mâna; ochii i s-au umplut de lacrimi.

Sufletul şi trupul ei ajunseseră deja în situaţia de a nu mai putea ascunde invidia, nici măcar nu a mai încercat să înghită nodul ce i se pusese în gât; a îngenuncheat doar lângă tablou şi a plâns în camera aceea întunecată. Bineînţeles că exista un motiv pentru care tabloul era ţinut în camera aceea, dar din cauza invidiei care îi ardea ochii, inima, buzele, tenul, Hatice nici măcar nu era în stare să observe asta.

Cea din tablou era preafrumoasa Safiye; un gât lung la care purta un colier de aur plin cu şiraguri de perle, iar la urechi cercei din acelaşi set cu colierul. în părul auriu erau presărate perle, cu toate astea, nici măcar în tablou aceste perle nu reuşeau să întreacă în strălucire frumuseţea lui Safiye. Buzele roşii îi trădau senzualitatea, privirea profundă părea că încearcă să se strecoare printre pleoapele ochilor căprui, uşor migdalaţi, iar mâinile le ţinea în poală. Safiye alesese o vestă ai cărei nasturi erau din perle în aceeaşi nuanţă de roşu cu cea a fundalului; dar şi cămaşa parcă strălucea, ori era dintr-o mătase de proastă calitate şi asta se putea observa dacă era privită cu mai multă atenţie.

Dacă era să analizeze şi mai în profunzime, îl putea identifica pe bărbatul ascuns în ochii lui Safiye, poate chiar zecile de bărbaţi. Acestei femei ar fi trebuit să i se acorde pentru prima dată onoarea de a fi devenit simbolul hermafroditismului. Ea era de fapt un bărbat căruia îi plăcea să se joace cu puterea şi care era ascuns, ţinut prizonier, într-un trup de femeie.

*

Hamit, care a observat că eu continuam să ating acest portret pictat cu grijă, s-a apropiat de mine jucându-se cu părul, s-a apropiat de canapea şi de tablou. Dându-mi seama că încearcă să atragă atenţia, am preferat să nu-mi întorc privirea spre el; a început să-mi mângâie cu dorinţă pântecul. Femeia din tablou zâmbea melancolic, nu-i era

deloc greu să accepte acest comportament pe care îl ştia foarte bine şi ea.
*
Hatice a gemut din nou şi, acoperind cu repeziciune tabloul, şi-a făcut mărturisirea de credinţă lăsându-se înşelată de minciuna prin care credea că a comis un păcat; inconştientă, s-a îndreptat spre celălalt colţ al camerei. Ştia că nu o va găsi nimeni aici. I-a trecut prin minte să bea otrava pe care o purta în buzunar şi pe care plănuise să o folosească pentru altcineva, dar a adormit pe canapeaua pe care se întinsese.

în timp ce refăcea în mintea ei portretul acelei femei la care ea nici măcar în vis nu ar fi putut aspira, chiar şi în cel mai profund somn ea a gemut, iar trupul i-a tremurat. Până şi ea şi-a dat seama că asta nu era frică; dar decât să urle de invidie a preferat să tremure.
A
întorcându-mi ochii mijiţi spre Hamit, am deschis uşor gura şi am rostit o singură propoziţie; nici frumuseţea acestei

femei şi nici măreţia ei nu m-au impresionat. în ochi avea o expresie familiară şi ceea ce voiau să spună mă impresiona până în măduva oaselor de fiecare dată când atingeam tabloul.

— Seamănă cu tine, Hamit.
*
în noaptea aceea, după ce am fost cu Ahmed, m-am liniştit la auzul vocii unei slugi care a intrat îngrijorată în camera mea; în cele din urmă, am dobândit liniştea de care mă temeam de o lungă perioadă de timp.
*
Hatice, a cărei privire fusese absorbită de ochii lui Safiye, şi-a reamintit de mâna pusă pe umărul său şi s-a scuturat; mintea îi stătea la rivala sa Kosem. Safiye a rostit o singură propoziţie;

avea să fie singura propoziţie pe care nu o va uita toată viaţa ei.

— Toţi alegem să ne temem…

*

Sub cămaşa de mătase, pieptul servitoarei se ridica şi cobora cu repeziciune şi chiar dacă puteam să presupun ceea ce avea de gând să-mi spună, pentru a mă putea încălzi, fixându-mi privirea asupra ei am căscat cu uşurare.

Când servitoarea franţuzoaică şatenă a început să vorbească în turcă cu un accent ciudat, fără să-mi dau seama de ce, am început să râd.

— Hamit a fost otrăvit…

încă râdeam. Nu era altceva de făcut. Amintindu-mi ce-mi spusese ultima oară când făcusem dragoste, am simţind cum mi se încordează întregul corp.

— Fatma este gravidă.

Totul era atât de simplu; toţi alegeam să ne temem: în afară de Hamit şi Safiye, toţi. Unii alegeau să fie zidurile pe care ei le ridicaseră, alţii însă să fie teama în sine.

în noaptea aceea, datorită lui Hatice, Safiye şi Hamit s-au despărţit; Safiye din interiorul lui Hamit, Hamit din interiorul lui Safiye nu mai existau.

Hatice alesese să fie doar unul dintre zidurile ridicate de ei, pentru că şi ea se temea.

Nu mai rămăsese nimic în urmă, nici imaginile sau siluetele extraordinare din oglinzi şi nici acele bucle aurii. Simţeam că mă înec, că mă duc la fund şi că devin o prizonieră.

La palat, dar mai ales în harem, lunile, anii se scurgeau foarte repede; Monsieur Tomes mi-a mai scris de câteva ori scrisori cu ajutorul lui Mahomed. într-o noapte, fără să-mi pese de privirile critice ale lui Mahomed, care de altfel îmi transmitea aceste scrisori, m-am strecurat pe neaşteptate în camera lui Monsieur Tomes şi am făcut dragoste cu el. Atingerile sale nu au fost nici

grosolane şi de o siguranţă ce trăda înfumurare aşa ca ale lui Hamit, dar nici tandre, poetice şi încărcate de emoţii precum cele ale lui Ahmed. Monsieur Tomesîmi privea cu atenţie trupul asemenea unui doctor; cu buzele uscate îmi săruta trupul pe ici pe colo şi cu ţipete spasmodice îşi exprima simţămintele.

Mă obişnuisem să-mi fie silă şi să urăsc; mă familiarizasem cu decepţiile. Simţind că magia necunoscutului şi a culturii care mă fascina m-a acaparat, m-am biciuit cu învinovăţiri şi m-am hotărât să nu mai fiu cu niciun bărbat o lungă perioadă de timp. Cu cele două cuvinte pe care i le-am lăsat în noaptea aceea lui Monsieur Tomes îmi luam rămas-bun şi de la visurile mele, de la speranţele mele, de la tot ce admiram, şi îi porunceam cu eleganţă să dispară din acest palat.

„Au revoir.” La revedere.

La câteva zile de la plecarea medicului din palat când, nu ştiu cum, dar mă trezisem luptându-mă din nou cu limba

franceză, i-am poruncit lui Mahomed să găsească pe cineva dispus să mă înveţe franceza, chiar dacă el insista să învăţ engleza. Repetându-mi că regele Iacob I, proaspăt urcat pe tronul Angliei la vremea aceea, va continua epoca de aur a reginei Elisabeta I şi va cere cu insistenţă ajutor Imperiului Otoman, încerca să mă convingă să învăţ o altă limbă străină.

Se scurseseră două săptămâni de la moartea lui Hamit, atunci când Fatma s-a ivit în întunericul nopţii; extrem de supărată şi-a lepădat vălul negru, după care a îngenuncheat în faţa mea şi a început să plângă cerându-şi iertare întruna. Când am întrebat-o de ce a făcut toate astea, mi-a răspuns că din cauza păcatului săvârşit faţă de Creatorul în care nu credea se simţea murdară până în măduva oaselor şi avea nevoie să-şi ceară iertare pentru a

se purifica de păcatele şi greşelile sale. în timp ce plângea implorând milă, i-am ridicat bărbia de parcă aşteptam lămuriri şi mi-am muşcat buzele.

— Mi-am pierdut copilul; l-am pierdut cu bună ştiinţă…

De parcă eram dezgustată de demonstraţia de neputinţă pe care mi-o etalase, am împins-o cu piciorul, dar când a început să plângă şi mai tare i-am spus lui Mahomed să o ducă acasă şi mâine s-o aducă din nou.

Fatma părea să-şi Fi pierdut minţile; în fiecare seară ce a urmat acelei apariţii din întuneric, la răsăritul lunii venea în camera mea, repetându-şi spusele şi plângând până ce eu îi dădeam aceleaşi porunci lui Mahomed.

Timp de două săptămâni acest lucru nu s-a schimbat; după două săptămâni, Fatma nu a mai păşit în Palatul Topkapî[1]. N-a încercat să mai ia legătura cu mine şi pentru că îşi dăduse

[1] Topkapî Sarayi - Vestit palat construit pe cea mai înaltă colină a Istanbulului, fostă reşedinţă a sultanilor otomani timp de aproximativ 400 de ani (1465-1856) (n.red.).

seama că îmi căzuse în dizgraţie şi că prietenia noastră îşi pierduse semnificaţia a dispărut fără urmă. De la una din concubinele care trăia în casa în care se mutase am aflat că plecase lăsându-şi toate bunurile acolo. Fata care mi-a spus aceste lucruri era o cercheză roşcată, izgonită din harem la insistenţele mele din cauza inteligenţei sale. Când a apărut în faţa mea, m-a măsurat cu ochii ei de un verde smarald şi cu o atitudine dezaprobatoare a stâmbat din nas la tot ce a văzut.

Le-am spus să o trimită imediat acasă. Potrivit celor spuse de fată, Fatma nu a cerut ajutorul nimănui când şi-a provocat avortul, spunând că a făcut acest lucru de multe ori; s-a încuiat singură în cameră. însă dintr-o greşeală şi-a

pierdut cunoştinţa cu puţin timp înainte să poată lepăda copilul, iar a doua zi când au spart uşa şi au intrat în camera ei deoarece au vă- zut-o că zăcea inconştientă au dus până la sfârşit avortul. Apoi fata cu părul roşcat a spus că fătul fusese făcut bucăţi, pentru că au trebuit să uşureze scoaterea copilului din interior separând capul de restul corpului.

Din cauza celor văzute toate celelalte concubine au fost bolnave zile întregi şi au lăsat-o singură şi pe Fatma. Iar ea de cum s-a putut ridica a venit la mine.

Din ochii Fatmei, înviată din morţi, ne privea moartea însăşi; apoi s-a întâmplat ceea ce era de aşteptat.

După numai o lună, trupul neînsufleţit şi umflat al Fatmei a fost găsit într-una din camerele din Pera, folosite ca magazie de provizii; trupul său nu suferise niciun fel de vătămare doar că în mâini ţinea o şuviţă de păr auriu despre care nu se ştia cum ajunsese acolo.

Unii susţineau că aceasta era doar o poveste, iubirea dintre un eunuc şi o sclavă… Până în clipa în care am pus mâna pe acea buclă aurie şi eu am preferat să accept această poveste. Cu

bucla aceea viaţa mea s-a schimbat; în acel început călduros de iunie le-am ordonat ca Hatice să fie adusă în camera mea.

*

Curând, când Siimbul, şeful eunucilor lui Hatice, a intrat într-un suflet în cameră i-am făcut semn cu mâna să se apropie. La marginea divanului pe care leneveam stăteau trei fete de o frumuseţe ieşită din comun; foarte probabil Sumbiil a fost surprins când le-a văzut - firește din cauza discuţiilor despre Fatma, pe care le avusese cu Hatice şi duraseră ore - pentru că s-a apropiat cu paşi timizi de mine şi mi-a sărutat mâna. Fetele

au început să chicotească pe rând şi să glumească între ele.

Tinereţea pe care nu avusesem şansa să o trăiesc părea să renască atunci când le supravegheam pe aceste trei fete frumoase, dar fără minte; poruncisem să fie aduse în harem sperând să dea o pată de culoare vieţii mele în captivitate şi cu ajutorul lor îmi propuneam să închid rana pe care Fatma o deschisese în inima mea.

Din păcate frivolitatea fetelor începuse să mă irite; ca şi căţeluşii care îşi urmează peste tot mama se înşiruiau în jurul umbrei mele şi oriunde mă aflam sau oriunde mergeam le apucau aceleaşi crize de chicotit enervante şi indiferent de situaţie începeau să râdă, să caşte sau să pocnească din degete.

Simţeam că îmbătrânesc din ce în ce mai mult…

— Şi i-au spus bătrânului: „Nimeni nu te vrea aşa văduv cum eşti, măcar să te însurăm cu una dintre femeile casei.” Săracul om a crezut vorbele acelei femei amabile, a mers în locul pe care i-l descrisese şi chiar dacă a ezitat să bată la uşă a dus de câteva ori mâna la clanţă… Când a deschis uşa ce să vadă: o femeie fără mâini şi fără picioare!

Cea care povestea toate astea era Firuze; prin comentariile pe care le făcea era cel puţin la fel de crudă ca Hurrem. în

comparaţie cu celelalte fete, ea era mult mai nepăsătoare şi avea o fire îndărătnică, stătea cu orele în faţa oglinzii, îşi admira pielea de un alb lăptos, îşi peria părul roşu aprins pe care obişnuia să şi-l prindă în coc lăsând câteva bucle strânse să-i cadă pe frunte, îşi plimba mâinile delicate pe gâtul lung şi fragil ce părea că se va frânge la o simplă atingere şi îşi lingea buzele lasciv.

Billur a început să râdă; cel mai important motiv pentru care o luasem să-mi fie alături era vocea ei, dar şi frumuseţea sa era de natură să rivalizeze cu limpezimea vocii.

— Bietul bătrân… Fireşte că devenise şi el neîndemânatic în pat, asemenea Legiuitorului de altădată…

Cuvintele ei sfidătoare erau o provocare pentru celelalte fete din cameră, încerca astfel să le atragă atenţia. Pentru că nu a reuşit să găsească ceea ce sperase, şi-a aruncat pe spate părul blond. Buzele subţiri şi pometii proeminenţi îi scoteau în evidenţă trăsăturile slave, iar ochii albastru-deschis te făceau să-ţi pierzi capul ori de câte ori îi priveai. Unul din zvonurile care circulau era că atunci când clipea de câteva ori din ochii ei minunaţi ar fi putut să determine pe oricare dintre eunucii palatului să facă orice.

Când cânta…

Ştia să cânte foarte bine şi la kemence, pe când Firuze reuşea să cânte fără nicio dificultate la lăută, legănându-şi capul cu păr roşu pe care se jucau licăriri de aur, de parcă era vrăjită de armonia acelor sunete divine produse de instrumente; iar când îşi pierdea controlul de-a binelea lăsa lăuta pe covor şi, luându-şi chimvalele[1], începea să danseze ţiftetelli[2].

[1] Vechi instrument muzical compus din două talere de aramă care erau lovite unul de altul (n.red.).

[2] Dans oriental alcătuit dintr-o serie de mişcări unduitoare, vibraţii şi rotiri care implică întregul corp (n.tr.).

în acest timp, Riiveyda şedea acolo şi scotea sunete care arătau că dezaprobă acest gen de distracţie; ea se mulţumea să mă urmărească pe mine. Avea şi ea părul negru ca al meu, doar că era tuns la nivelul urechilor. Era pentru prima oară

când vedeam în harem o fată cu o asemenea tunsoare, cu toate astea îmi reamintea puritatea şi simplitatea. Cu părul negru, foarte scurt, doar până la nivelul urechilor, ochii mari de culoarea mierii, buzele cărnoase şi roşii de parcă erau date cu ciuşcă[1] la orice oră a zilei, dar şi groase părând că sunt conturate cu creionul, îmi amintea de sculpturile Greciei Antice.

însă lucrul care mă speria cel mai mult era privirea ei; oriunde mergeam, oriunde stăteam, începusem să-i simt privirea în ceafa. Chiar dacă eram sigură că nu îmi va face niciun rău, nu reuşeam să mă simt liniştită. Cu cât îi vedeam pieptul care se ridica şi cobora precipitat, cu atât îmi doream să ţin cu mâinile şi să trăiesc cu tot sufletul viaţa ei neprihănită.

— Bătrâneţea e o treabă grea, a spus ea şoptit, dar pe un ton plin de umor pe când îşi ridica încet capul.

Pe nasul mic şi cu vârful în sus care se potrivea perfect cu faţa ei sculpturală, a căzut o rază de lumină, iar pentru a-şi putea proteja ochii de lumina care o deranja a ridicat mâna în dreptul frunţii.

— Bătrâneţea este grea, dacă nu reuşeşti să-ţi mulţumeşti stăpâna, a spus Firuze chicotind şi profitând de neatenţia Riiveydei.

Dar exact în momentul în care Riiveyda a deschis gura să-şi continue vorba, Billur i-a acoperit-o cu mâna şi a zis:

— Bătrâneţea este singurătate, cred că înseamnă să uiţi şi să fii dat uitării…

[1] Ardei iute (n.red.).

Când l-am observat pe eunucul alb, mirat, prins în centrul disputei filosofice create în felul lor de fete, am ridicat vocea; Firuze şi Billur şi-au îndreptat privirile spre mine, în timp ce se jucau cu şuviţe de păr. în schimb, Riiveyda nu mi-a acordat

nicio atenţie; de obicei, prefera să mă privească atunci când rămâneam singure.

Pentru a se putea folosi imediat de această ocazie, Siimbul a vorbit repede cu o voce greu de înţeles:

— Stăpâna mi-a cerut să vă aduc la cunoştinţă că astăzi nu vă va putea vizita.

A spus asta respirând din greu.

— Ce spui tu? am mormăit eu strâmbându-mă dezgustată.

— Nu va putea veni; înălţimea Sa Sultanul a decis să-mi viziteze stăpâna, după o lungă perioadă de timp… Ei…, se spune că nefericirea îţi dă bătăi de cap.

înţelegând ce încearcă să facă eunucul, i-am şoptit asta Ruveydei la ureche. Umplând camera cu vocea ei groasă, Riiveyda i s-a adresat eunucului pe care începuse să-l fascineze:

— Şi dumneata atunci îi vei spune stăpânei dumitale că sultana Kosem a anulat propunerea de vizită pe care i-o făcuse, în ceea ce priveşte vizita adevăratului stăpân… Este pentru a oferi o oarecare protecţie acelui bastard, doar ştii că sunt nenumărate bârfe legate de starea de sănătate a lui Osman cel Tânăr, se pare că i-ar lipsi unul dintre degetele de la picioare, iar gâtul îl are umflat încă de la naştere…

Ca urmare a acestor vorbe, celelalte fete au început să chicotească, în special Firuze; îi plăcea la nebunie să-şi bată joc de defectele altora. Pentru că era într-o continuă căutare a defectelor pe care nu le găsea la ea însăşi, se temea să privească în interior, găsea că-i suficient să se mulţumească cu ceea ce se reflectă în oglindă.

164

ASLÎ EKE

— I-am văzut chipul mai deunăzi; o moaşă îl plimba în braţe, înspăimântător…, a râs Firuze.

însă asta nu era adevărat. Osman era un copilaş chiar sănătos şi frumos; în plus, eram

hotărâtă să-l iau sub protecţia mea pe acest copil nevinovat.

Eunucul, rănit mai cu seamă de vorbele aruncate de Riiveyda, a început să se bâlbâie. Pentru a avea un oarecare sprijin, îşi tâ- râia cu greu piciorul şi respira profund, părând că încearcă să creeze cuvinte din sunetele pe care le scotea:

— E… eu sunt conştient, stăpâna dumitale stă în faţa mea şi ea…

Riiveyda a ridicat din umeri la auzul acestor cuvinte.

— Există un singur stăpân şi acela este Creatorul, atribuirea diverselor nume nu este decât ignoranţă.

Eunucul nemulţumit de cele auzite s-a bosumflat; cu bărbia tremurândă a fost tentat să-i răspundă tinerei, dar nereuşind să facă asta s-a întors spre mine şi a început să-mi vorbească în şoaptă:

— Ţi-ai luat alături o păgână; uită-te la ea, s-a lepădat de orice credinţă, pe asta nu o poţi învăţa nici mahomedanismul[1] şi nici nu o poţi sili să Fie devotată şeyhiilislamului[2], ascultă ce-ţi spun, fata asta este posedată de diavol.

M-am aplecat, iar el s-a dat un pas în spate înfiorat; am vorbit cu o voce calmă, ca de obicei:

— Bine, mie ce ai să-mi spui?

Siimbiil m-a salutat, aplecându-se puţin, după care a părăsit încăperea. Nu aveam nici cea mai mică îndoială că peste

[1] Cult religios întemeiat în secolul al VH-lea de Mahomed; islamism (n.red.).

[2] Persoana care avea, în perioada otomană, cel mai înalt grad de cunoaştere şi autoritate în probleme religioase (n.coord.).

puţin timp îi va povesti lui Hatice tot ce a văzut şi a auzit. în- torcându-mă spre Riiveyda, am început

să ţip:

— Cine te crezi, vorbeşti cu mai-marele eunucilor din slujba stăpânei!

Riiveyda care pe bună dreptate nu a luat în serios asta a început să râdă, iar eu i-am ţinut isonul. Firuze şi Billur, care nu şi-au dat seama de ce se întâmplase, repetau mişcările dansului pe care încercau să-l înveţe, fredonând şi melodia.

Peste câteva ore, când ne-am hotărât să tragem un pui de somn, înainte ca fetele să se aşeze pe pernele mari şi confortabile de lângă divanul meu, Mahomed a intrat cu paşi repezi. De cum le-a văzut pe fete, şi-a scos turbanul. Am recunoscut imediat scrisul de pe biletul pe care mi-l strecurase în mână; era imposibil să nu-l recunosc. Se vedea că a fost scris în grabă pentru că pergamentul fusese rulat înainte ca cerneala să se usuce; era plin de pete, dar important era conţinutul, nicidecum uniformitatea sa sau simetria scrisului.

„Am întârziat cu plecarea spre Buda; voi asedia cetăţile şi voi scrijeli un distih pe pământurile păgâne, versurile mele neîmblânzite, ca să fii a mea… Te voi iubi mereu, Ahmed întâiul.”

Rulând din nou biletul, i l-am dat lui Mahomed; după ce l-a citit şi el, a ieşit din odaie fluierând. întorcându-mă spre Riiveyda, am privit în limpezimea ochilor ei ca mierea; am început să vorbesc, încercând să-mi stăpânesc tremurul vocii:

— Stăpânele au denaturat adevărul, umbra lui Allah pe pământ a plecat în campanie şi noi nu ştim nimic. De ce ne-a fost teamă, n-am scăpat, simt asta.

întinzându-mă pe divan, am început să mă gândesc. Chiar şi acest bilet putea fi unul din planurile lui Siimbul şi Hatice.

Ei bine, se putea oare să se întâmple cu adevărat ceea ce, de fapt, aşteptam?

166

Afară s-au auzit tunurile. Am început să ascult cu atenţie de parcă auzeam pentru prima dată zăngănitul de lanţuri şi nechezatul de cai. Pentru că nu am găsit răspunsul pe care-l căutam:

— Mahomed! am strigat eu.

Fetele mă priveau uimite; Firuze, al cărei păr roşcat amintea de apusul de soare, a încercat să spună ceva, dar am facut-o să tacă.

Mahomed ştia ce voi cere, încă de când mi-a înmânat biletul; a vorbit cu o voce blândă:

— Am pregătit trăsura, aşteaptă la intrare.

Poate că era deja prea târziu pentru a o vedea pe Safîye…

*

Nu am reuşit să văd faţada conacului; când am coborât din trăsură mă aflam în faţa intrării haremului din Vechiul Palat. Mi-am privit picioarele, am studiat cu atenţie pietrele de pe jos. Acestea erau locurile atinse de paşii şi tălpile picioarelor Preamăritei Sultane Safîye; acestea erau locurile care fuseseră martorii zilelor în care a implorat să-i fie redată libertatea… Şi respira cu greu, iar fiecare suflare a ei era încărcată de blestemele pe care ea le invocase. Am atins zidul imens de piatră după care, de teamă înfaşurându-mă strâns în vălul meu, am început să merg pe drumul pe care eunucii mi l-au arătat.

Mai era puţin până să se întunece, parcă auzeam cum răsună, lovind cele şapte coline, vocile pescarilor care se pregăteau să iasă la pescuit.

Desfacându-mi puţin vălul, mi-am atins fără să vreau una din buclele negre; eunucul care a observat acest lucru a bolborosit ceva, după care mi-a făcut un semn cu ochiul să merg spre locul pe care mi-l indicase cu mâna. în timp ce studiam cu coada ochiului veşmintele dintr-o singură culoare ale sultanei, care mă aştepta la intrarea în hol, am auzit-o cum bombănea:

— Şi Murad a poruncit uciderea lui Selim… Selim Beţivul[1]… Şi Murad a poruncit uciderea lui Selim cel Blond… Şi sultana Safîye a poruncit râzând strangularea pederastului Selim… Şi şeful ienicerilor a poruncit trecerea lui prin sabie. Marele Legiuitor nu i-a acceptat dreptul la viaţă; a poruncit strangularea fratelui său Mustafa. Selim Beţivul nu avea nicio şansă; eu nu eram…

Stătea pe canapea şi se legăna când în faţă, când în spate; trebuie să fi observat venirea mea, cu toate astea nu s-a oprit. A repetat aceleaşi cuvinte de zece ori; temându-mă că dacă nu intru în scurt timp va cădea epuizată, am făcut o plecăciune până la pământ în pragul uşii.

Nu a vorbit… Trebuia să-mi dau seama că aşa se va întâmpla. Mi-a făcut semn cu mâna să-mi scot vălul; după ce i-am îndeplinit dorinţa în pragul uşii arcuite uriaşe, m-am plecat din nou. A râs şi a început să-şi frece buclele aurii peste care cădea lumina roşiatică. Strălucirea apusului de soare se amesteca în părul ei vopsit. Părea mult mai bătrână şi epuizată decât imaginea ei din tablou.

Şi-a lăsat privirea în pământ de parcă ar fi ghicit la ce mă gândeam; eu mi-am scos capul pe geam pentru a mă preface că nu am observat lacrimile ce i se prelingeau pe obraji. Când am simţit căldura verii pe faţă, i-am şoptit cu teamă, dar şi îngrijorare:

— Probabil vă întristează faptul că Hatice nu mai vine.

[1] în text este vorba despre sultanul Selim al II-lea (1566-1574), zis şi Sarhos (Beţivul), singurul sultan blond, fiul lui Soliman Magnificul şi al Roxelanei (Hiirrem). Sultanul a murit în urma unei lovituri la cap, puse pe seama unei beţii în hamam, alături de favoritele sale. Nurbanu, soţia sa din 1545, l-a ţinut în cadă la gheaţă până la

venirea în capitală a fiului ei, care a preluat tronul sub numele de Murad al IITlea (1574-1595). Soţia acestui ultim sultan a fost Safyie Sultan (vezi nota de la p. 23) (n. coord.).

168

Aslî Eke

Nu a rostit nici măcar un cuvânt, probabil în mintea ei se întreba de unde ştiu; se lupta din răsputeri cu eforturile de a şterge toate semnele care-i scoteau în evidenţă slăbiciunea, ascunzându-şi la spate mâinile tremurânde.

Probabil Safîye Sultan a continuat să meargă înainte cu duritatea cu care i-a reprimat lui Murad toate temerile şi cu vocea puternică cu care l-a făcut pe Selim să tacă. Era încă la fel de nemiloasă ca atunci când a făcut să-i îngheţe în vene sângele Gloriosului Legiuitor. Dacă nu ar fi fost ea, niciun sultan nu şi-ar fi dat seama de importanţa întâmplărilor din harem; Sa- fiye Sultan avea calitatea unui lider necruţător care deschisese femeilor drumul spre succes. Era necruţătoare, dar vizionară.

— Un singur lucru vreau să aflu. Nu am venit la tine ca Ha- tice pentru a mă adăposti, ci pentru a-ţi aduce respectul pe care nu l-ai mai respirat demult în jurul tău. Am venit pentru ajutor; nu pentru că nenorocirea ta îmi inspiră milă, ci pentru că am încredere în experienţa ta de atâţia ani şi…

Am inspirat şi, întorcându-mi spatele spre soare, am reuşit în cele din urmă să spun ceea ce voiam de fapt:

— …pentru a afla cum aţi îngenuncheat cândva ditamai imperiul, pe Sultanul Imperiului Otoman şi Marele Divan.

A râs cu un hohot strident. Cu toate astea avea multe lucruri de spus, pe care nu le putea dezvălui aşa oricum; aducându-şi pentru prima oară mâinile în faţă, am văzut că îi tremurau. îi tremurau din cauza oboselii, probabil era pentru prima dată când

striga încercând parcă să scoată în evidenţă cât de neputincioasă şi de intolerantă devenise. Nu cu vocea, ci cu ceea ce lăsa la vedere…

— îi vei impresiona cu slăbiciunea şi fragilitatea specifice femeilor şi cu inteligenţa şi viclenia proprii bărbaţilor… Dacă reuşeşti toate astea, nu vei avea nevoie nici de aprobarea unei

ţări, nici de cea a Divanului. Să fii propriul tău stăpân, propriul tău Creator este de ajuns; fii propriul tău stăpân, propria ta putere, nu-ţi irosi puritatea sufletului ataşându-te religiei, rămâi neprihănită… La nevoie să nu-ţi fie teamă să-ţi murdăreşti mâinile; dar dacă într-o bună zi acele mâini murdare îţi vor cădea în faţă tremurânde şi te vor închide în exil ca pe fantoma a tot ceea ce ai sacrificat, atunci să nu fugi din calea neputinţei şi a vulnerabilităţii… Pentru că lucrul care te va salva de fapt te va ajuta ţinând seamă de cât de neajutorată eşti, iar acest lucru va fi inteligenţa ta. în societatea asta inteligenţa este ceva specific bărbaţilor, Kosem; femeile sunt sortite să fie zdrobite sub zidurile plăcerilor trupeşti. Ultimul meu cuvânt… Când îţi va fi teamă, când vei fi sigură că totul a luat sfârşit, alege să nu vorbeşti, pentru că cel ce va trebui să te înţeleagă, cel care va avea nevoie de tine te va înţelege nu prin cuvintele exprimate de tine, ci prin gândurile şi simţămintele tale. Să nu te fereşti dacă îţi va fi frică, să te fereşti să plângi. Să nu te fereşti dacă te vei bucura, să te fereşti să râzi… Calea de a te proteja de alţii, de a-i influenţa este să-ţi păstrezi secretele; să nu uiţi.

După ce s-a întors cu spatele a făcut un gest cu mâna prin care îmi spunea să plec; după ce am controlat dacă vălul şi feregeaua sunt la locul lor, am mai făcut o plecăciune. Când am observat cum încearcă să-şi ascundă zâmbetul care-i apăruse deja pe faţă, i-am zâmbit şi eu. M-am oprit din nou

în pragul uşii, trebuia să evit să vorbesc prea mult în preajma acestei femei, era periculoasă. Privirile, poveştile şi experienţele exprimate de ochii ei îmi spuneau că m-ar putea distruge cu vorbele rostite de mine.

— Toţi au slăbiciunile lor.

Am ieşit cu paşi repezi pe uşă, iar când am ajuns la intrarea haremului mi s-a părut că văd pe coridoarele acestuia o imagine

care când apărea, când dispărea. Fantomele pe care le tot pomenea Safiye erau străjerii exilului său, un exil care avea să ţină toată viaţa. Ceea ce o deosebea de toţi ceilalţi era această condamnare pe care o găsise la capătul căii inteligente pe care o alesese.

Când am reîntâlnit-o în pragul uşii, aceeaşi fantomă îmi zâmbea, fără să rostească niciun cuvânt. Safiye cea din tablou se sprijinise la intrarea de marmură a haremului; mă aştepta.

Până când trăsura s-a îndepărtat de haremul Vechiului Palat am privit-o pe fantoma Safiye, arăta ca o lumină albă în strălucirea roşie a soarelui. A alunecat prin aer, a urmat-o părul auriu; văluri albe zburau de peste tot. Exact când eu mă gândeam că nu se va întâmpla, a dispărut în momentul în care ieşeam pe poarta palatului. Am simţit cum mă cuprind fiorii; nu aveam altă şansă decât să aştept să-mi întâlnesc propriile fantome.

Fatma şi Hamit?

*

Mergând prin spaţiul de trecere decorat cu plăcuţe de ceramică de sub arcada Porţii Trăsurilor, i-am salutat pe paznicii haremului pe care i-am hrănit cu mita mea, uşurându-le viaţa, înainte de a avea dreptul de a ieşi şi a intra, Mahomed împărţea săculeţi cu aur paznicilor haremului; în acest fel ieşirea şi intrarea în harem devenea mai uşoară. în ultimele zile, majoritatea

celor care se interesau de întâmplările din haremul zguduit de vestea morţii ce nu venise deloc pe neaşteptate, ţineau doliu în urma pierderii sultanei Handan; cu toate astea nu era decât o chestiune de timp ca o bârfă aflată pe buzele calfelor, slugilor, eunucilor negri, paznicilor haremului sau ale însoţitorilor să ajungă la urechile sultanului.

Sultana Kosem

171

Ahmed, care se învăluise într-un aer şi mai melancolic după moartea sultanei Handan şi care scria poeme sub pseudonimul Bahti[1], când reuşea să găsească timp, mă vizita din când în când în camera mea şi îmi povestea planurile sale cu privire la Sala de lectură pe care îşi dorea să o facă. Când lăsa- serăm în urmă prima noastră lună de când nu mai fuseserăm împreună, am aflat de la Firuze că suspiciunile mele sunt reale. Noua favorită a sultanului era o fată pe nume Şengul, cu părul roşcat şi ochii verzi ca de pisică, înaltă şi subţire, care era un cadou trimis la palat de hanul Crimeei.

Şi mai erau atâtea lucruri de făcut…

în timp ce treceam pe sub arcadă aplecându-mi capul, am zâmbit când am văzut-o pe Ruveyda care stătea în pragul uşii îmbrăcată cu caftanul, tichia şi şalvarii roşii pe care eu i le dăruisem cu două luni în urmă, după ce Ahmed mi le oferise mie. Neţinând cont de nicio poruncă, din proprie iniţiativă şi cu riscul de a fi observată de oricare dintre paznicii haremului, venise să îşi întâmpine stăpâna. Am zâmbit, amintindu-mi cum i-a ajuns singurul săculeţ cu aur pe care i l-am îndesat în mână luiMahomed să o cumpere fizic pe această fată.

în timp ce îi cumpărai fizic pe unii, deveneai stăpân şi peste sufletele lor, dar erau şi suflete, aşa ca Ruveyda, pe care era imposibil să le înfrânezi, atât fizic, cât şi spiritual.

Cu acelaşi ton sarcastic a început să citească cu voce tare inscripţia aflată pe partea interioară a porţii; abia învăţa să citească, dar se opunea cu înverşunare noului stil de viaţă şi noii limbi şi se ataşa şi mai mult de ceea ce era al ei. însă mintea ei ascuţită o făcea să se afle cu un pas în faţă oricând şi oriunde

[1] Pseudonim comun, folosit de mai mulţi poeţi orientali (n.tr.).

s-ar fi aflat. Ridicându-şi şi mai mult nasul în vânt şi strâm- bându-se, a continuat să citească:

— Bismillahirahmanirrahim. Medine-i Miine…

Lovind zidul pentru că nu a reuşit, a slobozit un hohot de râs. Repede şi pe un ton monoton, am continuat eu fraza:

— Medine-i Miinevverede Hazret-i Peygamberin Ravza-i Mutahhara ve hiicrelerinin pencerelerinin şallaridtr.

Clătinând din cap, am privit-o cu duioşie.

— Ce vrea să însemne asta? a bombănit ea în timp ce arăta spre inscripţie.

Pentru oricare din eunucii care ar fi văzut ce făcuse ea ar fi fost foarte uşor să o pedepsească.

— De unde să ştiu eu, ai impresia că asta-i viaţa mea?

Am mers mai departe calmă. Mi-am dat jos vălul şi i-am

salutat pe paznicii haremului; am vrut să o ţin de mână pe Ruveyda, dar ea s-a dat înapoi.

— Ce încerci să faci?

Judecând după expresia de pe chipul ei, nu se putea spune că era supărată, dar era foarte evident că trăise o mare dezamăgire legată de ceea ce viaţa îi oferise. Din fiecare zâmbet, fiecare pas, fiecare aluzie… în atitudinea adoptată în faţa vieţii exista o nemulţumire.

— Nu încerc să fac nimic, doar te pregătesc pe tine, am şoptit eu cu uşurarea pe care mi-o dădea faptul că vorbeam cu cineva care îmi cunoştea planul.

Ea, apucându-mi furioasă braţul, a început să ţipe:

— Nu este nicio diferenţă între tine şi celelalte odalisce fără minte, gândul îţi este la intrigi, putere, orânduire… Nu eşti curioasă de ce se întâmplă afară?

Nu se poate spune că era o diferenţă mare de vârstă între noi, dar având în vedere relaţia stăpân-sclav, un astfel de stil

de a vorbi era inacceptabil. Paznicii haremului care îi dezaprobau comportamentul şi-au întrerupt conversaţiile făcute în faţa uşii şi au şi început să mormăie ceva legat de ea şi să ofteze. Riiveyda care şi-a dat seama de acest lucru, întorcându-şi capul spre ei, a încercat să citească rugăciunea aflată deasupra impunătoarei uşi de bronz a sălii cu dulapuri.

— Allahiimme Ya mii- mii…

S-a împotmolit, iar paznicii care au observat-o râdeau zgomotos şi o luau peste picior. Cu paşi domoli, Riiveyda a mers până la unul dintre dulapurile cu ornamente fine aflate în cameră. A deschis uşa şi, luând un tesbih' din nouăzeci şi nouă de mărgele de coral, făcut în Mecca, pe care scria că fusese comandat de calfa Canan, l-a aruncat pe jos; zgomotul pe care l-a scos tesbihul dezmembrat în nouăzeci şi nouă de bucăţi şi fiecare mărgea de coral pe pardoseala de piatră a răsunat în urechile tuturor pentru o vreme.

Unul dintre paznici a dat impresia că se întinde să-şi scoată pumnalul, dar a renunţat după ce cel de lângă el a şoptit „Kosem…"; înfiorându-mă din cauza pericolului ce se apropiase atât de mult, am tras-o pe Riiveyda şi am reuşit să o trec

dincolo de uşa de bronz. Bombănea încă cu înverşunare:

— Singurul lucru pe care îl au în cap este să agaţe rugăciuni pe la toate uşile pe care le găsesc; să se roage, să se culce pe jos şi să se ridice… Dacă nu-ţi speli uite aşa gleznele o să ajungi aşa, dacă nu invoci numele lui Allah aşa, dacă intri în vreun păcat o să fii aşa…

A început să râdă. Oprindu-mă şi pe mine, a încercat să mă privească în faţă.

— Ştii şi tu că toate aste sunt o prostie, nu-i aşa? [1]

[1] Mărgele de rugăciune (n.coord.).

Am clipit de câteva ori; după ce a respirat adânc, dându-şi seama că a ajuns la epuizare şi-a scos tichia şi cu paşi repezi a plecat spre camera ei, care era aproape de a mea şi care devenise a ei la porunca mea. Puteam să o aud cum plânge.

Am mers şi eu în camera mea şi m-am culcat; haremul, zdruncinat din temelii de moartea sultanei Handan, se îngălbenea şi mai mult în timp ce se pregătea de toamnă; rivalităţile se înteţeau periculos.

De cum i s-au obişnuit ochii cu lumina slabă din dormitorul concubinelor, Riiveyda a început să o caute pe Firuze; pentru a ajunge la mezanin, a trecut chiar prin Biroul Secretarelor. Ştia bine că motivul pentru care se putea mişca atât de liber prin harem era bineînţeles ordinea stabilită aici de Kosem. Pentru că, în general, la etajele superioare erau pregătite concubinele cu calităţi ce le-ar Fi putut duce la rangul de haseki pentru sultan sau prinţii moştenitori, ea fusese fermecată de magia mezaninului. Douăzeci de fete, una mai frumoasă ca cealaltă, complet separate de celelalte fete care creşteau la etajul de jos; mâncau ce mâncăruri pofteau şi discutau foarte lejer. în afara gardienilor, a calfelor şi a eunucilor care apăreau şi dispăreau

din când în când, nu era nimeni care le-ar fi putut deranja.

în timp ce îşi mâncau bucatele şi îşi serveau şerbetul din paharele înalte, frumoasele din toate colţurile lumii care se împrăştiaseră prin toată încăperea aceea mare purtau aceleaşi discuţii obişnuite: despre moartea sultanei, despre sclavii sultanei Kosem, despre banii primiţi, despre fiul lui Hatice sau gusturile sultanului, după care, schimbându-şi locurile, transmiteau şi celorlalte ceea ce aflaseră.

176

ASLÎ EKE

Riiveyda, care nu era obişnuită cu o asemenea zarvă, s-a înflăcărat; şi-ar fi dorit atât de mult să se poată amesteca printre ele ca să poată discuta şi să fie asemenea lor. „Dacă nu ar fi fost planurile lui Kosem…", a gândit ea cu strângere de inimă. S-a frecat la ochi şi a început să o caute pe Firuze şi părul ei arămiu. Chipul său era de o asemenea frumuseţe, încât şi printre atâtea fete frumoase reuşea să atragă atenţia; în timp ce se gândea la asta, Riiveyda a dat din umeri.

— Nu-i nimic altceva decât o mână de păr.

De cum a pornit să ia la pas camera, fetele au început să vorbească cu şi mai multă înflăcărare şi să pomenească şi mai mult numele lui Kosem. O fată cu tenul măsliniu şi părul auriu, lung până la mijloc, adusă din Caucaz, i-a şoptit celei de lângă ea:

— Este iubirea interzisă a lui Kosem.

— Nuuu, eu am auzit că o pune să-i rezolve toate treburile murdare, şi uită-te la părul ei cât de scurt este, mai rău ca al unui bărbat.

— Unii spun că ar fi eunuc, înţelegi tu…

Toate fetele ajunseseră să-şi povestească una alteia lucruri pe care le denaturau; îşi împreunaseră mâinile la ceafa de parcă se săturaseră de mâncărurile din faţa lor şi începuseră bârfa. Toate

erau curioase să afle un singur lucru: care era povestea părului acestei fete?

Dintr-un grup de cinci persoane s-a ridicat o fată înaltă şi a început să vorbească cu o voce stridentă:

— Oh, ia uitaţi aici, a venit Riiveyda…

Etalându-şi trupul înalt şi ţinându-şi poalele şalvarilor, s-a apropiat de ea. După aceea, Billur s-a ridicat în picioare; toate celelalte fete priveau cu gura căscată spre cele trei, pe care le invidiau pentru norocul lor. Unul dintre eunucii responsabili

cu ordinea haremului, care probabil a aflat de la calfa Siireyya ce se întâmpla, a venit până la intrarea mezaninului şi a ţipat din toţi rărunchii. Nimeni nu şi-a putut da seama de ce, dar Riiveyda ştia.

— Şi ăsta trebuie să fie unul dintre oamenii lui Hatice.

încercând să nu-şi plece capul, le-a urmat pe cele două fete

care intraseră la braţ, trecând printre celelalte concubine. Toate stăteau pe jos cu picioarele încrucişate şi urmăreau spectacolul dat de ele. Billur fredona o melodie şi, totodată, încerca să-şi ascundă tremurul din glas.

Firuze i-a făcut cunoştinţă Ruveydăi cu toate persoanele care stăteau pe jos lângă ele; dar Ruveydăi nici măcar nu-i păsa. Bulgăroaica Handan, veneţiana Mihrişah, croata Giilruh, gruzina Hafsa… Atât de multe etnii şi stiluri de viaţă.

— Dacă nu ar fi fost dorinţa lui Kosem, nici măcar nu aş fi pus piciorul aici.

Billur a cuprins cu braţul mijlocul Ruveydăi şi a rostit în şoptă:

— Am iubit foarte, foarte mult…

Ochii i s-au umplut de lacrimi, dar era imposibil să-ţi dai seama dacă spusele erau sau nu un cântec. A îmbrăţişat narghileaua care se afla puţin mai încolo.

— Ce este asta? a întrebat mirată Riiveyda.

— Narghilea; o fumezi pentru a te distra, uite aşa…

A luat muştiucul şi i l-a înghesuit Ruveydăi în gură, după care a apăsat-o pe burtă. După ce a fost forţată să inspire pe neaşteptate, fata a dat fumul afară. Celelalte fete care urmăreau surprinse ce se întâmplă au început să chicotească; bineînţeles că pentru ele era de neconceput să fumeze narghileaua într-un mod atât de forţat, dar când venea vorba de „Copiii lui Kosem”…

178

ASLÎ EKE

Toţi le numiseră aşa: Firuze, Billur şi cotoroanţa de Riiveyda. Copiii lui Kosem.

Riiveyda şi-a ridicat capul cu teamă; nici măcar nu ştia ce i se întâmplase, fumul otrăvitor care îi umpluse pieptul parcă îi capturase acum inima, stomacul, sufletul. A simţit că zboară, că trupul i se înalţă câţiva centimetri în aer; a mângâiat apoi covorul persan de sub ea.

— Ce culori frumoase are, a murmurat ea aproape leşinată.

— Bineînţeles că sunt frumoase, e de la opiu.

în timp ce şi-a astupat gura cu o mână, cu cealaltă Riiveyda a început să-ţi netezească părul.

— Opiul ăsta este cumva ceva ce se află în dulapurile din sala cu dulapuri?

îi venea greu să spună ceva ce nici ea nu credea, dar parcă opiul o facea să-şi depăşească temerile şi să semene cu celelalte fete.

— Tu crezi că lucrurile din dulapurile acelea sunt precum djinnii[1], bleago, nu te prosti.

Afişând o atitudine atotştiutoare a început să vorbească încet, aplecându-se spre Riiveyda; în timpul ăsta fata a apucat-o de mână.

— Ce este opiul ăsta, explică-mi…

— Şşşt, să nu ne audă cineva, se spune că este interzis în tot imperiul, doar în Palatul Topkapî este permis, a spus Billur scoţând limba.

Riiveyda s-a scărpinat în cap. Din cauza părului său negru, Hafsa semăna puţin cu Kosem; observând acest lucru, Riiveyda s-a îndepărtat de ea şi s-a culcat în poala lui Billur. Nici măcar nu a văzut ce se afla pe tipsia plină pe care una dintre servitoare

[1] Creaturi supranaturale din mitologia arabă (n.red.).

o adusese special pentru ea; lokma, tot felul de siropuri, mâncăruri uşoare cu ulei de măsline, iţii pilaf şi nişte carne preparată la tandoor[* 2].

— Opiul ăsta este un fel de vin?

Auzind asta, Billur a sărit de la locul ei; luând o lokma de pe tipsia adusă pentru Riiveyda a înmuiat-o într-unul dintre siropurile speciale şi şi-a umplut gura cu ea, după care şi-a şters mâinile lipicioase de ştergarul lăsat pe tipsie.

— Nu, draga mea, ce vin… Te linişteşte puţin, doar atât; oricum nu am pus prea mult, în plus are şi puţină salvie în el, în felul acesta nu este foarte greu.

A căscat şi în timp ce se apleca încă o dată spre tipsia adusă pentru Riiveyda, nasturele de jos al cămăşii de mătase desfă- cându-se i-a lăsat la vedere burta. A chicotit încet în timp ce o mângâia pe Riiveyda pe păr.

— Nu sunt însărcinată.

— Şi dacă ai fi, ce importanţă ar avea?

Cu aceste cuvinte dure, Riiveyda nu se gândea că o va face pe Billur să se amuze; însă

Billur, căreia îi făceau o deosebită plăcere aceste manifestări ale Riiveydăi, a început să râdă.

— Cum adică ce importanţă ar avea? Gândeşte-te, Riiveyda, să fiu eu favorita lui Ahmed I şi să nu-i nasc un fiu, jur că…

Temându-se de ceea ce ar putea auzi, Riiveyda s-a ridicat panicată; Billur care a observat acest lucru a preferat să tacă.

— Totul ar fi fost foarte frumos.

Oftând, s-a întins după narghileaua din poala Riiveydăi; după ce a tras o dată din ea, a continuat să fredoneze acelaşi

‘ Pilaf condimentat în care, pe lângă orez, se mai pun unt, seminţe de pin, stafide, scorţişoară, ficat (de pui sau de miel), ceapă, ienibahar, piper, sare, zahăr şi mărar (n.tr.).

[2] Cuptor tradiţional de lut, cilindric, utilizat la gătit (n.red.).

cântec plimbându-şi mâna prin părul Riiveydăi, în timp ce fata o privea curioasă. Billur a continuat cu vocea ei catifelată:

— Am iubit atât de mult; eu, of, tare mult am mai iubit.

închizându-şi ochii, s-a rezemat de zidul de piatră din spatele ei.

— Tu ai iubit, Riiveyda?

în timpul ăsta Firuze, acolo în spate, povestea ceva aproape ţipând:

— Şi sultana Kosem a spus: „Ai zis cumva sultana Hatice; ai să zici aşa şi când trupul tău va atârna într-un chiparos de prin Qemberlitaş[1]? Auzi tu, sultană… Lasă că ai să vezi tu sultană!” Apoi i-a tras o palmă slujnicei, jur pe Coran, că i s-au albit ochii, după care s-a prăbuşit acolo. Billur şi Riiveyda au scos-o pe femeie afară; se spune că a fost dusă la Edikule[2]…

Chiar dacă nu în întregime, Riiveyda a reuşit să audă câte ceva din spusele lui Firuze şi a

zâmbit.

— Auzi şi tu, nu?

Din locul în care stătea întinsă o privea pe Billur care semăna cu o zână.

— Cum să nu o aud, până şi în somn aud prostiile debitate de Firuze…

Riiveyda s-a enervat.

— Dar tu, chiar şi tu te comporţi ca ea; exact ca toate celelalte fete…

Apoi s-a mai calmat.

— Poate că ai dreptate, să Fii diferit…

[1] Cuvânt turcesc care înseamnă „piatră cu inel" şi se poate referi la diferite locuri publice din Instanbul (cum ar fi Columna lui Constantin, Forumul lui Constantin, Baia turcească din Instanbul etc.) (n.coord.).

[2] Sau Yedicule, în traducere „Şapte Turnuri", este o veche fortăreaţă bizantină din Istanbul, folosită de otomani, iniţial ca trezorerie şi ulterior drept închisoare şi loc de execuţie (n.coord.)

Sultana Kosem

181

Billur a mai tras o dată din narghilea, după care a chicotit:

— Contrar a ceea ce se crede, să fii diferit nu este un privilegiu, nu-i aşa, Josephine?

Da, cândva existase o fată pe nume Josephine, şi-a amintit Riiveyda. Ce se mai întâmplase cu ea? I se spunea vântul care rătăceşte prin podgorii şi chiar dacă era orfană avea un stăpân; cel care putea fi considerat stăpânul ei era un iubitor al Imperiului Otoman, Monsieur Gerard. Nici măcar el nu o înţelegea pe Josephine; poate că acesta fusese şi motivul pentru care o trimisese în celălalt colţ al continentului, la Istanbul, exact în gura lupilor. Toţi au povestea lor, s-a gândit ea şi şi-a trecut mâna prin păr.

Erau lucruri pe care nu le spusese nimănui; oare ar fi putut povesti, oare ar fî crezut-o? Oare ar

fi putut povesti despre iubirea pe care o nutrea de atâţia ani de zile faţă de doctorul care îi era ca şi un tată?

Iubise? Poate că da; dar nu-i fusese îndeplinită dorinţa de a fi iubită.

Peste câteva zile, avea să înnebunească la auzul celor povestite de mine, avea să-mi devină un real inamic. Din cauza iubirii secrete pe care o trăiam cu doctorul ei, cu doctorul meu.

Ei bine, eu aş fi putut povesti?

Rememorându-şi amintirile, Riiveyda s-a cuibărit şi mai bine în poala lui Billur, iar aceasta, cu maturitatea pe care i-o dădea diferenţa de vârstă dintre ele, a mângâiat-o pe obraz şi şi-a continuat cântecul.

*

De pe tipsia adusă de Riiveyda cu mâinile-i tremurânde mi-am luat repede cafeaua şi ciocolata neagră aflată pe marginea farfurioarei. Nu exista nimic altceva care să-mi placă atât de mult cum îmi plăcea ciocolata. Gustul dulce-amărui pe care

ciocolata mi-l lăsa în gură mă ducea de-a dreptul pe culmile satisfacţiei şi mă binedispunea; aş putea spune că relaxarea de care aveam atâta nevoie o găsisem în ciocolată.

Cât timp a durat înmormântarea sultanei Handan, Ahmed s-a aflat departe de palat; în scrisoarea pe care mi-o înmânase mesagerul său nici măcar nu scrisese cât de trist este. Dar îmi spunea cât de dor îi este de mine şi întreba în ce stare este draga lui favorită. Preferând să nu o iau personal, în răspunsul meu i-am scris că Şengiil este bine şi că am cerut să fie instalată într-o cameră spaţioasă, de la fereastra căreia se pot vedea bovindo- urile[1] de la apartamentul sultanei-mamă Mihrişah. în plus, nu am uitat să adaug şi că deplângeam pierderea sultanei Handan.

Eram mai mult decât sigură că, dacă ar fi trăit şi ar fi intrat în dispute cu mine, s-ar fi ales şi ea ca Hatice numai cu înfrângeri.

Din când în când, se întâmpla să primesc scrisori de la sultana Safiye, dar aşa cum de altfel prefera şi ea nu-i răspundeam la ele. Doar îi trimiteam nişte ciocolată neagră cu un eunuc negru. Procurarea de provizii pentru Vechiul Palat nu se mai facea ca înainte fără nicio măsură, iar varietatea mâncărurilor se redusese şi ea simţitor. Pentru că mi se adusese la cunoştinţă că un desert atât de rar şi de puţin cunoscut cum era ciocolata fusese scos de pe listă, am ajuns să-i trimit o dată pe lună. Ştiam, şi sultanei îi plăcea foarte mult ciocolata. îi puneam şi o mică notă pe pachet. „Pentru draga mea sultană…"

Bineînţeles că se întâmpla să mi se facă dor de Ahmed care îşi petrecea zilele luptându-se în Austria[2]. Datorită Ruveydăi

[1] Prelungire spre exterior a unei camere, ca un balcon închis, prevăzută cu una sau mai multe ferestre (n.red.).

[2] în text se face referire la războiul austro-otoman, numit şi Războiul cel Lung, în urma căruia Ahmed I a cucerit cetatea Esztergom (din Ungaria), conflictul finalizându-se, în această etapă, cu armistiţiul de la Zsitvatorok (noiembrie 1606) (n.coord.).

începusem să fac mari progrese la limba franceză. în timpul liber, îi ceream să-mi spună poveşti în franceză; după ce spunea să fie adusă cafea amară, atât pentru ea, cât şi pentru mine, o priveam cum îşi mănâncă ciocolata. Din ce povestea ea, în Franţa ciocolata era variată şi în diferite culori. Nu se dădea deloc în lături să strecoare în spusele ei şi poveşti despre Monsieur Gerard, la urma urmei crescuse cu dragostea pe care o nutrise faţă de el ani la rând. Ţinând cont de vârsta la care intrase în

harem, mai-marii eunucilor s-au gândit că domesticirea ei va fi un lucru foarte dificil.

Acesta a fost şi motivul pentru care am adus-o în harem; să pot lua în serviciul meu o străină care nu se va schimba şi nu se va adapta niciodată. Dimineţile începusem să mă trezesc deja cu speranţa că, într-o bună zi, îmi va spune povestea părului său scurt. Odată cu răsăritul soarelui, copiii lui Kosem veneau în camera mea şi începeau să facă curăţenie. în modul acesta numărul slujnicelor mele scădea simţitor. Pe cele mai multe eu însămi le eliberasem; unii oameni suţineau că aveam o grijă deosebită să nu ţin cu bună ştiinţă sclavii în serviciul meu mai mult de doi ani.

în lumina zilei ce-i poposise pe frunte, Firuze mi-a zâmbit în timp ce aşeza mangalul pe covor; dezamăgirea de a nu fi găsit la fata asta ceea ce îmi dorisem îmi dădea insomnii, însă de Billur şi Riiveyda eram extrem de mulţumită.

Pe fetele astea continuam să experimentez, să plănuiesc cum îl voi forma pe Osman.

*

Da, pe Osman. împlinise deja un an. Fuseseră servite şerbeturi, hafizii recitaseră Coranul, iar bufonii animau aniversarea care a durat zi şi noapte. Riiveyda mi-a şoptit la ureche nemai-putând să îşi mascheze accentul franţuzesc atât de evident:

184

Aslî Eke

— Cât de vulnerabilă este Hatice, simte că a fost lăsată de izbelişte, nu-i aşa? Şi chiar de-ar fi să fie Valide Sultan, uite cât de mult se teme, ştie cât este de vulnerabilă.

M-a privit neliniştită de parcă ar fi spus ceva nepotrivit, dar de cum am clipit a continuat. Glasurile răguşite ale bufonilor ne răsunau în urechi.

— îi este foarte frică, sultana mea, dar nu de Domnia Ta, ci de propriul fiu. Parcă ar simţi ce

plănuiţi.

Ruveyda avea dreptate; lui Hatice, care privea în jurul său cu ochi iscoditori, îi tremurau picioarele şi îi transpirau mâinile. Şi-a atins fruntea de mai multe ori pentru a verifica dacă are sau nu temperatură. în timpul ăsta, bufonii alergau de colo până colo străduindu-se să-i capteze atenţia lui Osman care abia începuse să meargă şi încercau să-l facă pe micul prinţ să râdă. Concubinele izbucneau în hohote de râs când îi urmăreau pe ceilalţi bufoni care cădeau în apă în timp ce încercau să se rostogolească pe caiacele micuţe ce pluteau în havuzul uriaş. Această zi era zi de sărbătoare pentru întregul harem; dar Hatice alesese să rămână în afara distracţiei.

— Mai bine, am murmurat eu. Frica nu e de folos în faţa morţii, de ce i-ar folosi lui Hatice?

Am zâmbit şi am început să mă uit jos, la bufonii din havuz.

Cât de diferite sunt lucrurile pe care ni le oferă viaţa, mi-am spus eu. Aveam dreptate… Soarta unora dintre noi depindea de surghiunuri, poate a celor mai mulţi dintre noi. Noi, cu noile noastre destine pe care le scriseserăm pe când am fost surghiuniţi din locurile cărora le aparţineam… Şi mai erau şi cei care prin natura lor îşi acceptau soarta aşa cum le fusese ea hărăzită; cei cu dizabilităţi fizice, psihice şi, cel mai important, cei cu dizabilităţi emoţionale. Poate că prin natura noastră toţi

eram condamnaţi să fim unul dintre aceştia, dar, cu timpul, schimbându-ne, acceptam noi destine…

Ei bine, şi atunci ce se întâmpla cu cei care rămâneau în urmă?

Amândouă am tresărit la auzul strigătului strident al bufonului; cu paşi şovăielnici dar sprinteni, Osman mi-a cuprins piciorul. I-am mângâiat creştetul capului şi i-am suflat spre păr.

Buclele aurii i-au rămas un timp nemişcate în aer, după care, sfidându-şi soarta ce avea să îşi găsească locul în paginile sângeroase ale istoriei, Osman a făcut să se cutremure totul cu hohotul de râs asemănător cu cel al lui Hamit.

— Iată, acesta este sultanul care nu ştie nimic din cele ce se întâmplă, i-am şoptit eu Riiveydăi.

Cu satisfacţia pe care i-o dădea faptul că reuşise să ajungă kîzlar agasî, Mahomed adunase în camera sa un grup de vistiernici şi acum se desfăta cu vinul turnat din carafele din sticlă de Murano în pocalele de argint şi privea mijindu-şi ochii la dansul ţigăncilor aduse în odaia sa.

— Kosem, a murmurat el şi a ridicat mâna când a văzut-o pe ţiganca înaltă şi cu părul blond, atât de rar întâlnit, care se îndrepta spre el.

Vistiernicii erau numiţi chiar de către sultan din rândul agalelor de seamă ale haremului; motivul pentru care aceşti oameni erau în general atât de solizi se datora faptului că principala lor sarcină era să stea de strajă în nopţile pe care sultanul şi le petrecea în harem. Mâinile mari şi noduroase şi chipurile întunecate şi brute de parcă ar fi fost cioplite în piatră păreau să vorbească despre sarcinile lor. Tot în grija lor intra şi să le vină de hac concubinelor care intenţionau să le întindă vreo cursă favoritelor sultanului. Unul dintre vistiernici a şoptit cu o voce răguşită:

— Nimic nu se aseamănă cu ţigăncile astea, uită-te la trăsăturile lor, la formele lor voluptuoase…

A tăcut, în timp ce cu dosul mâinii îşi ştergea balele ce i se scurgeau de pe bărbie pe vesta verde, apoi a îmbrăţişat mijlocul

uneia dintre ţigăncile care dansa la doi paşi de el, sfidând parcă lumina jucăuşă a candelelor. Chiar dacă fata a încercat să-i zâmbească seducător nu a reuşit, nu şi-a putut masca expresia de dezgust.

Vistiernicul care, apucând-o de umeri şi împingând-o în jos, a facut-o pe fată să se ghemuiască la picioarele lui, a început să geamă. Fără să-i pese de cei cinci vistiernici, cei zece lăutari foarte talentaţi şi ditamai kîzlar agasî aflaţi la masa din spatele său, o hărţuia pe biata fată. Pericolul ce se apropia făcea ca pulsul tuturor să o ia razna. Un alt vistiernic, cu barbă neîngrijită, a început să cânte chicotind.

Cu capul sprijinit pe piciorul de lemn al canapelei, Mahomed flutura în aer narghileaua pe care o ţinea în mână. La fiecare scânteiere rezultată din întâlnirea cu lumina jucăuşă a candelelor, inelul mare de rubin de pe deget zâmbea ameninţător, îi provoca pe toţi muritorii din cameră.

— Cine vă credeţi de beţi vin şi aduceţi dansatoare să vă danseze în faţa unicului paznic al palatului lui Ahmed I?

Vistiernicul s-a năpustit la gâtul ţigăncii şi a început să o sufoce cu sărutări. După ce picioarele i s-au zbătut de câteva ori în aer, fata a rămas nemişcată; sclava care acceptase situaţia învăţa încet, încet să se şi supună.

— Hei, neînfricaţilor! a mormăit un negru de lângă Mahomed. Ia spuneţi, vă place vinul pe care l-am adus tocmai din podgoriile fără seamăn ale Ciprului?

Negrul s-a ridicat în picioare şi, în timp ce pe de-o parte dansa cu ţigăncile, pe de altă parte încerca să vorbească şi să-şi savureze vinul din pahar.

Vocile groase ce răsunau chiar şi prin zidurile de piatră ale Şcolii Prinţilor tunau prin camerele spaţioase de la etajul superior şi dispăreau înainte să ajungă până în curtea pavată a concubinelor.

188

ASLÎ EKE

— Aprindeţi hamamul! poruncea Mahomed slugilor închipuite, mormăind înăbuşit.

în tot acest timp, slugile care nu ştiau ce să mai facă alergau de colo până colo, obosite şi, după ce se odihneau puţin pe butoaiele de vin acoperite cu o pânză neagră, groasă, aduse în camerele de servire de la etajul inferior, se puneau iar pe treabă, duceau în camera de la etajul de deasupra tipsii de piatră împodobite cu flori pe care se aflau farfurii de argint, carafe de un albastru-verzui şi pentru cine dorea băutura numită lapte de leu[1] adusă de prin zona Traciei.

Mahomed se holba la distihul de pe zidul ce dădea spre sala de ospeţe. Fără să se uite nici măcar cu coada ochiului la cele aproximativ cincisprezece slugi care intraseră în încăpere, a luat paharul plin cu licoarea albă şi l-a ridicat în aer. După ce l-a mirosit, l-a dat peste cap. Pieptul i s-a înfierbântat şi asemenea unui cocoş ce se pregăteşte să cânte a citit versurile de pe zid cu o mândrie care te făcea să crezi că au fost scrise de el:

Celui care a fost despărţit de iubirea sa Allah îi vorbeşte
cu căldură

Şi-n acest timp odaia aceasta îşi deschide braţele.

Era evident că nu înţelegea ce citeşte. Nici rugăciunile inscripţionate pe ziduri şi nici versetele considerate sacre… A oftat, singurul lucru pe care-l ştia era că-l ardea pielea, că îşi pierduse pofta de viaţă. Ştia că era pe cale să o piardă pe Kosem. Pentru că nu izbutea să-şi verse ura pe care o nutrea

[1] Băutură de culoare albicioasă (de unde şi numele ei), obţinută din amestecul de raid cu apă (n.red.).

faţă de puiul de diavol, copilul necredincios numit Riiveyda, decisese să se otrăvească cu propriile gânduri.

Pentru că n-ar fi suportat să mă piardă pe mine…

*

în timp ce eu mă temeam să nu mă pierd în grandoarea ei, Mahomed decisese să-mi mărească şi să îmi împodobească şi mai mult camera. Constantinopolul petrecuse o iarnă blândă, într-o dimineaţă s-a trezit brusc în primăvară. în curând aveau să se împlinească doi ani de la venirea mea în harem şi simţeam deja că m-am maturizat în propria mea singurătate din această cameră împodobită cu catifele, perle, brocarturi şi ţesături indiene; creşteam cu propria-mi singurătate, deveneam mai puternică în timp ce duceam dorul unora.

Pe măsură ce îmi aminteam trecutul mă întristam, oare ce se întâmplase cu cei rămaşi în urmă?

Mahomed a ridicat capacul cufaraşului de argint pe care-l ţinea în braţe şi, ridicând bijuteriile ce străluceau pe catifeaua verde, a început să le legene în aer:

— Cât de frumoase sunt, nu-i aşa? Chiar şi când nu este aici, Preamăritul nostru Sultan se gândeşte la tine, îţi scrie aproape săptămânal, ba chiar şi de două ori pe săptămână, ce şi-ar mai putea dori o sclavă din harem. Să deţii mai multe bijuterii decât ţi-ai putea dori…

Când ţinea lângă ureche unul dintre cercei, spunea nu ceea ce credea el, ci ceea ce simţea nevoia să spună. însă în scrisorile sale Ahmed, care vorbea clar despre tristeţe, înfrângere, uitare, implora.

„Mă rog să nu-ţi fi uitat chipul, iubirea mea, din dorinţa mea de a putea rămâne ager în luptă să nu îmi fi amintit greşit chipul tău, iubirea mea”; scrisorile pline de pete de cerneală

erau scurte şi profunde. Uneori la sfârşitul lor mai adăuga şi un distih, şi pentru că subestima importanţa monogramei imperiale semna doar cu numele la sfârşitul scrisorii.

„Bahti."

Mahomed continua să ţină cerceii în mână. înfuriindu-mă, am încercat să mă împotrivesc lacrimilor care mi se adunaseră în ochi. Luând o înghiţitură din şerbetul de migdale cu gheaţă, mi-am lăsat capul pe spate. Ştiam cum aş putea să o scot la capăt cu un împărat, desigur, însă nu eram deloc sigură cum să ţin în frâu hotarele imperiului aflate în pericol. Am clătinat din cap, era un sentiment mai puternic decât orice teamă; aceste veşti pe care le primeam o dată pe săptămână brusc eclipsau tot ce se întâmpla în harem. Apoi, când o vedeam pe Hatice care îl plimba pe Osman ţinându-l de mână, uitam mai degrabă zvonurile decât promisiunile.

Austria mi se părea ceva aflat foarte departe, gemetele soldaţilor ale căror degete de la mâini şi picioare erau îngheţate şi care zăceau pe sub brazii ce se înălţau până la cer, după spusele lui Ahmed, deveneau poveşti pentru mine.

Exista ceva mai mult decât o promisiune? Eram curioasă.

— Ia-le pe toate, du-te în Pera, la bijutierul ăla evreu, cum l-o fi chemând, şi schimbă-le. Apoi du-te şi dă-i netrebnicului de Mare Vizir şi cu banii ce-i vor ajunge pe mână… să ajute puţin şi armata, javra jegoasă, dar fireşte el ştie bine cum să-şi cheltuiască banii prin cârciumi şi bordeluri.

Mi-am trecut mâinile prin păr şi am insistat:

— Hai, du-te!

De cum a ieşit Mahomed din încăpere, m-am întins pe covorul roşu ce îmi fusese adus de curând din ostilul Iran; în timp ce încercam să rezolv complexa poveste a plăcilor ce îmi

acopereau tavanul, m-am gândit la Ahmed, mai apoi la Hamit, la Fatma, la Monsieur Gerard.

Şi în cele din urmă la Riiveyda.

După care la Osman, cel care avea să urce pe tron înaintea fiului meu, la nefericitul Osman cel Tânăr.

Mi-am pus mâna în dreptul inimii, am ascultat bătăile regulate şi am fost sigură că nu era deloc greu să mă apropii de ceea ce mi se promisese.

*

Părul Ruveydăi era ciufulit; striga pe coridoarele întortocheate ale haremului, dar nu-şi putea face auzită vocea. S-a uitat cu coada ochiului la eunucul Ibrahim care venea în urma ei, fiecare pas pe care îl făceau picioarele lui musculoase era cât doi paşi de-ai ei, umerii lui laţi începeau cu greutate pe Calea Aurului. Când a văzut furia din ochii lui negri parcă au început să o furnice picioarele; după ce a scăpat pumnalul din mână, eunucul alb a strigat. S-a prăbuşit în genunchi pe pietre şi plângea.

— Te doresc Josephine, te doresc…

Când şi-a tras mâinile, în faţa ochilor i-au apărut ochelarii, barba şi ridurile lui Monsieur Gerard.

Riiveyda s-a trezit brusc la miezul acelei nopţi de martie. Nu a fost deloc surprinsă când m-a văzut stând pe canapeaua aflată la câţiva paşi distanţă de ea. Făcându-mă că nu observ ura ce-i strălucea în ochi, m-am apropiat pentru a-i şterge sudoarea rece de pe frunte; şi-a îngropat faţa în pernă şi a început să plângă.

— Crezi că nu ştiu că numele tău este Josephine?

— Tu eşti cea care mi-ai spus Riiveyda, tu mi-ai dat acest nume, tu m-ai adus aici, aceste veşminte…

Striga cu pumnii strânşi; strigătele ei răsunau în camera sa, care lega Curtea Concubinelor de un alt coridor, şi făceau să se legene chiar şi candelabrul de cristal din tavan.

Am zâmbit, s-ar putea să fi fost mai mică decât mine doar cu doi ani, dar nici pe ea şi nici pe mine nu ne deranja faptul că eu o acceptasem ca pe copilul meu. Plecându-şi capul, a spus: — Nu mai rezist, nu mai suport să fiu străină acestei lumi, striga ea stând ghemuită în poala mea.

Ţinându-mă de încheietura mâinii a strâns-o cu putere, îşi dorea să mă facă să sufăr dar nu reuşea. Mi-am lăsat capul pe pieptul ei şi i-am ascultat bătăile inimii.

Pe Hatice o deranja destul de tare golul lăsat de lucrurile ce fuseseră transportate din camera ei în a mea; şi-a acceptat cu capul plecat rolul de servitoare pe care îl juca când ar fi trebuit să fie stăpâna acestui harem rămas fără sultana-mamă. Părea că a renunţat, henna îi acoperea cu greu părul albit la o vârstă atât de tânără, iar trupul obosit de iubirea nutrită faţă de fiul său îl ducea cu mare greutate.

Cu toate astea era mândră; nici ea nu acceptase existenţa lui Kosem şi nici eu nu recunoşteam prima iubire a lui Ahmed. în harem, cele care trăiau în spaţiul despărţit de Hatice începuseră să fie numite susţinătoarele lui Kosem, iar cele din cealaltă parte, susţinătoarele lui Mahfiruz.

Hatice încercase să stea de vorbă cu Firuze, pe care o remarcase când strălucea în dormitorul concubinelor cu păr arămiu, deşi ştia că nu s-ar putea folosi de fata asta prostuţă.

Nu mai putea să o vadă nici pe Safiye…

*

Hatice a izbucnit în râs; cu peria din aur pe care o ţinea în mână şi-a pieptănat peste cap bretonul, iar în oglinda pe care o ţinea în cealaltă

mână îşi cerceta cu atenţie ridurile de pe faţă; se privea atent şi nu era încântată de cele ce vedea.
194
Aslî Eke

— Prostii…, a răspuns ea gândurilor ce-i treceau prin minte.

S-a ridicat şi a fugit după Osman.

După ora pe care o petrecusem în hamam, scuturându-mi părul ce-mi udase vesta, am început să umblu prin harem. Mergeam fără să ascult gălăgia ce străbătea din camere, rămânând calmă. Unele fete care m-au văzut au început să vorbească în şoaptă între ele.

— Uite, asta-i Kosem, sultana Kosem.

— Şi unde îi este iubita, se spune că e necredincioasă.

— Aşa este, şi eu am auzit. Nu rosteşte deloc numele lui Allah, se spune că ar fi o altă Fatma, ai înţeles, nu? O altă Fatma aleasă dintre vrăjitoarele speciale care i-au fost aduse lui Kosem.

Una dintre fetele de curând venite a întrebat timid:

— Dar cine este dragă şi Fatma asta, eunucul ei?

Chicotele fetelor se înălţau şi coborau printre ziduri şi din
fiecare cameră în care ajungeau se auzeau aceleaşi insinuări. Fetele care îşi împleteau părul una alteia, în timp ce o lăudau în şoaptă pe una, pe alta o vorbeau de rău; când glumeau între ele, când se luau la ceartă.

în cazul marilor neînţelegeri, paznicii haremului care purtau această răspundere sau calfele săreau în ajutor şi făceau tot posibilul să nu fie rănit cineva.

Străbăteam coridoarele haremului, sprijinindu-mă de zidurile umede, cu miros de piatră, fără să-mi pese că mi se pră- fuiau şalvarii şi vesta de culoarea liliacului. Cu privirile celor

veniţi de departe, cu paşii celor dinaintea mea, cu şoaptele din spatele uşilor pur şi simplu renăşteam. Sprijinindu-mi spatele de zid, am închis ochii, era un lucru pe care-l încercasem de multe ori; învăţasem cu foarte multă vreme în urmă să mă

bucur de împletirea celor din imaginaţia mea cu ceea ce se întâmpla în jurul meu.

Când am simţit pe obraz atingerea lui Hamit, am deschis ochii simţind o durere ascuţită; am zâmbit când mi-am dat seama că m-am lovit singură cu capul de zid. Până să vină concubinele în curtea pavată, nici măcar nu am băgat de seamă că merg, învăţasem să mă bucur atunci când aglomeraţia dispărea în momentul în care păşeam în curte şi trăgeam în piept aerul proaspăt al primăverii timpurii. Mi-am scuturat praful de pe şalvari, prefacându-mă că nu o văd pe Riiveyda, care se ivise în spatele meu; am început să privesc spre Yeditepe.

Cu starea de bucurie pe care mi-o dăduse faptul că reuşisem să văd soarele pe cale să apună ce semăna cu un smarald învăluit intr-un şal portocaliu, mă lăsam şi mai mult pe balustrada de piatră şi simţeam cum mă înalţ încordându-mi pieptul. Mi-a venit să ţip asemenea unei odalisce obraznice, cu o forţă care să învie coastele Constantinopolului…

— Eu sunt prima şi singura femeie care i-a câştigat inima, i-a luat minţile şi la care visează Ahmed I, eu sunt Suverana Imperiului Otoman.

Din respect faţă de mine însămi şi faţă de viitorul meu, am ales să tac şi să ascult. Liniştea pe care o lăsau în urmă cei care se întorceau la casele lor la apusul soarelui zgâria urechea mai mult decât zgomotul şi era motivul căutărilor disperate ale celor pierduţi. Cu mirosul marii ce venea din Cornul de Aur am simţit că marea trăieşte şi m-am sprijinit cu mai multă putere de balustradă;

strângându-mi pumnii mi-am muşcat buzele ca să mă opresc singură.

Am şoptit doar pentru mine;

— Pentru a putea ajunge dincolo sunt suficiente vorbele şi inteligenţa unui sultan.

196

ASLÎ EKE

Mi-am încruntat sprâncenele şi am privit în spate, peste umăr; văzând că Ruveyda m-a lăsat singură, am zâmbit. Soarele apusese demult, locul sclipirii roşiatice lăsate în urmă a fost luat de stelele strălucitoare cusute pe un caftan verde-albastru; amintindu-mi răspunsul găsit datorită mirosului mării, am zâmbit.

Fusese pierdut prea mult timp, era momentul să fie dată o şansă şi altora.

Trecuse destul de mult timp de la începerea construirii Şcolii Prinţilor, totuşi, finalizarea sa era mereu amânată. Ridi- cându-şi capul din cartea pe care o citea, Riiveyda a mormăit ceva doar pentru ea. Cartea poetului francez pe nume Clement Marot[1] pe care o ţinea în mână i-a alunecat jos.

— îl vor învăţa să citească doar Coranul.

Riiveyda încărca toate cuvintele cu ura faţă de religie şi le arunca la întâmplare ca cei care le acceptau să se întindă şi să le prindă. Fără să ascult cuvintele, care au rămas o vreme suspendate în aer, i-am cerut să-mi mai citească o poezie. A continuat să citească cu aceeaşi voce blândă, acordând importanţă sensului cuvintelor, accentului, intonaţiei; se vedea pe faţa ei că se chinuie în timp ce citeşte, îşi încrunta fruntea şi simţea nevoia să-şi mişte întruna degetele de la mâini şi picioare.

— Nu vreau să citesc mai mult, a spus calmă.

Pe măsură ce-şi mişca papucii albaştri, pietrele semipreţi- oase înşirate pe ei zornăiau. Şi-a clătinat capul. M-a privit şi, crezând că nu am

înţeles, a repetat cuvintele, unul câte unul, cu o plăcere teribilă.

[1] Poet francez din perioada Renaşterii (1496-1544), precursor al Pleiadei, traducător al Psalmilor lui David (n.coord.).

— Da, nu vreau să citesc mai mult.

Neputincioasă, am ridicat din umeri.

— Bine, şi aşa nu prea am înţeles, oricum nu mă interesează războiul absurd dus în numele iubirii de un francez prost.

Am luat una dintre buclele căzute pe umeri şi, împărţind-o în două, am prins-o între buze şi am repetat:

— Nu mă interesează deloc.

A ridicat şi ea din umeri, imitându-mă, şi şi-a coborât picioarele de pe sofa; era evident că încerca să-şi înfrâneze furia. A început să se agite prin cameră, îşi număra paşii cu pumnii strânşi şi bombănea.

— Ce ştiţi voi, turcii, ornamente, bani, bijuterii, ah, şi aur, aveţi nevoie de cufere cu aur. Ca să vă împodobiţi pereţii, băile, hamamurile, iatacurile. Dar când vine vorba de versurile scrise de un biet om, nu vă daţi în lături să comentaţi despre dragoste; nici măcar nu trebuie să pomeniţi despre dragoste, pentru că o pângăriţi…

I-am răspuns râzând:

— Ce ştii tu despre dragoste, Josephine, sau ai crezut că într-o bună zi vei deveni soţia dragului doctor? Uită-te în jurul tău, nu avem timp să recităm versurile renumitului tău poet francez şi să ne adâncim în ele, când avem atâtea griji.

Satisfăcută că ea a fost cea care a pornit discuţia, s-a aruncat pe canapea, aşteptase acest moment din clipa în care păşise în camera mea, cred că de asta îmi spusese că nu mai vrea să citească.

— Tu eşti cea care n-ai mai vrut să citeşti, am insistat eu, nu mă interesează cele câteva cuvinte în franceză pe care le-ai murmurat. Ai habar de rumoarea de dincolo de ziduri?

Pentru că se enervase, începuse să clipească des din ochi; singura ei teamă era să nu i se demonstreze că este mai

ignorantă decât cineva. Nu ezita să-şi arate colţii atunci când era încolţită, dar de această dată, poate din cauza oboselii, i s-a părut mai rezonabil să se ridice în picioare şi să-mi ceară permisiunea să plece.

Din dorinţa ei de a-mi transforma într-un adevărat foc nemulţumirea ivită pe faţă, a plecat din cameră; rămăseseră doar zeci de cutii, papuci, materiale şi perne împrăştiate prin toate colţurile.

*

Billur a exclamat veselă;

— Oh, foarte frumos.

Ciripise din nou ca o privighetoare, iar fetele din jurul ei începuseră să vorbească admirativ atât despre frumuseţea ei, cât şi a vocii sale. Făcându-şi auzită vocea vioaie, Billur îşi pierdea capul în timp ce deschidea cufărul mare de argint din faţa sa; scutul gros pe care şi-l crease se subţia cu fiecare secundă în faţa privirilor pline de invidie ale celor din jur. Din cufăr a ieşit mai întâi un colier de diamante, după aceea o brăţară de aur groasă, despre care se spunea că ar fi lucrată manual la Trabzon[1], o broşă din argint bătută cu smaralde, în forma păsării Phoenix, în genul celor preferate de femeile europene, câteva perechi de cercei preţioşi, inele şi un singur cercel de aur. în mijlocul acestei bogăţii, fata nici nu a încercat să caute perechea cercelului.

— Nu cred, cât de frumos.

Cele aproape zece concubine care umpluseră mezaninul de la dormitorul concubinelor o priveau

pline de invidie pe Billur care încerca să-şi strângă în poală cadourile, şi oftau. Billur a auzit cum una dintre fetele brunete, venită de curând, nu s-a

[1] Azi, oraş din nord-estul Turciei (n.red.).

putut abţine şi a scos un geamăt şi, în acord cu jocul ei, a scăpat un hohot vesel. Lângă ea, ochii lui Firuze străluceau de furie .

— Cine ţi-a trimis astea, ai vreun iubit la palat? Sau e iubitul închipuit?

Toate fetele au început să râdă. Neizbutind să-şi stăvilească sângele care îi năvălise în obraji, Billur a preferat să se comporte ca şi când ar fi fost prea ocupată să-şi pună inelul de rubin pe deget.

— Sunt foarte frumoase, dar din păcate eu nu am un iubit, Firuze. Dar poate Mahomed reuşeşte să explice de la cine sunt aceste cadouri?

Şi-a ridicat sprâncenele şi îl privea pe Mahomed. înainte nu mai vorbise nici măcar o dată faţă în faţă cu eunucul masiv ce se proţăpea acum în faţa ei.

Să-l privească în ochi era la fel de înfiorător pe cât se spunea, chiar Kosem îi spusese asta odată, şi-a amintit ea.

— De la cine să Fie, prostuţo, de la capudanul[1] Derviş Paşa[2] desigur; a vrut să-ţi trimită chiar şi o scrisoare de la graniţa cu Austria, dar condiţiile de război… A vrut să-ţi ofere o foarte, foarte mică parte din prada de război; de câte ori m-am întâlnit cu el, i-am pomenit de chipul tău frumos şi vocea ta. Probabil a fost impresionat.

Billur nu a dat importanţă atitudinii viclene a eunucului, ea încerca să înţeleagă ce înseamnă capudan.

Firuze a slobozit un hohot de râs batjocoritor şi, aruncându-şi ostil mâna pe umărul lui Billur, a explodat. Billur era extrem de confuză.

[1] Capudan-paşa (sau capudan) era comandantul flotei în Imperiul Otoman (n.coord.).

[2] Derviş Mehmed Paşa (? -1606), de origine bosniacă, a ajuns şi Mare Vizir în timpul domniei sultanului Ahmed I pe o perioadă de 5 luni (iunie 1606-decembrie 1606); a fost executat din ordinul aceluiaşi sultan (n. coord).

— Ce, adică acum tu spui că ditamai comandantul flotei otomane îi trimite bietei noastre Billur această nepreţuită colecţie de bijuterii? Ei bine, nu e ceva putred în asta?

Apoi a tăcut. Cu o privire calmă, Mahomed a măsurat trupul fetei. Şi, după un oftat, i s-a adresat lui Firuze, încurajând-o să vorbească:

— Spune, fata mea…

— Derviş Paşa, renumitul capudan al ditamai flotei otomane…

S-a oprit. Obrajii i se înroşiră de emoţie şi inima începuse să-i bată mai repede şi mai puternic. Unii oameni îşi redescoperă impulsul vital doar prin rivalitate, putere, autoritate sau luptă. Se putea spune că, din acest punct de vedere, ne asemănăm cu Firuze.

— De ce să plece, dragă, în Austria, eu una nu am înţeles.

Mahomed părea îngrijorat; atingându-i umărul fetei cu mâna
şi încercând să-şi păstreze cumpătul, a început să vorbească:

— Frumoasa mea, oricum femeile nu au fost create să înţeleagă treburile de stat, ele să se ocupe de treburile pentru suflet; să cânte, să caligrafieze, nu mă priveşte. Tu nu vorbi prea mult şi nu-i induce în eroare pe cei din jurul tău; sigur că Derviş Paşa se va îngriji de această fată frumoasă.

Cu o falsă mângâiere a încercat să o liniştească pe Billur; fata făcuse ochii mari şi

asculta, încercând să nu piardă nici cel mai mic detaliu din ce se vorbea.

Se împlinea cu adevărat ceea ce aştepta de luni de zile?

— Cu complimentele lui Derviş Paşa…, a şoptit Mahomed şi s-a înclinat cu respect.

Scrâşnind din dinţi, Firuze şi-a încrucişat mâinile la piept. Continua să tot bombăne, după care, ridicându-se, a dispărut. Celelalte concubine începuseră şi ele să părăsească pe rând

încăperea. Din tot cufărul, Billur a scos doar acel cercel cu perechea lipsă. Fata brunetă care a văzut asta a oftat din nou şi şi-a plecat capul. Zâmbind diabolic, Billur a chemat-o lângă ea pe fată, a mângâiat-o pe cap şi i-a strecurat în palmă bijuteria. Nici măcar nu voia să afle numele fetei brunete, ai cărei ochi străluceau de speranţă şi bucurie; împingând-o de la spate a fa- cut-o să se îndepărteze de cameră. Fata privea strălucirea aurului din palma sa, complet vrăjită.

Billur însă şi-a lăsat capul în jos, părea să nu simtă durerea de a fi înţeles că nu va reuşi să-şi găsească niciodată perechea pierdută. într-o clipă, sclipirea din ochii ei s-a stins. Din cauza perechii pierdute îşi pierduse şi vocea, dar şi frumuseţea curată.

în timp ce se îndrepta spre Poarta Trăsurilor pentru a merge la haremul lui Derviş Paşa, perechea cercelului de aur strălucea în mâna lui Mahomed. Celălalt se afla sub perna fetei brunete şi micuţe pe nume Emine; spre deosebire de toţi ceilalţi ce nu aveau pereche, el se afla intr-un loc mult mai sigur.

*

Mahomed stătea în faţa mea. Mă deranja nespus că nu puteam înţelege ce se ascundea în cicatricile diforme de pe faţă, în rânjetul absurd şi în ochii lui albaştri atât de strălucitori la lumina

zilei. Era o mare pierdere de timp să stau de vorbă cu un eunuc în camera mea, când erau atâtea treburi de făcut. Cu o aşa-zisă poruncă specială, venită din partea sultanului, pentru celebrarea întoarcerii sale din campanie, pregătirile făcute creau agitaţie atât în selamlîk, cât şi în haremul Palatului Topkapî. Palatul, în care sultanul nu mai călcase de aproape un an, părea că se degenerase într-o oarecare măsură; eu însă

devenisem mai puternică, sprijinul pe care-l aveam în spate mă făcea să merg cu capul sus.

*

După rugăciunea de la Moscheea Sfânta Sofia[1], care de obicei vinerea corespundea cu chemarea la rugăciune de dimineaţă, cei mai mici în grad începuseră să se strângă unul câte unul sub grandioasa cupolă şi îşi umpleau timpul discutând lucruri cu privire la palat, imperiu şi popor; apoi, după ce i-au salutat pe vizirii care li s-au alăturat pe rând, au început să asculte sura Fetih pe care mezinii palatului o recitau cu vocile lor catifelate. înainte ca membrii Consiliului, care impresionau cu aspectul lor simplu şi privirile îngrijorate sub grandioasa cupolă, să-şi înceapă discuţiile s-a încercat înveselirea atmosferei cu diverse tratаţii; unii dintre ei îşi îndreptau privirea spre colivia cu gratii de aur, sperând ca sultanul să nu se afle în interior. Unii dintre ei comentau cu curaj:

— Precum o privighetoare mută în propria colivie de aur. Când privighetoarea a încetat să mai cânte, au socotit că-i este frică şi i-au pus un văl din dantelă.

Ce-i cu privighetoarea asta? s-au întrebat unii pe alţii. Când sultanul se afla în campanie, astfel de comentarii ridicole se făceau cu voce tare, dar când Preamăritul Calif îşi onora palatul cu prezenţa sa, aceste voci slăbeau în intensitate.

Membrii Consiliului nu reuşiseră, încă, să dea un nume privighetorii din spatele gratiilor de aur; nu trebuiau neapărat

[1] Hagia Sophia (în greacă Aghia Sofia, „Sfânta înţelepciune") a fost catedrala Patriarhiei de Constantinopol, fiind finalizată de împăratul Iustinian I în 537. Transformată în moschee, în urma cuceririi capitalei bizantine de către Memmed al II-lea Fatih (1453), a devenit muzeu în 1934 (n.coord.).

să o numească Kosem, pentru că în minţile lor înguste, nici femeile şi nici privighetorile nu erau acceptate.

în timp ce şeful gărzii ducea către Divan registrele de pe care desfăcuse sigiile administraţiei, Marele Vizir aştepta momentul potrivit pentru a începe să vorbească. I-am şoptit uşor la ureche Ruveydăi:

— în scurt timp cocoşii vor începe să cânte, Josephine. Nu are nicio importanţă despre ce vor cânta, uită-te la ei cum se înfoaie şi îşi lungesc gâturile. Ai senzaţia că vor proclama dimineaţa, dar de fapt ei fac exact opusul.

Riiveyda se holba la mine. Mi-a atins uşor mâna ca să continui.

— Nu ştiu că ceea se apropie este întunericul însuşi; oamenii sunt înfometaţi, epuizaţi şi şi-au pierdut credinţa. L-ai văzut pe cel care din cauza impozitelor împovărătoare încearcă să-şi hrănească familia cu o pâine pe săptămână, dar pe cel care nu a călcat nici măcar o dată în hamam în toată viaţa lui…

Am tras uşor aer în piept. Arătând printre gratii pe unul dintre membrii Consiliului cu turban şi înalt de statură, am şoptit:

— Dar el? Numele lui…

Riiveyda vorbea în şoaptă cu emoţie, nereuşind să-şi ascundă strălucirea din ochi. Cu

caftanul galben şi lung ce mătura pe jos şi vesta de blană, dintre toţi membrii, el ieşea în evidenţă. Ochii îi străluceau de inteligenţă, iar paşii siguri făceau să vibreze locul în care călca. Era evident că cei din jurul său evitau să-l privească; avea un aer de parcă i-ar putea zdrobi pe cei care i-ar ieşi în cale; îşi lovea piciorul cu mâna în mers şi le zâmbea tuturor. Nu se putea spune că era un bărbat frumos, barba stufoasă îi albise şi îi ajungea până la piept. După ce a întors uşor capul spre al doilea vizir, a început să vorbească, încercând să răspundă întrebărilor celorlalţi:

Sultana Kosem

205

— Cred că vă înţeleg. Şi eu am auzit asta, nu vă înşelaţi. Şi dumneavoastră, Preamărite Mare Vizir, aţi însărcinat o companie de nebuni[1] [2], spahii şi ieniceri să-l însoţească pe drumul de întoarcere pe Preamăritul nostru Calif. Mare dreptate aveţi, paşilor, sultanul se întoarce acasă şi eu…

înainte să-şi poată termina ideea, în apropiere s-a auzit o tuse puternică.

— Ei bine, Suleyman Efendi, care este funcţia dumneavoastră, o să fiţi mesager în pădurile dese din Balcani sau…

Şi alţii ale căror voci se subţiau pentru că erau cuprinşi de entuziasmul de a putea participa la această discuţie aprinsă încercau să-şi dreagă vocile şi înşirau cuvintele, gesticulând.

— Fiindcă veni vorba de nebuni, din câte am auzit nu mai e nimeni ca ei în toată armata.

— Aveţi dreptate, Efendi, nu se uită nici la tunul, nici la sabia din faţa lor. Se năpustesc în mijlocul inamicului atât sunt de temerari şi neînfricaţi, de asta sunt numiţi toţi nebuni. Nebuni, hm?

Fără a mai aştepta potolirea hohotului de râs ce se ridica din mulţime, cel de-al doilea vizir încerca să vorbească ridicând vocea:

— Bun, şi dumneavoastră, Suleyman Efendi? a repetat el pe neaşteptate.

Dând o mai mare intensitate vocii care i se întrerupea, el încerca să imprime cuvintelor un aer încrezător şi sfidător totodată.

— Ce funcţie veţi îndeplini în Austria? Nu am auzit să fie nevoie de încă un comandant.

[1] Poreclă dată achingiilor datorită tacticilor riscante de luptă pe care le adoptau (n.tr.).

[2] Din timpul sultanului Selim I Yavuz (Necruţătorul) (1512-1520), padişahul era şi şeful lumii islamice (n.coord.).

în acest timp, Suleyman care vorbea, nemaiascultând şi cuvintele celui de-al doilea vizir, cu un hohot de râs puternic a făcut să se aştearnă liniştea; mai apoi, i-a cerut cu respect vizirului să repete cele spuse.

Mulţimea care a ascultat cu atenţie întrebarea vizirului, inspirând adânc, a început să asculte răspunsul lui Suleyman. Suleyman a făcut un pas în afara mulţimii şi a început să-şi mişte liniştit tesbihul de agate pe care îl scosese din buzunar; ochii i se umeziseră de mândrie, iar grimasele feţei îl maturizaseră şi mai mult. Punându-şi mâna pe piept, şi-a plecat puţin capul. în timbrul vocii sale se ascundea îngrijorarea:

— Ca urmare a morţii agalei[1] [2] ienicerilor aflat în funcţie…

De cum a auzit asta, mulţimea a început din nou să şuşotească. Supărat, al doilea vizir s-a aruncat pe o sofa. Din spate s-a auzit vocea nesigură a Marelui Vizir.

Ca să schimb subiectul, am început să mă foiesc. Spriji- nindu-mi braţul de perete, i-am arătat Ruveydăi locul în care stătea Marele Vizir. în timp ce vorbea cu un comandant de rang înalt, undeva în afara mulţimii, a preferat să se înfoaie în timp ce trăgea cu urechea la spusele lui Suleyman.

— Uite, porcul ăsta, laşul ăsta, nu are nicio abilitate şi nici nu ştie să administreze ţara. Ah, dar este ceva ce probabil ştie foarte bine, să se năpustească asupra femeilor.

Ruveyda nu era deloc deranjată de limbajul folosit de mine, a zâmbit. Oftând, a început să vorbească:

— Acesta este sekbanbaşî[2]Suleyman Efendi, se tot vorbeşte despre masivitatea lui.

[1] Agâ (plural, agale) - ofiţer sau comandant turc; agaua ienicerilor, şeful corpului ienicerilor (n.coord.).

[2] Comandant al unei diviziuni a corpului ienicerilor din armata otomană (n.red.).

Riiveyda şi-a sprijinit mâinile de gratii. Temându-mă să nu fie zărită de cineva, i-am atins braţul. Perdeaua din faţa gratiilor s-a unduit uşor.

— Cine v-a numit acolo, Suleyman Efendi? a răsunat vocea subţire a lui Lala Mehmed Paşa[1], care contrasta cu trupul lui mare.

Mulţimea s-a retras spre margini, în aşa fel încât să le lase loc doar lui Suleyman Efendi şi Lala Mehmed Paşa şi, continuând o falsă discuţie, a început să tragă cu urechea la ce vorbeau cei doi. Făcând trei paşi înainte, Suleyman i-a permis lui Lala Mehmed să facă patru paşi. între ei rămăsese o distanţă de două palme doar. Suleyman îl privea de sus pe Marele Vizir, prin urmare Marele Vizir s-a dat doi paşi înapoi.

— Am vrut să spun că nu am dat nicio decizie de numire şi asta o ştiţi şi dumneavoastră, Efendi. Desigur, ştiu că sunteţi un sekbanbaşî respectat, însă starea de sănătate a lui Mahmud Paşa, agaua ienicerilor, este una bună…

Vorba lui Lala Mehmed a fost întreruptă de o tuse seacă.

— Sunteţi sigur, Mare Vizir? Dacă v-aş spune că agaua ienicerilor a încetat din viaţă acum două săptămâni şi Preamăritul Sultan m-a numit pe mine din corpul ienicerilor…

Marele Vizir şi-a dus mâna la faţă:

— Allah să-l odihnească, a murmurat el.

Membrii Divanului, care erau forţaţi să se comporte ca şi când nu ar fi auzit nimic din ce se vorbea, şi-au exprimat în gând regretul pierderii.

— Sigur, nu ştiam asta.

— Sunt convins că nu ştiaţi, Mare Vizir. Mâine trebuie să plec la drum, după cum ştiţi, ienicerii nu trebuie lăsaţi nesupravegheaţi.

[1] Sokolluzade Lala (învăţătorul) Mehmed Paşa (?-1606), Mare Vizir al Imperiului Otoman în două rânduri (1595 şi 1604-1606). S-a sinucis, fiind acuzat de trădare de sultanul Ahmed I (n.coord.).

Aslî Ekf,

— Da, aveţi dreptate, Suleyman Efendi. Să vă ajute Allah.

întorcându-se repede cu spatele, Lala Mehmed a luat carafa
de pe masă şi şi-a umplut paharul cu şerbet.

Lăsându-şi capul pe spate, Riiveyda şi-a scuturat uşor părul; îi ajungea deja până aproape de umăr şi refuza să îl mai tundă, iar când o întrebam de ce, nu ştia ce să răspundă.

— Peste puţin timp va trebui să fiu o adevărată femeie otomană, nu mă mai pot opune prea mult. Trebuie să mă fac plăcută bărbatului meu…

Până şi ea râdea de acest răspuns, se dădea uşor cu capul de perete şi printre buze scotea nişte sunete amuzante.

— De unde să ştiu, vreau să-l las să crească. Poate că într-o zi am să rămân cheală, nu se ştie, Kosem.

Trecându-şi mâna prin păr, l-a ciufulit.

— Serios, uite cât de mult a crescut.

Apoi ruşinată a zâmbit, după care dezamăgită şi-a plecat capul. Şi ea era conştientă că nu mai putea sfida schimbarea; putea să se lase prinsă şi purtată de vânt sau putea să fie o rafală în acel vânt.

— Deci pleacă? A devenit agaua ienicerilor, am spus eu râzând.

înfoind perna pe care stăteam, am tras un fum din narghileaua
de lângă mine, după care am început să pieptăn părul Riiveydăi cu pieptănul de aur şi sidef pe care îl adusesem cu mine.

— Ei bine, tu ştii ce-nseamnă toate astea, micuţă Josephine, ienicer, sekbanbaşî, kapîcîbaşî[1], uşer…

întrerupându-mă, a început să îşi clatine capul. După ce şi-a tras între picioare narghileaua înhăţată de la mine, i-a şters cu palma muştiucul. Apa care bolborosea în narghilea părea că vine din stomacul Riiveydăi.

[1] Comandantul trupelor însărcinate cu paza porţilor Palatului Imperial (n.tr.).

— Sigur că ştiu, le-am învăţat pe toate în timp ce-l urmăream pe acest bărbat.

A ţinut o vreme în plămâni fumul tras din narghilea, apoi l-a dat afară, nu spre gratii, ci spre uşa coliviei.

— Sigur că ştiu, Kosem, a repetat ea.

Am privit-o mândră şi am ascultat deschiderea şedinţei Divanului; slugile lui Mahomed aduceau pe rând în încăpere felurile de mâncare ce alcătuiau micul dejun, ne serveau şi ceaiul. Desfacându-mi braţele, am zâmbit:

— Asta numesc eu desfătare…

Riiveyda nici măcar nu mă asculta, ochii ei îl urmăreau pe agaua ienicerilor care era gata să

părăsească Divanul. Li- pindu-se de gratii, buzele ei au rostit un cuvânt:

— Suleyman.

Am atins-o pe umăr cu compasiune; nu mi-a acordat nicio atenţie, a clătinat doar din cap. Până ce Suleyman a ieşit în minunata grădină spre care se deschideau porţile uriaşe, l-a urmărit cu privirea pe acest bărbat cât un munte. Cupola s-a umplut de o lumină orbitoare care odată cu închiderea uşilor a dispărut.

Ridicând capacul bombonierei de argint, am aşezat-o între mine şi Riiveyda. Am apucat cu două degete rahatul cu fistic şi l-am legănat în faţa Riiveydăi. Râdeam viclean.

— Vrei?

Şi-a muşcat buzele. Braţul ei stâng a lovit-o pe servitoarea care încerca să aşeze paharele umplute cu ceai din samovar. A râs.

— Aşa de dimineaţă? Nu vreau.

Sprijinindu-şi palmele de gratii, a început să asculte şi ea deschiderea şedinţei Divanului. Apropiindu-mă de ea, i-am şoptit la ureche de parcă aş fi vrut să-i divulg un secret:

— Nici nu se putea un moment mai bun ca ăsta.

Aruncând bucata de rahat în gură am început să-l mestec cu poftă; în spatele meu, auzeam cum servitoarea înghiţea în sec, de frică sau de foame.

întoarcerea lui Ahmed a fost atât de bruscă şi dureroasă. Din cauza revoltelor izbucnite în toate cele patru colţuri ale Anatoliei, pregătirile pentru festivităţi au fost anulate şi s-a organizat doar o mică ceremonie de întâmpinare. Prin explicaţiile pe care i le-a dat Marelui Vizir, Ahmed a împiedicat posibilele revolte ce s-ar fi declanşat în urma numirii lui Suleyman Efendi în funcţia de agă a ienicerilor.

— Numirea agalei ienicerilor… Da, ştiu. Mehmed, nu trebuie să exagerezi atât de mult, ştii şi tu, după acea pierdere… Sunt conştient…

Ahmed şi-a mângâiat barba, tăcut, nu voia să dea mai multe explicaţii. în mulţimea aceea de bărbaţi de rang înalt, ochii lui au căutat-o instinctiv pe Kosem, aproape că-i simţea răsuflarea în ceafa. Celui care se pleca în faţa lui să-i sărute inelul, i-a şoptit, fără să-şi dea seama, câteva cuvinte înfocate. în timp ce îi comemora pe cei pierduţi în luptă, buzele lui căutau în mulţime trupul ispititor al lui Kosem.

Pentru o clipă, a închis ochii şi s-a lăsat pe spate. Era o zi călduroasă; părul ud de transpiraţie sub turban şi barba ce-i irita pielea îi dădeau o stare neplăcută. A vrut să coboare de pe jilţul împodobit, aşezat în mijlocul curţii, şi şi-a legănat uşor picioarele. „Ce bine ar fi dacă ar adia puţin vântul", s-a gândit el. Purta cu greu veşmintele sufocante, încerca să pară puternic în faţa membrilor Divanului, care se plecau în faţa lui pentru a-l felicita. „De-ar fi şi Kosem", s-a gândit el.

Mai întâi s-a gândit cu care membru al Divanului ar putea să vorbească pentru a-i cere să-i pregătească hamamul, apoi a râs discret.

Sultana Kosem

211

— Preamărite Calif…, a exclamat unul dintre molia[1] îngenuncheaţi în faţa lui.

Nici măcar nu s-a întrebat cum s-a amestecat acest molia între membrii Divanului. Şi-a prins încheietura mâinii cu cealaltă mână şi şi-a mai legănat o dată piciorul. Apoi şi-a privit inelul de agat care era ud şi s-a strâmbat. Pe urmă un vizir care s-a plecat în faţa sa a început să vorbească.

Dacă era Kosem, s-a gândit el din nou. Trupul acestei femei fermecătoare îl facea să uite până şi de suferinţa miilor de soldaţi care se zvârcoleau pe câmpul de luptă; amintindu-şi cum îşi unduia

trupul sub el, zâmbea jenat, din când în când. Dacă l-ar vedea cineva…

A întors capul spre soare, era chiar deasupra lui. S-a frecat la ochi. Iar s-a înclinat cineva în faţa lui, nu i-a dat atenţie. Sprijinit în jilţ, încerca să-şi dea seama în ce anotimp, în ce lună sunt; în război, omul uita până şi că pământul se învârte. Cu atât de mult zgomot, vibraţie şi putere, care se simţeau în aer, omul uita totul; cu excepţia iubirii. Nopţile, Ahmed simţea cum îi ia foc pielea cu o senzaţie usturătoare şi se zvârcolea în pat; ruşinându-se chiar şi el de imaginile ce prindeau viaţă în mintea sa, refuza să mai scrie până şi poezie. Se trezea în timp ce unul dintre muezini[2] anunţa chemarea la rugăciunea de dimineaţă, îşi făcea abluţiunea şi îşi îmbrăca uniforma militară. Nu voia să se plimbe printre soldaţi îmbrăcat cu veşmintele de sultan; de cum ieşea din cortul său, Ahmed, cu Kosem în minte, devenea unul dintre soldaţi.

Uneori se gândea că exista un singur lucru care îl facea să se deosebească de animalele între care se afla: Kosem… De fapt şi

[1] Rang superior în ierarhia Bisericii mahomedane; persoană care deţine acest rang (n.tr.).

[2] Musulman însărcinat să anunţe din minaret ora rugăciunii (n.red.).

el ştia foarte bine să alerge pe câmpul de luptă strigând numele lui Allah, să-şi fluture paloşul despicând văzduhul, să-şi strivească duşmanii sub copitele greoaie ale calului său făcându-l pe acesta să sufere. Dintotdeauna fusese agil; şi pe când era prinţ moştenitor, şi când era calif…

Fără să-l observe pe kîzlar agasî îngenuncheat în faţa lui, buzele i s-au deschis pentru a rosti numele lui Kosem. După ce a iscodit cu privirea împrejurimile, eunucul, care şi-a dat seama de

situaţie, nu a considerat periculos să nu-i sărute inelul sultanului.

— Stăpâne, a şoptit el.

Ochii mari, umbriţi de sprâncene groase şi negre, ai lui Ahmed, care a tresărit la auzul acestei voci cunoscute, s-au oprit asupra lui Mahomed. Şi-a simţit limba şi mai uscată, nu-i venea să creadă că stă în faţa lui Kosem. Nu-i păsa de corpul pe care-l avea în faţă, el era sigur că îi vorbeşte Kosem; a râs lă- sându-şi capul pe spate.

— A, tu… credeam că nu vei mai veni…

A privit buzele întredeschise ale eunucului şi a încercat să şi le imagineze cum sunt cele ale lui Kosem. Cum sunt ele arcuite în sus; sau cum se strâng atunci când se supără. A clipit; da, îşi amintea felul de a vorbi cu Kosem.

— Stăpâne, sultana Kosem vrea să vă spună bun venit şi să vă aducă la cunoştinţă că în lipsa Domniei Tale a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru a păstra echilibrul dintre harem şi selamlîk, pentru ca ordinea să nu fie tulburată.

Mahomed vedea cum străluceau ochii lui Ahmed. în interiorul său a început să-l dispreţuiască pe sultan, îi era foarte greu să-i tolereze pe cei cu slăbiciune pentru femei.

„Cât de plăcute cuvinte", era cât pe ce să şoptească Ahmed, apoi, dându-şi seama de gravitatea situaţiei, şi-a îndreptat umerii; încruntându-se, a încercat să-şi potolească gândurile, dorinţele.

Sultana Kosem

213

„Ah, de mi-aş putea aminti chipul lui Kosem" se gândea el. Apoi şi-a muşcat buzele pentru a alunga visul. Pentru a nu-i fi zărite lacrimile din ochi, s-a uitat îndelung la soare. Nu voia ca ea, Kosem, să înţeleagă că este slab.

— Ce vrea Kosem, treci la subiect…

îşi mişcase buzele fără nicio însufleţire, dar de fapt inima stătea gata să-i sară din piept.

Mulţimea din spate se micşora treptat; cei care şi-au dat seama că nu-l vor putea felicita personal pe sultan au apucat numaidecât drumul spre casă. Curtea aproape se golise; albul soarelui devenise rozaliu.

— Vă aşteaptă, stăpâne, în acelaşi loc ca de obicei, dacă nu aveţi nimic împotrivă.

Mahomed rânjea, dar lui Ahmed nu i-a păsat nici de asta. Altădată, dacă ar fi fost vorba despre altcineva, ar fi cerut să i se taie capul, dar lui Kosem nu-i putea face asta. Dacă ar fi facut-o nu ar mai fi fost om, s-ar fi asemănat cu celelalte animale. S-a înfiorat la acest gând. I-a făcut plăcere să-şi rememoreze distihurile, dar cu toate astea răceala din inima lui nu s-a înmuiat deloc.

De ar vedea-o pe Kosem… Aşa cum istoria se repeta, gândurile şi sentimentele lui Ahmed făceau şi ele acelaşi lucru. Pe lângă faptul că era un sultan incapabil să-şi ascundă sentimentele, pe câmpul de luptă nu era considerat foarte puternic şi învingător; „Sunt totuşi un om bun”, a gândit el.

într-adevăr era un om bun.

— Bine, i-a spus el eunucului de parcă i-ar fi împărtăşit un secret. Spune-i sultanei că dacă n-o să mai am vreo treabă, o să pot veni…

S-a ridicat sprijinindu-se pe genunchii care îl dureau, iar panaşul de pe turban s-a mai mişcat o vreme. Adierea de vânt, pe care Ahmed o aştepta, venise; şi-a dorit să se poată lăsa în voia ei şi să zboare, să se predea.

Firuze şi Riiveyda mă ajutau să mă îmbrac. în ultimul timp timp Riiveyda nu mai râdea deloc, părul negru ce-i încadra faţa ajunsese să o arate mult mai tristă. Firuze însă era veselă ca de obicei, era foarte mulţumită de poziţia dobândită între celelalte fete, dar atitudinea manifestată faţă de Riiveyda era mai plină de ostilitate şi de invidie decât până atunci. Riivey- dei nu-i păsa, se dedicase cititului. Cel mai mult îi plăcea să citească din poeţii şi scriitorii francezi; nu aveam

nici cel mai mic indiciu despre locul din care procura cărţile.

— Doar de la un negustor din piaţă, murmura ea. Are chiar şi cărţi ilustrate.

Râdeam, eram sigură că Riiveyda nu le găseşte la vreun librar. Pentru că atunci când l-am trimis afară pe Mahomed să-mi găsească cărţi asemănătoare cu cele ale Riiveydei, s-a întors cu mâna goală, primind acelaşi răspuns de la toţi vânzătorii.

„Nu avem. N-ai să găseşti nicăieri cărţi în limba ghiauri- lor… De unde să-l ştiu eu pe ghiaurul ăla… Ce înseamnă poet? Ceva ca un bard?" Mahomed doar se îmbufnase în timp ce-mi relata toate astea.

— De unde să ştiu eu, dragă… Crezi că le memorez numele, mă duc direct şi iau, la fiecare colţ este câte unul din

ăsta..mi-a spus Riiveyda, în timp ce-mi flutura în faţă cartea cu coperţi groase.

Paginile foşneau şi, pentru o clipă, lăsau să se zărească pe ele cuvinte ce mă linişteau.

îmi plecasem capul, acceptarea unei înfrângeri şi înfrângerea erau diferite. Eram sigură că nu voi cădea pradă propriei mele vanităţi.

*

O cămaşă subţire ce mi s-a lipit de piele şi pe care mi-au pe- trecut-o peste cap cu mare grijă, peste ea o vestă roz pal pe care mi-au aşezat-o punându-mă să-mi întind braţele şi o rochie nemaivăzută până atunci în harem, ale cărei poale lungi măturau pe jos. Da, pentru prima oară după o lungă perioadă de timp, trăiam emoţia de a fi îmbrăcat o rochie. Bucuroasă că rochia mea roz pal, ce îmi cuprindea talia, a provocat dezordine în portul otoman, mi-am întors capul spre oglinda de argint. Firuze, care îmi ţinea poalele rochiei, ofta privind melancolic, în timp ce Riiveyda părea

obosită. Semănau cu nişte domnişoare de onoare, cu domnişoarele din îndepărtatele teritorii ale Britaniei, Franţei, Austriei. Când am ridicat uşor capul luând atitudinea unei regine, chiar şi Riiveyda a fost impresionată:

— Sunteţi diferită…

în preajma lui Firuze prefera să-mi vorbească cu dumneavoastră.

— Diferită?

îi zâmbeam lui Firuze cu sprâncenele ridicate şi încercam să creez o alianţă imaginară împotriva Riiveydei. Profitând de apropierea pe care o aştepta de multă vreme, m-a mai linguşit puţin:

— Sunteţi foarte frumoasă, sultană, semănaţi cu zânele din poveşti.

Aruncându-şi peste umăr buclele roşcate, a privit printre gene. Aflat în pragul uşii, Mahomed încerca să-mi întâlnească privirea în oglindă.

— Mulţumesc draga mea, dar Ruveyda nu pare prea mulţumită. Ce spui de asta?

O cercetam cu coada ochiului pe Ruveyda şi, în mintea mea, încercam să înţeleg care este sensul reacţiilor ei. Gelozie, ură, răzbunare, invidie, dispreţ… Mi-am şters de rochie picăturile de transpiraţie adunate în palmă de teamă că mi-ar putea scăpa unele dintre comentariile ei.

— E cu adevărat pentru prima oară, a şoptit Mahomed din pragul uşii.

El se gândea la banii pe care avea să-i primească în urma întâlnirii mele cu Ahmed.

— Nu suntem în harem, sultană Kosem, sau aţi fost cumva invitată la Palatul Versailles? Nu prea înţeleg.

Ruveyda mă privea cu ochii holbaţi; îşi înfăşură părul pe deget şi, din când în când, îl ducea la gură.

— Ce ştii tu? a râs Firuze, admirându-mi înfăţişarea în faţa oglinzii.

Stăteam în faţa oglinzii şi priveam cum buclele, întrecându-se între ele, mi se revărsau de la umeri în jos până aproape de şolduri. Deasupra ochilor negri migdalaţi, sprâncene arcuite, a căror formă fusese dată de mâinile pricepute ale femeilor din hamam; dinţi perfecţi, buze atât de cărnoase că făceau să mi se înroşească până şi obrajii de atâta dorinţă şi pometi proeminenţi cu care mă înzestrase Allah. Statura uşor înaltă, gâtul, şoldurile arcuite şi decolteul ce-mi scotea în evidenţă sânii destul de mari…

— Pentru prima oară, a repetat Mahomed, temându-se să intre în odaie.

A aruncat o privire şi spre papucii împodobiţi cu perle pe care-i aveam în picioare.

Sultana Kosem

217

— Este într-adevăr o premieră pentru haremul otoman.

întorcându-mi faţa spre el, l-am salutat. Parcă o auzeam pe

Ruveyda cum oftează în spatele meu; la braţul lui Mahomed, am pornit cu paşi siguri prin coridoare, odăi, hamamuri, curţi pavate.

Când am ajuns în faţa uşii, ca de obicei, fără să rostească ni- ciun cuvânt, sprijinindu-se de perete, Mahomed şi-a aruncat în gură o acadea din punguţa scoasă din buzunar. în timp ce plescăiturile lui răsunau în jur, luminile tremurânde ale candelelor păreau să spună şi ele cât de nerăbdător este cel care aştepta înăuntru. îmi strângeam trena şi-mi aranjam părul. L-am privit pe Mahomed cu ochi imploratori; dar era şi el conştient că îmi pierdusem respectul faţă de el. Aşteptam în orice clipă să se răzbune; sprijinit de perete, a vorbit cu vocea răguşită, încercând să nu-şi scape acadeaua din gură:

— Eşti într-adevăr prima, a spus el şi m-a înghiontit ca să-mi scot mâinile din păr. O astfel de

rochie… sunt un om care a uitat că mai există astfel de frumuseţi…

Ochii i s-au înceţoşat, apoi, revenind la vocea aspră de dinainte, a poruncit:

— Haide, intră, iubitului tău i-a fost dor de tine…

Lăsându-mi capul uşor într-o parte, am întins mâna spre

Mahomed pentru a-i putea atinge sufletul rănit; el a împins-o cu putere. Şi el era conştient că totul avea să se termine aici.

—- Bine, intru, dar trebuie să îmi promiţi ceva.

— Ce este? a mârâit el în timp ce-şi arunca în gură bucăţile de tutun scoase din buzunar.

Sunetul pe care-l scotea în timp ce mesteca tutunul şi mirosul ce se răspândea pe coridor m-au făcut să prind curaj. Poate pentru că era un miros pe care mi-l aminteam de departe, de foarte departe, de pe insule.

— Spune, n-o mai lungi, ce trebuie să-ţi promit… Eu, kîzlar agasî, ce promisiune îi pot face sultanei Kosem, mai au vorbele mele vreo putere? a întrebat el râzând, dar pe un ton rece.

Vorbea repede, probabil nu voia să-l facă pe sultan să aştepte. După ce a scuipat tutunul pe jos, l-a mai şi strivit cu piciorul.

— Vreau să pleci cumva din haremul ăsta. Imediat, în cel mai scurt timp…

A râs un timp la cele auzite; după ce am văzut expresia din ochii lui, mi-a venit să intru în cameră şi să dispar. Dar eram aşteptată înăuntru…

— Pe mine, pe cel mai puternic dintre toate agalele haremului, îl goneşti din casa ta, sultană Kosem? Cum îndrăzneşti…

După ce a mai râs o dată, m-a împins cu putere de la spate; pentru că îmi închipuisem că aşa se va întâmpla, nu m-a deranjat. M-am întors

spre el şi i-am şoptit cuvinte de neînţeles. Profitând de consternarea lui am intrat în cameră, împingând repede uşa mare de stejar; puteam să-i aud în spate bombănelile.

— Javră jegoasă, să te vând pe cinci bani gealaţilor lui Ha- tice, să vezi tu, nu poţi să-ţi baţi aşa joc de mine, curv…

Semăna cu un maidanez turbat de mânie; frazele insultătoare ce-i ieşeau pe gură se împrăştiau ca o spumă în toate cele patru colţuri. Nu avea încotro, odată cu uşa închisă în faţă a tăcut. Şi era pentru prima oară când, fără a mai simţi prezenţa de dincolo de uşă a lui Mahomed, am trăit emoţia de a mă afla în aceeaşi încăpere cu Ahmed.

Stătea într-un colţ şi mâzgălea neliniştit ceva. Exact lângă elefantul de granit, care era evident că fusese adus din Orientul îndepărtat, se aflau o carafa de cristal şi un singur pahar aşezate pe o tipsie de argint. Pe fundul paharului rămăsese nişte vin roşu; când a răsturnat paharul cu dosul mâinii, Ahmed a bombănit:

— Ah, îmi pare rău, îmi pare foarte rău…

Stăteam în picioare şi aşteptam tânjind după cele câteva cuvinte pe care avea să mi le spună; realizam pentru prima oară cât de dor îmi fusese de Ahmed. Mă gândeam că, în timp ce era atât de greu să trădezi pe cineva, greşeala pe care eu am co- mis-o faţă de sultanul imperiului era în sufletul meu una foarte mică. Când îl vedeam atât de vulnerabil aveam remuşcări, încercam să-mi amintesc de mine. Deşi în viaţă nu era altceva de făcut decât să uiţi.

Ahmed a râs uşor. După ce şi-a şters transpiraţia ce i se strânsese pe ceafa cu batista de mătase aflată lângă el, a moto- tolit-o şi a aruncat-o cât colo de parcă ar fi fost otrăvită. Trupul îi tremura. Necazul sultanului, care gustase din

fructul interzis, era foarte diferit, imposibil de atins. Ridicând paharul, a turnat în el vinul rămas în carafa; trebuie să fi trântit cu putere carafa la loc, deoarece tot ce era acolo s-a răsturnat; odaia s-a cutremurat de blestemele lui Ahmed.

— Tu… blestemată…

Mototolind în mână pergamentul aflat lângă picioarele sale, din locul în care stătea turceşte s-a întors către mine; nici măcar nu mi-a observat rochia. A început să vorbească de parcă scuipa, să urle. Odaia era întunecată, iar vocea lui mi-a îngheţat sângele în vene. Zidurile au vibrat ca la un cutremur; vocea lui a făcut ca întreaga lume să-şi uite motivul existenţei.

— Tu, tu… Nu ai aşteptat.

Umerii i s-au prăbuşit; lovind cu piciorul elefantul, a căzut pe spate şi elefantul la fel. Praful ce se ridica din granitul spart cu un zgomot teribil în zeci de bucăţi i-a umplut gâtlejul lui Ahmed; în timp ce tuşea de parcă ar fi fost tuberculos, încerca să-mi vorbească. Printre cuvinte îşi înghiţea fără voie lacrimile ce îi şiroiau pe obraji până la buze, suspina în tăcere. Când i-am privit chipul, am observat ceva şi mai ciudat: nu avea nici

cel mai mic fir de păr pe faţă, cred că de la urcarea pe tron era pentru prima oară fără barbă.

— M-ai abandonat… Tu… Eşti la fel de superficială ca Ha- tice, pe când eu…

Şi-a întrerupt vorba şi şi-a mişcat mâna de parcă ar fi vrut să o ducă la barbă, dar când şi-a dat seama a râs zgomotos.

— Ştii de ce?

Arăta cu degetul, nu pentru a-mi fi milă de el, ci, pentru prima dată de când eram împreună, îmi poruncea să îl respect.

— Asta… Asta… Nu pentru că aş fi spân, nu, nu m-am uscat încă… Eu, Kosem, eu…

Clătinându-se, s-a ridicat în picioare. Cu paharul în mână din doi paşi a ajuns lângă mine. De cum a ajuns lângă mine mi-a povestit că i-a poruncit bărbierului, venit de dimineaţă, să-i radă de tot barba; că bărbierul a fost foarte surprins… Lacrimile ce-i invadaseră ochii de tăciune răspândeau o strălucire neagră. Când l-am întrebat de ce, a reuşit să-mi răspundă cu greu, de parcă era distrus, dar cu o mare abilitate:

— Eu nu ştiu de ce… Mi-a fost frică de atâtea lucruri, mii de oameni pierduţi, un popor înfometat, mincinoşi care mi se pleacă la picioare…

S-a îndepărtat de mine, s-a aşezat din nou lângă pergament şi, îndreptându-l cu palma, a început să citească pe un ton batjocoritor. După ce armonia cuvintelor s-a perindat prin odaie şi s-a îndepărtat apoi, a venit lângă mine şi mi-a luat părul între palme; a ascultat foşnetul produs de atingerea părului cu pergamentul.

— Şi tu nu m-ai aşteptat, ştiu că nu vei aştepta cât vei trăi, poate că trupurile nu ne aparţin, dar…

Strângându-şi pumnii, a încercat să ascundă speranţa ce i se ivise în ochi.

— Trebuie să fie mai mult de-atât.

Sultana Kbsem

221

Am vorbit temându-mă să mă mai mişc; dacă aş fi avut posibilitatea, aş fi ieşit din odaie, aş fi plecat şi cu această deznădejde aş fi căzut în genunchi în faţa lui Mahomed pentru iertare. Tata îmi tot spunea că nu e corect să te uiţi în spate când ai ajuns la jumătatea unui drum. Am vorbit fără să-mi întorc capul:

— Să aştept… Este mai mult de-atât, în orice caz.

Apropiindu-mi buzele de el, l-am sărutat pe bărbie; ca să

primească respectul pe care şi-l dorea fusese suficient să vorbească despre lucruri reale. I-am sărutat bărbia de parcă i-aş fi sfidat pe toţi aceia care spuneau că în dragoste nu e loc de respect, dar de buze nu m-am atins. Am stat puţin, aşteptând un răspuns. îşi închisese ochii; fusese cuprins de regrete că cedase atât de uşor. De-ar fi putut s-ar fi întors şi el cu spatele şi le-ar fi dat de veste călăilor din afara încăperii că nu mai vrea s-o vadă pe femeia aceea care l-a făcut să se întoarcă spre propriul eu.

*

Cu coada ochiului a examinat cu atenţie rochia femeii, în timp ce femeia se uita la elefantul făcut ţăndări din spatele său. Ahmed a privit atent la talia delicată a femeii, la trupul cu linii fine, la trăsăturile feţei, apoi, brusc, şi-a dat seama că în toată viaţa lui nu mai văzuse o astfel de rochie. Rochia roz de mătase o prindea atât de bine, încât părea că toată viaţa ei purtase această rochie. Nici măcar nu a întrebat-o pe femeie cum a putut lua aşa ceva. Se concentrase deja la răspunsurile pe care le va da.

— Cum poţi spune asta, ţi-ai vândut şi trupul şi sufletul, îmi poţi da un răspuns?

O apucase de bărbie pe femeia încremenită de frică, şi o strângea de parcă ar fi vrut să o rupă. Femeia însă a încercat să-şi păstreze calmul, şi într-un sfârşit, după ce a închis ochii, a dat răspunsul căutat.

— Faptul că mi-am vândut trupul nu mă împiedică să vin la locul căruia îi aparţinem, iubitul meu.

Fără să-şi tragă mâna, bărbatul a început să sărute cu patos buzele roşii, uşor întredeschise ale femeii ce-şi ţinea ochii închişi. Prin fiecare sărut trăgea în el mirosul de migdale impregnat în pielea femeii, apoi apucând-o de păr i l-a mirosit. Simţea

că îi arde tot corpul, picioarele începuseră să-l furnice, iar în urechi auzea un vuiet. Plin de pasiune a cuprins cu un braţ talia femeii, iar femeia i-a răspuns bărbatului cu aceeaşi dorinţă. Foşnetul produs de atingerea caftanului cu rochia de satin a făcut ca inima bărbatului să se aprindă şi mai mult; inima îi mistuia întregul trup. Cu ochii închişi, femeia a şoptit:

— Mi-a fost tare dor de tine.

*

Când am deschis ochii, am întâlnit privirea plină de consternare a lui Ahmed; tocmai începusem să mă întreb dacă era ceva greşit în cele spuse de mine când dintr-odată bucuria ce începuse să se aciueze pe chipul, în ochii şi sufletul său s-a revărsat.

— Şi mie de tine… Mai mult şi decât îmi pot imagina, atât de mult, încât să-ţi doreşti mereu să-ţi aminteşti. Atât de puternic, încât să nu poţi da uitării nici măcar o clipă.

După ce mi-a cuprins mijlocul cu braţele, Ahmed m-a împins cu putere în cel mai apropiat perete şi, când am simţit că nu-mi mai pot controla picioarele ce începuseră să ardă de dorinţă, mi-a ridicat trupul sprijinit de perete. Imagi- nându-mi cum s-a schimbat omul de care îmi fusese atât de dor, m-am tulburat şi mai tare. Dar vorba lui Ahmed, ce rost mai aveau visele când în realitate trupurile nostre erau unul într-altul…

Era nevoie de mai mult de atât…

Sultana Kosem

223

*

Trebuie să fi trecut exact două săptămâni când Firuze s-a apropiat de mine plină de îngrijorare. Nu am întrebat-o de ce este trează la o oră atât de matinală, am trecut în faţa ferestrei şi încercam să înţeleg ce se întâmplă. Am mulţumit recunoscătoare că puteam simţi, chiar şi din spatele gratiilor, căldura soarelui, ce reuşise cu

razele lui aurii să străpungă întunericul. Trebuie să fi fost foarte devreme, cinci sau şase… Am început să ascult cu spatele la Firuze spusele sale.

— Şi da, în timp ce-l târau pe Mahomed în afara haremului, el striga: „Sultana mea, diavolul ăla a răspândit asta, paşilor, ea este adevărata necredincioasă…” L-au târât de picioare până la Galata[1], cred. Da, sultană, până la Galata…

Desigur, nu puteam pretinde că-mi spunea lucruri pe care nu le cunoşteam, eu personal îi cerusem lui Ahmed îndepărtarea din funcţie a lui Mahomed.

— Da, Firuze, înţeleg, şi eu sunt foarte supărată; acum linişteşte-te.

întorcându-mă cu grijă, am pus jos, lângă picior, paharul din mână.

— Vino şi stai puţin lângă mine. Unde este Riiveyda?

Cu părul unduind în aer, Firuze a început să păşească pe covor; caftanul ei avea o culoare puternică, fucsia, asemănător cu al meu, iar şalvarii nu i se terminau la glezne ca ai celorlalte fete, ci ajungeau până la pământ. Şalvarii de culoare roşie, îmbrăcaţi pe dedesubt, îi confereau un aspect bogat. Pe cât de elegantă era Firuze, pe atât de neglijentă se străduia să fie Riiveyda. în timp ce concubinele o admirau pe Firuze, ele se străduiau nici să nu pomenească numele Riiveydei. Cu şalvarii

[1] Galata, cartier din Instanbul situat pe malul nordic al Cornului de Aur (n.coord.).

ieftini din in nevopsit şi cămaşa peticită cu care erau obişnuite să o vadă semăna cu cerşetorii de prin Pera; dar pe cât de neîngrijite îi erau veşmintele, pe atât de frumos îi era chipul. Veşmintele ei modeste erau în totală neconcordanţă cu ochii conturaţi cu grijă şi buzele vopsite cu roşu.

— Cerşetoarea aia? a ridicat din umeri Firuze, în timp ce se aşezase lângă pervazul ferestrei şi începuse să se joace cu perdelele de dantelă.

A văzut paharul pe jumătate plin de lângă picioarele mele şi nu s-a putut abţine să nu-mi zâmbească viclean.

— Ea doarme, ca de obicei. Doar ştiţi, sultană, ea doarme întruna, ce probleme o mai fi având şi ea…

S-a înroşit şi a început să se bâlbâie. M-am aplecat, am luat paharul şi, încercând să-mi stăpânesc lacrimile, am întrebat-o repede:

— Unde îl duceau pe Mahomed, Firuze?

în timp ce o jumătate a feţei îmi era luminată de razele strălucitoare ale soarelui ce răsărea cu o grandoare desăvârşită de parcă ar fi fost creaţia unui caligraf, cealaltă jumătate, rămasă în întuneric, era îmbufnată.

— Au spus ceva despre Edikule?

începusem să-mi frec mâinile; inspirând mirosul de pământ umed mi-am întins picioarele peste genunchii lui Firuze. Falsa încredere dată de faptul că trăiam pentru prima oară o astfel de dulce beţie m-a făcut să mă liniştesc. Am dus mâna spre părul lui Firuze, iar ea mi-a sărutat imensul inel de diamant.

— Spune-mi, Firuze…

Am înghiţit cu greu; ea se uita la lacrimile ce îmi udau gâtul prelingându-se de pe obraji. A clipit de câteva ori; afară, lupta dintre întuneric şi lumină era pe sfârşite, iar dansul luminii începea să trezească la viaţă Istanbulul.

— Ai auzit sau ai reuşit să afli ceva despre Edikule?

■nr i

Imagine de epocă a palatului Topkapî.

Sultana Kosem

225

Plecându-şi capul, Firuze a început să se joace cu inelele se- mipreţioase de pe degete cu un aer care mă ajuta să înţeleg motivul venirii ei aici. După ce s-a scărpinat de câteva ori în cap, a început să mormăie cuvinte de neînţeles:

— Eu… De fapt… Acolo…

Sprijinindu-şi obrazul de fereastră, a încercat un timp să-şi răcorească faţa. După ce am rotit nerăbdătoare paharul între degete, am oftat profund. Datorită prezenţei noului eunuc, postat lângă uşă, puteam bănui ce urma să-mi spună. Era bine că Cemal ni se alăturase atât de devreme; din spusele lui Ahmed, era cel mai bun eunuc negru ce putea fi găsit în urma unui război atât de nefericit. Imprevizibilul trăit în războaiele duse pe mare era motivul arătat pentru criza din pieţele de sclavi. Marea majoritate a sclavilor pe care i-au putut strânge corsarii turci era formată din veneţienii ce veneau la Istanbul pentru comerţ, cei mai mulţi Fiind bărbaţi adulţi. în pieţele de sclavi nu era nici măcar un bărbat la vârsta la care ar putea fi castrat şi nici vreunul atât de frumos încât să fie potrivit pentru harem. Poate că era pentru prima dată când Istan- bulul ducea lipsă de sclavi.

— Acesta era cel mai bun, îţi jur Kosem, mi-a spus Ahmed în timp ce-mi săruta mâna.

îmi vorbea despre eunucul cu privirea indiferentă, din pragul uşii, dar eunucul nu înţelegea nicio iotă. Deşi nu ne înţelegea încă limba, această indiferenţă a lui prevestea un posibil retard mintal. L-am îndrăgit imediat pe acest biet eunuc; cu corpul uscăţiv care nu semăna cu al niciunui alt eunuc, şi picioarele strâmbe, cu chipul frumos şi tenul negru era fără pereche. Când l-am văzut pentru prima oară l-am salutat încli- nându-mi capul, el însă s-a mulţumit să-mi zâmbească timid. Privea tot ce se întâmpla cu ochi imploratori.

— Nu-mi pasă, iubitul meu, i-am răspuns lui Ahmed.

Din modul în care-l privea pe noul meu eunuc se vedea că-l dispreţuieşte.

— Eu îl voi educa, nu va fi un păcătos ca Mahomed şi ni- ciun aşa-zis înger, precum Hatice…

Zâmbindu-i cu nerăbdare am aşteptat ca eunucul să părăsească odaia pentru a ne iubi. Oricât de neiniţiat ar fi fost eunucul în privinţa rânduielilor haremului, se considera a fi suficient de experimentat cât să înţeleagă cum decurgeau plăcerile trupeşti. Avea cel mult şaptesprezece ani, iar bicepşii lui semănau cu nişte mici dune de nisip.

— Da, tu îl vei educa, a repetat Ahmed în timp ce se chinuia să respire sub greutatea mea.

Cu toate că nu reuşeam să intuiesc ce-i trecea prin minte, am observat că ceea ce simţea eunucul care mă aştepta afară îmi mergea drept la inimă.

*

Ridicând din umeri după ce l-a observat pe eunucul care stătea în pragul uşii, Firuze a început să vorbească:

— Ştiţi, sultană, Mahfiruz Hatice…

Şi-a întors capul spre minaretul zărit pe geam; se uita atât de uimită la soarele ce răsărea, încât puteai să juri că nu mai văzuse în viaţa ei un răsărit de soare. Ţinea buzele uşor întredeschise şi evitând să mă privească, mi-a şoptit:

— Trebuie să-şi fi trimis propriul eunuc la ienicerii care-l duceau, vă amintiţi…

în timp ce-şi reîmprospăta amintirile, un zâmbet melancolic s-a ivit pe faţa ei. Pe lângă faptul că nu reuşea să-şi amintească cât timp trecuse, când se uita la eşecurile ei o invidia şi mai mult pe acea femeie.

I-am pus uşor mâna pe umăr; am respirat uşurată când am constatat, pentru prima dată, ce comoară se ascundea în ea.

— Ştiu, au reuşit să îi convingă. Ca să nu fie dus la Edikule, va fi spionul de afară al lui Hatice… Sigur că ştiu, Firuze.

Mi-am trecut din nou mâna prin păr; luând carafa de argint cu ornamente florale de pe tipsia de argint din mâna eunucului aflat în spatele meu, mi-am umplut un pahar mie şi încă unul nou aflat pe tipsie. Când am văzut cum tremura uşor paharul pe care i-l pusesem în mână lui Firuze, i-am zâmbit ca o mamă:

— Ştii, nu, Firuze? Ăsta se numeşte vin şi este absolut interzis pe aceste meleaguri, absolut…

După ce am luat o înghiţitură mare din pahar, mi-am întors din nou privirea spre ea.

— Ce frumos este să-l bei aşa, în timp ce contempli natura, urmăreşti ce se întâmplă, vezi cum îmbătrâneşti… Te ajută să-ţi dai seama că, atunci când începe o nouă zi, te apropii cu încă un pas de final…

Mâna încă îi tremura. Dintr-o înghiţitură am terminat paharul şi l-am mai umplut o dată.

— Se face din struguri; uite aşa, roşu aprins…

Mi-am lins buzele, o urmăream pe Firuze cum atinge paharul cu buzele.

— O să te ardă puţin, de la gustul amărui…

Când a luat prima înghiţitură, Firuze a făcut o grimasă.

— Nu ai de gând să-mi spui de unde ai luat cărţile?

în timp ce Ruveyda mă ajuta să-mi scot şalvarii în locul în care ne schimbam, am pus din nou întrebarea al cărui răspuns mă frământa de multe săptămâni.

— Chiar nu ai de gând să-mi spui?

Am râs calmă. Mi-am ridicat capul spre tavan şi am aşteptat ca lumina ce se strecura în încăpere

să mă orbească. în tot acest timp am simţit-o pe Ruveyda cum se frământa neliniştită, în spatele meu. Era început de iunie, dar vremea era atât de caldă, încât pentru a răci marmura din hamam se aduceau calupuri de gheaţă.

— Ţi-am mai spus că nu ştiu…, a murmurat ea cu seninătate în timp ce şalvarul zdrenţuit, a cărui legătură o desfăcuse, îi aluneca pe gambe spre glezne.

Funia folosită în loc de cordon a căzut uşor peste şalvari.

— Dacă nu ai fost în stare să înveţi franceza de ce vrei să citeşti cărţi, ce-ţi trebuie…

Mă fixa atent şi aştepta clipa în care privirile ni se vor întâlni. Mi-am muşcat buza şi mi-am tras nasul.

— Poate că…, am continuat eu, vorbind ca pentru mine, dar eram sigură că mă aude. Poate că a venit timpul să găsesc pe altcineva să-mi citească aceste cărţi.

Sultana Kosem

229

I-am zâmbit când i-am întâlnit privirea. Mi-am legat în talie un peştimal de un albastru pal, iar după ce am mângâiat uşor ţesătura, am început să râd de parcă prinsesem putere.

— Oh, au început să le facă mai de calitate, Cemal trebuie felicitat. El le găseşte în prăvăliile mici din bazar, probabil este o marfă de bună calitate din Bursa…

Când mă îndreptam spre camera fierbinte, fluieram liniştită.

O sclavă scundă şi îndesată care a intrat din urma noastră în hamam cerându-şi scuze şi care tuşea parcă pentru a acoperi zgomotul pe care îl făceau saboţii din picioarele ei, a aşezat lângă unul dintre bazinele de marmură o tipsie de argint plină cu fructe. Când tipsia a făcut zgomot şi-a cerut din nou scuze şi a dispărut.

— Cemal a început să se descurce chiar bine, am continuat eu perturbându-i tăcerea Riiveydei.

Ea îşi întorsese capul spre cele două negrese robuste, dezbrăcate pe jumătate, care îşi făcuseră apariţia în hamam, după ce sclava scundă şi îndesată se făcuse nevăzută.

— Oh, da, şi eu cred la fel. E foarte deştept, să nu-i fie de deochi…, a mormăit ea cu indiferenţă.

După ce şi-a şters cu peştimalul o parte din machiaj, a început să-şi spele cu apă călduţă negreala ce i se întinsese pe obraji.

— Eu zic să-i iei şi sărmanei Firuze un eunuc. Este foarte singură şi în felul ăsta, aşa cum i-a făcut Mahomed lui Billur, şi eunucul ei o să-i poată găsi un soţ…

Mahomed, după ce i-a prezentat lui Billur bijuteriile primite în dar de la Ahmed, i-a spus că acestea i-au fost trimise ei de către Derviş Paşa; aceste vorbe au fost motivul pentru care Billur s-a mutat din haremul de la palat în haremul lui Derviş Paşa. Dar paşa nu a venit, iar Billur, încă fecioară, continua să îl aştepte pe Derviş Paşa pe care nu îl văzuse niciodată.

230

ASLÎ EKE

Machiajul de la ochi care i se împrăştiase pe faţă o făcuse pe Riiveyda să semene cu negresele de lângă ea. întorcându-se spre cea mai măruntă, i-a zâmbit cu sinceritate deşi sclava, o negresă trupeşă cu buze foarte groase, nu-i adresase niciun cuvânt. Aceasta, prinzând-o uşor de braţ, a dus-o pe Riiveyda spre gobek taşî, unde a pus-o să se întindă. A început să frece spatele fetei cu o mănuşă, după care a uns-o cu tot felul de pomezi din holurile de cupru, a masat-o şi a curăţat-o de păr cu o cochilie. Când şi când, Riiveyda gemea uşor sau se strâmba. Pe când eu, obişnuită cu

situaţia dificilă în care se afla ea, chicoteam nervoasă.

— S-ar putea să ai dreptate, în plus, dacă e să ne gândim, ea are mai mulţi duşmani şi prieteni în acest harem decât îţi poţi imagina, pe când tu…

în timp ce-i cercetam chipul înroşit, am observat cum o picătură neagră cădea pe marmura din faţa ei.

— Firuze mi-a zis că ţi se spune cerşetoarea haremului, am râs eu.

Riiveyda stătea întinsă cu un picior ridicat, prins între mâinile acelei negrese scunde. Cealaltă negresă stătea respectuoasă lângă mine şi aştepta să-mi termin discuţia cu Riiveyda. M-am ridicat de la locul meu şi m-am întins pe una dintre celelalte platforme de marmură. Din când în când, ochii ei se îndreptau subtil spre mica încăpere înconjurată de gratii din aur, dar pentru a-şi ascunde ignoranţa nu putea întreba nimic.

— Pentru a-l proteja pe Preamăritul nostru Sultan…, am spus eu cu mare greutate, în timp ce femeia robustă îmi turna în creştetul capului un bol de apă caldă.

Simţeam cum peştimalul ud mi se lipise de picioare. Ceaţa fină ce se formase în încăpere de la calupurile imense de gheaţă, transformate în abur încă din clipa în care luau contact cu aerul cald ce se ridica din marmura albă, ajunsese până la braţul atârnat al Ruveydei. Trebuie să fi observat şi ea acest lucru pentru

că a suflat uşor spre ceaţă şi, chiar dacă s-a risipit pentru un timp, ceaţa a făcut cale întoarsă spre braţul Riiveydei. Am văzut-o muşcându-şi buzele pentru a-şi stăpâni lacrimile.

— Poate că atunci…

S-a ridicat împingând-o uşor pe negresă şi a pornit spre robinetul din care curgea apă rece. Lumina care-i cădea pe păr şi marmura albă făceau

din ea personajul principal al unui tablou cu îngeri, însă cuvintele îi erau atât de necruţătoare şi păcătoase. Păcatul era poate să ştii ce vrei, să fii sigur de ce spui, să poţi gândi liber, să poţi supravieţui în această lume crudă. Riiveydei nu-i rămânea decât să fie o păcătoasă. Realizase că venise momentul să spună adevărul, dar şi-a înghiţit cuvintele.

— Poate că atunci…, a repetat ea în timp ce se juca cu robinetul de alamă din dreptul cuvei de marmură pe marginea căreia se aşezase. Sultanul este într-o situaţie mai jalnică şi decât a mea. Cel puţin eu nu sunt nevoită să mă spăl în spatele gratiilor; sunt doar unele chestii care mă rup de viaţă…

Când şi-a dat seama că nu va putea continua şi-a luat de jos cămaşa de mătase şi a tras-o pe ea; cămaşa udă îi lăsa sânii la vedere. Dându-şi capul pe spate şi-a aranjat bretonul negru pe frunte.

— Unii dintre noi nu sunt nici măcar atât de rezistenţi în viaţă, hm, ce zici? a spus ea.

După ce şi-a adunat părul în creştetul capului şi-a aruncat saboţii. S-a întors spre mine şi a început să ţipe, facându-le pe negrese să tresară:

— La intrarea în Pera. Spune-i lui Cemal să întrebe de hagiul Ibrahim. A, şi să nu ţii seama de nume, sigur nu este unul dintre hagiii josnici, nu, nu…

Şi-a dus mâna la obrazul ce i se zbătea.

— Eunucul tău va fi dus într-o pivniţă; de cum va pronunţa cuvântul literatură băieţaşului de acolo, i se va arăta o bibliotecă enormă plină doar de antologii ale literaturii franceze.

232

ASLÎ EKE

A făcut un gest cu mâinile în aer, ca pentru a-mi indica dimensiunea bibliotecii.

— O cameră întunecată şi rafturi uriaşe pline de cărţi în franceză… Mai multe decât îţi poţi închipui, Kosem, şi pentru că veni vorba…,

probabil te întrebi de ce ţi-am răspuns atât de târziu, ai dreptate. Dar am observat că spusele mele… Până şi cei care nu merită, cei care nu ştiu sau cei care nu au rezolvat nimic primesc o a doua şansă.

Mi-a făcut cu ochiul.

— Ştii, până şi sultanul ăsta al tău, care a început să se ramolească. Haide, să ai spor.

S-a întors, lăsându-şi părul liber, şi a plecat.

— Interesantă fată, a murmurat negresa trupeşă, în timp ce continua să mă frece.

Cealaltă i-a răspuns în şoaptă:

— într-adevăr, este ciudată; se spunea că este păcătoasă, dar pe cuvântul meu că nu credeam; pe cât este de frumoasă, pe atât este de diabolică…

Din locul în care mă întinsesem am inspirat adânc mirosul de piatră şi pământ în care se amestecase mirosul de umezeală, atât de familiar mie. Lumina roşiatică ce se strecura prin orificiile din tavan era vestitoarea apusului de soare; m-am destins şi am închis ochii:

— într-adevăr… O fată tare ciudată…

*

— Toate cărţile fac 500 de akcele[1]? Aşa de multe cărţi, hm? am întrebat eu, în timp ce încercam să citesc titlul gravat cu migală pe coperta cartonată a cărţii pe care o răsuceam în mână.

Din clipa în care îl luasem lângă mine, Cemal continua să mă uimească. După ce, mijindu-şi ochii, a pronunţat cu accent

[1] Akcea sau aspru - mică monedă de argint emisă pentru prima oară în anul 1326 (n.red.).

franţuzesc şi fluent titlul cărţii din mâna mea, şi-a luat turbanul de pe cap şi l-a aşezat pe unul dintre scăunelele de marmură din încăpere. Privirea parcă

i-a alunecat spre florile de liliac din vaza de ceramică.

— Franţois Rabelais, Gargantua şi Pantagruel, stăpâna mea…

în timp ce strălucirea din ochii lui dădeau de înţeles că a
citit această serie de cărţi, turca, din care abia reuşise să înveţe câte ceva, nu era suficientă să exprime acest lucru. Temându-se parcă să se apropie prea mult de mine, a pus mâna pe cele cinci cărţi şi le-a azvârlit repede în ladă. în timp ce-şi folosea o mână pe post de evantai, cu cealaltă mi-a arătat cărţile. Când gesticulam cu mâinile întrebându-l dacă mai ştie ceva, am încercat cu o privire încurajatoare să întregesc, eu, turca lui atât de insuficientă. Cu un entuziasm spontan a înşirat rapid câteva cuvinte:

— Sunt doi giganţi, stăpână, unul este Gargantua, tată, celălalt…

Strângând din ochi, s-a chinuit de câteva ori să pronunţe numele.

— …Pantagruel, am încercat eu să completez.

Citisem doar unul dintre cuvintele scrise cu litere aurii pe una dintre cărţile din ladă.

— A, da, a clătinat din cap bucuros.

A făcut câţiva paşi spre balustradă pentru a admira priveliştea oferită de Istanbul. Ţinând seama de poziţia soarelui trebuie să fi fost ora două sau trei după-amiază. Partea din faţă a vestei verzi din blană de iepure îi era udă de transpiraţie. Zâmbind încurcat, a continuat să vorbească:

— Sunt giganţi, stăpână, sunt uriaşi…

Şi-a căscat ochii şi şi-a fluturat mâinile în aer; o briză uşoară i-a desfăcut gulerul, iar buzele lui bâiguiau aceleaşi cuvinte:

— Sunt uriaşi, uriaşi…

După ce mi-am desfăcut şi mi-am aranjat părul, m-am întins după o felie de castravete din tipsia rotundă de argint. Pe timp de vară nu puteam suporta deserturile însiropate; Firuze şi Hatice stăteau în dormitoarele lor cât era ziua de lungă şi, în timp ce-şi savurau cafeaua, le plăcea nespus de mult să se în- doape cu baclavale, kalburabastî[1], lokma, favorita Riiveydei era însă budinca cu mastic. Toată ziua mesteca bucăţelele de mastic care nu se mai topeau.

I-am arătat lui Cemal cuvintele scrise cu alb pe coperta de un verde foarte închis, aproape neagră, a cărţii destul de groase pe care o luasem în mână. Paginile cărţii erau atât de subţiri şi uşoare, încât la cea mai blândă adiere se unduiau. Cartea avea un aer mistic, dar Cemal, de cum a văzut-o, s-a îmbufnat şi totuşi seria de dinainte o primise cu atât de mult entuziasm.

Supărarea mea era în creştere, dar când am observat că tenul alb ca marmura al Riiveydei devenea cenuşiu m-am îngrijorat, într-una din nopţile calme de mai s-a aruncat pe o sofa din camera rece. Şi-a umezit părul, după care a început să-l descurce folosind ulei de iasomie şi să vorbească cu voce răguşită:

— în lumea asta suntem condamnaţi la singurătate, a început ea.

Dându-şi într-o parte bretonul lung ce-i acoperea fruntea şi-a lipit de perete buzele roşii.

— Kosem, nici puterea şi nici iubirea nu te vor însoţi până la capăt. Singurătatea nu o poţi împărtăşi şi nici nu o poţi sacrifica. Pentru că ea este mereu acolo, chiar şi în ziua cea mai fericită şi lipsită de griji.

Strecurându-se lângă mine m-a apucat de mână, revenise la viaţă, iar ochii aveau o strălucire diabolică.

[1] Produs de patiserie însiropat (n.red.).

— Dar cei mai singuri dintre noi sunt cei care încearcă să-şi consume singurătatea pe trupurile altora, pentru că aceia îşi hrănesc orgoliul cu responsabilităţile altor trupuri singuratice, în fine…, a încheiat ea, ţinând în mână un pahar plin cu lapte de leu.

*

— Francois de Belleforest, La chasse damour, a spus ea fără nicio însufleţire.

Strofele lungi care se puteau vedea pe paginile unde cartea s-a deschis de la sine păreau să fie pe placul lui Ahmed.

După ce s-a uitat cu coada ochiului la o copertă neagră, ruptă din loc în loc, mi-a smuls cartea din mână şi a început să-i răsfoiască paginile. S-a străduit cu greu să-şi mascheze zâmbetul. Apoi a început să vorbească despre această carte fără titlu ca şi când ar fi divulgat un secret.

*

Când paharul care se legăna în mâna Riiveydei s-a lovit de perete, locul a fost învăluit de o mireasmă dulce-amară. încerca să ducă la buze jumătatea de pahar rămasă în mână. Una dintre slujnice, sărind dintr-odată, a încercat să apuce paharul spart din mâna Riiveydei; ea însă se chinuia să bea şi ultima înghiţitură. Această dramă adăugată la aerul sufocant al hama- mului începuse să mă deranjeze; i-am spus servitoarei de lângă mine să o liniştească pe Riiveyda şi să o ducă în cameră după care, cu paşi siguri, am ieşit din hamam.

— Kosem, Kosem…, striga ea din urma mea. Kosem, eşti mereu singură, mereu… Şi Suleyman Paşa este mereu singur.

Acum alerga după mine.

— Suleyman Paşa…

Chipul negru şi arătos al lui Cemal, înfrumuseţat de ochii curtenitori, ca tăciunele, şi

pomeţii care deveneau şi mai proeminenţi când zâmbea, a început să tremure.

Se vedea că slăbiciunea acestui tânăr pentru artă fusese de ajuns să-l împingă la limita dintre viaţă şi moarte. Era deja prea târziu să se mai opună zâmbetului ce i se ivise pe faţă; aplecându-se spre locul în care cădea umbra, a şoptit:

— Homer, Iliada.

După ce a mângâiat coperta de câteva ori, a aşezat cu veneraţie cartea în lada de lemn; apoi şi celelalte cărţi. După ce a vorbit cu nepăsare despre tot atâtea cărţi de diferite grosimi, luând lada în braţe, s-a îndepărtat prin curtea pavată. Zgomotul paşilor pe care l-am auzit mai târziu era făcut de Fituze; era neliniştită.

— Sultană, sultană…, a strigat ea, de parcă şl-ar fi pierdut controlul.

Purta un caftan albastru elegant, tras direct peste cămaşa de corp.

— Sultană!

începuse să plângă în hohote de teamă; cu o voce calmă am încercat să o liniştesc pe fata care făcuse ochii mari şi înghiţea cu mare greutate:

Sultana Kosem

237.

— Firuze, linişteşte-te, ce s-a întâmplat?

în timp ce trăgea de mânecile caftanului, tremura din toate încheieturile. S-a aruncat spre balustradă. Aruncându-mă şi eu după ea, am apucat-o de ceafa şi am strâns-o la piept; i-am mirosit părul. Am prins-o de bărbie, i-am ridicat capul şi am încercat să-i citesc în priviri.

— Firuze, ce s-a întâmplat?

Nu reuşeam să-mi stăpânesc tremurul vocii; printre lucrurile ce-mi treceau prin minte era că i s-a întâmplat ceva lui Ahmed.

— E ceva cu Ahmed, ce s-a întâmplat?

Simţeam cum sângele îmi urcă în obraji, iar Firuze plângea nestăpânit.

— Sultană…, a şoptit ea, încercând să se calmeze.

O vreme a încercat să tragă de timp, jucându-se cu inelul mare cu perle de pe deget, apoi a început să ţipe cât putea ea de tare. Nu înţelegeam de ce se agită aşa şi mă temeam să nu se strângă tot haremul în curtea pavată. De aceea i-am cuprins mijlocul cu braţul şi cu o voce calmă i-am adresat din nou aceeaşi întrebare.

în timp ce-şi clătina capul într-o parte şi în alta, i-am luat părul răvăşit ce-mi lovea faţa şi i l-am strâns la spate; după ce am sărutat-o pe frunte, i-am şoptit din nou la ureche.

— Stăpână…, a început ea. Nu se poate să fi făcut dumneavoastră asta, ştiu, dar.., a şoptit ea disperată. Eu ştiu, Derviş Paşa a fost doar un vicleşug.

îşi mişca neliniştită picioarele şi gesticula agitată cu mâinile. Ochii îi erau însângeraţi. După ce a făcut câţiva paşi cu spatele, a căzut peste măsuţa de argint; carafa cu şerbet de pe masă a căzut şi ea pe jos.

— Eu ştiam…, a murmurat ea, în timp ce-şi ţinea capul între mâini. Sultană, Billur nu trebuia să plece acolo, dar

dumneavoastră aţi trimis-o acolo? Nu ştiu, doar că ăla pe care-l cheamă Mahomed...

După ce a tras aer adânc în piept şi-a ridicat capul.

— Ăla i-a spus, i-a spus că Derviş Paşa o vrea în haremul lui; ba chiar a venit cu ditamai cufărul plin cu bijuterii jegosul ăla.

A scuipat pe jos, continua să tremure din tot corpul. Spri- jinindu-mă de balustradă, mi-am ferit ochii de soarele pe cale să apună. Şi am privit direct spre Galata care se întindea în faţa mea, spre pescarii care plecau legănându-se spre valurile Cornului de Aur, spre ţipetele pescăruşilor… Chiar

dacă nu mi-am dorit ca Firuze să mai continue, fără să-şi dea seama, ea exprima în cuvinte gândurile care o deranjau, care nu-i dădeau pace:

— Eu i-am spus, de unde până unde Derviş Paşa… Dar ea, cu slăbiciunea copilărească pentru iubire s-a aruncat singură, sultană, spuneţi dumneavoastră…

Oprindu-se, a ridicat din nou capul. Apropiindu-mă de ea, i-am pus mâna pe umăr şi am clătinat din cap.

— Eu nu am vrut să plece…

Când mă gândeam ce ar mai fi de pierdut, mă lăsam şi eu dusă de vântul unei zile care îmi scăpase printre degete. M-am lăsat în jos, în loc să alerg după vuietul ce-mi răsuna în cap. îmi era greu să o înţeleg pe această fată devastată; era şi ea o biată muritoare, pentru ce atâta suferinţă, nu reuşeam să înţeleg pentru ce atâta trăncăneală…

— Ce i s-a întâmplat, Firuze? am şoptit în timp ce-i mângâiam părul.

îmi plăcea mirosul pe care părul ei roşcat mi-l lăsa pe mâini. Evitând să-i privesc chipul de fetiţă, mi-am aţintit privirea spre imensitatea lumii de dincolo de Istanbul. Oare exista vreun loc în care totul ar fi putut fi diferit?

— Au adus-o puţin mai devreme în dormitorul concubinelor, stăpână.

După ce mi-a împins repede mâna a înaintat, fugind spre intrarea dinspre curtea pavată. Parcă voia să fie mai aproape de prietena căreia îi dusese dorul.

— I-au adus corpul neînsufleţit, sultană, corpul neînsufleţit al frumoasei Billur şi se spune că…

A început să tuşească, respirând foarte greu.

— Se spune că a fost violată şi apoi lăsată să moară de foame. Pe trupul ei nu a fost găsită nicio urmă de otravă şi nici de violenţă, doar…, a

murmurat, plecându-şi capul. Oh, sultană Kosem, dacă v-aţi fi văzut odalisca, avea trupul şi faţa palide.

Lacrimile ei udau pietrele de pe jos. Tremura toată. S-a sprijinit de perete.

— Toate astea nu-s din cauza lui Mahomed? Ştii şi tu asta. El a trimis-o în haremul ăla. Cine ştie cum au ţinut-o acolo? Cine ştie câţi au luat-o în patul lor pe biata fată, poate nici nu a fost dusă în harem. Au aruncat-o într-un depozit din Pera ca pe o marfa de vânzare…

Nu a putut vorbi mai mult, dar vocile ce se ridicau în harem mi-au ajuns la urechi. Strigătele ascuţite făceau să tremure tencuiala scorojită de pe zidurile încercate ale haremului.

— Bine, Firuze, tu ţineai atât de mult la Billur? am reuşit eu s-o întreb cu o curiozitate greu de înfrânat şi m-am apropiat de ea ascunzându-mi la spate mâinile tremurânde.

Eram atât de aproape de ea, încât îi puteam număra pistruii de pe faţă.

— Eu, eu…

Fusese luată prin surprindere, a clătinat din cap şi a făcut ochii mari, după care, cu o voce catifelată care amintea de Billur, a spus:

240

ASLI EKE

— Mi-e frică doar de ideea de a nu mai exista, de a fi uitat. Eu vreau să nu fiu uitată. Copiii mei, poate chiar şi nepoţii să-şi amintească de mine. Vreau să trăiesc fără teamă, fără şovăială. Fără regrete, fără să fiu judecată că alerg după iubire, fără să-mi înfrânez dorinţele.

După ce şi-a umflat pieptul inspirând adânc şi fără să mai ţină cont de mulţimea care începuse deja să umple încăperea, a început să strige. Strigătul ei a fost de-a dreptul o răzvrătire împotriva palatului şi a răsunat mult timp, dar cea care vorbea prin vocea frumoasei Firuze era de fapt Billur.

Cu vocea ei catifelată care acoperea toate celelalte voci ce se ridicau din mulţimea agitată, Billur a strigat încercând să mai poată spune ceva pentru ultima dată:

— Eu vreau să trăiesc.

în timp ce Firuze părăsea în fugă curtea pietruită, Hatice se apropia de mine. Cu mişcări bine stăpânite, părea calmă; un calm nemilos. Când a început să vorbească cu o voce răguşită, mi-am putut da seama că strigătul acesta nu era de fapt un protest împotriva palatului, ci era al ego-urilor noastre cu care ne luptam pentru a trăi. Pentru că aceste ego-uri, după ce acceptau să devină sclave, tot ele se străduiau să provoace un vânt puternic de libertate.

— îmi pare foarte rău pentru pierderea pe care ai suferit-o, Kosem, nu avea nici măcar şaisprezece ani…

Dându-şi ochii peste cap, s-a aplecat la urechea mea.

— Ştii că asta nu va putea continua aşa, nu?

După ce mi-a atins uşor braţul şi-a descheiat un nasture din partea de partea de jos a vestei sale roşii; s-a dat un pas înapoi pentru a-şi expune burta umflată.

Chiar dacă am simţit că mi se face negru înaintea ochilor, am preferat să-mi păstrez calmul; da, poate că al doilea
Sultana Kosem
241
moştenitor era pe cale să vină. Ei bine, care avea să fie situaţia noastră, a celor uitaţi?

— Ce ai de gând să faci, Kosem, ai fi în stare să renunţi acum, când te-ai împotmolit până la gât în mocirlă?

Ce mult mi-aş fi dorit ca în clipa aceea să pot apuca mânerul pumnalului pe care-l ţineam în buzunarul interior; însă am înţeles că a mă împotrivi era mult mai rău decât să fiu dată uitării. Pentru a-i şterge pe ceilalţi era nevoie de mult mai mult, de putere…

— Ştii că nu voi da înapoi, am replicat eu în timp ce m-am apropiat cu încă un pas de ochii negri ai frumoasei haseki. Ştii foarte bine că nu voi da înapoi, nu-i aşa, Hatice?

După ce am aruncat cu toată ura cuvintele, văzând cum se adună lumea în spatele ei, i-am spus:

— Ar fi bine să pleci în haremul tău…

I-am întors spatele şi, luând în mână cartea groasă cu co- perţi roz, m-am îndepărtat prin curtea interioară. După ce sentimentul dur al singurătăţii m-a făcut să îngheţ, acest coridor a început să mi se pară mult mai înfricoşător.

— Vreau să trăiesc… Vreau să trăiesc… Vreau să trăiesc…

Am tot repetat până mi-am pierdut glasul. De teamă să nu
dau peste trupul neînsufleţit al lui Billur prin colţurile prin care treceam, îmi schimbam în permanenţă drumul; când am ajuns în odaie, mergeam deja de jumătate de ceas. Prăbuşindu-mă lângă Firuze şi Cemal, care mă aşteptau în cameră, am turnat în pahare pentru mine şi pentru ei din lichiorul de migdale amare. în timp ce înghiţeam

lichidul dulceag ce îmi ardea gâtlejul, sprijinită de divanul care se zguduia de la hohotele de plâns ale lui Firuze, am privit cu atenţie cufărul cel mare.

Observând lipsa Riiveydei, am închis ochii. O durere enormă îmi răvăşea mintea. îmi era greu să înghit; nu am

putut să mă abţin să nu mă întreb dacă nu cumva şi Riiveyda era una dintre ei.

— în sănătatea voastră! le-am urat eu fără nicio însufleţire, în timp ce îmi ştergeam cu dosul palmei lacrimile ce îmi curgeau pe obraz.

Când îndepărtam cu batista de catifea scoasă din buzunar picătura de lichior de migdale amare ce căzuse pe cartea ce-o ţineam în poală, l-am auzit pe Cemal cum şopteşte:

— Aţi găsit ce era mai bun, sultană.

Strângându-mi la spate buclele negre şi lungi ce căzuseră pe carte, am început să examinez cu atenţie coperta; poate că prindeam viaţă cu şoaptele lui Cemal ce se răspândeau printre rânduri. Aveam speranţa de a fi reuşit să învăţ să trăiesc cu teamă, cu grijă, cu neîncredere. Am simţit atunci că-mi iau foc palmele.

Cemal a şoptit:

— Din nou Homer, Odiseea.

Firuze a scos un strigăt ascuţit:

— Ştiu, şi eu am citit asta, a spus ea. La mănăstire ne-au spus că-i foarte importantă şi ne-au obligat să o citim, dar nu am mai auzit în viaţa mea despre o astfel de poveste de viaţă…

Cemal privea cu admiraţie cartea, în timp ce, cu cele câteva cuvinte pe care le ştia în turcă, i-a dat dreptate fetei care plângea lângă el. în cele din urmă, a reuşit să vorbească:

— Asta o să vă fie de folos, sultană…

Vorbea cu un accent ciudat. Cuvintele păreau să-i iasă cu greu din gură. Aplecându-mi capul, am continuat să examinez cartea. Erau zeci de imagini

intercalate printre literele minuscule; când m-am uitat mai atent, mi-am dat seama că nu este în franceză.

— Bine, dar asta, am întrebat eu pe un ton calm. în ce limbă este?

Sultana Kosem

243

— Aveau doar în engleză, sultană.

Luându-mi cartea din poală, Cemal a început să o examineze şi el. Firuze legăna mâna cu paharul de lichior gol şi râdea, lacrimile însă nu i se opriseră.

— Homer, hm… Ca să vezi! a râs el, după care şi-a sprijinit capul pe una dintre perne, a închis ochii şi a adormit.

*

Vreme de câteva săptămâni, Riiveyda nu a fost văzută; a apărut la marele ospăţ pe care m-am hotărât să-l dau la mijlocul lui iunie şi la care a participat un oaspete important, baroneasa Contarini, soţia emisarului[1] veneţian. Bineînţeles că nimeni nu se întreba unde fusese până atunci; nici la înmormântarea preafrumoasei Billur, care avusese loc cu câteva săptămâni înainte, nu participase Riiveyda cea cu sufletul veştejit.

Acum, stătea în faţa baronesei Contarini, aflată printre proprietarii castelului Ca' d'Oro[2], încerca să participe la discuţii Iară că-i pese câtuşi de puţin de aspectul jalnic al şalvarilor care se subţiaseră extrem de mult de la atâtea peticiri.

Baroneasa purta o rochie superbă de catifea bleumarin, iar pe guler se putea admira o lucrătură din dantelă maro. Oricât de tare era strâns corsetul, se vedea cu ochiul liber că avea sânii foarte mici şi mijlocul subţire. Purta pantofi cu toc făcuţi din aceeaşi catifea, închişi în faţă şi cu tocul împodobit cu perle. Părul negru şi pielea albă şi netedă a baronesei dovedeau faptul că se trăgea dintr-un neam nobil. Tălmăcea care stătea chiar

[1] Simon Contarini (1563—1633) — poet şi diplomat a cărui activitate pregnantă s-a desfăşurat după 1630. A fost ambasadorul Veneţiei în capitala mai multor puteri europene (n.coord.).

[2] Palazzo Santa Sofia (cunoscut sub numele de Ca' d'Oro) - cel mai frumos castel de pe Marele Canal. A fost construit între anii 1428 şi 1430 pentru familia Contarini (n.red.).

lângă ea traducea într-o turcă pocită spusele baronesei, şi din când în când se arăta interesată de ceea ce se întâmpla în salon.

Materialele din care erau croite hainele speciale ale slujnicelor care umblau de colo până colo fuseseră comandate cu luni înainte; bineînţeles că eu m-am ocupat de asta. Hatice stătea toată ziua în camera ei şi prefera să se îngrijească de Osman decât de treburile haremului. Ca să-şi ascundă rădăcinile albe ale părului, ajunsese să se plimbe în permanenţă cu tichie.

— Unii spun că ar fi cheală, jur, am auzit de la doicile lui Osman, chicotea Firuze.

Nu omitea să cocheteze şi cu Cemal, care stătea lângă ea; Cemal însă nu înţelegea cum ar fi trebuit să reacţioneze; cu mâinile în poală şi ochii aţintiţi la mine, respira adânc.

— E posibil să fi chelit cu adevărat! a exclamat entuziasmată Firuze, în timp ce-l mângâia pe Cemal pe obraz.

Cemal s-a tras însă un pas în spate.

*

Şalvarii lungi, tichiile, papucii, vestele, cusute toate după acelaşi model dintr-un material de satin alb care se potrivea cu culoarea pielii celor mai multe dintre slujnice, şi cingătorile de argint, lucrate manual şi prinse peste şalvari, străluceau în lumina zilei. Sala Sultanului fusese decorată pentru acest oaspete special; lumânările care se aflau pe candelabrul de cristal ce atârna din tavan

şi care nu fuseseră folosite nici măcar o dată se prăfuiseră, poate chiar se alteraseră.

— Baroneasa nu poate să nu vă aducă la cunoştinţă cât de încântată este, a spus tălmăcea.

Părul blond şi fără nicio formă era stâns la ceafa într-un coc şi împodobit cu perle. Voalul subţire din dantelă care îi atârna în spate o făceau să semene cu o mireasă. Aflată chiar în faţa
Sultana Kosetn
245
baronesei, Riiveyda trăgea de nasturii vestei pătate şi îşi ciufulea bretonul. Mi s-a părut că vorbeşte în şoaptă cu concubina de lângă ea. Dacă-mi aduc bine aminte, numele fetei era Latife. Avea părul castaniu şi lung. Era o fată drăguţă, veneţiană.

— Baroneasa chiar asta spune, este chiar atât de încântată de asemenea stil de viaţă?

După ce a râs pe un ton strident, a salutat-o pe baroneasă înclinându-şi capul. Forţându-se să răspundă unui astfel de salut nepoliticos, baroneasa Contarini a şoptit câteva cuvinte la urechea tălmacei.

Tălmăcea a chicotit încet, după care şi-a rotit privirea spre eunucii înşiraţi lângă perete. I-a analizat pe toţi, de la cel mai negru la cel mai alb. Era clar că nu înţelegea cum de aceşti bărbaţi au putut intra sub acelaşi acoperiş cu atâtea femei nemaipomenit de frumoase. în timp ce, pe de-o parte, subestima fetele sclave, pe de altă parte, nu putea să nu se simtă copleşită de frumuseţea lor.

— Chiar aşa spune, Riiveyda, uită-te la faţa femeii, în mod evident este surprinsă.

După ce a făcut o reverenţă ostentativă în faţa baronesei, a vorbit într-o italiană ce-şi pierduse fluenţa:

— Nici nu ştiţi ce fericite ne-aţi făcut venind până aici.

Aruncându-şi cu un gest peste umăr pletele castanii, a
continuat:

— Distinsă baroană, v-aş fi foarte recunoscătoare dacă aţi putea să-mi daţi cea mai mică informaţie despre ce se mai întâmplă în ţara noastră.

Stilul de a vorbi al fetei, gesturile şi expresia feţei îi atrăsesem atenţia Riiveydei la fel de mult pe cât mi-o atrăseseră şi mie. A râs din nou zgomotos. Baroneasa trăgea neliniştită de gulerul de dantelă; cu o atitudine de subestimare care i se

ivise pe faţa prelungă ce nu putea fi considerată frumoasă, i s-a adresat lui Latife:

— Cât de fluent ne vorbiţi limba, cu toate că nu este limba dumneavoastră maternă.

Deşi a părut că Latife dorea să se împotrivească, ridicând în aer mâna subţire şi osoasă, baroneasa a continuat în italiană:

— Sunt sigură că dacă sunteţi veneţiană aţi vizitat şi somptuosul nostru castel Ca d'Oro.

Este evident că femeii nu-i prea pasă de evenimentele care se petrec în ţara ei, a gândit Latife, care, plecându-şi capul, a încercat să-şi ascundă indignarea.

între timp, cu satisfacţia faptului că reuşise să înţeleagă oarecum situaţia, Riiveyda, aflată în spatele ei, a pornit spre mine, debordând de mândrie; dar chiar atunci mi-am amintit că italiana şi franceza erau limbi asemănătoare. în ciuda veşmintelor, Riiveyda era mai fermecătoare ca oricând. Părul îi părea cam murdar, îi crescuse până la umeri, iar bretonul era atât de lung încât aproape că-i acoperea ochii. A început să vorbească cu vocea ei răguşită. De cum am înţeles că vorbeşte în franceză, am simţit cum inima mea îşi ia zborul.

— Peste puţin timp, o să vină lângă tine lipitoarea asta, fii atentă! a spus ea râzând şi a luat un pahar cu lichior de mentă de pe una dintre tăvile aduse de servitoare.

A ridicat paharul în aer, după care l-a băut dintr-o înghiţitură. Conştientă că franceza mea era insuficientă, m-am străduit să aduc laolaltă câteva cuvinte. Oricât de mult m-aş fi asemănat cu servitoarele datorită caftanului alb, împodobit cu pietre preţioase, şi papucilor din acelaşi material, eram conştientă că, graţie cocului făcut în vârful capului, ieşeam în evidenţă prin frumuseţe, eleganţă şi strălucire.

Baroneasa nu a omis să mă salute de câteva ori, cu o mişcare politicoasă a capului.

— Ce-i cu tine în halul ăsta? Pe unde umbli de atâtea săptămâni, nimeni nu te poate găsi nici măcar în camera ta, în plus la înmormântarea lui Billur…

Din cauza nodului ce mi se pusese în gât, am întors capul într-o parte; am întâlnit privirea lui Cemal care stătea în picioare lângă perete, în apropierea uneia dintre fântânile de marmură. Tânărul eunuc mi-a zâmbit discret, încrezător.

— Nu am fost, ştiu… Sunt treburi pe care unii trebuie să le rezolve, mi-a retezat-o Riiveyda, după care, aranjându-şi părul, a început să îmi vorbească interesată: Şi apoi, astfel de ospeţe nu sunt motiv de împăcare?

Era imposibil să nu-i admiri fluenţa cu care vorbea franceza.

Când am ajuns faţă în faţă cu baroneasa care se apropia de noi, m-am aplecat spre Riiveyda şi am început să-i vorbesc pe un ton aspru. Făceam eforturi să ne stăpânim, eu emoţia, ea neputinţa.

— Pleacă imediat de aici, să nu mă bănuiască baroneasa că sunt prietenă cu o cerşetoare!

Am râs, m-am întors cu spatele la Riiveyda şi m-am apropiat de baroneasă. Tălmăcea de lângă ea râdea pe sub mustaţă, în timp ce mă măsura cu

privirea invidioasă şi îngrijorată; cu un gest al mâinii i-am sugerat să se îndepărteze.

— Dar, eu ştiu turca…, a bâiguit ea, cu ochii aţintiţi la cocul meu.

— Frumoasa mea, pentru mine nu sunteţi altceva decât un intermediar, de aceea vă rog să vă retrageţi. Tălmăcea mea va fi foarte fericită să mă ajute.

Am salutat-o pe baroneasă cu o mişcare politicoasă a capului. Toate capetele se întorseseră acum spre Firuze. Purta rochia mea roz, iar părul roşcat care era într-o armonie desăvârşită cu rochia fusese strâns în vârful capului, într-un coc la fel ca al meu, pe care îl ornase cu o clamă de argint acoperită

cu smaralde. Nu a făcut nicio reverenţă în faţa baronesei. Femeia a făcut ochii mari şi, ducându-şi la spate mâinile tremu- rânde, a aruncat o privire după propria tălmace. Când a văzut că aceasta stătea de vorbă cu unul dintre agalele haremului, care vorbea italiana, s-a îngrijorat.

— Panica ce v-a cuprins o pun pe seama respectului deosebit pe care-l aveţi pentru sultana noastră, a început să vorbească Firuze pe un ton autoritar.

Ce-i drept, admiram comportamentul plin de diplomaţie al acestei fete; în ciuda atitudinii sale superioare, uimită, baroneasa a început să asculte cu şi mai multă atenţie.

— Să ne aşezăm undeva, să nu staţi în picioare; să discutăm în amănunt problema noastră…, a continuat Firuze în timp ce se îndrepta spre loja sălii.

Părea foarte dedicată rolului său. O urmăream cu admiraţie, motiv pentru care nici măcar nu am auzit-o pe Ruveyda care striga în spatele meu.

— Ai grijă la şobolanii din jurul tău, Kosem!

Nu se aşteptase la răspunsul primit de la Firuze în timp ce râdea:

— Uite cine vorbeşte!

Din fericire a renunţat repede la această atitudine care nu se potrivea cu aura de nobleţe în care se învăluise şi a continuat să-i deschidă calea baronesei. în timp ce, ajutată de Firuze, încerca să se aşeze comod pe una dintre pernele lucrate în stil indian, baroneasa a inspirat adânc.

— Bine, acum ia spuneţi ce doriţi de la mine?

Păstrând aparenţele, Hatice, care văzuse că ne-am aşezat, plecase deja din salon; datorită liniştii sufleteşti pe care mi-o dăduse faptul că reuşisem să-i intuiesc planurile, am ascultat spusele baronesei în traducerea lui Firuze. După ce am dat

uşor din cap, privind-o drept în ochi, ei i-am răspuns cu cea mai calmă atitudine:

— Doar ajutor, ajutor pentru o faptă bună. Iar în schimb nişte bijuterii, obiecte de valoare, ţesături şi zeci de..în sfârşit. Un mic ajutor.

Mijindu-mi ochii, am repetat ceea ce spusesem, iar Firuze a tradus cu aceeaşi seriozitate. Baroneasa scrâşnea din dinţi, în timp ce ducea mâna tremurândă spre carafa plină cu vin de pe tipsia de argint aflată între noi. După ce şi-a umplut paharul, luându-l în mână l-a ridicat în aer.

— Cin cin!

Firuze a tradus aceste sunete ciudate, pe care le-a scos femeia, ca fiind „noroc". încerca să se abţină să nu râdă, puteam simţi cum îi tremură umerii. Prezenţa lui Cemal în spatele meu a facut-o pe baroneasă să se îngrijoreze şi mai mult; profitând de acest lucru m-am aplecat spre ea:

— Noroc!

Ţinând în mână paharul gol, l-am ridicat în aer, după care l-am lăsat din nou pe tipsie;

baroneasa a râs în timp ce-şi aranja gulerul.

— Ce este, draga mea, voi de ce nu beţi?

în faţa acestei întrebări, Firuze s-a înroşit; conştientă că toată acea mulţime ne urmărea, s-a adunat şi a răspuns pe un ton calm:

— Conform Coranului băutura este interzisă; pe aceste meleaguri nu sunt acceptate nici băutura, nici haşişul, nici opiul…

în timp ce rostea această frază, şi-a aţintit ochii asupra baronesei, înţelegând cum se joacă cu adevărul; eu m-am întors către Cemal şi i-am vorbit în şoaptă. în acest timp, Firuze şi baroneasa vorbeau despre noile biserici, mănăstiri şi hanuri construite la Veneţia. Baroneasa şi-a pus paharul pe tipsie.

— Cemal, camera Riiveydei a fost evacuată?

— Ieri am golit-o, sultană. Dacă observaţi, ea nici nu înţelege ce se întâmplă.

în timp ce Cemal se retrăgea lângă perete, mi-am aplecat capul gândindu-mă la ce pune la cale Riiveyda; vocea stridentă a baronesei m-a făcut să tresar şi să-i răspund la întrebare:

— Nu, n-am avut şansa de a vă vizita ţara; dar sper să se întâmple în cel mai scurt timp.

Acum începuse deja să-i povestească lui Firuze despre Italia şi despre relaţiile soţului său, emisarul Contarini.

— Nu există o ţară mai frumoasă ca a noastră, şi ce să mai zic de Piaţa San Marco? Dar ce spuneţi de minunatele plimbări pe canale?

I-am cerut lui Firuze să revină la subiect. Dar pe de altă parte, o analizam pe amanta soţului său, Victoria Benetti, pe care o adusese cu ea. Voalul alb ce îi acoperea o parte din părul blond, cu bucle mici şi dese, care îi ajungea până la mijloc, o sfida de-a dreptul pe baroneasă. Observând că nu-mi pot

lua ochii de la frumuseţea fetei, baroneasa a intervenit, îndrăzneaţă şi ţâfnoasă totodată:

— Scuzaţi-o pe Victoria Benetti, este o nechibzuită. îi place la nebunie să pălăvrăgească, dar este şi frumoasă, cred că n-ai să mai găseşti una ca ea în toată lumea; dar vă asigur că este foarte proastă.

în mod evident nu renunţase la vin, s-a întins după pahar şi l-a terminat dintr-o înghiţitură.

— Care este de fapt ajutorul pe care mi-l cereţi, sultană? Sigur nu pare a fi o treabă simplă având în vedere că promisiunile sunt atât de multe…

Mă privea insistent cu sprâncenele ridicate, eu însă mă simţeam sufocată de ameninţarea pe care înfăţişarea Victoriei Be- netta o exercita. în timp ce mă juram că nu mai văzusem în

viaţa mea o femeie atât de nobilă, strălucitoare şi frumoasă, am simţit că mă îmbujorez, mi-am împreunat timid mâinile în poală şi am tresărit când mi-am dat seama că sunt doar la un pas de invidie. în timp ce mimica, gesturile deosebite şi atitudinea distantă la care recurgea când vorbea îi dădeau un aer aparte, temperamentul ei mă făcea să mă gândesc la Firuze. Şi ea o privea pe Victoria Benetti. Când şi-a întors spre noi ochii căprui de gazelă, am văzut că avea buzele vopsite cu grijă în roşu; întorcându-şi imediat privirea spre baroneasă, Firuze a rugat-o să repete întrebarea.

Baroneasa care începuse să se supere, a repetat întrebarea fără nicio tragere de inimă; Firuze m-a privit îndelung, ridi- cându-şi sprâncenele ca să-mi ceară acordul pentru ultima oară. După ce am acceptat cu o uşoară mişcare a capului, am continuat să o analizez pe Benetti. Probabil şi eu o impresionasem pe ea, deoarece nu şi-a putut lua ochii de la mine. Mâinile delicate, împreunate deasupra pieptului care i se ridica şi

cobora în timp ce clipea uşor din ochii pătrunzători ca de gazelă, dantela fină ce se vedea pe sub rochia de un albastru pal cu care mătura pe jos… Toate erau încântătoare; iar machiajul feţei era unul seducător nemaiîntâlnit în Imperiul Otoman; cred că din cauza situaţiei sale se simţea într-un fel apropiată de mine. Şi ea şi eu eram sclave, care nu ne mulţumeam doar cu a ne sluji stăpânii în pat, ci reuşeam să-i impresionăm profund; Victoria trebuie că a înţeles acest lucru din privirea mea, pentru că zâmbetul larg apărut pe buzele ei roşii mi-a încălzit inima.

— Noi vrem doar să jucaţi un joc pentru noi, a şoptit Firuze. Doar un mic joc, la miezul nopţii vă aşteptăm în apartamentul sultanei Kosem, numai că vă rugăm să vină şi Victoria Benetti.

întinzându-şi mâna pe sub tipsie, Firuze mi-a atins piciorul.

252

Aslî Eke

Baroneasa a dat de înţeles, într-un mod clar, că a deranjat-o această invitaţie pe care trebuia să i-o transmită Victoriei Benetti.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce treabă am eu cu nechibzuita aia? Dacă vrea, merge de-i încălzeşte patul soţului meu, dacă vrea, îmi spală picioarele, este treaba ei.

Zâmbetul vag al lui Benetti a părut că s-a mai ivit o dată, parcă ar fi auzit spusele baronesei.

Firuze a încercat să-i cânte în strună baronesei, calmând-o, dar când a văzut că nici acest lucru nu este de folos, i-a dat de înţeles că dacă amanta emisarului nu ia parte la invitaţia noastră întreaga înţelegere va cădea. Neputincioasă în faţa acestor cuvinte, baroneasa a vorbit pe un ton nemulţumit, plecându-şi capul:

— Bine!

în timp ce baroneasa şi însoţitoarele sale părăseau încăperea, a izbucnit un scandal. Strigătele Victoriei răsunau în încăpere.

— Proasto, ce stai la picioarele mele, dă-te înapoi!

în timp ce o lovea cu piciorul pe slujnica negresă, de doar şapte ani, care se afla lângă ea, a zâmbit din nou. Semnificaţia acestui zâmbet era una clară. Eram bucuroasă.

Desigur, Cemal nu întârziase să-i transmită Victoriei Benetti planul nostru.

*

— Aveţi o mobilă frumoasă, dar din păcate nu are aceeaşi calitate ca a noastră, din Veneţia. Probabil pe aici nu se găseşte un lemn atât de bun ca acela de acolo.

Cuvintele lui Benetti, care zâmbea pe sub mustaţă, erau umilitoare. Firuze a avut o mică ezitare în timp ce traducea; baroneasa care stătea lângă ea râdea în hohote. Cu ochii ei de gazelă, Benetti părea că nu o vede pe baroneasă.

— Da, probabil că sunt de calitate, dar, după cum ştiţi…, a spus Benetti şi s-a oprit pentru a sorbi din paharul cu vin pe care i-l oferise slujnica. Diferenţele de cultură. Voi sunteţi împătimiţi ai podoabelor, noi, veneţienii, ştim bine acest lucru. Noi preferăm luxul simplu şi nu unul pompos.

I-a făcut uşor cu ochiul lui Firuze, iar aceasta era nehotărâtă, nu ştia dacă să traducă sau nu spusele femeii. Eu însă eram extrem de mulţumită de spusele lui Benetti; de fapt, comportamentul ei isteric era un semn al atitudinii pe care o adoptase faţă de înţelegerea noastră.

— Draga mea Victoria, cred că uiţi că noi suntem oaspeţi aici. Ce trist că nu am reuşit să-ţi cizelăm atitudinea necioplită care este o urmare a provincialismului tău…, a comentat baroneasa râzând nemilos.

Conflictul dintre cele două femei nu mă interesa deloc, dar, cu fiecare secundă care trecea,

puteam simţi cum mă fascina înfăţişarea delicată a Victoriei. în ochii mei, sinceritatea din mişcările şi atitudinea ei o făcea mai nobilă decât baroneasa; nici vorbă de provincialism.

în timp ce traducea, Firuze şi-a şters de fustă palmele transpirate; după ce şi-a aranjat gulerul rochiei, aplecându-se la urechea mea, mi-a şoptit cu o voce tremurândă:

— Sultană, sunteţi sigură că înţelegerea va putea fi atât de simplă? Ia uitaţi, nu pot sta nici măcar două secunde una lângă alta fără să se certe.

Aruncând o privire disperată a încercat să aplaneze tensiunile dintre baroneasă şi Benetti. Benetti părea să fie încântată de Firuze, care în acel moment îi admira rochia roz. Când îi întindea paharul cu vin, pe chip i se citea dorinţa.

— Dumneavoastră beţi?

Felul ei de a vorbi, mai mult decât politicos, m-a incitat; am început să mă întreb dacă ar fi posibil ca totul să se termine cât

mai repede cu putinţă. înainte ca Firuze să dea un răspuns, am rostit eu o banalitate:

— Nu prea des… Distinsă baroană şi dragă Victoria Be- netti, vă rog să-mi permiteţi să vă spun astfel, trebuie să o fi cunoscut pe Hatice, mama lui Osman, micul fiu al sultanului nostru.

Inspirând adânc, am început să analizez expresiile ce s-au ivit pe feţele celor două. Victoria se uita împrejur cu un aer dispreţuitor, baroneasa îşi încreţise fruntea. Era imposibil să nu te înşeli în cazul unor astfel de expresii complexe; inspirând adânc, Benetti a preferat să intervină:

— Da, şi eu am cunoscut-o pe acea persoană fermecătoare. Dar, ce-i drept, nu am înţeles de ce se află pe ultimul plan; ea este singura sclavă care are un copil cu sultanul, iar persoana care ne-a invitat să discutăm sunteţi dumneavoastră.

Făcând m-a privit cu atenţie.

— Nu credeam că aşa merg lucrurile, a spus ea, după care a continuat râzând: Bineînţeles, ce ştiu eu despre haremul otoman, acesta nu este un loc de joacă plin cu subterfugii, ce îi aparţine sultanului, este de-a dreptul o scenă de operetă, nu-i aşa, draga mea Isabetta?

Vizibil deranjată de faptul că amanta soţului său i s-a adresat cu numele mic, baroneasa a întors capul în cealaltă parte; a început să examineze cu atenţie vazele de ceramică albastră.

— Draga mea Kosem, acestea sunt unele dintre obiectele ce constituie prada despre care mi-aţi vorbit, să ştii că mi-au plăcut foarte mult.

De pe braţele candelabrului aşezat de slujnice chiar în mijlocul mesei picura ceara. Noaptea aceasta avea un aer mult mai fermecător în comparaţie cu celelalte.

— Desigur; înainte să trecem la pradă, să vorbim despre ajutorul pe care vi-l cerem.

Făcând o pauză, mi-am lăsat capul în jos; prezenţa lui Cemal şi a celor trei surdomuţi, care aşteptau în pragul uşii, nu-mi reduceau îngrijorarea.

— Aşa cum am spus, Hatice…

întrerupându-mă, baroneasa a intervenit:

— Cred că bănuiesc ce doriţi de la noi, ştiu cum merg toate treburile în haremul otoman; într-o noapte este strangulată o concubină, în altă noapte o mamă. Pentru dumneavoastră important este să nu fiţi observată, de aceea vreţi să vă facem noi treburile murdare; dumneavoastră vreţi să scăpaţi de Mahfiruz Hatice. Cu ajutorul nostru…

Victoria a intrat în conversaţie cu vocea ei răguşită, adre- sându-se mai mult baronesei:

— Dacă ceea ce ne cere ar fi fost atât de uşor, atunci nu ne-ar fi promis cufere pline cu

bijuterii, nu-i aşa, Isabetta, sau am înţeles eu greşit?

Chiar dacă după aceste cuvinte baroneasa a părut că se întreabă „Noi?", ea a fost redusă la tăcere de vocea hotărâtă a frumoasei metrese.

— Ea vrea ceva mai pretenţios, poate pe cineva din fruntea guvernului, poate pe cineva aflat mult mai sus… Ce spuneţi, sultană Kosem?

Modul ei de adresare fusese destul de sarcastic. Apropi- indu-mă de sfeşnic, mi-am propus să o înfrunt pe Benetti:

— Se poate să aveţi dreptate, stimată Victoria Benetti, nu Mahfiruz Hatice este persoana de care vreau să scap. Vorbim despre o persoană aflată într-o poziţie mult mai importantă şi cu mai multă experienţă în comparaţie cu ea. Care este părerea dumneavoastră despre harem, Victoria, îmi puteţi spune? Sau ne ignoraţi şi ne dispreţuiţi într-atât încât nu puteţi reda asta în cuvinte? Noi doar…

Am inspirat adânc pentru a putea accentua corect ceea ce doream.

— în opinia voastră noi suntem sclave? Ei bine, dacă noi suntem sclave, în situaţia dată dumneavoastră ce sunteţi, amanta emisarului veneţian?

Am aşteptat reacţia lui Benetti. După ce ne-a dat de înţeles că s-a simţit stânjenită, fata a şoptit ceva la urechea baronesei şi a părăsit încăperea.

— Spune să facem treaba asta fără ea, sultană Kosem. Aveţi perfectă dreptate în spusele dumneavoastră.

Acum baroneasa avea pe faţă un zâmbet triumfător.

— Ea este doar o ţărăncuţă, sunt sigură că nu a înţeles jocul dumneavoastră de cuvinte. Cu toate astea, nu reuşesc să-mi dau seama ce vreţi de la noi.

Cu zâmbetul îngheţat pe buze, faţa subţire şi alungită părea că s-a lungit şi mai mult, obrajii i s-au contractat şi fardul de obraz i s-a întins pe întreaga faţă.

— Vreau să spun, mi-am început eu vorba în timp ce mă holbam în urma lui Benetti, că depinde doar de voi dacă vreţi sau nu să ne ajutaţi; noi dorim doar să ne uşurăm durerea şi să ne facem datoria faţă de un prieten pe care l-am pierdut.

— Adică, vreţi să spuneţi o răzbunare?

— Mai mult o declaraţie, decât o răzbunare, am răspuns eu.

îmi apărea în faţa ochilor chipul palid şi fără viaţă al lui
Billur. Oasele ce îi ieşiseră în afară de slabă ce era, sânii ce i se aplatizaseră şi genunchii osoşi. Săraca fată. Dar dacă moartea a fost singura ei salvare, mi-am întrebat eu visele îndepărtate, dacă nu a fost o salvare dificilă?

— Trebuie să vă spun că îmi pare nespus de rău pentru pierderea voastră, a continuat îngrijorată baroneasa. Ei bine, era o apropiată de-a dumneavoastră, o rudă?

— Pot spune că era o prietenă apropiată, dar nu numai atât, ar fi mai corect dacă aş spune că era o sclavă care şi-ar fi dat şi sufletul pentru mine, distinsă baroană. Dacă privim cazul din acest punct de vedere, singurul lucru pe care vi-l cer este dreptatea.

Am luat-o pe Firuze de mână.

— împotriva tiraniei lui Mahfiruz Hatice. Dreptate, asta este singura noastră dorinţă. Oricât vă va surprinde numele pe care vi-l voi da, cunosc o singură persoană care să reuşească această treabă; vă cer un singur lucru.

Baroneasa ne asculta cu mare atenţie, pe mine şi pe Firuze; când cuvintele traduse din turcă de

Firuze se transformau în italiană, fiecare cuvânt în parte se încărca cu o ură profundă.

— în acest sens, singura mea dorinţă este să reuşiţi să o convingeţi pe Victoria Benetti, în schimb veţi primi respectul, sprijinul şi o parte din prada de război a lui Kosem, singura soţie a Marelui Turc[1]. Dumneavoastră nu vă rămâne decât să vă jucaţi bine rolul; de fapt nu dumneavoastră, ci ar fi mai corect să spunem că Victoria Benetti.

De cum am terminat eu ce aveam de spus, Firuze, cu privirea ei strălucitoare, a început să vorbească repede despre planul pe care-l învăţase pe de rost.

— Aţi spus Derviş Paşa?

Şi-a încreţit din nou fruntea. Firuze respira adânc doar în pauzele pe care le făcea în vorbirea sa înflăcărată. Când ea a terminat ce avea de spus, baroneasa, plecându-şi capul, a început să-l clatine.

— Nu se poate aşa ceva, va fi un scandal, e în joc respectul emisarului şi…

Cu sprâncenele ridicate, mă uitam la disperarea femeii.

[1] O altă denumire dată sultanului (n.coord.).

— Treaba asta nu are nimic de-a face cu emisarul, o interesează doar pe Victoria Benetti. Sunt conştientă că este o femeie foarte senzuală. Trebuie să recunoaşteţi, nu-i aşa? Victoria Benetti va fi încântată să-i încălzească patul lui Derviş Paşa. Să nu credeţi că treaba asta vă va afecta pe dumneavoastră, fiecare pasăre pe limba ei piere, stimată Isabetta Contarini.

Aplecându-mă înainte, am început să răsucesc în mână colierul de argint cu perle şi diamante pe care-l avea la gât; chiar dacă a deranjat-o purtarea mea, nu a ascuns că i-a mângâiat orgoliul. Această reacţie era una naturală pentru o femeie care avusese ocazia să vadă bijuteriile mele.

Baroneasa a aruncat o privire la imaginea noastră reflectată în oglinda mare, agăţată pe perete. Şi-a muşcat buzele, după care nu a mai putut împiedica zâmbetul ce i s-a ivit pe faţă.

— Veţi intra în posesia a sute de astfel de obiecte, i-am şoptit eu, în timp ce continuam să admir colierul la lumina lumânării.

Chiar dacă a simţit că i se înroşesc obrajii, baroneasa s-a ferit să lase să se vadă că s-a tulburat.

— Bine, sultană Kosem, ce urmează?

Ridicându-se de la locul său, cu un salut politicos, ne-a urat noapte bună, mie şi lui Firuze, după care a părăsit încăperea. Cemal, care a văzut-o că se îndepărta, s-a aşezat lângă noi şi a început să ne spună ce aflase puţin mai înainte.

— Ştiu că baroneasa nu a băgat de seamă, dar puţin mai devreme Riiveyda a vorbit cu Latife. S-a angajat să caute surdomuţi prin Pera, ca să-l omoare pe Derviş Paşa. Noi zicem să mergeţi să discutaţi, sultană.

Zâmbindu-mi satisfăcut, aştepta răspunsul meu. Firuze părea uşurată, în timp ce analiza chipul frumos al tânărului.

— Ştiu că aceasta este intenţia Riiveydei, de aceea tot ce ne rămâne nouă este să aşteptăm şi să sperăm că talentul Victoriei Benetti în pat este pe măsura frumuseţii ei… Ah, şi ar mai fi ceva…

Oprindu-se, i-a făcut cu ochiul lui Cemal.

— Sunt sigură că fiecare bărbat are o latură de gelozie, să nădăjduim că a emisarului e mai dură şi mai puternică. Restul depinde de ce va recunoaşte Derviş Paşa şi de abilităţile surdomuţilor.

După ce m-am ridicat în picioare cu ajutorul lui Cemal, m-am privit în oglinda de lângă mine. După ce cunoscusem o femeie fermecătoare precum Victoria Benetti, jocurile pe care le jucam,

imaginea pe care o vedeam în oglindă şi acest trup lipsit parcă acum de strălucire mă dezamăgeau. Gândindu-mă că nu am altă şansă decât să mă dispreţuiesc, am închis ochii şi mi-am lovit uşor capul de oglindă.

— Ce trebuie să mai fac, spuneţi-mi! mi-am şoptit doar pentru mine.

Auzind vocea liniştitoare a Riiveydei, care ne aştepta în pragul uşii, parcă mi-am recăpătat sufletul nemuritor.

— Lăsaţi totul în seama noastră, sultană.

Părul Victoriei Benetti se revărsa dintre cearşafurile din mătase mov ale baldachinului aflat în mijlocul odăii discret luminată. De fiecare dată când îşi deschidea buzele vopsite în roşu pentru a-şi săruta partenerul, îi ieşeau la iveală dinţii albi, iar aluniţa, care strălucea mai degrabă ca un simbol decât ca un defect pe pielea albă netedă, îi oferea un aer misterios. în timp ce ochii de gazelă aruncau scântei de fericire, se putea spune că era mândră că reuşise să guste din fiorul de a fi fost cu mai mulţi bărbaţi.

Covorul persan care acoperea toată încăperea era de aceeaşi culoare cu cearşafurile. Se aflau la etajul clădirii, în odaia somptuoasă de lângă cabinetul secretarului, care făcea legătura între harem şi selamlîk. Derviş Paşa împodobise încăperea cu lucruri ce-i reveniseră din prăzile de război; într-un colţ aşezase o statuie mare de aur ce înfăţişa un păun. Pe măsuţa de lângă el erau câteva pene reale de păun. Victoria a înţeles cât de limitat în gusturi personale putea fi un bărbat atât de priceput în pat. Ridicându-şi mâna în aer, din locul în care stătea întinsă a arătat spre candelabrul mare din tavan:

— Pe ăsta îl aprindeţi?

Fără să simtă nicio jenă din cauza nudităţii sale, bărbatul a început să sărute grăbit obrajii, gâtul, sânii acestei creaturi care

era cea mai frumoasă pe care ar fi putut să o vadă. Nu putea înţelege cum de amanta emisarului veneţian se aruncase în braţele unui bărbat de rang înalt în Imperiul Otoman, dar nici nu se putea spune că situaţia îl deranja. Mângâindu-şi barba brună s-a ridicat într-un cot; trebuie să-şi fi amintit şi el că acest candelabru de cristal nu fusese deloc folosit; a ridicat nepăsător din umeri. Pentru că Derviş Paşa era un devşirme veneţian şi datorită limbii materne pe care încă reuşea să şi-o amintească, cei doi îndrăgostiţi puteau vorbi.

— Ah, dragostea mea, ce păr ca mătasea ai.

în timp ce încerca să o tragă peste el din locul în care stătea întinsă, Derviş Paşa mângâia părul femeii; obrajii ei se înroşiseră de plăcere şi pasiune. I-a zâmbit, după care s-a aruncat în braţele lui Derviş Paşa; o clipă s-a gândit la eunucul ce aştepta dincolo de uşa închisă. Desigur, reprezenta şi el o parte a acestui plan; în timp ce se lăsa pradă buzelor lui Derviş Paşa, a început să îşi dea seama că viaţa era o mare răfuială. Chiar dacă la început a simţit un oarecare regret pentru ce făcea, plăcerea simţită în tot trupul s-a opus subconştientului.

în timp ce se încorda de plăcere, gândindu-se că s-ar putea să fi ajuns la capătul acestei mari răfuieli, a închis ochii, dar era deja prea târziu; cel ale cărui conturi fuseseră toate închise era doar Derviş Paşa.

*

— Ce spuneţi acolo! Cum îndrăzniţi…

Emisarul Contarini, care nu-şi mai putea controla furia, îşi mişca agitat braţul uscăţiv sub caftanul otoman pe care îl primise.

— Trebuie să fie o greşeală aici, Mehmed Paşa, o mare greşeală…

Oprindu-se, îşi tot ridica privirea în tavan; parcă vorbea cu el însuşi. Marele Vizir, care stătea

în faţa lui fără să scoată nicio
262
Aslî Eke
vorbă, urmărea mişcările emisarului, pe care îl considera un personaj jalnic şi, amuzându-se de gravitatea situaţiei, a clătinat din cap.

— Presupunând cât de stânjenit sunteţi în faţa acestei situaţii…

Lala Mehmed Paşa era conştient că se afla pe cale să fie îndepărtat din funcţie; ştia şi cine se află în spatele motivului căderii sale în dizgraţia sultanului.

— Puteţi să vă învinovăţiţi amanta de adulter.

— Adulter? Vă înşelaţi! Frumoasa mea Victoria nu este o femeie atât de josnică, încât să se arunce în braţele unui mizerabil.

Emisarul nu-şi mai putea ţine lacrimile; a început să plângă de parcă voia să arunce din el otrava frumuseţii. Marele Vizir şi-a întors capul în cealaltă parte; privirea lui le-a întâlnit pe cele ale ienicerilor postaţi în uşă; a clipit uşor, după care a tuşit.

— Vă înşelaţi, domnule Contarini, în această ţară partea responsabilă în cazul adulterului o reprezintă femeile, ele sunt nişte creaturi care încă de la naştere sunt dispuse să se arunce în patul bărbaţilor. în această situaţie, singura femeie în care puteţi avea încredere este soţia sau mama dumneavoastră.

— De fapt, dumneavoastră sunteţi cel care vă înşelaţi, Lala Bey, s-a repezit la atac Contarini, roşu la faţă de furie. De fapt, dumneavoastră, dispreţuind femeile şi haremul, mergeţi pe o cale foarte greşită, a, da, şi vă înşelaţi enorm… Fără ca măcar să vă daţi seama, le înjosiţi pe femei…

Din cauza lacrimilor şi a discursului impresionant pe care urma să-l rostească, ochii emisarului au devenit şi mai strălucitori.

— Greşesc, hm? Greşesc când înjosesc femeile, domnule Contarini?

Sultana Kosem

263

Mehmed Paşa era în situaţia de a nu-şi mai putea ascunde ruşinea; se gândea că fusese prins în capcană, deşi încerca să nu se dea de gol.

— Bineînţeles că greşiţi; ele, la femei mă refer aici, sunt sacre; după Dumnezeu, ele sunt singurele creaturi dispuse să vă ierte… Greşelile voastre, Mehmed Paşa, pentru a fi compensate, sunt acceptate de către femeile voastre… mă refer la intimitatea lor, la sentimentele lor. Paşă, sunt sigur că în haremul Domniei Voastre sunt multe femei care şi-ar dori nespus să-şi împartă intimitatea cu dumneavoastră; dar voi, ca naţie, le-aţi subapreciat atât de mult, încât pe măsură ce lor le este şi mai teamă de voi, voi deveniţi şi mai fricoşi. După aceea, din acest motiv începeţi să învinovăţiţi…

Mehmed Paşa a fost luat prin surprindere de-a binelea; ri- dicându-se în picioare, după ce a cerut permisiunea ambasadorului, a privit pentru ultima oară în urmă. Mai avea două vorbe de spus.

— Ei bine, domnule ambasador, când veţi fi nevoit să acceptaţi că această femeie vă înşală veţi fi în măsură şi dumneavoastră să vă împărtăşiţi intimitatea? Veţi putea compensa greşeala acestei femei?

Mehmed Paşa vorbea privind în jos; ienicerii de la uşă au desluşit în încăpere plânsul unui bărbat şi au început să se agite neliniştiţi. Când unul dintre ei s-a hlizit, Mehmed Paşa a fost nevoit să-l avertizeze.

— Eu, pentru Victoria Benetti, voi avea doar un răspuns, dar sunt curios dumneavoastră, vizire, ce răspuns îi veţi da lui Derviş Paşa? în faţa unei situaţii atât de umilitoare care va genera un mare conflict între cele două ţări prietene,

dumneavoastră vă veţi putea împărtăşi intimitatea cu Marele Amiral?

264

Aslî Eke

Şi chiar dacă emisarul Contarini a aşteptat răspunsul lui Mehmed Paşa tăcând, paşa a preferat să părăsească încăperea ridicând din umeri. Dar mintea lui era preocupată de o singură întrebare care îl ducea în acelaşi impas. Sacrificarea lui Derviş Paşa îi va putea salva reputaţia deja pierdută? Ei bine, merita să încerce?

*

După ce a privit cu coada ochiului la uşile ce i se închideau în urmă, Lala Mehmed nu a putut să nu se gândească la membrii Divanului pe care îi lăsase în Sala Consiliului, la atâţia bărbaţi care ar fi putut să sară unul la gâtul celuilalt pentru a-i lua locul… Şi-a continuat drumul cu aceste gânduri; era o zi extrem de caldă, cât a durat şedinţa Divanului nu şi-a putut lua ochii de la mişcările perdelei de dantelă ce se unduia uşor din când în când. De această dată fusese informat că Ahmed îi urmăreşte, se întâlnise personal cu emisarul. în timp ce se îndrepta cu paşi sprinteni spre Camera de Audienţe, a încercat disperat să-şi plănuiască în minte ce-i va spune sultanului. Prin intermediul bostangiului[1] pe care îl trimisese sultanul, i-a cerut Marelui Vizir să nu aibă cu el vreun alt ministru. Acum, Marele Vizir, obosit, pornea direct spre propriile probleme.

Şi-a pironit privirea la ceaiul ce era lăsat să curgă în paharul de sticlă din samovarul de argint ce fierbea necontenit lângă sultan. Abia după ce a auzit vocea liniştitoare a lui Ahmed şi-a permis să se apropie.

— Lala Mehmed, ai faţa cam palidă… Apropie-te puţin.

Pe chipul lui Ahmed se vedea acel zâmbet satisfăcut ce îl caracteriza; când zâmbea aşa, îi râdeau chiar şi ochii, gropiţele

[1] Soldat pedestru din garda sultanului, care avea în grija sa şi grădinile seraiului (n.red.).
Sultana Kosem
265
din obraji îşi făceau apariţia, iar bărbia îi ieşea şi mai mult în evidenţă. După ce s-a scărpinat în barbă, l-a încurajat pe vizir.

— Lala Mehmed, ce s-a întâmplat, chiar nu mai putem bea un ceai împreună? Atât de tare te-ai supărat pe mine?

— Asta-i bună, Luminăţia Ta, ce supărare, eu doar…

Mehmed a făcut un pas către sultanul întins printre pernele
uriaşe şi, punându-şi mâna în şold, a inspirat adânc.

— Ce s-a întâmplat, Mehmed, serios acum, chiar te-ai supărat pe mine? Nu trebuie să eziţi atât de mult; am vrut doar să te întreb despre şedinţa de astăzi a Consiliului. Dar dacă nu vrei nici asta, am sperat să stăm ca doi prieteni şi să bem ceai, însă tu te dai înapoi de la asta.

Luând paharul în mână, i-a arătat lui Lala Mehmed dulciurile aşezate cu multă grijă pe bomboniera de argint aflată chiar lângă el.

— Nu vrei să serveşti, paşă?

Ahmed încă zâmbea. Lala Mehmed nu mai văzuse ceva asemănător acestui gen de rahat maro-închis. Plecându-şi uşor capul, s-a lăsat pe una dintre pernele mari portocalii, aflate chiar lângă sultan.

— Să-mi fie cu iertare, sultane, dar un rahat atât de diferit nu…

— Ăsta nu este rahat, Mehmed, este ciocolată!

în timp ce râdea, sultanul şi-a mai aruncat în gură o bucată de ciocolată; după ce a servit o bucată din bomboniera pe care Ahmed i-o întinsese, Lala Mehmed Paşa a luat-o cu oarecare ezitare şi a început să o mestece. Chiar dacă la

început gustul amar al ciocolatei l-a încântat, când a terminat-o a dorit să mai ia o bucată.

— Paşă, ia spune-mi ce se mai întâmplă în Divanul nostru? De o bună perioadă de timp, nu am mai putut urmări.

266

ASLI EKE

S-a strâmbat după ce a luat o înghiţitură de ceai, în timp ce se întindea pe perna turcoaz strălucitoare, împodobită cu pietre preţioase aflată chiar lângă el. I-a mai oferit lui Mehmed Paşa o bucată de ciocolată.

— Dar cred că îţi dai seama şi tu, Lala Mehmed, care este chestiunea pe care vreau să o discutăm, nu-i aşa? Trebuie să mă consult cu tine legat de…

A tăcut şi a început să se joace cu diamantele minuscule incrustate pe marginea inelului mare de smarald de pe deget; strecurându-şi mâna sub caftan, a scos o pungă mare pe care a aruncat-o pe tipsia de argint, în timp ce zăngănitul monedelor răsuna în încăperea spaţioasă. Ahmed a făcut o grimasă.

— Ştiai şi tu că voi fi obligat să fac asta, mai ales când s-au întâmplat atâtea incidente, unul după altul, prietene, sacrificiile… Dragul meu paşă, erai conştient că se va pune capăt jocurilor de interese jucate cu prietenii din devşirme…

Pe faţa lui Ahmed, locul zâmbetului a fost luat de vorbele unei femei de rang înalt; „Kosem”, s-a gândit Lala Mehmed în sinea lui.

Faţa, braţele, picioarele i-au amorţit; după ce s-a uitat cu coada ochiului la călăii muţi, dându-şi seama că aceştia nu au nici cea mai mică idee de ceea ce se întâmplă, a răsuflat uşurat. Deci sultanul Ahmed era la curent cu grosolăniile comise de el; „Să fie…”, a gândit el, dar, cu toate astea, era conştient că nu mai avea nicio scăpare din această situaţie.

în timp ce îi vorbea, furia nestăpânită se aşternuse pe faţa lui Ahmed, luând locul expresiei prietenoase. Lala Mehmed asculta cu braţele încrucişate la piept.

— Mi s-a spus că acest stat nu acceptă mita şi am crezut. Uită-te în ce hal am ajuns; spre surprinderea mea, am devenit un om care îşi bagă minţile în cap doar când aude de la alţii…

Sultana Kosem

267

Când Ahmed a lovit cu pumnul, bomboniera aflată pe tipsie a căzut pe perne.

Lala Mehmed părea destul de calm; da, datorită mitei reuşise să-şi îndeplinească funcţia de Mare Vizir şi lucrul ăsta nu fusese observat multă vreme. Nedumerit în faţa acestei seninătăţi şi nemaigăsind nimic de spus, Ahmed a încercat să revină la starea sa calmă de dinainte; cu siguranţă se pricepea să se prefacă.

— Spune-mi, care-i situaţia în Divan?

Când a văzut că Marele Vizir a ridicat capul, dar nu-l poate privi, s-a înfuriat şi ridicându-se în picioare a lovit perna pe care stătuse. După ce perna a căzut peste samovar, un abur subţire a acoperit întreaga încăpere. Ahmed a mormăit doar pentru sine:

— Ah, cât de simplu e totul pentru tine, prietene; să iei în patul tău amanta unui emisar, să înşeli un sultan, să iei mită… Să te laşi pradă plăcerilor, în timp ce poporul moare de foame.

în timp ce spunea toate astea, Ahmed nu era conştient de situaţia în care se afla. Dând dovadă de curaj, Lala Mehmed Paşa a încercat să-i răspundă sultanului. în timp ce se ridica în picioare, suflecându-şi mânecile caftanului, râdea.

— Sultanul meu, dar oare cum se numeşte ceea ce face Măria Ta?

Furios, Ahmed s-a întors şi l-a plesnit cu putere peste obraz pe Marele Vizir. Surdomuţii care urmăreau cu coada ochiului ce se întâmpla

înăuntru au început să se agite. După ce şi-a şters cu dosul palmei sudoarea de pe frunte, Ahmed şi-a mângâiat furios barba.

— Eu…, cred că eu trebuie să învăţ să nu mai am încredere, să nu mai sufăr… Ce importanţă au o viaţă sau o cauză pierdută…

268

AslîEke

în timp ce trupul sultanului se legăna involuntar, Lala Mehmed se gândea la tot ce reuşise cu atâta uşurinţă de-a lungul vieţii: în războiul din Austria obţinuse o avansare mare în grad, iar înainte de asta, în calitate de căpetenie a ienicerilor, ordonase zecilor de mii de bărbaţi greoi la minte, dar puternici. Câte i-ar mai fi trebuit într-o viaţă? A început să plângă de ruşine în faţa sultanului pentru care ar fi fost în stare să-şi dea sufletul. în acel moment, a realizat că nimeni nu este de neînlocuit.

— Tu ţi-ai îndeplinit misiunea cu succes, dar de ce m-ai trădat, Lala Mehmed? Tu eşti unul din urmaşii măreţului neam Sokollu.

Ahmed s-a oprit şi încerca să nu-l privească pe Lala culcat la picioarele lui. Trupul solid al paşei luase poziţia fătului, parcă se pregătea să-şi întâlnească moartea.

— Nu trebuia să faci asta, Lala Mehmed, să fi trădat… Nu vorbesc de ajutorul dat unui capudan, totul e o minciună de la un capăt la altul… Am primit informaţii că lucrezi cu surse străine.

Lala, auzind asta, deşi a încercat să se ridice, nu a reuşit; a oftat şi buzele lui parcă au spus: „Nu, n-am făcut-o…” Dându-şi seama cât de vulnerabil poţi fi în faţa morţii, a vomat.

— Ba da, ai făcut, ştiu asta. Pentru că mi-a spus Kosem, mi-a povestit tot, Lala Mehmed. Toată lumea ştie, numele tău e pe buzele tuturor. Ce comportament mizerabil…

Ahmed şi-a închis ochii arătându-şi astfel dezgustul. Apro- piindu-se de locul în care se afla Lala Mehmed, a împins cu piciorul turbanul de vizir. Părul rar, lipit de fruntea plină de sudoare, făcea ca Marele Vizir să pară şi mai vulnerabil. Ahmed a continuat să ţipe:

— M-ai trădat! Aşa cum i-ai spus şi emisarului, eu nu voi putea „compensa" asta. Nu am altă opţiune decât să-mi iau

rămas-bun de la tine. Dar sa nu-ţi pară rău, Derviş Paşa va avea aceeaşi soartă, destinul lui se va intersecta cu al tău în acelaşi punct.

Ahmed dorea să părăsească cât mai repede încăperea şi să se arunce în braţele femeii sale, ca să scape de durerea pricinuită de pierderea a încă unui prieten. Avea nevoie de sprijinul lui Kosem.

Privindu-l pe sultan, Lala Mehmed a observat cât este de tânăr. Nici nu împlinise douăzeci de ani, dar cât de ambiţios, puternic şi hotărât era. închizându-şi ochii, a atins cu fruntea pământul de lângă picioarele sultanului, dându-şi seama că a învăţat pentru prima dată să se plece. A respirat uşurat. Apoi i-a venit în minte femeia din spatele acestei dorinţe şi, în loc de „sultan Ahmed", a reuşit doar să îngaime „sultana Kosem". Ahmed însă ajunsese deja la uşă, pleca la femeia sa pentru a umple golul pe care i-l lăsase în inimă bărbatul care continua să se tânguie.

După ce le-a explicat surdomuţilor situaţia, cinci gealaţi masivi au dat buzna în încăpere. Dar Lala Mehmed Paşa îşi împlântase deja pumnalul în inimă. Când s-au năpustit peste paşă, trăgând care încotro de funia groasă, gealaţilor nu le mai rămăsese nimic de făcut. Lala Mehmed avea să fie îngropat cu pumnalul înfipt în piept în mausoleul din cartierul Eyiip al Is- tanbulului. Poate că atunci când l-ar fi văzut pe Derviş Paşa cum se apropie de

el cu un pumnal asemănător în inimă, i-ar fi şoptit calm:

— De-aş fi putut vedea chipul femeii din spatele sultanului. Atunci aş fi învăţat ce înseamnă să te lupţi pentru putere, prietene; m-am luptat, dar nu atât cât a reuşit să o facă femeia asta. Nici nu mi-ar fi putut trece prin minte să mă opun morţii. Uite de asta îmi dorm somnul de veci cu durerea de a nu fi avut prilejul să o salut nici măcar o dată pe sultana Kosem.

Cel care a fost capudan-paşa în alte vremuri avea să se împotrivească, furios că a fost tras pe sfoară intr-un mod atât de viclean; pumnalul din inima lui nu era şi nici nu avea să fie respectul pe care-l nutrea faţă de mine, Kosem.

înainte ca gealaţii să dea buzna în încăpere, numele „Billur" îi trecuse pe la ureche; da, acum îşi amintea că îşi dorise în harem o fată cu acest nume. Ba mai mult, nu a ezitat să-i spună asta lui kîzlar agasî de la palat. Cu toate astea, Billur nici măcar nu a trecut prin haremul său. Pentru că nu a găsit timp să dezlege misterul legat de ea, Derviş Paşa nu a putut apuca mânerul pumnalului ce i se implânta în inimă. Cu câteva ore înainte de a muri, când a întâlnit privirea rece a unei concubine care venise să-l viziteze, fusese foarte derutat; fata i-a vorbit despre sine ca fiind Riiveyda şi, în timp ce îi spunea asta, i-a venit să îi sărute chipul fascinant. Când s-a năpustit asupra ei şi-a închipuit că se iubeşte cu misterioasa Billur.

în timp ce gusta din pielea netedă, buzele senzuale şi părul scurt al Riiveydei, Derviş Paşa mângâia de fapt părul blond al lui Billur. Când a observat pumnalul cu mâner de argint din mâna fetei, în timp ce-şi plimba mâna pe trupul dezvelit al lui Billur, misterele ce trebuiau dezlegate rămăseseră undeva foarte departe. Pumnalul rămas acolo implântat în inimă era al lui Billur. Riiveyda

l-a privit pe Derviş Paşa în timp ce îşi ridica şalvarii, râzând. Făcându-i cu ochiul, a rostit numele lui Billur şi a învârtit în mână un cercel de aur.

Cercelul pe care Mahomed i l-a înmânat, Riiveyda i l-a aşezat în palmă lui Derviş Paşa.

— Pe ăsta să i-l daţi lui Billur.

A împrăştiat cu palma sângele ce acoperise pieptul gol al bărbatului, apoi şi-a pus mâna pe obraz. Nimeni nu a observat-o când a părăsit haremul cu paşi repezi. Cu aceiaşi şalvari

peticiţi, cu aspectul ei murdar, nimeni nu se putea gândi că ar fi o concubină de la palat.

Cu sângele capudanului pe obraz a alergat pe străzi, în speranţa de a o putea găsi pe Billur. Oricât l-a căutat pe Mahomed, în cele mai întunecoase colţuri, nu a reuşit să îl găsească; de câte ori îşi atingea obrazul, simţea cum buzele lui Derviş Paşa se plimbă pe pieptul ei. Nu i-a păsat, a continuat să alerge.

Pe străzile înguste ale Constantinopolului l-a căutat pe Monsieur Gerard, fără să-şi dea seama de jocul care-şi făcuse loc în mintea ei.

*

Când m-am trezit din somn, speriată, am inspirat adânc punându-mi mâna pe piept; în timp ce priveam chipul Victoriei Benetti, care dormea chiar lângă mine, am realizat că Riiveyda nu mai era şi nici nu avea să mai fie. în timp ce simţeam cum se închide rana ce mă durea în piept, mi-am pus la îndoială deciziile luate. Toate au fost luate, de fapt, pentru putere sau erau o luptă pentru supravieţuire?

*

Un harem care nici măcar nu observa lipsa Riiveydei, o istorie care nu va şti niciodată de existenţa ei. Viitorul avea să-şi graveze în memorie doar numele celor au condus Imperiul Otoman.

în camera Riiveydei rămăseseră doar cufărul în care se aflau cărţile aduse când a venit în harem, pieptănul de argint şi produsele ei de machiaj atât de frumoase. După ce am analizat, unul câte unul, lucrurile din acest cufăr scobit în lemn de stejar, mi-am dat seama că Riiveyda nu îşi dorea să nu fie dată uitării; era şi ea una dintre cei ce îşi doreau să trăiască. Când mă întindeam în patul ei răvăşit, m-am gândit că trăieşte viaţa

pe care şi-a dorit-o cu încăpăţânare. Amintindu-mi cum a intrat în viaţa mea, de coborâşurile şi suişurile sale, am ignorat timpul. Chiar dacă nu ea înfaptuise această crimă, aveam să ne îndepărtăm una de alta. Ahmed mi-a dat de veste în dimineaţa aceea că verile avea să le petreacă în palatul din Uskudar[1] şi, cel târziu într-o săptămână, o parte din harem avea să se mute acolo. Ahmed îmi dăduse mie sarcina să aleg fetele.

în timp ce îmi petreceam timpul liber cu Cemal şi Firuze, încercam să-mi şterg din gând amintirea Victoriei Benetti; trecuse aproape o săptămână de când musafirii veneţieni se întorseseră în ţara lor.

— Sigur, nu trebuie să rupem legăturile, mi-a spus baroneasa Contarini înainte de a pleca.

La gât îi strălucea colierul meu cu rubinul enorm. Victoria Benetti era mai veselă ca oricând.

— Cu siguranţă, Kosem, cu siguranţă…, a spus ea zâmbind.

Părul adunat într-un coc fusese prins cu clama mea de sidef.

Expresia din ochii ei îmi era atât de familiară; mi se părea că o văd pe Ruveyda în fata asta.

Lipsa Riiveydei o mâhnise şi pe Firuze, la fel de mult ca pe mine; dar în sufletul ei nu putea să nu se bucure, că dintre ele două, ea era cea care ieşise învingătoare. în ultima vreme, înainte de culcare, bea cu mine cel puţin două pahare de vin,

după care cânta la lăută. Ochii începeau să privească visători, iar după încă două pahare adormea în camera mea. Cemal care o învelea cu pătura din blană de iepure ajunsese să nu-şi mai ascundă admiraţia faţă de Firuze; provocările lui Firuze nu rămâneau fără răspuns. Uneori, când intram în odaia mea, îi găseam sprijiniţi unul de celălalt în timp ce îşi ciocneau paharele.

[1] Cartier al Istanbulului (n.red.).

Expresia de pe chipul frumos al lui Cemal s-a schimbat odată cu percepţiile de la Curtea otomană; eunucul hipersensibil a dispărut şi în locul lui a apărut un prieten loial. Deciziile luate reuşeau să mă impresioneze profund; ne învăţase deja şi limba. Straiele de eunuc se aşezau atât de bine pe trupul său, încât concubinele din harem nu-i puteau rezista.

Noul Mare Vizir care a fost numit după moartea lui Lala Mehmed Paşa se numea Derviş Paşa; faptul că era un om liniştit trebuia văzut probabil ca o ironie a sorţii. în timp ce punea la îndoială fiecare mişcare a acestuia, Ahmed încerca să-şi ascundă cu mare pricepere ura pe care o simţea faţă de el. în noaptea în care Lala Mehmed Paşa a murit, a venit la mine şi şi-a vărsat toată furia. Cu o agilitate uimitoare, am prins braţul pe care îl ridicase în aer pentru a lovi.

— Ce faci tu? Eşti o căţea! Crezi că dacă te-am luat în patul meu, îmi poţi omorî oamenii? Ştii doar să trădezi!

în timp ce încerca să-şi lingă pata de vin uscat de pe bărbie, ochii lui se uitau în gol şi nu la mine. Am încercat să-i sărut braţul subţire ce se legăna în mâna mea; când m-a plesnit peste faţă plin de mânie, am reuşit cu greutate să rămân pe picioare.

— Da, Kosem, eşti o căţea; întregul Istanbul vuieşte, uite, vrei să auzi?

în timp ce râsul lui forţat umplea întreaga odaie, s-a apropiat de fereastră. A încercat să-şi scoată capul afară.

— Voi, necredincioşilor, ia spuneţi, nu credeţi şi voi că femeia asta este o escroacă, o diavoliţă care a încercat să mă îndepărteze de mine însumi…

Vocea i se întrerupea; a trântit de perete paharul cu vin pe care-l ţinea în mână.

— Ce crezi că sunt eu, Kosem? îmi poţi spune?

Slujnica ce intrase îngrijorată în odaie şi-a primit şi ea partea din furia lui; s-a aruncat la gâtul femeii. Eu însă i-am răspuns calmă:

— Eşti ceea ce vrei tu să fii, eu nu pot schimba asta, Ahmed…

Mişcările lui Ahmed, comportamentul lui erau exact cum îmi închipuisem, agresive şi fragile totodată. Peste puţin timp, fără să-şi dea seama de ce face, a rupt cămaşa şi vesta tinerei slujnice; fata a încercat să-şi acopere sânii cu mâinile.

— Stăpâne…, a reuşit ea să îngaime cu voce slabă.

— Taci din gură, târfă! Sunt ceea ce sunt, hm? Ce proastă eşti, Kosem; crezi că mă poţi păcăli; ştii de ce am pus să fie omorât Lala Mehmed? Pentru că nu-mi păsa de vizirul ăla prost…

în timp ce încerca să-i sărute gâtul fetei, cuvintele i s-au transformat într-un mârâit. în cele din urmă, a împins-o pe fata care se zbătea neajutorată.

— Voi, femeile, nu sunteţi nimic altceva decât o mână de animale; nu aveţi nici logică, nici minte… Iar despre sentimente; la ce folosesc?

în timp ce-l urmăream pe Ahmed, stând în picioare, încercam să înţeleg cum de un om puternic putea să decadă atât de mult.

— Calmează-te, Ahmed…

Am început să-l mângâi pe cap. Mi-a cuprins picioarele şi îmi spunea să nu-l părăsesc; se jura că, dacă voi pleca, mă va găsi şi mă va omorî.

— Cu mîinile mele! a spus el, plângând înăbuşit.

în timp ce ieşea din cameră, luând-o la sănătoasa, slujnica avea să-i sfătuiască pe cei de afară să nu cumva să intre în odaie; de altfel, pentru că a fost martoră la aceste clipe de slăbiciune ale sultanului, peste câteva zile avea să fie eliberată din

harem. Ahmed încerca să se ridice şi, pentru a se putea sprijini, i-am întins braţul.

— îmi… îmi pare rău, Kosem. Nu ştiu ce mi-a venit, parcă…

Era derutat; mergând spre fereastră, după ce a inspirat

adânc, a privit spre stele. Am crezut că ar fi mai bine dacă l-aş face să nu se mai gândească la toată neînţelegerea asta. Eram îmbrăcată tot cu rochia purtată la întâlnirea cu veneţienii; i-am ridicat poalele, pentru a mă mişca mai uşor. Apropiindu-mă de Ahmed, l-am cuprins cu picioarele; i-am şoptit, arătând cu mâna spre stelele de pe cer:

— Sultanul meu, mă puteţi învăţa misterul stelelor.

în timp ce pe chipul lui se ivea zâmbetul familiar, s-a ferit să-mi atingă trupul ce-l împresurase; a încercat să vorbească tremurând uşor:

— Eu… Ştiu că celei strălucitoare de acolo i se spune Steaua Polară…, a murmurat el.

Apoi, întorcându-se repede, m-a apucat de picioare. Evitând să mă privească în ochi, mi-a şoptit:

— Chiar îmi pare rău, Kosem, nu ştiu ce m-a apucat.

Când şi-a prijinit obrazul de al meu, am simţit că al lui era
ud. în timp ce hohotul lui de plâns ne făcea să ne cutremurăm amândoi, încerca să îndepărteze faldurile grele ale rochiei ce o purtam. Prinzându-i mâna, am încercat să îl calmez.

— Ce, acum nu vrei să faci dragoste cu mine? a strigat el.

Eu i-am şoptit la ureche:

— încercam să-ţi trezesc pasiunea, făcându-te să aştepţi puţin…

Clipind des din gene, mi-am lipit buzele de obrazul lui. în timp ce-mi plimbam mâna prin părul lui, îi şopteam la ureche cuvinte neînţelese. După ce respiraţia lui Ahmed a revenit la normal, ţinându-l de mână, l-am aşezat pe perne. încă plângea, iar faţa îi era albă ca varul. Buzele i se învineţiseră
276

— Mi-e frig…, a părut să spună la un moment dat.

Nu a durat mult şi a revenit la starea de veselie.

Mă cuprindea teama când vedeam cât de mult începuse să semene Ahmed cu mine; încercam să mă forţez să fac un pas înapoi. Dar atunci când mi-am dat seama că felul meu de a fi nu va permite una ca asta, disperarea în care căzusem nu a putut împiedica să iasă la suprafaţă furia cu care fusese înzestrat încă de la naştere sufletul meu de femeie.

în timp ce se întindea pe spate peste perne, a început să vorbească de parcă mi-ar fi citit gândurile:

— Nu ştiu de ce sunt aşa, Kosem, nici nu-mi pot da seama dacă îţi fac sau nu rău. Singurul lucru pe care mi-l doresc este să-mi fac rău mie, pentru că m-am săturat de viaţa asta, de hainele astea. Merit eu aşa ceva? Ceea ce vrei tu este trupul acestui bărbat, puterea lui?

Mi-a zâmbit bucuros că a reuşit să mă atingă în cele mai întunecate dorinţe ale mele; a scos din buzunar o bomboană galbenă şi şi-a aruncat-o în gură.

— Ce mai e şi aia? am întrebat eu pe un ton arţăgos.

Speram să fi dobândit atâta experienţă, încât să-î pot intui
răspunsul; atingându-i braţul, am repetat întrebarea. începusem să mă dezbrac pe perne, am aruncat una câte una hainele de pe mine până am rămas goală. Amintindu-şi că acel colier pe care-l aveam la gât era un dar de la el, a râs.

— Ce caraghios… Câte sute din astea ai tu?

în clipa în care am văzut că începe să i se schimbe expresia feţei, m-am ridicat de la locul meu şi, târându-mă, m-am dus în celălalt colţ al camerei. îl puteam auzi cum râde în spatele meu; cu neliniştea confruntării cu propriile temeri, mi-am încrucişat mâinile peste piept.

— De ce-mi faci asta? am ţipat eu.

îmi sprijinisem spatele de perete. Am încercat să mă agăţ de perdeaua groasă din spatele meu; simţeam că am nevoie de sprijin.

— Tu îmi faci asta, Kosem! Nu înţelegi? Nu mă mai pot împotrivi.

Din cauza furiei, bărbia i se încordase; în timp ce se ridica încet de pe perne şi-a aruncat în gură şi cealaltă bomboană pe care o scosese din buzunar.

— Din cauza ta nu mai sunt în stare să privesc lumea cu ochi luminoşi. Mă doare sufletul, nu înţeleg; cu cât îmi dau mai mult seama de cât de neputincios sunt…

Şi-a lăsat capul în jos.

— Sunt foarte slab; şi, aşa cum o spui şi tu, nu sunt nici independent. Bine, atunci ce sunt

eu? Fac toate astea pentru că tocmai tu mă determini să pun asemenea întrebări, Kosem. Pentru că, poate pentru prima oară în viaţa mea, vreau să trăiesc fără să ştiu de ce fac astea.

După ce a terminat ce avea de spus, a venit în fugă lângă mine şi, aşezându-se jos, a început să râdă.

— Bine, tu de ce te comporţi aşa? De ce pui toate aceste întrebări când ştii că tu eşti cauza tuturor acestor lucruri? Tu eşti doar o femeie.

I-am răspuns, râzând:

— Fac asta doar pentru că sunt o femeie, Ahmed.

în timp ce îmi sprijinea cu o mână trupul de perete, a rostit şuierând:

— Tu eşti femeie? Nu cred…

— Dar tu ai spus asta, nu-i aşa, Ahmed? Ei bine, o să putem afla dacă sunt sau nu femeie?

A râs. Şi-a aruncat pe jos caftanul şi m-a împins din nou în perete. Simţind o durere în spate, am încercat să mă îndrept, dar nu am reuşit.

— Putem afla asta, Kosem, dar nu vom putea înţelege niciodată. Uite, răspunul este aici, la limita dintre a afla şi a înţelege. Viaţa constă din întrebările pe care le pui atunci când cazi în gol; chiar dacă ştii că eşti femeie… pentru că nu eşti în stare să înţelegi asta…

M-a lovit cu capul de perete. Ţipa.

— Eşti în stare să înţelegi ce sunt eu? înveţi, dar pentru că tu nu eşti în stare să înţelegi, eu mă port aşa. Dar, din păcate, nu eşti capabilă să înţelegi nici asta.

S-a lăsat cu toată greutatea peste trupul meu; eram sigură că-mi putea auzi şoaptele:

— Poate singurul lucru pe care îl înţelegem la fel este furia, Ahmed, furia…

Mi-am întors capul în cealaltă parte, gândindu-mă la Josephine; pentru o clipă, mi-am

imaginat că Ruveyda doarme lângă mine. Mutarea noastră în palatul din Uskudar nu durase prea mult. Mie începuse să-mi placă aici, dar Ahmed era destul de indispus. Ajunsese să nu mai meargă să urmărească şedinţele Divanului, oricum nici nu prea îi mai păsa. Făcea eforturi pentru a se întâlni cât mai puţin cu putinţă cu noul Mare Vizir, Derviş Paşa. Când a aflat că Lala Mehmed Paşa nu a fost ucis de călăi, ci s-a sinucis înjunghiindu-se, nu a mai venit nici măcar o dată să mă viziteze. Concubinele haremului lăsau să se vadă clar cât de mulţumite erau de această situaţie.

— De când şi-a dat seama că Kosem este stearpă, s-a decis să nu o mai vadă, îi spunea Latife fetei brunete şi micuţe de lângă ea.

îi ştia doar numele: Emine.

— Sigur nu o va mai vedea niciodată, şi-a terminat ea vorba, întorcându-se spre Gulbahar.

Giilbahar era o fată fermecătoare provenită din nobilimea veneţiană; trecuseră doar câteva luni de la venirea ei în harem şi o şi întâlnise imediat pe Latife. Cu mândria pe care le-o dădea faptul că erau veneţiene, încercau să ia sub protecţia lor toate concubinele.

— Am văzut-o pe Kosem, nu-i chiar atât de frumoasă, a declarat Giilbahar pe un ton sentenţios, în timp ce se pieptăna.

Părul ei semăna cu al lui Latife. Amândouă îi dădeau ordine peste ordine frumoasei brunete:

— Emine, adu-ne câte un şerbet cu gheaţă.

— Emine, spune slujnicelor să pună ceva de-ale gurii pe masa noastră, vom muri de foame…

— Emine, îmi întinzi şi mie pomada aia de lângă tine?

Cu capul plecat, Emine se agita întruna prin încăpere. Camera concubinei din Uskudar nu era prea mare. Lucrurile aduse din Topkapî, atât cât au

putut ele începea, au fost aşezate în camere sub controlul meu.

— Nu pot înţelege cum de reuşiţi să controlaţi atâtea lucruri, sultană, a spus Firuze.

Părul ei roşcat atingea boabele de struguri din fructiera de argint.

— E într-adevăr greu de înţeles, nu-i aşa, Cemal? a întrebat ea întorcându-se spre Cemal şi zâmbindu-i.

Cemal, însă, studia una dintre operele pe care m-a convins cu greu să o cumpăr cu câteva săptămâni în urmă din Pera. Mi-a spus, ridicând din sprâncene:

— Nu am mai văzut o limbă atât de ciudată cum este engleza, stăpână; ia uitaţi-vă la literele astea bizare. Cât este de complicat!

Râzând, mi-a pus cartea în mâini.

— Ce este atât de complicat? a întrebat Firuze.

Ţuguindu-şi buzele, nu uita să-l privească din când în când
şi pe Cemal.
*

— Giilbahar, sultana Hatice de ce nu mai vine deloc să ne vadă? Sinceră să fiu, nu pot înţelege. înainte îşi petrecea toată ziua cu noi.
Sultana Kosem
281

Latife încerca să mestece îmbucătura din gură. Giilbahar a început s-o strige pe Emine cu aceeaşi atitudine nonşalantă.

— Emine! Emine, vino aici… Pune puţină gheaţă în şerbetul ăsta, of, mă coc aici. Latife, să coborâm la hamam? Ai spus ceva de Hatice?

Punând picior peste picior, a început să-şi roadă unghiile. Latife a vorbit în şoaptă uitându-se împrejur:

— Sultana!

— Mă rog, dragă. Sultana are treabă. Doar este o femeie ocupată, ocupată să aleagă fetele ce-i

vor fi prezentate lui Ahmed.

După ce a chicotit încetişor, Giilbahar a servit din şerbetul pe care i-l adusese Emine.

— Şi, în plus, nu ea este cea care spune că până şi nouă ne-ar putea veni rândul? Nu eşti conştientă de cât de importantă este problema asta, prostuţo?

— Ştiu! în sfârşit, Ahmed s-a eliberat din sclavia lui Kosem şi va avea şansa să se bucure de binecuvântările lumii. Un an de zile a fost doar cu o singură femeie.

Latife a continuat, legănându-şi capul:

— Poate să ne vină rândul chiar şi nouă, atâta timp cât Allah nu o să tămăduiască infertilitatea lui Kosem. Chiar este infertilă?

Emine asculta discuţia dintre cele două femei. în urechi avea cerceii de aur primiţi de la Billur cu o lună în urmă. Nu putea să nu se gândească la faptul că, dacă într-o bună zi ar putea deveni la fel de frumoasă ca aceste tinere, ar fi şi ea la fel de nepăsătoare faţă de femeia din fruntea haremului.

*

Luând încă o sorbitură din pahar, Ahmed a început să privească afară. „Dacă mi-ar putea înţelege cineva neliniştile", se gândea el. „în afară de Kosem", a şoptit apoi. Mângâindu-şi barba, s-a întors spre Marele Vizir.

282

Aslî Eke

— Acum, la Divan totul este cum trebuie, Preamărite Sultan, dar Măria Ta cum se simte?

Derviş Paşa era un bărbat scund şi îndesat, barba rară îl făcea să pară un adolescent. în timp ce vorbea, tot gesticula cu mâinile, iar acest lucru începuse să-l calce pe nervi pe Ahmed. De altfel, invoca tot felul de pretexte pentru a-l urî pe acest om; acceptarea prezenţei sale o percepea ca pe o trădare faţă de amintirea lui Lala Mehmed.

Cu aceste gânduri, închizându-şi ochii, a mai luat o înghiţitură de vin şi şi-a sprijinit capul de

perete.

— Bine, bine… Ce mai contează? a răspuns el cu glas şoptit, după care i-a făcut semn Marelui Vizir să iasă din încăpere.

în timp ce se retrăgea mergând cu spatele şi făcând plecăciuni, vizirul se gândea ce greşeală făcuse; se întreba de ce nu reuşeşte să-i intre în graţii.

Gândurile lui Ahmed erau tulburi şi complexe; cu bomboanele de opiu pe care le lua la fiecare cinci minute reuşea să-şi reprime sentimentele. însă nu exista niciun leac care sâ-i suprime în totalitate coşmarurile; din această pricină evita să-şi vadă femeia.

Pentru a putea rămâne în echilibru, pe propriile picioare, pe linia aceea subţire dintre somn şi trezie, viaţă şi moarte, apela la băutură şi grozăviile care-i amorţeau corpul. Bineînţeles că visa la fetele pe care urma să le primească în patul său sau la plăcerile senzuale. După nopţile violente petrecute cu mine, simţea că are nevoie de atingerea unei femei afectuoase; Ahmed avea deja nevoie de o femeie supusă.

*

— De fapt tu ştii asta, Giilbahar? a spus Firuze aplecându-se. Lala Mehmed Paşa şi Derviş Paşa au fost ucişi de însăşi Kosem… Este adevărat, chiar dacă ea neagă asta cu fiecare ocazie! Toată

lumea vorbeşte că, de dragul iubitei sale prietene, s-a răzbunat cu ajutorul celorlalţi prieteni; dar eu sunt sigură de asta.

Făcând cu ochiul, a continuat să vorbească în şoaptă:

— Pentru a-i putea omorî, trebuia să se bage în patul amândurora; şi încă unul după altul… Dacă nici femeia asta nu poate rămâne însărcinată, atunci cine să mai rămână, dragă?

Râzând pe înfundate, i-a cerut lui Emine să-i întindă bomboniera plină cu bomboane de marţipan. Luând narghileaua în poală, a tras o dată din ea.

— Nu înţeleg cum poţi fuma chestia asta; este atât de scârbos, a exclamat Giilbahar.

Latife însă râdea.

— Te obişnuieşti, te obişnuieşti…

în timp ce mesteca bomboana de marţipan pe care şi-o aruncase în gură, a chemat-o pe Emine.

— Du-te la calfa Mercan! Astăzi urma să îmi aducă din vestitul ei unguent cu ulei de migdale, cred că a uitat.

Aşezându-se mai bine pe perne, a continuat râzând:

— Vai dragă, în timp ce mestecam bomboana de marţipan, mi-a venit dintr-odată în minte treaba asta.

Ciufulindu-şi părul, s-a întors din nou spre Giilbahar.

Emine ieşise din încăpere şi deja cotise pe unul dintre coridoarele întunecate pe care era atât de obişnuită să le străbată. Mergea de acum cu ochii închişi prin haremul din Uskiidar. Simţind cum îi arde gâtul un miros puternic care venea de afară, a repetat în şoaptă doar pentru sine:

— Unguent cu ulei de migdale.

A clătinat din cap râzând şi a continuat să meargă cu ochii închişi. S-a trezit în faţa odăii calfei Mercan.

— Calfa Mercan, calfă Mercan! a strigat ea de câteva ori.

Pentru că nu primea niciun răspuns, a bătut la uşă, după

care a intrat.

Spre deosebire de celelalte odăi de calfe, a ei era destul de elegantă; pe jos avea covor şi pe pereţi candele noi. Era plină cu perne împodobite cu pietre semipreţioase; cu toate că era mică, în mijlocul odăii se afla un divan imens. Emine s-a

întrebat de ce o calfa ar putea avea nevoie de un divan atât de mare.

— Calfa Mercan…, a mai strigat ea o dată.

Pentru că nu a reuşit să obţină niciun răspuns, lăsându-se pe divan, şi-a pus capul pe pernă. Ochii însepuseră să i se închidă încet-încet. Agitaţia din timpul zilei o obosea. încerca să se bucure de cel mai confortabil pat în care ar putea dormi în toată viaţa ei. A simţit cum mirosul de ambră din pernă îi invadează plămânii. Părul castaniu-închis i se revărsa de pe marginea divanului, iar chipul frumos se desfăta cufundat în pernă. Sub cămaşa subţire de mătase pieptul ei se ridica şi cobora.

— Firuze, Firuze! Ai înţeles exact ce vreau? Vreau o bijuterie diferită, cum nu mai are nimeni… Nimeni! Aţi înţeles amândoi? Spuneţi-i Kirei că eu caut ceva extraordinar! Cred că Ahmed va veni să mă vadă…

prin cameră; Firuze şi Cemal aveau să o viziteze pe Kira care stătea în Haskoy[1]. Firuze se acoperise cu vălul; Cemal purta, ca de obicei, vesta din blană de iepure şi şalvarii lungi verzi. Turbanul îi stătea bine; era imposibil să nu observi strălucirea din ochii lui Firuze.

— Ah, sultană, vă asigur că o să vă aduc o bijuterie nemaivăzută de niciun imperiu. Veţi fi mândră de mine. Preamăritul nostru sultan va fi atât de impresionat, încât nu o să vă mai…

Atingând-o uşor cu cotul, Cemal a facut-o pe Firuze să tacă; cu toate astea, eu ştiam ce gândeşte Firuze, ba chiar întregul harem.

în timp ce îmi frecam mâinile entuziasmată, mă agitam

‘ Cartier din Istanbul (n.tr.).

— N-are importanţă, Cemal, sunt conştientă că puţin mai devreme Ahmed a renunţat la mine; dar zilele trecute nu te-a întrebat: „Unde este frumoasa mea haseki?”

Zâmbeam, dându-mi seama cum putea o palidă speranţă să încălzească un om chiar şi în cele mai întunecate momente…

Luându-se de braţ, Firuze şi Cemal mă priveau cu milă; amândoi erau neliniştiţi din cauza proastelor obiceiuri pe care eu şi sultanul le dobândiserăm în ultimul timp. Cemal a răspuns înroşindu-se:

— Bineînţeles, sultană, sunt sigur că arde de nerăbdare să vă vadă. în fine, să nu ne aştepte trăsura, avem cale lungă…

După ce m-a salutat înclinându-se uşor, a tras-o de braţ pe Firuze, care chicotea, şi a scos-o din odaie.

— Unde mergem noi, aşa? Şi în plus de asta, unde este Haskoy? îl tot întreba Firuze.

— Este locul unde trăiesc evreii sefarzi[1], draga mea Firuze; şi eu doar ce am aflat. Au nişte bijuterii incredibile! i-a răspuns el râzând. Ce mă interesează pe mine bijuteriile; e suficient ca sultana noastră să fie mulţumită; uită-te în ce situaţie a ajuns în această ultimă lună, se distruge…

Firuze îl privea pe Cemal cu sprâncenele ridicate; l-a făcut să se oprească, trăgându-l de braţ:

— La ce te referi când spui situaţia rea în care a ajuns? Tu în ce situaţie ai fi fost dacă din sultana întregului harem ai fi ajuns, dintr- odată, femeia vrednică de mila tuturor? Dacă ai şti la ce se gândeşte Hatice în aceste momente…

— La ce se gândeşte şi, în plus, tu de unde ştii? a întrebat Cemal în timp ce o cuprindea pe fată de mijloc.

Firuze s-a scuturat nervoasă.

[1] Evrei de rit spaniol care au fost expulzaţi din Spania (1492), refugi- indu-se în nordul Africii, în Orientul Apropiat şi în unele ţări europene (n.red.).

— Ştiu, pune-te în locul sultanei Kosem… A fost înfrântă brusc, dintr-un motiv greu de crezut…

— Care-i motivul ăla?

— Nu e evident? Sultanul s-a îndrăgostit de altcineva.

Cemal a tras-o spre el râzând:

— De cine să se îndrăgostească sultanul, el poate să se îndrăgostească cel mult de el însuşi…

Firuze încerca să-l facă pe Cemal să tacă; Cemal însă voia să o impresioneze pe fată cu atitudinea lui atotştiutoare.

— Sigur că e îndrăgostit de sine, uită-te câte face: acum e vesel, acum devine mânios; pur şi simplu o face să sufere pe cea pe care se zice că o iubeşte. Şi toate ca să dovedească faptul că el este superior tuturor!

— Bine, Cemal, dar oare nu suntem toţi aşa?

Firuze îşi ridicase mâna şi îl chema pe Cemal lângă ea. Cu un zâmbet provocator, Cemal s-a dat un pas în spate.

— Haide, ne aşteaptă Kira!

Apucând braţul pe care Firuze i-l întinsese, au grăbit pasul. Firuze râdea.

— Bine, dar vom continua acest subiect de unde am rămas…

*

— Ce faci tu aici?

Emine visa că merge printr-un coridor alb decorat cu lumânări roz. De o parte şi de alta a coridorului erau zeci de uşi enorme, din mahon alb, cu clanţe de aur care străluceau. Te- mându-se să nu calce pe poalele rochiei sale albe, începu să alerge. Uşile se deschideau una câte una; pentru a scăpa de întunericul din coridor, alerga din ce în ce mai repede.

— Ce crezi tu că faci aici? a repetat o voce din întuneric.

Emine se forţa să se trezească. Când a văzut-o pe calfa
Mercan care stătea la căpătâiul ei, şi-a dus mâinile la piept,
■
Sultana Kosem
287
încercând să inspire adânc; din cauza somnului, mintea-i amorţise. S-a frecat la ochi, după care a început să vorbească cu o voce tulburată:

— Eu, calfa Mercan, eu… Latife m-a trimis aici, trebuia să-i pregătiţi…

Emine o privea fermecată pe tânăra calfă: era extraordinar ile frumoasă, avea părul negru şi creţ, ochii verzi şi un ten alb >i neted.

— Nu asta te-am întrebat: ce faci în camera mea?

încercând să inspire adânc, Emine i-a răspuns:

— Eu…, pentru că nu v-am găsit, am intrat, am crezut că…

— Ai văzut că nu eram înăuntru. De ce nu ai ieşit din cameră?

înaintând spre unul din rafturile ce se aflau pe toţi cei patru pereţi ai camerei, Mercan a luat un borcan de porţelan şi i l-a întins lui Emine.

— Spune-i lui Latife că ăsta-i pentru ea, are tenul uscat şi ăsta o să-i facă bine. în fiecare seară, înainte de culcare, să aplice asta pe toată faţa şi pe gât, iar dimineaţa când se va trezi să nu cumva să se clătească. Atunci nu mai are niciun efect…

Apoi, cu o delicateţe neaşteptată din partea ei, a mângâiat obrazul fetei; i-a analizat faţa.

— Tu ai un ten uşor gras, în general la persoane brunete ca tine aşa este. Stai, aşteaptă…

A aruncat un ochi la numeroasele borcane de sticlă înşirate pe raft.

— Dar ţie nu vreau să-ţi dau un unguent; nu ai nevoie de asta, tenul tău este perfect, doar

că…

în timp ce-i întindea fetei o sticluţă, şi-a scărpinat fruntea.

— Iasomia este perfectă pentru tine… Iasomia este mirosul doamnelor; dacă o să mă vizitezi în lunile următoare, l-am

putea amesteca cu puţin santal. Dar acum nu eşti încă pregă tită, a spus ea şi i-a făcut cu ochiul.

Emine nu ştia ce să spună. Şi mai era şi Latife… şi ce va zice ea. Mercan a înţeles motivul ezitării ei:

— Nu eşti obligată să-i spui ceva lui Latife, a precizat ea, pune-ţi sticluţa în buzunarul şalvarilor.

— Eu plec, a spus Emine îngrijorată.

îi era teamă să o privească direct în faţă pe Mercan; putea simţi efectul pe care îl avusese asupra femeii. în timp ce se în drepta cu teamă spre uşă, i-a tremurat mâna; de frică să nu scape borcanul s-a rezemat de perete. în timp ce ieşea din în căpere, Mercan privea încă în urma ei.

*

Firuze a atins uşor braţul lui Cemal.

— Unde mergem, tu ştii, nu-i aşa?

Cemal a râs uşor. La fiecare pas pe care-l făcea Firuze, coli erul lung de jad de la gâtul său se legăna de la un umăr la celălalt, producând un sunet asemănător cu cel de clopoţei.

— Nuuu…, dar cui îi pasă. întrebăm de Kira Cevher. Cred că nu mai este o altă persoană cu acest nume care să lucreze pentru palat.

Firuze părea că s-a mai liniştit; dându-şi seama că vor merge un drum lung şi-a dat jos vălul. Privea la casele de lemn, neîngrijite, pe lângă care treceau rând pe rând. Trăsura înainta cu greutate pe străzile unde fuseseră dărâmate vechile conace pentru a i se deschide calea sultanului.

— Parcă era evreică Kira, de ce o cheamă Cevher?

— Nu ştiu, se spune că este de la palat, adică din harem. Cevher trebuie să fie noul ei nume, când ai s-o cunoşti, o întrebi şi de numele ei adevărat.

Sultana Kosem

289

Zgâlţâitura trăsurii a făcut-o pe Firuze să se apropie şi mai mult de Cemal; gândul că se afla singură cu el într-un spaţiu închis îi înfierbânta întregul trup. A dat puţin într-o parte per- deluţa de la fereastră: când mâna ei a atins braţul lui Cemal, a tresărit.

— Te-ai simţit stânjenită? a întrebat tânărul cu o voce atât de moale, încât Firuze nu s-a putut abţine să nu râdă.

S-a lăsat pe spate, încercând să se liniştească.

— De cine să mă simt stânjenită? De Kira Cevher de la palat? a întrebat strângându-i mîna lui Cemal şi dând din cap. Ştii şi tu că nu m-ai putea deranja.

Când trăsura s-a mai clătinat o dată, Cemal i-a atins piciorul lui Firuze.

Cu cât se îndepărtau de palat, zgomotele străzii şi cele care se auzeau din taverne şi prăvălii, şi care îi ajungeau la urechi, îi erau complet străine lui Firuze. Era a doua sau a treia oară când ieşea din harem de când venise în Istanbul. Dar nici viaţa cotidiană a Istanbulului şi nici apropierea de strâmtoare nu o impresiona prea mult.

— Nu te deranjez? a auzit vocea răguşită a tânărului de lângă ea.

îi plăcea felul în care Cemal o privea. închizându-şi din nou ochii, a încercat să se bucure momentul pe care îl trăia; de luni de zile visa la această intimitate. Când a văzut că Cemal se apropia şi mai mult, s-a neliniştit.

Expresia de pe faţa lui Cemal exprima confuzia:

— Parcă nu te deranja, Firuze!

Nu putea rezista în faţa obrajilor lui Firuze care se făceau tot mai roşii; în clipa aceea, şi-a dat seama că o iubeşte pe fata asta cu toată inocenţa, suferinţa şi indecenţa ei.

— Eu…, pe mine nu mă deranjează, doar că nu ştiu… ce-o să zică sultana Kosem?

Punându-şi capul în poala lui Cemal, în ciuda îngrijorării care pusese stăpânire pe ea, a început să admire ce minunat se îmbina roşul părului ei cu verdele şalvarilor lui verzi. Şi fără să-i mai permită lui Cemal să dea vreun răspuns, a început să vorbească din nou:

— Cemal, eşti sigur că nu suntem şi noi atât de diferiţi ca aceste două culori: roşu şi verde?… Atât de diferiţi pe cât pot fi femeia şi bărbatul?

Cemal şi-a pus mâna pe obrazul ei şi, în timp ce o mângâia uşor, s-a ruşinat că în mintea lui îşi imagina trupul gol al fetei. A clipit.

— Eu sunt sigur de sultana Kosem, altfel nu m-ar fi luat în haremul ei.

Ferindu-se de adevărurile pe care avea să le explice, şi-a luat mâna de pe obrazul fetei. Firuze s-a ridicat din poala lui şi în- cruntându-se a întrebat:

— Cum adică, ea ştia că ne vom apropia? Un eunuc şi o concubină… Te rog, nu fi caraghios.

Da, realizarea visurilor era încă departe şi, cu toate astea, şi le putea îndeplini doar luptându-se cu adevărurile pe care acest bărbat avea să le explice.

— Tu… Tu ai dreptate. Cred că eu vorbesc prostii. După marea dezamăgire pe care a trăit-o, sultana Kosem a vrut ca măcar cineva dintre cei pe care îi iubeşte să poată fi fericit.

închizându-şi ochii, Cemal s-a lăsat pe spate.

Firuze era complet derutată; din cauza emoţiei pe care o trăia, nu reuşea să-şi dea seama de ceea ce simţea cu adevărat. Poate că cel mai bine era să se lase pradă acestei incertitudini. Cu zâmbetul pe buze, a început să asculte simfonia complexă ce se auzea de afară.

Cemal examina micuţa carte pe care o scosese din buzunar; amândoi au tăcut un timp. Firuze se gândea la cea pe care

o considera o adevărată eroină şi căreia îi dedicase întregul ei suflet. „Dacă ar fi fost sultana Kosem, ce ar fi făcut?", a cugetat ea. Cemal însă se gândea la orice în afară de cartea pe care o răsfoia. în cele din urmă, nu a mai rezistat şi, apucând fata de mijloc, a început să-i mângâie părul. îi plăcea atât de mult textura mătăsoasă a părului ei roşcat… gândul i-a zburat şi mai departe şi, tulburat, în minte o vedea pe frumoasa fată dezbrăcată; apoi, râzând de propriile gânduri, a apucat-o pe Firuze de bărbie şi a sărutat-o.

Răsuflarea fetei era caldă şi dulce; buzele ei erau moi; pentru o clipă, Cemal s-a gândit că probabil ajunsese în rai. „Aş putea iubi cu adevărat", îşi spunea Firuze în timp ce-l săruta pe Cemal. „îl pot iubi atât de mult, încât să mă dedic în totalitate lui; oricum atâta vreme cât sunt în haremul lui Kosem nu am loc în inima lui Ahmed."

în timp ce Cemal gusta buzele fetei, trăsura s-a oprit. Cuprins de emoţie a încercat să-şi adune turbanul, iar Firuze îşi aranja vălul. Uitându-se pentru ultima oară la fată, Cemal i-a şoptit:

— Eşti într-adevăr foarte frumoasă, nu-ţi pot ascunde adevărul.

Clipind emoţionată, Firuze a întrebat:

— Care adevăr?

Râdea. Uşa trăsurii se deschisese, dar ea continua să-şi asculte vocea visurilor. Bucuria îi

rămăsese întipărită pe faţă.

*

Din când în când, Emine atingea sticluţa subţire, lunguiaţă din buzunarul şalvarilor; cele câteva ore care se scurseseră de la întâlnirea cu Mercan nu au fost suficiente pentru a-i calma emoţiile. După ce i-a dat alifia lui Latife, dând dovadă de mare curaj şi cerându-i permisiunea, s-a retras; în locul în

care stătea întinsă singurul lucru la care s-a putut gândi a fost cine era oare calfa Mercan.

Când se gândea la părul negru, minunat al femeii, la înţelepciunea ei deosebită, la trăsăturile dure ale feţei şi la afecţiunea pe care ea i-o arătase, simţea că ochii îi strălucesc; atingând din nou sticluţa din buzunar, i-a scos dopul. Era singură în dormitor; odată cu mirosul fermecător care a inundat întreaga cameră, a simţit cum prind viaţă clipele petrecute cu Mercan. A căzut într-un somn adânc visând la imensul pat al calfei; în vis, a văzut din nou acelaşi coridor roz strălucitor. Vocea pe care o auzea îi era cunoscută.

— Ce faci aici?

Nici ea nu ştia, nu-şi dădea nici măcar seama încotro se îndreaptă. Era pentru prima dată de când venise în harem că se bucura de experienţele trăite; nu înţelegea dacă era ceva bun sau nu.

*

Firuze ţinea în mâini un colier format din şiraguri de mărgele de coral; diamantele strecurate printre aceste mărgele străluceau minunat. Colierul care se armoniza perfect cu părul roşcat al lui Firuze, la gâtul meu se transforma în ceva absolut deosebit. Când i-am întrebat cum au găsit colierul, m-am făcut că nu văd sclipirea diabolică ivită în ochii amândurora.

— Eu, eu nu ştiu; dacă e să spunem adevărul, sultană, a bâi- guit fata, Cemal a ales

colierul.

Cemal a încercat să o liniştească, atingându-i braţul.

— Da, sultană, eu l-am ales; din spusele Kirei, este o piesă foarte valoroasă.

M-am privit în oglindă şi, mulţumită de înfăţişarea mea, am explodat într-un hohot de râs strident. Cemal şi Firuze chicoteau între ei; însă, când au văzut expresia plină de îndoială

apărută pe faţa mea, au tăcut. Da, poate că asta şi intenţionasem să se întâmple; ca Firuze să se maturizeze, să poată fi puternică în viaţă, am vrut să guste dragostea, la fel ca şi mine. Dar era ceva în neregulă.

în timp ce amintirea lui Hamit îmi revenea în gând, simţeam că inima începea să-mi bată tot mai repede; nu a trecut prea mult până să înţeleg care era problema. Faptul că aceşti doi tineri reuşiseră să-şi găsească liniştea îmi arunca încă o dată în faţă toată frământarea care a stat la baza iubirii pe care eu o trăisem cu Hamit; îi invidiam. Ajunsesem deja în situaţia în care mă forţam să tolerez suferinţa pe care mi-o dădea căutarea motivelor pentru care nu reuşisem să găsesc liniştea şi fericirea. Mă maturizasem; experienţele nu-mi dădeau voie să întreb „De ce eu?"; mi-am redus la tăcere gândurile.

— Mai erau şi câteva inele, sultană; dar erau la fel cu cele pe care le aveţi. O cheltuială inutilă…

înfuriată, am oprit-o pe Firuze:

— Bine, Firuze, am înţeles; puteţi pleca.

în timp ce părăseau mâhniţi încăperea, încercau să se ţină departe unul de celălalt. Mi-am dat seama că nu-mi doream ca cineva să aibă parte de liniştea sufletească la care eu nu am putut ajunge; dar nu puteam face nimic. Când îmi atingeam colierul de la gât, am încercat să

reconstitui cuvintele rostite de Cevher în faţa tinerilor trimişi de mine:

— Nu, cred că m-aţi înţeles greşit. Colierul l-am găsit întâmplător printre alte prăzi de război. Da, ai înţeles numaidecât, frumoasa mea, a fost o coincidenţă. La fel cum v-aţi găsit voi doi unul pe celălalt. Cum vă numiţi? Firuze şi Cemal? Ah, cândva, am avut şi eu în haremul meu o fată nespus de frumoasă pe nume Firuze; dar nu semăna deloc cu tine, dragă. Dar să sperăm ca nici destinele voastre să nu semene, frumoasa mea. Nu, nu vreau să vă povestesc ce s-a întâmplat cu ea…

294

Aslî Eke

Când am închis ochii, am auzit din nou acea voce:

— Da, o simplă coincidenţă, dar este foarte preţios, draga mea… Mult prea preţios… într-atât, încât nu îl poţi lăsa fără stăpân. Ei, oricum nu toată lumea poate fi atât de norocoasă.

în timp ce mă întrebam ce este şansa, m-am trezit cu colierul de la gât în mână; îl strânsesem atât de tare, încât aveam acum o rană pe gât care sângera. Cât de mare putea fi partea ce reprezenta şansa intr-un destin; dacă nu credeam în destin, asta însemna că renunţam şi la şansa noastră?

— Este vorba de şansă, frumoasa mea, avea să continue Kira Cevher. Despre ce altceva poate fi vorba în afară de şansă?

*

— Emine, ce-i aia din buzunarul tău? a întrebat Latife în timp ce se întindea înainte.

Peştimalul era gata să cadă de pe ea. Băieşiţa care o freca pe spate pe Giilbahar s-a oprit la mişcarea bruscă a lui Latife. Trăgându-şi cu teamă mâna din buzunar, Emine a dat doar din cap. Bolurile de aramă care se plimbau din mână în mână erau pline cu o alifie; umplându-şi o cochilie de midie destul de mare cu amestecul dintr-un bol, Latife a început să-şi ungă coapsele cu el.

— Nimic, doar că…, a spus Emine zâmbind.

Latife, enervată de răspuns, a apucat-o pe fată de braţ. Pasta pe care o trăsese repede de pe piele i-a smuls din rădăcini părul de pe coapse; furioasă, a luat fâşia plină de păr şi a lipit-o pe braţul lui Emine.

— Te-am întrebat ce-i aia? Dacă nu ştii ce este, de ce o porţi în buzunar?

Pe Emine începuse să o usture braţul. Latife râdea. întor- cându-se spre Giilbahar, a exclamat în gura mare:

— Cred că-i cam prostuţă fata asta!

Giilbahar îşi închisese ochii şi se lăsase pe mâinile băieşiţelor.

— Of, Latife, las-o baltă, de ce-ţi baţi atâta capul? Doar n-o să ţină otravă în buzunar!

Buna dispoziţie îi revenise; mirosul pomezilor încălzite cu care i se ungea spatele începuse să-i ardă gâtlejul lui Emine. A strănutat încet.

— Dacă-mi permiteţi, a mormăit ea.

Dorea să ajungă cât mai repede în dormitor, să se arunce în pat şi, picurându-şi pe batistă o singură picătură din parfum, să savureze clipa.

Lumina roşie ce umplea hamamul era semnul apusului de soare; zilele începuseră să se scurteze, iar asta anunţa şi trecerea căldurilor toride.

Ştergându-şi sudoarea de pe frunte, Emine a aşteptat răspunsul lui Latife; aceasta însă, luând o înghiţitură din şerbetul de lămâie cu gheaţă şi-a lins buzele şi i l-a întins lui Giilbahar. Giilbahar a mirosit şerbetul şi, în timp ce îl înapoia, a început să vorbească cu o voce plictisită:

— Latife, fata ţi-a cerut permisiunea, dă-i un răspuns…

— Bine, bine. Dispari! Du-te şi dormi..

Latife şi-a întors nervoasă capul; culoarea roz a pielii care devenea tot mai intensă de la aburul cald ce se ridica de pe podeaua de marmură o făcea să arate mai frumoasă ca niciodată. Privind printre gene, a repetat:

— ■ Hai, pleacă ţi-am zis, am lucruri de vorbit cu Giilbahar.

Zâmbind, i-a atins braţul lui Giilbahar.

Emine stătea încă pe loc; uneori nu înţelegea nimic din spusele lui Latife. Latife obişnuia să folosească cuvinte al căror înţeles nici nu-l ştia; sugestii, aluzii, ameninţări şi tot felul de explicaţii. Principala sarcină a lui Emine era să dezlege misterul cuvintelor enigmatice.

— Stăpână…, a încercat Emine să spună, dar Latife a repezit-o.

— Nu acum, Emine, haide, pleacă.

— Gulbahar, ai încredere în mine, când a venit zilele trecute să mă vadă, sultana Hatice era foarte entuziasmată. Să-l fi văzut pe micuţul Osman, era nemaipomenit de dulce, dar nu te uita că-i spun micuţ, s-a făcut măricel, are aproape trei ani, în curând o să fie mutat în selamlîk. Hatice nu prea se ocupă de fiul ei, erau şi doicile cu ei.

— Hai, Latife, treci la subiect! a mârâit Gulbahar.

— Stai liniştită, Gulbahar, fără îndoială îţi povestesc totul… Vreau să spun că sultana Hatice era foarte încântată pentru că mâine-seară îl va vedea pe sultan. Zilele trecute au stat de vorbă şi spunea că va veni şi mâine. Ce zici de asta? a încheiat ea, după care a inspirat adânc şi şi-a pironit privirea în tavanul hamamului.

— O veste bună.

Doar atât a fost capabilă să comenteze. Abia vorbea, era evident că peste puţin timp va adormi. în timpul acesta, Latife îşi atingea pomada cu care

era unsă pe faţă. Probabil că nu era mulţumită, că a început să bombăne.

în timp ce smochinii îşi trimiteau mirosul până în hamam, soarele apunea peste fructele coapte. Totul arăta ca un tablou minunat pentru cei care nu erau conştienţi de noul război ce avea să izbucnească în harem.

*

— Unde mi-e narghileaua? ţipa Hatice, în camera ei mobilată cu piese de mobilier extravagante şi decorată cu prost gust.

Pe divan erau aşezate cuverturi din dantelă, iar lângă el o vază de ceramică atât de înaltă, încât aproape că atingea tavanul; în vază erau nişte lalele roşii, vulnerabile, ce păleau în

faţa imensităţii vazei. Totul era atât de ridicol, încât de fiecare dată când se vorbea despre camera sultanei Hatice aceasta era singura imagine pe care o avea în faţa ochilor. Explozia de culoare din camera ei nu era nicidecum una plăcută, ci din contră, deprimantă.

întinsă pe divan, Hatice s-a ridicat sprijinindu-se pe coate; purta un caftan roz, inspirat din veşmintele mele, iar pe cap avea o tichie de un anumit model la care nu renunţa niciodată. De tichie atârnau podoabe mari din aur. în timp ce cu ochii negri scruta agitată toată încăperea, îşi mişca haotic mâinile; a strigat din nou. Osman s-a ridicat speriat de pe divan şi s-a refugiat lângă doică.

Era un copil frumos cu părul bălai la vreo doi-trei ani. Doar ce începuse să vorbească. Doica îşi potolea oboseala cu acest copil pe care îl iubea ca pe propriul său fiu. Porecla doicii era „Lokum”[1]; îi puseseră acest nume pentru că era o femeie cu un suflet foarte bun. Grecoaică de origine, după atâţia ani petrecuţi în harem nu mai ştia nici greaca şi nu mai avea nici trecut.

Nimeni nu ştia numele real al femeii, dar toţi se străduiau din răsputeri să-i dezlege magia. Ochii albaştri îi erau mereu umezi şi atât de mari, de parcă acolo se găseau scrijelite numele tuturor copiilor pe care îi crescuse până acum. Doica Lokum avea gene lungi care-i ajungeau până la sprâncene, iar obrajii îi erau îmbujoraţi.

— Vine acum, sultană, îi spun de îndată. Hai, dragul meu Osman, vino!

Chiar dacă a făcut o mişcare pentru a-l lua în braţe pe copilul agăţat de piciorul său, Hatice a oprit-o; era evident că nu se simţea în apele ei. Scuipa când vorbea, ochii i se roteau în cap. Turbase de furie.

[1] Rahat lokum - delicatesă originară din Turcia (n. red.).

— Ia-ţi mâinile de pe copilul meu. Osman! Vino aici!

Speriat, băiatul de aur s-a agăţat şi mai strâns de picioarele
groase ale doicii Lokum; când copilul îi trăgea în jos şalvarii, ea râdea neputincioasă.

— Nu, sultană, nu vă obosiţi, cu micuţul ăsta eu…

Când a încercat din nou să ia copilul în braţe, Hatice a început să ţipe, ridicându-se de la locul ei.

— Cum îndrăzneşti să-mi dai mie ordine; dacă vreau iau copilul, dacă vreau îl arunc. Asta nu te interesează pe tine, doică!

Săraca Lokum de frică nici nu ştia ce să spună şi îşi clătina capul, iar Osman o apucase şi mai strâns de picioare. Hatice s-a aplecat spre fiul său, dar când băiatul a ţipat, l-a împins înspre doică. Sângele ce curgea din bărbia copilului căzut la picioarele doicii se îmbiba în covor; odaia s-a umplut de ţipete stridente. Acum Hatice se liniştise. Şi-a repetat porunca:

— Narghileaua mea!

Când eu intram în odaia lui Hatice, doica Lokum alerga spre infirmerie cu Osman în braţe. Hatice mă privea de pe divan. Privindu-şi narghileaua din poală, a inspirat adânc şi a râs:

— Ştiam că vei veni, că vei dori să mă cunoşti.

A râs din nou şi, scoţându-şi papucii din picioare, i-a azvârlit în celălalt colţ al camerei. Papucii s-au izbit cu putere de perete.

— Vasăzică ştiai? Cu toate astea ţi-ai lovit fiul, nu te-ai temut că vei cădea în dizgraţie?

Şi eu începusem să râd, nu-mi venea să cred că vocea mea era atât de puternică. Pentru că de zile întregi eram bolnavă şi vlăguită. Faţa îmi era palidă, iar ochii mi se îngălbeniseră.

Mişcându-se nervoasă, Hatice a încercat să-mi facă loc pe divan; când a văzut că perna ornamentală din spatele ei nu era deloc confortabilă, a pus-o pe locul unde urma să mă aşez şi a început să se gândească la ce răspuns să-mi dea.

— Kosem, ştii că este pentru prima oară când ne cunoaştem cu adevărat şi vorbim?

Am dat din cap râzând. Pentru că un timp nu a putut obţine niciun răspuns, mi-a arătat perna de lângă ea.

Chiar dacă trupul meu slăbit ar fi ales să mă aşez de îndată, mintea mea luptătoare îmi spunea să rămân în picioare. Apa ce clocotea în narghilea şi mirosul dulceag ce învăluise camera începuseră să ne influenţeze pe toţi.

— Opiu? am şoptit eu deznădăjduită.

Conştientă de situaţia mea, Hatice a răspuns, râzând:

— Nu am nicio treabă cu asta, dar ce-i drept un rakî[1] nu aş putea refuza.

Ca să fiu sinceră, era imposibil să nu-i admiri expresia naivă de pe faţă; dacă aş fi fost în situaţia

să nu o respect pe această femeie cu care eram în conflict de când venisem în harem, mi-aş fi putut pierde încrederea în mine însămi. Da, Hatice era o femeie foarte frumoasă; avea ceva ce celelalte concubine, în marea lor majoritate, nu aveau: noblețe. Sclipirea din ochii ei trebuie să fi fost un semn al inteligenţei; era pentru prima oară când am început să mă feresc de ea şi nu am putut să nu mă întreb: „Dar dacă-mi e superioară?"

— într-adevăr, nu-mi pot astupa urechile şi să nu aud toate poveştile care circulă despre tine: vin, opiu, haşiş… pe care le tragi toată ziua. Este adevărat?

Mă privea cu ochi curioşi şi spâncenele ridicate; am încercat să clatin uşor din cap.

— Cât de multe trebuie să crezi pentru a mă putea dispreţui?

Am îngenuncheat cu teamă şi m-am aşezat pe una dintre
pernele de pe covor; Hatice a tras profund din narghilea. în

[1] Rakt -băutura naţională neoficială a Turciei, un lichior puternic, cu aromă de anason (n.red.).

timp ce sufla fumul direct spre mine, s-a întristat; strălucirea din ochi şi limpezimea feţei îi dispăruseră pe loc.

— Nu trebuie să cred în nimic, eu nu-mi dispreţuiesc rivalele. îmi plec doar capul în faţa lor, dar având în vedere că nu pot face asta acum…

După ce a mai tras încă o dată din narghilea, mi-a întins-o şi mie; am dat din cap dându-i de înţeles că nu vreau, după care am început să-mi frec mâinile. Simţeam că ochii încep să mă ardă din cauza tristeţii şi a durerii pe care o simţeam; da, poate că cel mai bine era, ca acceptându-mi înfrângerea, să nu mă enervez. Eu pierdusem lupta şi pe Ahmed după o victorie mincinoasă; părea că vindecarea rănilor îmi va lua ceva timp. Dar

înainte de asta, trebuia să închei lupta din interiorul meu; lupta pe care o duceam cu Kosem.

— Eu am venit doar să te întreb. Mâine, Ahmed va veni la tine? Pentru că şi dacă vine nu prea îmi pasă, nu cred în mo- nogamie şi…

Hatice râdea din nou; aplecându-se a început să vorbească de parcă mi-ar fi încredinţat un secret:

— Tu, nemiloasa sultană Kosem, îţi vei împărţi bărbatul cu alta, hm? Uite că asta nu o cred; şi pentru că ştiu că nu o să accepţi să-l împărţi, de cum ne vom întoarce la Topkapî voi pune să fii alungată din harem.

Probabil că expresia de pe chipul meu a impresionat-o, pentru că a revenit la poziţia de dinainte; apa din narghilea începuse să clocotească.

— Uite, fac ceea ce tu mi-ai fi făcut, ce ai plănuit să-mi faci, a spus ea. Nu-mi cerşi compasiunea. Eu încerc doar să fiu ca tine.

înfuriindu-mă, m-am apropiat de ea şi am urlat:

— Nu poţi suporta să fii tu însăţi, nu?

Luându-mi capul între mâini, m-am întors la locul meu; când Hatice mi-a răspuns, era deja prea târziu.

Sultana Kosem

301

— Nu, nu este suficient să fiu eu însămi, cel puţin pentru micuţul Ahmed.

începuse să râdă nervos când m-am năpustit asupra ei strigând:

— Nu ai câştigat încă; nu s-a terminat încă… Nu am fost încă înfrântă!

îmi amintesc că imediat am fost apucată de braţe şi aruncată în faţa uşii; în timp ce luna trecută eram sultană, astăzi fusesem uitată; ajunsesem în situaţia lui Hatice. Am auzit-o cum strigă în spatele meu:

— Pentru tine s-a terminat, Kosem, pentru tine…

Oare şansa era cea care dădea de veste pentru cine se terminase şi pentru cine drumul continua? în timp ce mă îndreptam spre odaia mea, legănându-mi capul, ştiam ce mă va calma; credeam că, lăsându-mă pradă obiceiurilor mele, voi putea mistui suferinţele ce urmau să dureze o viaţă întreagă…

*

Am căzut pe gânduri în timp ce urmăream fumul care ieşea din narghileaua mea, dar vocea blândă a lui Firuze, care mă atinsese uşor pe braţ, m-a făcut să îmi revin. De săptămâni bune nu eram în apele mele şi de la ultima întâlnire cu Ahmed trecuse aproape o lună. Da, se putea spune că trăia o poveste de dragoste cu Hatice, ba chiar şi cu zecile de fete pe care Hatice i le băga în pat…

Dacă Hatice poate accepta o asemenea situaţie, o pot face şi eu, mi-am spus, şi cu toate că am încercat să mă calmez nu am reuşit. în timp ce loviturile înfrângerii se împrăştiau prin tot corpul meu, inima nu-mi dădea voie să-mi îndrept mintea spre lumină.

în timp ce se agita prin cameră emanând din trupul ei un miros de santal, Firuze arunca privirea spre narghilea. Pentru

ea era uşor să spună că sunt dependentă de opiu şi băutură, dar eu căutam doar o cale prin care să-mi amorţesc suferinţele. Apropiindu-se de mine, a început să vorbească:

— Ştiţi, pierderea cunoştinţei din anumite motive şi somnul nu sunt unul şi acelaşi lucru. Da, spuneţi că nu puteţi dormi, dar dacă veţi continua aşa nici nu o să reuşiţi.

Era şi ea conştientă de adevărul cuvintelor rostite cu atât de mult curaj; sfârşitul meu însemna

şi dispariţia ei din harem. Ochii ei, înăspriţi de temeri şi de nesomn, îi ofereau o frumuseţe aparte, în timp ce, pe zi ce trece, veşmintele ei începuseră să devină din ce în ce mai banale.

Pentru că Ahmed tăiase din raţia zilnică de hrană, noi a trebuit să ne vindem din hainele vechi, fără ca asta să ne afecteze; ne umpleam stomacul şi aveam grijă să ne continuăm existenţa în harem. Ameninţările lui Hatice nu erau prea departe; dacă Ahmed se ataşa şi mai mult de ea, era evident că ne va fi luat şi dreptul la viaţă.

Scoţându-mi din părul ondulat şi încâlcit agrafa din argint, i-am arătat lui Firuze diamantele de pe ea.

— Du-te cu Cemal şi vindeţi-o, ia-ţi şi câteva lucruri drept zestre.

Când am văzut-o cum se schimbă la faţă, am mai tras o dată din narghilea şi am simţit cum se învârteşte totul în jurul meu. Fumul îmi ardea gâtlejul. Lăsându-mă pe pernă, m-am uitat la fată.

Firuze nu-şi putea controla tremurul mâinilor. Şalvarii şi cingătoarea care începuse să-i fie prea largă o făceau cumva să semene cu Riiveyda; buclele ei roşcate erau neîngrijite. Pe barbă i se vedeau urme uscate din vinul de noaptea trecută şi pentru că, de zile întregi nu reuşise să intre în hamam, avea obrajii murdari.

A întrebat timid:

— Zestre?

După o mică pauză a continuat:

— Dar, stăpână, el este eunuc, iar eu…

Am ridicat mâna şi am facut-o să tacă.

— El nu este eunuc, Firuze; îţi aminteşti povestea lui Hamit?

Simţeam că mi se înceţoşează ochii şi mi se pune un nod în
gât; am dus la buze carafa aflată pe perne şi am băut puţin vin.

— Este şi el ca Hamit, cred că explicaţia asta îţi este suficientă. Şi nu este ceea ce ţi-ai dorit? Un bărbat sănătos, un soţ, un iubit. Sunt convinsă că vei găsi în Cemal toate astea, poate că vei găsi în el chiar şi fericirea la care eu nu putut să ajung, liniştea…

Mi-am sprijinit capul pe perne şi am continuat. Eram conştientă că vocea îmi devenise stridentă:

— Poate şi un copil, mulţi copii… Şi nici nu eşti stearpă ca mine, nu, sigur nu eşti. Dar eu… acolo…

Mi-am dus mâna între picioare, cu o mişcare lentă.

— Cu alifiile pe care am pus-o pe Fatma să mi le prepare, cu amestecurile pe care le-am băut… Da, mi-am ars locul ăsta, nu ştiu cum am facut-o, dar mi-am stârpit neamul. Pentru ce; ca să pot rămâne frumoasă? A, da, nu eram pregătită să am un copil atât de curând; m-am gândit că dacă îmi creşte burta o să mă urâţesc şi o să cad în dizgraţia lui Ahmed. Dar vezi acum! Ahmed este cu Hatice… Viitorul moştenitor al imperiului este al lui Hatice, toţi banii sunt ai lui Hatice… Totul este de-acum al ei. Ei bine, eu cine sunt? O proastă care încearcă să-şi păstreze frumuseţea.

Nu mai aveam nici puterea să vărs lacrimi; simţeam cum trupul îmi tremura uşor. Nu îmi era frig, dar… Simţeam că mă sufoc; poate că ceea ce mă sufoca erau surdomuţii lui Hatice. între lumea reală şi sentimentele mele intervenise o nepotrivire; întorcându-mi cu teamă capul în cealaltă parte, am încercat să scap de tremur.

304

Aslî Eke

— Sultană, vă implor, lăsaţi aceste doctorii, o minte sănătoasă şi limpede va fi suficientă pentru a lua totul de la capăt.

în timp ce vocea calmă a lui Firuze m-a făcut să îmi revin în fire, mâinile ei subţiri şi delicate

îmi apucaseră încheieturile. Apropiindu-mi de nas mâinile ce-i miroseau a apă de trandafiri, i-am şoptit:

— Am să te scot din haremul ăsta, Firuze, ca să poţi avea viaţa pe care ţi-o doreşti cu Cemal; tu nu meriţi să putrezeşti pe aici.

Am încercat să mă ridic, de parcă aş fi dorit să ating lacrimile ce începuseră să se strângă în ochii lui Firuze.

— Chiar trebuie să pleci de aici; crede-mă, dacă nu mă laşi singură în momentul ăsta, o să se întâmple lucruri rele. Mergeţi în bazar şi luaţi tot ce este nevoie pentru casa voastră, pentru tine, pentru Cemal; lăsaţi casa în seama mea, am să vă găsesc un conac frumos. O să scăpaţi de toate.

Auzeam cum îmi clănţăneau dinţii, maxilarul mi se încleştase. Lacrimile ce curgeau din ochii lui Firuze picurau direct pe faţa mea; apăsându-mi buzele roşii cu mâna, a încercat să mă oprească.

— Sultană…, nu ştiţi; Cemal a vorbit cu sultanul, plecaţi la Manisa.

îmi amintesc că mi s-a tăiat respiraţia; restul era un întuneric nemărginit fără margini.

Dacă ar fi să ajungem şi la ceea ce i-am spus lui Firuze… Eram mai mult decât sigură că nu aş fi fost atât de afectuoasă dacă eram trează. Atunci vorbea ori opiul, ori vinul din mine.

*

— Sultanul avea braţe puternice; atunci când am fost chemată pentru prima oară, trăgând deasupra lui trupul meu slab, a început să-mi sfâşie veşmintele. Apoi apucând batista din

mâna mea a fluturat-o prin aer şi a început să alerge prin odaie tie parcă ar fi vrut să-l prind. Ah, este atât de frumos!

în timp ce expresia diabolică din ochi se împletea cu limpezimea chipului său, mâinile lui Latife se mişcau involuntar; era şi ea una dintre

fetele prezentate sultanului. Până în momentul acela se întâlniseră de cel mult patru ori.

— „Sărută-mă, Giilbahar, îmbrăţişează-mă”, îmi şoptea Ahmed în timp ce îmi mângâia părul. Ce om sincer este, pe cuvântul meu că atunci când eşti lângă el uiţi că este ditamai sultanul.

Fetele povesteau, iar Hatice le urmărea liniştită. Se credea superioară tuturor, şi avea dreptate.

„Tu eşti viaţa mea”, îi spusese Ahmed de zeci de ori; îi mărise veniturile de aproape zece ori, îi luase tot felul de daruri. Unul dintre ele era şi setul de brăţări din aur, cu lucrătură de Trabzon, pe care-l avea pe mână. Luând oglinda de argint ce-i stătea în poală, şi-a aranjat părul.

— Micuţa Emine ce a făcut în patul sultanului? Cine ar fi putut şti că sultanul este atât de doritor de fete mignone?

Hatice surâdea; probabil îi plăcuse mult imaginea din oglindă pentru că i se citea satisfacţia pe chip.

— Emine? Sultană, noi nu prea ştim…, a început să se bâlbâie Latife. Emine nu este de ceva vreme…

— De aproape o săptămână, sultană, a completat Giilbahar, ducând la capăt ideea lui Latife.

în comparaţie cu Latife, Giilbahar era de zece ori mai frumoasă.

— Nu ştim unde este; i-am întrebat şi pe eunuci, nici ei şi nici slujnicele nu ştiu. Dar zilele trecute am auzit un zvon de la calfe…, a continuat Latife, dându-i apoi un cot lui Giilbahar, pentru a-i veni în sprijin.

306

Aslî Eke

Giilbahar a început să vorbească cu o voce limpede, dar fără vlagă. Semăna atât de mult cu Victoria Benetti…

— Ah, da. Acum mi-am amintit. Care era numele acelei calfe ciudate, aia care face atâtea feluri de parfumuri?

— Mercan! a răspuns imediat Hatice.

Părul negru, strălucitor îi căzuse peste faţă. Aroma pe care o răspândea trupul ei, şi care era un amestec de ulei de portocale şi esenţă de vanilie, îi dădea un aer tineresc. Era evident că parfumul fusese creat de calfa Mercan. De fapt, Hatice era cea care o adusese în harem.

— Iar o să avem de-a face cu pocitania aia? s-a plâns ea.

— De altfel, sultanul nu s-a bucurat încă de toate fetele din harem, a spus Latife plecându-şi capul într-o parte. Ca să fiu sinceră, nu cred că Emine l-ar putea impresiona foarte tare.

— Cine ştie ce a făcut ticăloasa aia mică, a chicotit Giilba- har cu subînţeles.

— Ce-a făcut a făcut; uite, Ahmed îi repetă numele întruna. Ce pot face eu?

îngrijorarea ce se simţea în vocea lui Hatice nu putea trece neobservată; nici ea nu reuşea să-şi dea seama cum l-a putut impresiona pe Ahmed fetiţa aia mică. „Era evident din slăbiciunea pentru Kosem", avea să se gândească ea mai târziu.

— Trebuie să vă mai spunem ceva, sultană, despre micuţa Emine…

Ochii lui Giilbahar străluceau acum, iar mâinile i se agitau în aer.

— E foarte important…, a continuat Latife, în timp ce încerca să-şi îndrepte şuviţele de păr pe care le ţinea între degete.

Apoi, chicotind, a lăsat-o pe Giilbahar să vorbească. Hatice începea să se enerveze; obrajii i se înroşiseră.

— Hai, daţi în vileag totul.

Sultana Kosem

307

Cele două fete s-au uitat cu teamă una la cealaltă. Preluând îngrijorată controlul, Latife a

început să vorbească repede:

— De fapt, noi nu ştiam cum a venit fata aia în harem; speram să o fi cumpărat dumneavoastră de la târgul de sclave. Sau, mai bine zis, aşa credeam…

Pentru a nu izbucni în râs, a început să se scarpine la nas; simţea că se îneacă. Hatice, care observase că îşi ţinea pumnii strânşi pe genunchi, s-a înfuriat şi mai tare.

-Şi?

Latife a continuat, clipind din ochi cu îngrijorare:

— Da, sultană, să trec la subiect. Noi am numit-o Emine, noi am ocrotit-o, mai bine zis eu; pentru că la acea vreme nu o aduseserăţi încă în harem pe cea mai bună prietenă a mea, Giilbahar.

I-a făcut cu ochiul lui Giilbahar, după care a continuat:

— Dar ne-am întrebat mereu cine este fata asta? Multă vreme nu a deschis deloc gura; şi avea mereu în ureche acel cercel ciudat, fără pereche. Nu ne-am luat deloc de ea, dar mai târziu am aflat…

Inspirând adânc, a clătinat din cap; Giilbahar şi-a pus mâna pe umărul ei, încercând să o susţină şi i-a mângâiat părul castaniu. în faţa acestui dezastru, Latife era cât pe ce să izbucnească în râs.

— Emine nu era virgină, stăpână, a spus dintr-o suflare Giilbahar.

Hatice a dat indiferentă din mână.

— Nu înţeleg cum se poate; moaşele au controlat-o, au spus că e neprihănită, dar şi chiar de ar fi aşa, nu-mi pasă. „Ah, acea frumoasă virgină!", aşa vorbeşte Ahmed despre Emine. Ce importanţă au zvonurile în faţa acestor cuvinte?

Latife simţea că ochii i s-au umplut de lacrimi; dându-şi seama că nu va putea continua, s-

a lăsat pe perna enormă din spatele său. A luat o înghiţitură de raid.

— Şi nu e numai atât, stăpână; înainte de a pleca, cred că sultana Kosem a vrut să vă facă o surpriză…

— Nu-i spune sultană! a şuierat Hatice, tresărind la auzul numelui.

Giilbahar, care s-a dat în spate de frică, vorbea acum cu o voce clară:

— E posibil ca moaşele dumneavoastră să nu fi făcut nicio greşeală, sultană. Şi aveţi dreptate; doar că eu şi Latife ne-am gândit că trebuie să fie o înşelătorie în toată treaba asta.

— Fata nici nu vorbea, nici nu avea vreo prietenie adevărată cu cineva de aici.

în timp ce încerca să înghită băutura, Latife o privea pe Hatice cu ochii înceţoşaţi; Hatice şi-a dat seama că i se pusese un nod în gât. Avea să fie din nou înfrântă?

— Noi am mers pe urma acestei frumoase virgine, pa care Kosem a cumpărat-o din târg cu o sută de galbeni. Am aflat că a fost foarte bună prietenă cu Billur, una dintre cele trei domnişoare ale lui Kosem. Cel puţin, cercelul bestemat era al acelei virgine nevinovate, a povestit Latife chicotind. Ce vrem noi să spunem este că am început să ne gândim că dacă fata asta a fost virgină când a intrat în harem, atunci cine o putea dezvirgina.

Expresia care începuse să-şi facă apariţia în ochii lui Giil- bahar nu era un semn bun; Hatice însă, furioasă şi îngrijorată, începuse să se agite.

— Singura persoană care o putea dezvirgina este un eunuc; noi ne-am gândit că trebuie să fie Cemal, confidentul lui Kosem, a rostit Giilbahar cât ai clipi din ochi.

Sultana Kosem

309

— Având în vedere că nu poate fi răposatul Mahomed…, a zâmbit Hatice, dar îngrijorarea i se

prelungea.

Povestea lui Mahomed avea să mai aştepte pentru a fi spusă. Giilbahar şi Latife se băgaseră una în alta şi râdeau.

Se gândeau că îmi venise sfârşitul; bucuria de a fi reuşit să refacă în mintea lor povestea lui Emine o percepeau probabil ca pe o victorie. Poate că se aşteptau să renunţ, pentru ca mai apoi ele să bage în patul lui Ahmed zeci de virgine false. Da, zeci… Cemal avea şi el secretele lui…

în ultimul timp, o parte dintre fetele pe care le adusesem eu în haremul din Topkapî fuseseră controlate de mine; aşteptam ca cele care nu erau virgine să fie băgate pe rând în patul lui Ahmed.

în timp ce ele se distrau cu Cemal, eu visam ca el să se îndrăgostească de virgina la care eu ţineam cel mai mult; cu toate astea, niciodată nu aveam să mă satur de a-i folosi pe oameni ca ţapi ispăşitori. Mi i-am imaginat pe Cemal cu tânăra Emine în patul lui. Cu toate că ştiam că, atunci când a intrat în palat, Emine a fost controlată de moaşele lui Hatice, am băgat-o în patul lui Cemal, despre care ştiam că de fapt nu este eunuc. Poate că, la auzul gemetelor delicate ale tinerei fete, Cemal şi-ar fi dorit să fi fost eunuc; nu ştiu. Dar singurul lucru pe care-l ştiam era că Ahmed nu rezista în faţa inocenţei, fie ea şi falsă.

Calea ce ducea spre inima sultanului începea în punctul în care se intersectau adevărul şi falsitatea. îmi făcusem planurile acestui mic cadou pe care să i-l dau lui Hatice. Plecam, dar urma să-mi fie simţită lipsa şi aveam să mă întorc. în zimp ce priveam la cele şapte coline ce se micşorau în spatele meu, am văzut că Emine, care stătea lângă mine în trăsură, s-a sprijinit de umărul lui Mercan; parfumul de iasomie al tinerei învăluia întreaga trăsură, întreaga noastră poveste.

Am mângâiat părul roşcat al lui Firuze, care dormea în braţele lui Cemal. Cemal a vrut să mă oprească, dar nu l-am ascultat. Am aruncat o privire la cartea din mâna lui; pentru că nu i-am putut desluşi titlul, l-am auzit pe Cemal cum îmi şopteşte:

— Povestea uriaşului şi a fiului său.

îmi zâmbea, dar cât de îmbătrânit mi se părea chipul său. Chiar dacă am observat cum din când în când o privea pe furiş pe frumoasa Emine, nu mi-am dezvăluit bănuiala; când au reuşit uriaşii să devină prieteni, nu am înţeles.

— Uriaşii nu se pot înţelege, Cemal; nu avem o lume care să poată susţine în întregime acel corp masiv.

în timp ce priveam cum mi se îndepărta trecutul din ce în ce mai mult, nu mă mai temeam să spun cu voce tare

gândurile cele mai profunde; pentru a-mi ascunde lacrimile m-am aplecat spre cufărul pregătit cu atâta grijă şi am luat o mână de migdale.

— Poate în lumea asta, nu, dar în altă parte, într-un alt timp…, a şoptit Cemal, încercând să nu o trezească pe Firuze.

Nu ne mai săturam să privim chipul superb al fetei; împăr- ţindu-mi migdalele cu el, mi-am dorit să fiu părtaşa supărărilor lui.

— Poate, Cemal, poate…

Până ce pădurea verde şi deasă ne-a înconjurat, Cemal a tăcut; doar eu şi el eram treji în trăsură. Din cauza neîndemâ- nării cu care conduceau vizitiii trăsura, capul lui Firuze tot aluneca din poala lui Cemal, dar el avea grijă să o ţină bine.

— Nu vei renunţa, nu-i aşa?

Ştiam că îşi doreşte foarte mult să-mi dea un răspuns precis la această întrebare, dar destinul pe care el nu-l putea trăda îl împiedica să o facă.

— Voi încerca…

Vocea i-a tremurat; punându-i mâna pe umăr, am şoptit:

— îmi pare rău; poţi fi sigur că mă voi întoarce.

Cemal mi-a zâmbit sincer şi, după ce a aruncat o privire către Emine, a vorbit pe un ton serios:

— Sigur vă veţi întoarce, sultană Kosem, toţi ne vom întoarce. într-o zi…

*

Derviş Paşa a rămas cu ochii aţintiţi la bucata de hârtie mototolită din mâna sultanului. „Beţivule", i-ar fi spus el padişa- hului dacă ar fi putut, pentru că nu mai văzuse în viaţa lui un om care să bea cât Ahmed.

— De la cine este, stăpâne? a ciripit el cu un zâmbet fals.

După ce l-a făcut să tacă, Ahmed i-a poruncit să părăsească încăperea.

— Nu întrebaţi de Divan…

în momentul în care Ahmed a răcnit furios, Derviş Paşa a dispărut, plecând cu coada între picioare, nici măcar nu observase lacrimile ce-i udau obrajii lui Ahmed.

Ştergându-şi sudoarea de pe frunte, Ahmed şi-a împins pe spate turbanul, aşa cum îi făceam eu cândva; odată desfăcut, acesta a luat forma unui şarpe tolănit pe jos de oboseală. Nu se mai sătura să citească, iar şi iar, în scrisoarea iubitei sale propriile sale distihuri. A închis ochii de parcă ar fi vrut să găsească mesajul transmis de acele rânduri, dar furia l-a făcut să strângă pumnii. A tresărit când a văzut iscălitura „Bahti" de la sfârşitul distihurilor; cu bucuria pe care i-a dat-o faptul că putea simţi din nou ca înainte, a exclamat pierzându-şi controlul:

— Sigur te vei întoarce, Kosem; te vei întoarce pentru mine… Te vei întoarce din cauza atâtor mincinoase pe care le-ai băgat şi le vei mai băga în patul meu; mai mult decât atât, te vei întoarce pentru că eu te doresc, te iubesc şi mi-e dor de tine. Pentru că tu eşti cea pe care o iubesc cu adevărat.

A gemut ca un animal în agonie.

Da, el se gândea la mine; simţisem asta din frământările copacilor ce dispăreau în urma mea şi din tresăririle inimii mele. îl puteam auzi cum mă striga în fiecare zâmbet al lui Cemal sau când Firuze îşi trăgea brusc răsuflarea.

Am înţeles; aveam să fiu mereu în faţă.

*

în Manisa, dimineţile erau mai proaspete decât cele din Istanbul. Nimic nu se compara cu lumina unei zile noi, care aducea strălucirile Mării Egee. Şi parcă te îndemna să bei ceva.

Sultana Kosem 313

Când am ajuns în haremul din Manisa, erau aproape cincisprezece slujitori care ne aşteptau, printre ei eunuci, calfe şi slujnice. Noi, cei cinci exilaţi, cei cinci evadaţi surghiuniţi din realitate, cei cinci tineri rătăciţi în timp care încercam să ne găsim propriul drum, ne-am alăturat lor.

— Pe aici sunt podgorii din care ai putea face aşa ceva? a întrebat Emine râzând, în timp ce se bucura de răceala carafei pe care o apropiase de tenul ei negricios.

A băut cu nesaţ din vin după care, prăbuşindu-se jos, a continuat să râdă.

Trecuseră doar câteva ore de la răsăritul soarelui şi, ca de obicei, noi începuserăm să bem; deja câte o carafa nu mai era suficientă pentru a ne îmbăta. Emine era prima care capitula cu obrajii ei care prindeau culoare de la vin; în timp ce îşi pierdea cunoştinţa, încerca să uite de problemele sale inexistente.

— Eu zic să, zic să…, a repetat Firuze, în timp ce încerca să-şi înfăşoare şi mai strâns peste mijloc peştimalul.

Ochii îi străluceau; lumina care reuşea să se strecoare prin orificiile din tavanul hamamului se juca în părul ei.

— Eu zic să luăm barca sultanatului şi să ieşim din Manisa…

Şi-a turnat în gură tot vinul din carafa, după care şi-a şters
cu peştimalul picăturile care i se scurseseră pe bărbie.

— Să mergem în Cipru, să ne facem propriul nostru vin.

Râdea; prăvălindu-se peste Emine, a început să o gâdile.

în general la ora asta, Cemal se afla în bucătărie şi le aducea
la cunoştinţă bucătarilor ce mâncăruri au de făcut; la bucătărie erau doar doi bucătari. De fapt, pentru câţi eram noi, era mai mult decât suficient. Mirosul de pâine proaspătă ce se înălţa din coşurile bucătăriei ne gâdila nările.

Am văzut cum carafa de sticlă a lui Mercan s-a făcut ţăndări pe marmura albă. Mercan a vrut să lingă vinul de pe jos, dar una dintre slujnice a oprit-o.

— Nu faceţi asta, pardoseala a fost dată cu dezinfectant.

Râzând, Mercan a început să se joace cu brăţările groase de
pe braţe.

— Cât vom mai sta aici? a întrebat gemând cu durere.

— în hamam sau în Manisa?

— Timpul cât vom rămâne în hamam depinde de timpul în care Cemal ne va pregăti micul dejun. De-am avea şi nişte lokma, ce-am

mai mânca…, a suspinat Firuze, apoi s-a lăsat din nou cu toată greutatea peste Emine.

Amândouă erau goale; în timp ce trupurile lor nu manifestau nici cea mai mică gelozie unul faţă de celălalt, minţile şi inimile lor băteau pentru acelaşi bărbat.

— Nu, niciodată nu mă satur eu de hamam; la Manisa m-am referit.

Mercan îşi închisese ochii; în timp ce singura băieşiţă din hamam îi masa corpul cu tot felul de uleiuri, a spus în şoaptă:

— Dacă mai rămân mult aici, o să mi se spună „Mercan Gălbejita”.

Hohotele noastre de râs au umplut încăperea. Emine nici măcar nu ştia de ce râde. în cele din urmă, dorinţele ei se îndepliniseră: reuşise să aibă viaţa ce-i fusese promisă.

— Bine, dar mie cum îmi vor spune? am întrebat şi eu râzând, în timp ce mă întindeam după carafă.

în timp ce o sfidam pe Mercan cu beţia mea, cu greşelile mele, eram nespus de nerăbdătoare să-i pot auzi povestea nespusă.

— Ţie n-o să-ţi spună „Kosem Gălbejita”, este prea modest pentru tine, cel mult ţi-ar spune „Kosem Beţiva”. Ah, draga mea, de n-ar fi adevărat.

Făcând cu ochiul, Mercan a început să râdă. Chiar dacă Firuze şi Emine au ezitat un timp, când am început şi eu să râd cu lacrimi au izbucnit şi ele în râs.

— Care e povestea ta, Mercan?

— Ştiu, Kosem, ce n-ai da să-mi afli poveştile, răspundea ea râzând în continuare.

— Da, ce n-aş da…

I-am făcut cu ochiul, după care am inspirat adânc; în timp ce încercam să mă aşez mai bine, am călcat din greşeală pe mâna lui Emine. Fata a

gemut de durere, dar Firuze a făcut-o să tacă. Se juca cu sânii mici ai lui Emine în timp ce încerca să bea tot vinul din carafa proaspăt umplută.

— Ah, Emine…, a zis ea râzând, după care s-a ridicat în picioare.

Mirosul ei de lemn de santal se îmbina cu cel de iasomie al lui Emine, creând astfel o simfonie a prospeţimii. Părea că se ruşinează cu virginitatea ei pe care nu i-am permis să i-o împărtăşească lui Cemal; părea că nu mai poate suporta ceea ce trăise Emine, care era mai mică decât ea. încerca să înlăture această lipsă bând şi ameţindu-se.

Povestea lui Mercan nu era una prea simplă; singurul lucru pe care îl ştiam era că provenea din Franţa şi ocupaţia ei de acolo fuseseră parfumurile. Dar Hatice nu putea fi singurul motiv al aducerii sale tocmai din Franţa pe meleagurile Imperiului Otoman. Avea un simţ de neegalat faţă de toate mirosurile din lume; asta o făcea să se deosebească de ceilalţi oameni. Pentru că a strâmbat din nas atunci când s-a dorit ca ea să-i fie prezentată lui Ahmed, a fost numită calfa şi, lăsată în colţurile uitate ale haremului, a început să creeze parfumuri cu ingredientele luate de la negustorii de ierburi. Faptul că putea simţi atât de bine mirosurile o făcea însă nepricepută în a vedea esenţa oamenilor. Părul negru şi cârlionţat era la fel de scurt şi strălucitor ca cel al Ruveydei. Profunzimea ochilor îi arătau înţelepciunea; avea un trup destul de atrăgător şi era cu adevărat foarte frumoasă. închizându-şi ochii, a început să vorbească;

316

AsLî Eke

— Da, nu le-am permis să mă bage în patul lui Ahmed; la început, Handan şi Hatice au luat-o razne de furie. Apoi au acceptat şi au decis că e mai potrivit să fiu calfa. Săraca Handan era o femeie tăcută şi bună la suflet. Luptele şi ambiţiile neîntemeiate ale lui Hatice au fost cele care au omorât-o; când ai venit tu, de-a dreptul a…

S-a oprit şi a inspirat adânc. S-a aşezat şi ea pe gobek taşî; picioarele i se jucau nervoase în vinul ce se vărsase cu puţin timp în urmă.

— Poate ar fi mai bine să nu spun…, a zis apoi, făcând cu ochiul.

Firuze s-a repezit ea să termine vorba lui Mercan. Emine părea vrăjită de frumuseţea lui Firuze; făcuse ochii mari şi îi urmărea expresiile feţei, mişcările mâinilor şi trăsăturile perfecte.

— Şi eu cred la fel, pentru că toţi ştim cât de mult o iubeşte Hatice pe Kosem.

După ce a spus asta, scoţând un strigăt ascuţit, Firuze a căzut în băltoaca de vin.

Mi-am privit mâinile, pe care mi le plimbam prin părul ud; erau încă tinere. Ştiam că nu am de gând să renunţ. Scrisoarea, pe care Ahmed o trimisese înainte ca noi să fi ajuns aici, consta din scuzele sale interminabile. Jura că până mă voi întoarce eu se va ţine departe de virginele mincinoase şi frumoasele de acolo; la sfârşitul scrisorii scrisese de zeci de ori Kosem, pentru a-mi putea simţi prezenţa în acele rânduri.

— Cred că o să fie mai bine dacă mergem la micul dejun, mor de foame!

— Şi eu, ah, dacă ar fi rămas ceva şi din marţipanul de ieri…

— Castraveţi, roşii, ardei… Şi puţin din brânza aia bună. îmi place la nebunie! a început să înşire râzând Firuze.

Sultana Kosem

317

Pe ea nu prea o încântau produsele de patiserie. Se mulţumea cu fructe, legume şi puţin ceai.

Emine era, din contră, o obişnuită a dulciurilor, a rahatului şi a prăjiturilor însiropate; până şi formele trupului care începuse să se rotunjească îi dădeau în vileag slăbiciunea.

Mercan nu prea mânca nimic la micul dejun; dar la prânz peştele era nelipsit de pe masa ei. Ea

ne învăţase să bem rakîul amestecându-l cu puţină zăpadă.

— Uite, acum trăiesc!

Aşa obişnuia ea să spună de fiecare dată când bea rakî. După prima înghiţitură, plescăia de plăcere şi mai apoi îşi mângâia caftanul roşu cu broderie aurie pe care-l purta de obicei.

— Mercan, Mercan! am strigat-o eu. Am o întrebare care îmi frământă mintea de câteva săptămâni.

în timp ce ridicam în aer paharul pe care îl luasem din suportul de răcit, aplecându-mă spre ea, i-am şoptit:

— Care ar trebui să fie mirosul meu?

Mercan a început să dea din cap nervoasă; s-a zăpăcit. Obrajii i s-au încordat şi s-a albit la faţă.

— Ce-ai spus, ce-ai spus? a întrebat cu voce melodioasă Firuze.

Cemal venise lângă ea; în timp ce încerca să mănânce peşte din tipsia de argint din mijloc, îşi sorbea şi rakîul din pahar.

— Care crezi că ar trebui să fie mirosul meu, asta a spus, Firuze! a lămurit-o Cemal, mângâindu-i părul fetei.

Firuze m-a privit cu ochi imploratori, după care a pus un sărut delicat pe buzele lui Cemal. Eu am dat doar din cap.

— Nu pot decide asta acum, Kosem, se poate să-ţi spun înainte de a ne întoarce la Istanbul? Trebuie să mă gândesc bine, a şoptit Mercan.

Apoi, ridicând în aer paharul, a strigat:

— Iată, acum trăiesc! Noroc!

Toţi i-am răspuns într-o voce:

— Noroc!

Da, trăiam. Toţi ştiam să trăim. Emine continua să o urmărească pe Firuze cu o privire admiratoare. Cemal, care încerca să o îmbrăţişeze

pe Firuze cu braţele lui puternice, s-a întors spre Emine şi i-a spus ceva în şoaptă; chipul fetei s-a înroşit şi mai mult. Ridicând din nou în aer paharul cu raid, Mercan îşi sărbătorea victoria.

— Noroc!

*

Plăcerea cinelor era cu totul alta; locul raidului de la prânz era luat de vinul de Cipru. Apoi se mergea iar la hamam. Din când în când, Cemal participa şi el la discuţiile noastre din hamam. Acoperindu-ne, ne aminteam toate faptul că Cemal era bărbat.

— Vreau să fiu masată cu angelică de pădure, îi spunea Mercan băieşiţei.

Pe lângă mirosurile unice, cunoştea foarte bine şi plantele medicinale. Când o întrebam cum poate face asta, îmi răspundea doar cu zâmbetul ei fără seamăn. Unele secrete nu i se dezvăluiau nici măcar ei.

în timp ce băieşiţa o masa, ea cânta, cu ochii închişi, un cântec în franceză; toţi am tăcut şi o ascultam. Când a terminat cântecul, paharele s-au umplut şi au început conversaţiile lipsite de pudoare. De obicei, treceam de miezul nopţii; ajunseserăm să trăim cu cel mult cinci ore de somn pe zi. Discuţiile nocturne se terminau abia spre dimineaţă. O nouă zi începea în jur de ora zece în hamamul friguros. Toată lumea îşi dezvăluia cele mai murdare secrete.

— Când am venit în harem, eu nu am fost virgină, a anunţat Mercan.

Sultana Kbsem

319

— Nici eu…, a răsunat în toată încăperea vocea puternică a lui Cemal.

Toţi am râs, cu excepţia lui Emine. Ea nu prea participa la astfel de conversaţii; de fapt nu prea îi plăcea să vorbească. Ochii i s-au înceţoşat şi a putut apoi să vorbească cu mare greutate:

— Motivul pentru care am ajuns în harem este că sunt orfană; mătuşa mea m-a vândut într-unul din târgurile de sclave din Istanbul. Acolo am fost descoperită de stăpânul meu.

Coborându-şi privirea în pământ a început să inspire adânc; şi-a terminat paharul dintr-o sorbitură, după care şi-a întins mâna tremurândă spre carafa.

Când Cemal a luat mâna lui Emine şi a sărutat-o, Firuze s-a făcut roşie la faţă.

— Eu sunt virgină! a spus ea şi, când a ţâşnit din încăpere, Cemal, care a încercat să se ridice, a fost oprit de braţele delicate ale lui Emine.

Cemal prindea viaţă cu atingerile sincere ale lui Emine. A luat-o în braţe a sărutat-o îndelung; eu şi Mercan am ieşit din hamam şi am început să o căutăm pe Firuze.

— Cemal, mâncărurile sunt iar nemaipomenite, când ai timp să faci toate astea? a spus Firuze, făcând pe supărata.

Supărarea, resentimentul şi regretul îi dădeau aerul unei femei care descoperise pentru prima oară aventurile romantice. Ochii ei priveau de-acum mai maturi şi mai trişti. Pentru veşminte prefera culorile mai închise. Mânca într-o tăcere totală şi bea mai mult decât noi toţi. Faţa începuse să i se albească. încerca să nu mai rămână singură cu Cemal, iar când se întâlneau se înroşea. Crezuse că s-a îndrăgostit şi din acest motiv îi era ruşine. Ajunsese să nu dorească să-şi mai

petreacă timpul cu Emine şi Mercan. Ziua şi-o petrecea ori singură în hamam, ori plimbându-se prin frumoasele livezi ale palatului.

— Nu înţeleg de ce face asta, sultană Kosem, şi-a revărsat Cemal furia în timp ce eram numai noi doi. în timp ce voi le permiteţi bărbaţilor otomani să aibă patru neveste, de ce Firuze nu o poate suporta pe Emine?

Nu mai purta veşmintele de eunuc, avea pe el nişte şalvari lungi şi o cămaşă albă din pânză. Numărul persoanelor din harem scăzuse de la cincisprezece la zece. Ţinând cont că noi eram cinci dintre aceştia, atunci se poate spune că ditamai haremul devenise terenul nostru de joacă; ce bine ar fi fost dacă ne-am fi putut întoarce la zilele noastre de dinainte.

După ce am râs înfundat, m-am întins după suportul de răcit de lângă mine. Cemal se scărpina în bărbie. Cu barba pe care o lăsase să-i crească, părea mult mai frumos.

— Noroc! am strigat eu, după care am înjumătăţit şi cel de-al patrulea pahar de rakî; lingându-mi uşor buzele, mi-am recăpătat vitalitatea cu gustul de anason.

Purtam caftanul roşu cu alb, care îi plăcea foarte mult lui Firuze; colierul de safir de la gât şi cerceii străluceau cu mare graţie.

— Cemal, tu nu înţelegi femeile.

Fără să-mi pese de expresia ostilă de pe chipul lui, i-am pus mâna pe umăr; luând şi el o gură de vin, m-a întrebat cu voce calmă:

— Cum adică nu înţeleg?

îşi ridicase sprâncenele subţiri. Stătea cu picioarele încrucişate şi, din când în când, îşi plimba mâna prin părul castaniu. Era imposibil să nu te laşi cucerită de frumuseţea acestui bărbat; ar fi putut forma o pereche minunată cu Firuze.

— Văd că nu prea înţelegi, stai să-ţi explic, i-am spus eu şi m-am lăsat pe spate. Nu înţelegi pentru că noi, femeile, vrem totul. în special femeile ca mine şi ca Firuze… Noi nu semănăm cu celelalte concubine sau favorite din harem; noi nu vrem ca, în timp ce ne aşteptăm bărbatul, să ne pierdem liniştea, smulgându-ne părul din cap. Noi nu vrem ca, în dimineţile

următoare, să ascultăm bârfele nopţilor petrecute cu alte femei. Singurul lucru pe care îl vrem…

M-am oprit. Simţeam un nod în gât. Era dureros pentru mine să vorbesc despre astfel de adevăruri. Dar nici să le ascund nu mi se părea corect. Când vorbeam despre adevăruri, ne dădeam seama de ce trăiserăm, de ce urma să trăim sau, în general, de propria noastră existenţă. Pentru a putea vorbi despre adevăruri, pentru a putea trăi şi a exista, aveam nevoie să ne rupem puţin legăturile cu viaţa, să ne detaşăm de tot şi să bem. Şi puţin să uităm… Vorbele mi-au ieşit pur şi simplu din gură:

— Libertatea pe care nu o putem avea o obţinem punând tot felul de restricţii bărbatului nostru. Dacă nu suntem în stare să obţinem nici asta, atunci nu este nicio diferenţă între noi şi celelalte concubine fără personalitate cărora le-ai tras-o tu în harem; pentru a ne putea lega bărbatul de noi trebuie să îi oferim un băiat. Dacă nu le putem ţine captivă inima, continuarea neamului lor este în mâinile noastre. Când te-am primit înăuntru, desfacându-mi picioarele…

Cemal a început să tuşească. M-a făcut să tac.

— Bine, sultană Kosem, tu vorbeşti acum despre adevărurile tale sau despre cele ale lui Firuze? Am început să le încurc puţin…

Şi-a râs în barbă, după care, lăsându-şi capul în jos, a aruncat pe tipsia de argint pumnalul pe care îl ţinea în buzunarul

petreacă timpul cu Emine şi Mercan. Ziua şi-o petrecea ori singură în hamam, ori plimbându-se prin frumoasele livezi ale palatului.

— Nu înţeleg de ce face asta, sultană Kosem, şi-a revărsat Cemal furia în timp ce eram numai noi doi. în timp ce voi le permiteţi bărbaţilor otomani să aibă patru neveste, de ce Firuze nu o poate suporta pe Emine?

Nu mai purta veşmintele de eunuc, avea pe el nişte şalvari lungi şi o cămaşă albă din pânză. Numărul persoanelor din harem scăzuse de la cincisprezece la zece. Ţinând cont că noi eram cinci dintre aceştia, atunci se poate spune că ditamai haremul devenise terenul nostru de joacă; ce bine ar fi fost dacă ne-am fi putut întoarce la zilele noastre de dinainte.

După ce am râs înfundat, m-am întins după suportul de răcit de lângă mine. Cemal se scărpina în bărbie. Cu barba pe care o lăsase să-i crească, părea mult mai frumos.

— Noroc! am strigat eu, după care am înjumătăţit şi cel de-al patrulea pahar de rakî; lingându-mi uşor buzele, mi-am recăpătat vitalitatea cu gustul de anason.

Purtam caftanul roşu cu alb, care îi plăcea foarte mult lui Firuze; colierul de safir de la gât şi cerceii străluceau cu mare graţie.

— Cemal, tu nu înţelegi femeile.

Fără să-mi pese de expresia ostilă de pe chipul lui, i-am pus mâna pe umăr; luând şi el o gură de vin, m-a întrebat cu voce calmă:

— Cum adică nu înţeleg?

îşi ridicase sprâncenele subţiri. Stătea cu picioarele încrucişate şi, din când în când, îşi plimba mâna prin părul castaniu. Era imposibil să nu te laşi cucerită de frumuseţea acestui bărbat; ar fi putut forma o pereche minunată cu Firuze.

— Văd că nu prea înţelegi, stai să-ţi explic, i-am spus eu şi m-am lăsat pe spate. Nu înţelegi pentru că noi, femeile, vrem totul. In special femeile ca mine şi ca Firuze… Noi nu semănăm cu celelalte concubine sau favorite din harem; noi nu vrem ca, în timp ce ne aşteptăm bărbatul, să ne pierdem liniştea, smulgându-ne părul din cap. Noi nu vrem ca, în dimineţile

următoare, să ascultăm bârfele nopţilor petrecute cu alte femei. Singurul lucru pe care îl vrem…

M-am oprit. Simţeam un nod în gât. Era dureros pentru mine să vorbesc despre astfel de adevăruri. Dar nici să le ascund nu mi se părea corect. Când vorbeam despre adevăruri, ne dădeam seama de ce trăiserăm, de ce urma să trăim sau, în general, de propria noastră existenţă. Pentru a putea vorbi despre adevăruri, pentru a putea trăi şi a exista, aveam nevoie să ne rupem puţin legăturile cu viaţa, să ne detaşăm de tot şi să bem. Şi puţin să uităm… Vorbele mi-au ieşit pur şi simplu din gură:

— Libertatea pe care nu o putem avea o obţinem punând tot felul de restricţii bărbatului nostru. Dacă nu suntem în stare să obţinem nici asta, atunci nu este nicio diferenţă între noi şi celelalte concubine fără personalitate cărora le-ai tras-o tu în harem; pentru a ne putea lega bărbatul de noi trebuie să îi oferim un băiat. Dacă nu le putem ţine captivă inima, continuarea neamului lor este în mâinile noastre. Când te-am primit înăuntru, desfăcându-mi picioarele…

Cemal a început să tuşească. M-a făcut să tac.

— Bine, sultană Kosem, tu vorbeşti acum despre adevărurile tale sau despre cele ale lui Firuze? Am început să le încurc puţin…

Şi-a râs în barbă, după care, lăsându-şi capul în jos, a aruncat pe tipsia de argint pumnalul pe care îl ţinea în buzunarul

din spate. Prinzând pumnalul de mâner, l-am ridicat şi cu o voce ameninţătoare am şoptit:

— Ce contează; oricum, în viaţă nu învăţăm să ne mulţumim cu adevărurile celorlalţi? Viaţa nu înseamnă să împărţi?

M-am aplecat spre el râzând, şi, după ce mi-am mai pus puţin rakî, l-am întrebat:

—■ Este suficient atât? A, că tot veni vorba, carnea la cuptor şi pilaful cu mirodenii sunt foarte

bune. îi vor plăcea lui Firuze.

Să vorbeşti despre adevăruri era o cale de a te ierta pe tine însuţi şi trecutul. Când le vorbeam altora despre adevărurile pe care nu am fi în stare să le împărtăşim cu noi înşine, nu ne rămânea altă cale decât să ne iertăm. Singurul lucru pe care îl merita fiecare om din lumea asta era să fie iertat.

*

Cemal se aplecase peste Firuze. Sărutul pe frunte îi ardea întregul corp.

— încă puţin vin?

Pe faţă avea din nou aceeaşi bine cunoscută expresie vicleană; când zâmbea gropiţele din obraji şi din bărbie apăreau şi ele, iar obrajii i se înroşeau. Când Firuze a dat din cap, părul roşcat i s-a revărsat peste caftanul negru; era atât de fermecătoare, încât Cemal nu s-a putut abţine să nu o îmbrăţişeze strâns. Putea jura că o iubeşte pe fata asta, atâta timp cât nu o vedea pe Emine.

„E cu putinţă să iubeşti două persoane în acelaşi timp?" s-a întrebat Cemal cu un nod în gât. Firuze a vrut să-şi ascundă lacrimile. Lui Cemal i-a venit în minte Emine, care îl aştepta în odaia de alături. Dacă în noaptea aceea urma să o aleagă pe Firuze, avea să jure că nu o va mai vedea vreodată pe Emine, că nu va mai trăi plăcerile trupului ei. Promisiunile le făcuse nu pentru că era un om religios, ci pentru a-şi putea respecta

propriile adevăruri. Nu credea în religii, dar credea că sufletul îşi poate găsi liniştea. Spera şi el, ca noi toţi, că şi-ar putea găsi liniştea, experimentând.

Absentă, Firuze i-a atins braţul lui Cemal care o urmărea.

— Este vreo problemă? Sau nu mă vrei aici?

Cuvintele dureroase ale fetei i-au frânt inima lui Cemal. Au făcut să-i şteargă din minte trupul delicat al lui Emine, mirosul ei proaspăt. Pentru el

nu mai exista decât Firuze. în timp ce se întindea după carafa din cealaltă parte a tipsiei, a văzut că îi tremura mâna; se întâmpla pentru prima oară. Emine nu i-ar fi putut face asta. Dorinţa pe care o simţea faţă de ea nu îi vindeca sufletul, în schimb făcea să-l ardă cicatricile nevindecate dintre picioare.

*

— Nu trebuie să mă iubeşti! spunea Emine în timp ce se zvârcolea de plăcere sub trupul măsliniu al lui Cemal.

Ba mai mult, nu voia nici măcar ca el să o îmbrăţişeze; atât de jalnică se credea. De flecare dată, după ce făceau dragoste, stătea şi plângea; nu putea suporta să se culce lângă el. Pentru că îi era ruşine cu trupul ei, se ferea să se plimbe goală prin încăpere.

Mereu părăsea în vârful degetelor odaia lui Cemal. Nu-i facea deloc plăcere să stea în lumina candelelor. în plus, când făcea dragoste, se lăsa de fiecare dată dominată de bărbat. Ea era doar o sclavă.

*

Firuze a atins din nou cu delicateţe braţul lui Cemal; bărbatul îşi imagina cum va fi când se va iubi cu fata asta. Ea era o fantomă de-a lui Kosem, se gândea el. Cât de nebunatică, nepăsătoare şi greu de dominat era Kosem, aşa trebuia să fie şi Firuze în pat.

— Eşti bine? l-a întrebat şoptit Firuze.

Buzele roşii ale frumoasei fetei fuseseră vopsite cu multă atenţie. Avea gene negre şi lungi, iar ochii îi erau conturaţi cu un strat gros de kohl[1]. Privea ca o pisică. Cemal o urmărea. Memora promisiunile pe care urma să le facă, se bucura de întâlnirea cu propriile adevăruri.

Era deja sigur că adevărul său era Firuze. Când a luat în palmele sale mâinile subţiri şi

delicate ale fetei, simţind cât de reci erau, i-a fost teamă să nu îi facă vreun rău.

— Nu ai făcut deja destul rău? i-a şoptit imaginara Firuze în timp ce gemea de plăcere.

— Eu pe tine te iubesc, Firuze, şi vreau să îţi spun asta. Sunt sigur că şi tu vrei să auzi, pentru că şi tu îşi cauţi propriile adevăruri. îmi vrei libertatea; vrei ca eu să am nevoie de tine pentru ca inima şi trupul meu neajutorat să mai poată trăi. Nu suporţi să mă împărţi cu cineva, pentru că tu nu eşti o sclavă. Tu eşti o femeie!

Pe buzele întredeschise ale fetei, Cemal a simţit gustul lipsei de experienţă, dar şi al vinului proaspăt. Uitase deja cu desăvârşire mirosul şi gustul lui Emine; era uimitor că ghinionul unora putea fi şansa altora.

Retrăgându-se, Firuze a zâmbit arătându-şi dinţii albi ca perlele.

— Uiţi ceva.

Cemal a fost surprins; poate că Firuze nu îl va mai dori; gustase din ea, uitând de acest lucru. Cu o voce strangulată a întrebat-o ce anume uitase.

— Şi eu te iubesc şi vreau să fiu femeia ta.

Cemal a simţit că pluteşte de fericire; parcă tot ce trăise până atunci fusese doar o minciună uriaşă. Luând din nou în

[1] Produs folosit pentru machiajul ochilor; îşi are originea în cultura Egiptului Antic (n.red.).

palme mâinile fetei, a continuat să le sărute. Tipsia de argint se clătina uşor; buzele lui Cemal au coborât pe gâtul fetei. Cu ochii închişi, Firuze îşi mişca buzele; şi nu pentru că încerca să-l sărute pe Cemal, ci pentru a-şi exprima recunoştinţa faţă de Allah în care ea nu credea.

Din cauza dorinţei carnale pe care o simţea, mişcările lui Cemal erau grosolane; când piciorul lui a lovit tipsia, mâncărurile s-au împrăştiat pe covor. însă lor nu le-a păsat, nu au pu- tut-o

observa nici măcar pe Emine, care se afla în pragul uşii şi îi urmărea. Cemal i-a rupt cămaşa lui Firuze şi prindea viaţă când îi simţea respiraţia pe gât. Şi-au spus „Te iubesc!" de zeci de ori, trăind de fiecare dată ceea ce spuneau; în timp ce îşi lua adio de la virginitate, Firuze mângâia părul transpirat, lipit de frunte, al lui Cemal. La final, când s-a prăbuşit peste ea, Cemal a început să-i sărute gâtul; zâmbetul de pe faţa bărbatului său o făcea pe Firuze să revină la viaţă. De această dată, semăna mai degrabă cu o leoaică decât cu o gazelă speriată.

— Femeia mea…, a şoptit fericit Cemal.

Resemnată în faţa propriei sorţi, Emine trăia emoţia de a fi fost martora acestei mari iubiri şi simţea că-i tresară inima. Gândurile lui Firuze erau neclare; era şi ea la fel ca mine, era dintre cei care ne bucuram de moment abia după ce acesta se încheiase. Era dintre cei care nu învăţaseră să trăiască, dar mai avea destul timp să o facă…

*

Eu şi Mercan ne sfatuiam şi încercam să decidem data la care ne vom întoarce la Istanbul; se împlinise o săptămână de când Firuze şi Cemal erau împreună şi luna august ajunsese la jumătate. „Vreau să-ţi văd ochii în minunatul arămiu de septembrie, atunci când cad frunzele, Kosem", îmi spunea Ahmed în scrisorile sale. Manisa era mai călduroasă ca de obicei, ne

continuam şi obiceiurile pe care le-am deprins când am ajuns aici. Pentru că Firuze şi Cemal îşi petreceau zilele împreună, rămăseserăm doar noi trei; în timp ce asculta planurile de căsătorie ale lui Firuze şi Cemal, Emine se închidea în sine.

Atitudinea duşmănoasă pe care Firuze i-o arăta fetei nu trecuse; uneori, când îşi ieşea din fire, începea să o certe pe Emine. Dar începuse şi ea să observe latura vrednică de milă a fetei; se

purta ca o mamă, asumându-şi misiunea de a o creşte şi educa pe Emine. Dar brusc, în zilele ce anunţau sfârşitul verii, felul în care o privea pe fată s-a schimbat; într-o noapte, m-a chemat în hamam şi a început să-mi împărtăşească gândurile care-i frământau mintea de ceva vreme.

— Emine, mi-a spus ea, este o biată fată. Dacă o duci la Istanbul, o să fie uitată. O să sufere foarte mult acolo, pentru că Hatice ştie tot…

Expresia feţei nu i se mai schimba când vorbea despre împreunarea dintre Emine şi Cemal.

— Ceea ce vreau eu de la tine este ca, atunci când eu şi Cemal vom pleca din harem, să ne-o dai nouă pe fata asta, să o adoptăm. Ăsta este singurul lucru pe care îl vreau de la tine; dacă ne vindem veşmintele şi bijuteriile ne vom găsi o casă. Cemal are şi el nişte bani puşi deoparte.

Ochii îi străluceau în timp ce-i pronunţa numele lui Cemal.

Schimbarea lui Firuze mă făcea fericită; totuşi nu-mi puteam opri tulburarea şi tristeţea mea interioară. Momentele în care îmi pierdeam controlul şi cumpătul erau cele ca acesta, când deveneam vulnerabilă. Am clipit nervoasă din ochi.

— Bine, Firuze. Voi veţi pleca. Să spunem că v-am dat voie. Ba mai mult, să presupunem că şi Emine vine cu voi.

Vocea îmi era incredibil de puternică. Singurătatea părea că mă apasă deja.

Sultana Kbsem

327

— Eu cu cine voi rămâne, fără tine, cu oamenii din harem…

Prin cuvintele pe care le rostisem, mi-am dat seama cât de

neputincioasă am devenit. Lăsând capul în jos, i-am dat de înţeles că nu voi putea vorbi mai mult. Pentru o clipă, mi s-a părut că în pragul uşii văd chipul frumos al lui Cemal.

— Bine, sultană, atunci nu mai plecăm nici noi, a spus Firuze, dar mă privea cu ochi imploratori.

Era convinsă că doar Cemal îi era predestinat; poate simţea că odată întoarsă la Istanbul, acest vis, pe care îl trăise în Manisa, va lua sfârşit. Ridicându-mi mâna, am făcut-o să tacă. Firuze ajunsese la starea la care voiam să ajung eu; nu am putut să nu mă întreb de ce dacă pot face asta altora la mine nu funcţionează? Dacă le pot da altora fericirea, de ce nu o pot regăsi şi în mine?

— Pleacă, vreau să pleci…

Ridicându-mă în picioare, mi-am aranjat peştimalul; aveam de gând să aduc la cunoştinţa singurei agale a haremului din Manisa că în ziua următoare trebuie să plecăm la drum. Numele lui era tot Mahomed, dar nu avea nicio legătură cu fostul kîzlar agasî Mahomed. Era blond, amintea puţin de Hamit. Firuze privea în urma mea cu ochi imploratori; acestea erau ultimele ei zbuciumări, înainte de a se trezi. Semăna cu un căţeluş care îşi pierduse stăpânul; cu timpul avea să se obişnuiască cu lumea de afară, să uite de unde venise. Nu ni se întâmplă aşa tuturor? în timp ce roşul ultimului apus de soare din Manisa se stingea, am simţit, un timp, cum o părăsesc pe Firuze, pe care eu o creasem din nimic.

*

Mahomed era un tip entuziast. Se afla la Manisa de la vârsta de doisprezece ani; acum ajunsese la douăzeci. Părul blond îi strălucea de sănătate, iar ochii căprui priveau ageri. I-am şoptit încet numele:

328

ASLÎ EKE

— Mahomed!

Mi-am reamintit de momentul când am venit pentru prima oară la Istanbul; soarta mă adusese aici. Simţeam că eram obligată să cred în existenţa şansei şi a coincidenţelor.

— Mahomed…, i-am rostit din nou numele.

Mahomed mă privea cu admiraţie; din când în când, zâmbea cu jumătate de gură. Momentele în care zâmbea astfel erau cele în care simţeam că fantomele lui Hamit şi Mahomed s-au împreunat.

— Da? a răspuns întrebător.

— Vrei să vii cu mine la Istanbul?

— Dumneavostră sunteţi Kosem?

Micuţa concubină semăna perfect cu Firuze; ochii ei, mari şi albaştri, sclipeau de nerăbdare în mijlocul mulţimii pline de viaţă.

— Sunteţi cu adevărat sultana Kosem? a repetat ea sfioasă.

Avea gene lungi; pielea, mată şi frumoasă.

Sala Sultanului era ticsită; se împlinise aproape o săptămână de când o porniserăm la drum din Manisa. Călătoria fusese destul de plăcută; picnicurile organizate în locul meselor obişnuite ne înveseleau, iar anecdotele şi poveştile triste spuse de tânărul Mahomed făceau să ne treacă timpul mai uşor.

Latife, aflată chiar lângă fată, a rostit sec:

— Dă-te la o parte, Meryem.

Expresia ostilă din ochii lui Hatice, care se ivise în spatele fetei, îţi frângea inima. Vocea entuziastă, mai mult decât se cuvenea, răsuna într-un ton complet diferit atunci când trebuiau să se discute subiecte importante.

— Bine că te-ai întors, în harem toate treburile au început să se complice.

Se poate spune că din cauza minciunilor legate de virginitate şi a eunucilor, onoarea haremului dispăruse. Desigur, Ahmed se supărase foarte tare din acest motiv.

Furioasă, am ripostat; când era nervoasă, Hatice îşi pierdea parcă frumuseţea; i se schimbau chiar şi trăsăturile feţei.

— Da? Nu mai spune; în scrisorile lui de dragoste Ahmeda uitat să pomenească despre neînţelegerile din harem, am răspuns râzând.

Ochii mei căutau privirea albastră a lui Meryem. Fata o ţinea de braţ pe Latife. A chicotit; părul castaniu îi ajungea până la mijloc şi avea buzele subţiri.

Hatice încerca să mă apuce de braţ; confuzia creată în Sala Sultanului distrăsese atenţia întregii mulţimi. Tinerele concubine nici măcar nu ştiau ce serbează cu atâta bucurie; unele dintre ele ajunseseră să se ferească să-mi pronunţe numele, în lipsa mea, care durase toată vara, Hatice asediase întregul harem cu autoritatea sa. Ridicând din umeri, i-am privit chipul urâţit. Veşmintele pe care le purta trebuie să fi fost un dar primit de la Ahmed; m-am gândit că trebuie să se fi gătit atât de mult cu un singur scop, acela de a-şi putea demonstra superioritatea faţă de mine.

— Cred că o să mai rămâi aici doar câţiva ani; după aceea, Ahmed o să se plictisească de tine. Am zis să-ţi spun…

Şi Latife chicotea împreună cu Hatice.

La braţul lui Gulbahar, care apăruse din spatele lor, se afla o concubină cam de vârsta lui Meryem, cu părul castaniu, cârlionţat şi nasul cârn.

— Leyla, uite, aici este Sala Sultanului, aici sărbătorim revenirea sultanelor, al căror timp a cam trecut, a spus Gulbahar, trăgând-o pe fată de braţ.

Se făcuse extrem de frumoasă; chiar dacă tenul i se mai închisese la culoare, părul devenise mai deschis. Probabil Gulbahar era cea mai frumoasă concubină din harem.

în timp ce, înainte de venirea verii, nicio concubină nu îndrăznea să stea faţă în faţă cu mine, acum întregul harem se

Sultana Kosem

331

unise şi se apropia spre mine. Aranjându-mi celebra rochie roz, mi-am plimbat mâna prin părul negru; colierul de coral de la gât o ameninţa fără milă pe Hatice.

— Da, Leyla. Tu ai început deja să te împrieteneşti cu cei mai siniştri oameni pe care i-ai putut găsi în harem; să vii într-o zi la mine în vizită, să te învăţ eu câte ceva despre harem. Dacă nu, la fel ca aceşti prieteni ai tăi…

I-am arătat pe toţi cu degetul, unul câte unul; mâna mea a stat îndreptată ceva mai mult timp spre Hatice, care zâmbea încordată.

— .. .vei fi dată uitării în haremul din Topkapî.

Fata nu era de-o frumuseţe fascinantă, stătea în umbra lui Gulbahar şi se agita neliniştită. întorcându-mă cu spatele, m-am îndreptat spre Mercan, în cealaltă parte a încăperii. îmbrăcat cu veşmintele de eunuc, Cemal îşi luase locul printre celelalte agale ale haremului. Firuze îi arunca priviri pe furiş şi trăgea de caftanul bleumarin. Ochii lui Emine o căutau pe Mercan. Tristeţea din ochii fetei putea acoperi întreaga încăpere; însă în acel moment nimeni nu putea acorda timp tristeţii.

— Eu…, eu…, se bâlbâia în spatele meu Leyla.

Cu eforturi infinite, Gulbahar a reuşit să o facă să tacă; Hatice începuse să-i mustre pe toţi, unul câte unul.

— Cum e? i-am şoptit lui Mercan la ureche. îţi place petrecerea dată în cinstea mea?

— Nu prea, sultană Kosem, a răspuns Mercan, punând accent pe finalul frazei.

— De ce?

— Tu vezi cumva pe aici vreo carafa cu vin; unde mi-e lufa- rul[1] şi suportul de răcire cu paharul de rakî?

Chicotea; de fiecare dată când râdea, părul negru şi cârlionţat i se unduia. în timp ce în aer se simţea mirosul ei special de

[1] Peşte răpitor marin, foarte apreciat pentru carnea lui (n.red.).

paciuli, ea încă mai aştepta să-şi spună povestea. Tipsia de argint, purtată de slujnica ce se apropia de noi, era plină cu mâncare; ocărând-o pe fată, Mercan s-a întors spre mine:

— în plus, nu am reuşit să-ţi găsesc parfumul, nu se poate spune că sunt foarte fericită.

— în Manisa nu spuneai aşa…

Ciufulindu-şi şi mai mult părul, s-a întors din nou spre mine:

— Manisa aparţine trecutului, sultană.

Când râdea, îşi arăta dinţii perfecţi. Aproape că nici nu se machia; avea o faţă atât de frumoasă, încât nu simţea deloc nevoia să îndrepte ceva la ea. Cuprinzând-o cu braţele pe Emine, care se lipise de ea, a şoptit din nou:

— Grupul ăsta, Hatice şi javrele ei.., a spus, arătând spre mulţimea din faţă.

Grupul format din Latife, Giilbahar, Meryem, Leyla şi Hatice stătea chiar în mijlocul marii încăperi. Celelalte concubine, discutând între ele, încercau să obţină informaţii despre mine.

— Par că nu te vor prea lăsa în pace anul ăsta, ce zici?

A mai gonit o slujnică de lângă ea; Emine o îmbrăţişase strâns pe Mercan.

— Emine, rămâi şi în noaptea asta cu mine, nu-i aşa?

— Nu am alt loc în care să stau.

Deci Hatice o alungase din dormitor.

— Sigur ai să rămâi cu mine! Kosem, oare dacă noi plecăm, o să fie rău pentru tine?

Dându-şi seama că nu era nevoie să pună o astfel de întrebare, m-a salutat cu o mişcare elegantă. în timp ce se îndepărta cu Emine la braţ, mă gândeam cum aş putea face rost de un pahar de vin.

— Eu, tu şi hamamul? a spus Firuze apropiindu-se de mine cu lichiorul de pepene galben în mână.

Observase cât de mult îmi doream un pahar de vin.

Sultana Kosem

333

Eram conştientă că Hatice mă urmăreşte, privirea ei era încărcată cu aceeaşi expresie de femeie învinsă, asemănătoare cu cea din trecut. îşi dădea seama că mai era puţin până să piardă totul, chiar şi victoria de care se bucurase un timp. Osman era lângă doica Lokum. Deja nu mai putea sta în braţe; alerga de colo până colo prin încăpere, se bucura de interesul mare al frumoaselor concubine. Poate că cele mai multe dintre concubine nu ştiau cine este sultana Kosem, însă ştiau pe de rost data de naştere a Tânărului Osman; uneori în Imperiul Otoman nu exista o altă soluţie decât să speri să fie băiat.

în timp ce moştenitorul imperiului alerga, a lovit-o din greşeală pe una dintre slujnice, care a scăpat tipsia din mână. Osman a încercat să strângă bucăţile de rahat împrăştiate pe jos, dar doica Lokum l-a oprit.

— Bucălatule, hai să mergem în odaia noastră, am să-ţi dau din curmalele aduse de mama ta de la Medina.

— Curmale.., i-am şoptit lui Firuze; ea însă privea chipul frumos al lui Cemal, chipul pe care nu se mai sătura să îl sărute.

— Să mergem, dar cu o singură condiţie…, am spus atingând braţul lui Firuze.

Când şi-a întors spre mine chipul frumos părea puţin surprinsă.

— Dacă într-o zi vom scăpa de aici, vom merge chiar noi în Cipru cu barca sultanatului, după vinurile noastre…

Firuze mă privea mirată; m-a prins de mână şi m-a privit atent pentru a vedea dacă nu cumva sunt beată.

— Curmale…, am repetat eu în şoaptă.

Doica Lokum stătea mai încolo cu micul Osman în braţe; un Tânăr Osman care nu va avea timp să crească.

în clipa aceea, mi-am dorit din tot sufletul să am un fiu; un „băiat" în al cărui trup să prindă viaţă libertatea, pe care eu am găsit-o la bărbatul meu, la sultanul meu.

334

ASLÎ EKE

— Vreau să scap de aici, Firuze, cu fiul meu în braţe, am zis suspinând şi am părăsit Sala Sultanului.

Puteam auzi şoaptele ce se înmulţeau în spatele meu.

— Uite, sultana Kosem s-a întors…

— Serios, nu este atât de frumoasă pe cât se spune.

— Este stearpă? Fugi de aici!

— Pe cuvânt că este stearpă, unii spun că ar fi chiar vrăjitoare.

M-am întors, dar nu ştiau nici ce lăsasem în urmă, nici ce

adusesem cu mine; nici de noul meu Mahomed.

în timp ce Hatice continua să stea închisă în camera ei, Ahmed se întâlnea cu Derviş Paşa pentru a discuta termenii înţelegerii ce urma să fie semnată cu Austria. Dar, de fapt, el se gândea la situaţia femeilor din harem. La prima noastră întâlnire, am stat de vorbă cu Ahmed până la răsăritul soarelui, fără să ne apropiem deloc. In timp ce-mi povestea despre aventurile pe care le

avusese cu fetele pe care le primise în pat, l-am oprit timidă:

— Am auzit că ţi-a plăcut foarte mult de Emine.

— Emine? a întrebat el încreţindu-şi fruntea.

— Virgina aia mincinoasă.

— A, tu vorbeşti despre fata aia brunetă, ei bine, să ştii că nu a fost rea.

Plin de entuziasm, a început să-mi înşire termenii înţelegerii pe care se pregătea să o semneze în scurt timp. în timp ce povestea, îi plăcea nespus să mă vadă cum mă entuziasmez. Când se întrista, o perdea de ceaţă i se lăsa peste ochi; când se bucura însă, în ochii săi un soare imaginar exploda în jocuri de lumini.

— Ei bine, cum s-a încheiat războiul, în acest caz situaţia noastră este favorabilă? Dacă ai auzi ce se vorbeşte afară, toată lumea spune că economia imperiului s-a prăbuşit. A, şi mai

sunt şi monedele false, bătute şi aduse de falsificatorii veneţi- eni şi genovezi.

Mi-am lăsat privirea în jos.

— în tot ce se vorbeşte, există vreun sâmbure de adevăr, sultanul meu?

Am râs şi mi-am sorbit vinul; ştiam că Ahmed nu este de acord cu asta şi tocmai de aceea beam lângă el.

Ahmed a început să-mi explice, cu toată seriozitatea, cum va îndrepta el economia. Şi mai voia să ridice şi o moschee.

— Va fi uriaşă!

Era entuziasmat când a spus asta, obrajii i se înroşiseră. Barba îi creştea sub ochii mei şi era mai întunecată pe timpul nopţii. La un moment dat, a fost tentat să-şi scoată turbanul de sultan, dar, aruncându-mi o privire, a decis că nu ar fi corect să facă asta acum.

— Deasupra acestei minunăţii se vor înălţa şase minarete; chemările la rugăciune recitate cu patos de muezini vor răsuna peste cele şapte coline, după care se vor întoarce din nou la moschee.

Era imposibil să nu te pierzi în strălucirea ochilor lui.

Peste vară, Ahmed luase foarte mult în greutate, devenise aproape de nerecunoscut. Ceea ce-l distrugea pe tânărul sultan erau băutura şi drogurile; şi el spunea acelaşi lucru despre mine. în timp ce se uita cu o privire tristă spre paharul pe care îl luasem în mână, ridicându-şi capul, a început să vorbească:

— Opiu şi vin… te-ai schimbat foarte mult, Kosem.

— Şi tu.

Am râs. în vocea mea nu era nici provocare, dar nici compasiune. Am realizat cât de mult îmi lipsise propria odaie. Totul era la locul lui. Se spunea că Hatice îmi luase câteva bijuterii, perna şi muştiucul lung din cornalină pentru narghilea.

— Da, am luat ceva în greutate. Mai eşti încă supărată pe mine pentru ce am făcut înainte de plecarea ta?

Ochii i se înceţoşaseră.

— De ce să fiu supărată; nu eşti numai tu în viaţa mea.

Iată, începusem să-l sfidez. Mi-am terminat vinul dintr-o
singură înghiţitură; curajul dat de alcool era nemaipomenit. Am clătinat din cap.

— Serios, nu este cazul să mă supăr; tu eşti stăpânul acestui harem, poţi lua în patul tău orice fată vrei, oricând doreşti.

Continuam să râd; mi-am întins piciorul spre el. Am început să-l mângâi. Faţa i se încordase; cu

o mişcare bruscă, am făcut să-i cadă turbanul în spate.

— Dar tu eşti supărat…

— Eu, eu de ce m-aş supăra? Te pot aduce în patul meu oricând doresc.

Acum era şi mai încordat. Puteam simţi cum îi tremurau picioarele. L-am apăsat cu piciorul pe abdomen, după care m-am retras.

— Zău?

în timp ce ieşeam din odaie, râzând, îl puteam auzi cum trăgea adânc aer în piept; fără să ştiu unde altundeva aş putea merge în afară de odaia mea, mi-am continuat drumul. M-am trezit în faţa odăii lui Mohamed; când i-am întâlnit chipul zâmbitor, am intrat cu capul plecat. Abia începuse să-şi facă ordine în odaie; de altfel, flăcăul acesta avea lucruri care ar fi putut umple două cufere, dar pe faţa lui se citea că avea aşteptări mult mai mari.

— Poftiţi, sultană…, mi-a spus el, după care s-a dat într-o parte.

L-am apucat de mână.

— Cred că nu avem nevoie de astfel de formalităţi.

Sultana Kosem

337

Când m-am aşezat jos, pe covor, eram neliniştită; nu din cauza stării în care îl lăsasem pe Ahmed, ci pentru că nu izbuteam să citesc expresia din ochii acestui copil.

— Cafea? a întrebat.

Candelele de pe pereţi începuseră să sfârâie, semn că uleiul era pe terminate; mijindu-şi ochii, aştepta răspunsul meu.

— Da, am spus.

A intrat în mica bucătărioară, organizată într-o anexă a odăii; am intrat şi eu din urma lui. Am simţit că îmi revin amintirile din Tinos. De mult timp nu mai văzusem o bucătărie. Avea doar un dulap îngust pentru alimente şi o sobă. Era evident

că mâncărurile lui Mohamed veneau din bucătăria haremului.

— îmi place să gătesc, a explicat el, văzând că îi cercetez bucătăria. într-o zi am să vă gătesc din faimoasa mea budincă, dacă doriţi. Budinca cu răşină de mastic merge bine cu cafeaua.

Părul auriu al tânărului strălucea în lumina slabă; apro- piindu-mă de sobă, am ascultat sunetul ibricului de cupru în care clocotea apa. Aroma cafelei mă făcea să mă liniştesc; mi-am promis că de acum înainte voi veni mereu aici.

— Am auzit că vă place ciocolata, a spus Mohamed.

Când a ridicat capacul bombonierei de aramă aflată la îndemână, am văzut sortimente de ciocolată din care nu mai gustasem până atunci. în timp ce aşteptam curioasă să-mi dea o explicaţie, el îmi zâmbea.

— E poveste lungă, sultană, doar atât îţi spun. Ştiu să găsesc ingrediente bune, să scot reţete şi să gătesc.

Zâmbea ca un băieţel; şi migdala de pe ciocolata albă din bomboniera parcă zâmbea.

— Am uitat de ibric, a strigat el, când a văzut că îi dăduse în foc cafeaua.

338

ASLI EKE

Am ieşit din bucătărioară şi m-am aşezat pe una dintre pernele din jurul mesei; mă forţam să pot înţelege misterul acestui eunuc.

— Este evident că eşti extrem de înzestrat, i-am spus în şoaptă când a apărut lângă masă cu tipsia în mână.

Cu mişcări elegante a aranjat apa şi cafeaua, după care s-a aşezat şi el; şi-a scărpinat barba cu privirea aţintită la una dintre candele.

— Probabil se termină uleiul, o să le umplu mâine.

După ciocolata cu migdale, când am dus la gură ceaşca cu
cafea, m-a oprit.

— Nu acum, aşteptaţi să vă dispară din gură gustul de migdale. Pentru că altfel nu o să puteţi simţi gustul cafelei.

La lumină, ochii lui de culoarea alunei se vedeau verzi. A ridicat capacul bombonierei şi mi-a arătat-o pe cea albă.

— Cea mai mare capodoperă a mea este aceea; vă sfătuiesc să o lăsaţi la urmă.

Vorbea cu mult calm şi seriozitate; putea impresiona profund orice om. Aplecându-mi capul, dintre multele ciocolate am ales-o pe cea de un maro-deschis. Spre deosebire de ciocolata amăruie, gustul dulce şi încântător pe care mi l-a lăsat în gură mi-a plăcut atât de mult, încât m-am întins din nou spre bomboniera. Mohamed a râs.

— De data asta şi o gură de cafea…

Abia atunci am observat mirosul din odaie. Parcă adierea venită de afară aducea mirosul brazilor ce înconjurau palatul. Şi totuşi mirosul venea din altă parte. Am aruncat o privire prin cameră, dar nu am reuşit să găsesc sursa.

— Sunt conurile pe care le-am adunat înainte să vin la palat, le-am scos seminţele. Cum miroase?

Mohamed zâmbea, afişând un aer victorios. Se bucura de faptul că era prima şi singura persoană care mă fascina după multă vreme.

Nu i-am răspuns. Am continuat însă, repetând, o cafea, o ciocolată. Mohamed mă urmărea. Simţea o plăcere extraordinară să vadă cum trăiesc eu acest moment fascinant; din când în când, îşi scărpina barba sau îşi aranja nasturii vestei. Venise şi rândul acelei ultime ciocolate, dar mi se terminase cafeaua.

— Cafea? am şoptit eu.

Mohamed a râs.

— E mai bine că nu mai aveţi cafea; trebuie savurat acum gustul finalal ciocolatei.

Şi acum îmi amintesc cum buzele mele frământau cu plăcere ciocolata pe care mi-o aruncasem în gură.

— Şi, cum a fost întâlnirea cu Ahmed, sultană?

— Inutilă, am răspuns eu în timp ce-mi lingeam buzele. A spus că vrea să construiască o moschee. Ia spune-mi, Mohamed, tu mergi la moschee?

— Desigur, a răspuns imediat. în viaţă, cred în două lucruri: credinţă şi plăcere.

L-am apucat de braţ râzând.

— Merg amândouă deodată?

— Merg, a spus el aplecându-se. Dar, ca să fiu sincer, te bucuri de ele când le trăieşti separat.

S-a ridicat în picioare, masându-şi ceafa.

— încă puţină cafea?

Dacă mi-aş fi ascultat poftele, aş fi acceptat de îndată; dar am renunţat şi m-am ridicat în picioare.

— Se face târziu, cel mai bine ar fi să plec, i-am spus zâmbind. Dar am să vin să-ţi vizitez bucătăria, ştii cât de mult îmi place ciocolata.

— Şi mie… O plăcere extraordinară! mi-a şoptit el la ureche. Noapte bună, mi-a spus netezindu-şi părul cu mâna.

Ochii îi râdeau.

340

ASLÎ EKE

— Trezeşte-te, Kosem, trezeşte-te! urla Firuze pe coridoare.

Când mi-am ridicat capul cu răsuflarea tăiată, mi-am dat

seama că nu era un coşmar. Una dintre slujnicele de lângă patul meu se ridicase în picioare, îngrijorată. în timp ce-mi întindea vesta pentru a o pune pe mine, îşi freca ochii.

— Kosem! plângea Firuze, cu o voce atât de puternică că i-ar fi putut trezi pe toţi oamenii din întregul harem.

Când s-au aprins candelele, am văzut că negrul cu care îşi conturase ochii i se scursese, lipindu-i-se de obraji. Ochii îi erau roşii, iar mâinile acoperite de sânge.

— Cemal, Cemal…, s-a bâlbâit ea. Cred că l-am otrăvit; i-am…

S-a oprit şi a încercat să inspire. Prin materialul subţire al cămăşii i se vedea tot trupul.

— Calmează-te, Firuze! am reuşit să spun, cu toate că inima îmi bătea de parcă ar fi vrut să-mi iasă din piept.

Parcă înţelesesem ce se întâmplase; fără să o mai las să dea vreo explicaţie, am târât-o pe Firuze direct spre camera ei. Ştiam ce înseamnă să-ţi pierzi fericirea şi nu aveam de gând s-o las să trăiască asta.

Când era vorba despre Cemal, mă simţeam ca şi când îmi rescriam tot destinul de la capăt; destinul tuturor fantomelor care începuseră să dispară. M-am gândit la Billur, Fatma, Hamit, Ruveyda şi Mohamed, care muriseră singuri. Cum o otrăvisem pe Zarif. Eram recunoscătoare pentru situaţia în care cădeam când mă împiedicam, acesta era un semn că puteam fi salvată de mine însămi. Am grăbit paşii…

Când am intrat în cameră, l-am găsit pe Cemal care se zvârcolea, căzut cu faţa în jos peste tipsia de argint. Firuze, care a intrat în odaie din urma mea, părea că mai are puţin şi leşină; pleoapele îi tremurau. în timp ce se uita cum iubirea o mai părăseşte încă o dată, se înfuria pe Cemal.

— Cemal, Cemal! am gemut eu în timp ce încercam să-i întorc faţa spre mine.

Când am văzut sângele care îmi acoperise mâinile, m-a cuprins o greaţă care mi-a cutremurat tot corpul; închizându-mi ochii, mi-am şters sângele pe şalvari. Faţa lui Cemal nu se vedea de atâta sânge, genele i se lipiseră şi i se vedea doar albul ochilor. S-a forţat să spună câteva cuvinte.

— în carnea făcută la tandir[1]. Acolo a fost otrava.

Clăbucii de sânge, strânşi în gură, i se scurgeau încet pe
bărbie, colorându-i barba în roşu.

Gemând, s-a lăsat cu toată greutatea; sunetul pe care l-a scos carnea strivită sub el semăna cu râsul lui Hatice. Când am apucat-o de mână pe Firuze, părea că îmi depăşisem toate temerile; simţind cât de mult m-a impresionat o viaţă pe cale să fie pierdută, mi-am reîmprospătat însă încrederea în mine. în ciuda a tot ce făceam, puteam fi şi eu în locul celorlalţi. Gemetele lui Cemal s-au transformat în şoapte; începusem iar să mă tem. De data aceasta puneam întrebări despre moarte, despre viaţă; îmi repetam, iar şi iar, că moartea făcea parte din natura umană.

— Du-te, Firuze, am spus eu. Nu sta aşa, du-te, dă-i de veste lui Mercan, o să ne găsească ea un doctor.

Hărmălaia care căpăta amploare pe coridor arăta că cei din harem începuseră să se adune la uşa odăii. Faţa lui Cemal era de nerecunoscut, şi nasul începuse să-i sângereze.

în timp ce încerca să se întindă spre mâna mea, sângele pe care-l înghiţise îl făcea să horcăie.

— Ştiu că voi supravieţui, doar că trebuia să trăiesc asta; acum ai înţeles şi tu, a reuşit să rostească şi a zâmbit cu greu. Cum doi giganţi pot sta laolaltă, moartea şi viaţa… Da, doi

[1] Cuptor oriental din lut (n.red.).

giganţi ar fi putut sta laolaltă, dar numai unul poate fi dominant: plăcere sau credinţă, moarte sau supravieţuire.

închizându-şi ochii, mi-a strâns mâna; cu un gest greu de explicat mi-am pus mâna pe faţa lui.

— Te doare tare?

A încercat să râdă, parcă râdea de zădărnicia celor trăite.

— Puţin…, a spus el, după care a început să privească fetele frumoase care se iveau în pragul uşii.

De la blonde la roşcate, de la brunete la cele cu tenul măsliniu, le-a privit pe toate. Era recunoscător că nu îşi încălcase jurământul pe care şi-l făcuse; s-a gândit cât de fericit ar fi fost dacă ar fi reuşit să o zărească şi pe Firuze între acele fete. în locul ei, a observat-o pe Emine, care se afla în rândul din faţă şi îl urmărea cu ochi nemiloşi. Privirea fetei l-a făcut să se înfi- oare: mişcând din buze, şi-a întors capul.

*

Emine mulţumea în sinea ei, plină de recunoştinţă. „Allah, sunt profund recunoscătoare puterii tale supreme că m-ai ajutat să-i pedepsesc pe aceşti păcătoşi.” Buzele ei, care se mişcau foarte repede, spuneau toate rugăciunile, pe care le ştia pe de rost, pentru a-i putea aduce pacea în suflet celui pe care îl iubea. Pe de-o parte, privea cu plăcere la pedeapsa pe care o primise bărbatul care o înşelase şi, pe de altă parte, le făcea loc cu mare modestie, în propriul său ego, celor doi giganţi: iubirea şi ura. Simţind că ura cântăreşte însă mai mult, a privit la faţa plină de sânge a bărbatului, la ochii lui, care se uitau imploratori la ea. I s-a părut că a văzut cum i s-au mişcat buzele, dar era doar o închipuire. „Te iubesc.”

Sticluţa din mână era goală; o golise pe toată, puţin mai devreme, în mâncarea pe care urma să o servească Cemal. Şi-a încleştat pumnul, iar când cioburile de sticlă i-au intrat în mână

s-a strâmbat de durere. Rana, deschisă pe pielea ei măslinie, nu era mai mult decât o durere sufletească; suferea din dragoste în timp ce dăduse de gustul trădării. Chiar dacă ea îi spusese bărbatului său să nu arate niciodată că o iubeşte, acum striga asta pe patul de moarte. Sângele ce-i picura printre degetele încleştate i-a pătat cămaşa lui Firuze care se ivise în spatele ei.

Cu Mercan lângă ea, Firuze alerga spre odaie, spre locul unde îşi lăsase iubitul. S-a apropiat de el cu teamă că o să-l vadă că nu mai poate respita, dar când a pus mâna pe pieptul lui care se ridica şi cobora cu mişcări plăpânde, a simţit cum i se accelerează bătăile inimii. Ştia cine făcuse asta; observase cioburile de sticlă împrăştiate la picioarele lui Emine. Putea să vadă şi cum îl privea pe Cemal, dar deja nu-i mai păsa. Ea visa la casa în care se va muta cu Cemal când vor scăpa din infernul acesta.

— Kosem îmi va face un conac asemănător cu cel din Uskiidar, a şoptit ea, în timp ce Mercan îşi mişca mâinile pricepute pe pieptul lui Cemal.

I s-a scos încet cămaşa; doica Lokum care intrase îngrijorată în cameră şi-a suflecat mânecile şi s-a aplecat peste Cemal.

*

Mulţimea continua să se strângă în pragul uşii; la ea s-au mai adăugat şi agalele haremului. Latife, Giilbahar şi Hatice, aflate în primul rând, se agitau neliniştite şi, din când în când, îi aruncau priviri pe furiş lui Emine. Hatice s-a aplecat spre Latife:

— Eşti sigură că Emine nu va deschide gura?

— Sunt sigură, sultană. „Dacă deschizi gura, dacă şi Cemal scapă, eu însămi voi pune să fiţi ucişi, mai întâi Cemal, apoi tu”, aşa i-am spus.

— Voi pune să fiţi ucişi?

Lui Hatice părea să nu-i fi plăcut exprimarea lui Latife, care i-a zâmbit neputincioasă.

344

Asu Eke

— Nu vreau să-mi mânjesc mâinile cu sângele murdar şi dezgustător…

Giilbahar îşi aranja buclele aurii.

— Nu va supravieţui. Uitaţi-vă la el, varsă sânge de ore întregi.

Când a văzut-o pe doica Lokum lângă Cemal, Hatice a ţipat furioasă:

— Lokum, pleacă de acolo. Nu ne priveşte pe noi ce fac păcătoşii ăştia.

Ochii lui Lokum au căutat-o imploratori pe Hatice în mijlocul mulţimii.

Am scuturat-o şi am ţipat furioasă:

— Ce-ţi pasă ţie, curvă bătrână, doica Lokum ajută pe cine vrea să ajute.

Nu ştiam ce vorbesc; Hatice a râs.

— Da, chiar aşa?

Sprijinindu-se pe Latife, au început să râdă împreună; toţi cei din încăpere, chiar şi Cemal, au tăcut.

Cu toţii aşteptau cuvintele pe care Hatice avea să le scoată pe gură. Liniştea a fost întreruptă de vocea ei ascuţită, plină de ură şi teamă:

— Lokum, dacă o să-i ajuţi, până mâine o să vă izgonesc pe toţi din acest palat. O să părăsiţi Palatul Topkapi goi-goluţi.

Râdea; răspunzându-i pe un ton dur, am susţinut-o pe Lokum:

— Tu ne vei izgoni din palat?

— Bineînţeles că eu, cine este mama lui Osman? a răspuns cu chipul împietrit.

Am privit-o; cu durere în suflet, mi-am dat seama că nu simţeam nici cea mai mică compasiune faţă de ea şi, dacă mi s-ar fi pus un hanger în mână, aş fi fost în stare să i-l implânt în piept.

— Totul se poate schimba; tronul Imperiului Otoman poate rămâne oricând fără stăpân. Lucrurile se pot schimba, Hatice.

Până şi agalelor haremului li se făcuse pielea de găină. în timp ce făcea feţe-feţe, Hatice a început să ţipe la cei din jurul său:

— Aţi auzit, aţi auzit? De faţă cu voi toţi m-a ameninţat că îmi omoară fiul. Da, aţi auzit… Am dreptate, nu-i aşa?

Se înroşise la faţă de furie; dar Lokum începuse deja să dea tot felul de ordine agalelor haremului. Cemal se oprise din vărsat şi stătea întins aproape inconştient. Cu toate că a încercat să o prindă de mână pe Firuze, care nu se mai oprea din plâns, nu a reuşit. Pleoapele îi erau grele.

După un timp, vociferările lui Hatice s-au stins, iar după mutarea lui Cemal la infirmerie s-a împrăştiat şi mulţimea. Firuze a mers şi ea la infirmerie împreună cu Cemal, în urma lui Mercan şi Lokum; mâna lui Emine continua să sângereze, iar lacrimile îi curgeau şiroaie. în timp ce se bucura că dragostea vieţii ei trăieşte, o gelozie teribilă îi ardea inima; singurul lucru pe care şi-l dorea acum era să-şi provoace o mare suferinţă. închizându-şi ochii, s-a gândit la momentul în care venise pentru prima oară în harem şi la căminul pe care-l părăsise; în timp ce stomacul ei era cuprins de o senzaţie de greaţă, lacrimile de pe obraji se uscaseră. Emine s-a prăvălit la pământ; una dintre agalele haremului râdea când o purta pe braţe spre infirmerie.

— Asta nu este virgina mincinoasă care a intrat în patul lui Ahmed? A, da, ea trebuie să fie. Uite cât de frumoasă este, poate o fi însărcinată?

Când se apropia cu paşi înceţi de mine, Hatice era conştientă de cât de vulnerabilă devenise; obrajii şi bărbia i se încleştaseră de furie.

— Eu renunţ, nu pot face mai mult. Ca astea…

A făcut un semn spre Giilbahar şi Latife, aflate în spatele

346

Aslî Eke

— Nu le pot stăpâni mai mult de atât pe neroadele astea două; tu cum o faci nu ştiu, dar… Şi oricum, tu faci tot ce nu am putut eu să fac, nu-i aşa?

Cerceii de perle i se legănau; le-a făcut semn cu ochiul lui Latife şi Giilbahar, după care a aşteptat să iasă din încăpere. Şi-a dus mâna la inimă şi, plecându-şi din nou capul, a murmurat:

— Eu renunţ; nu mă voi mai putea lupta cu tine. în timp ce încerc să fiu ca tine, îmi pierd propriul eu; dar poţi fi sigură că…

Vocea i se înviorase din nou. în lumina aceea slabă, obrajii ei boiţi erau acum de un roşu aprins. Odaia părea un câmp de luptă, iar eu, un ienicer veteran. Sângele mirosea a victorie şi a speranţă. Ducându-mi mâna la obraz, am râs:

— Când Osman va urca pe tron, n-o să ai milă de mine, ştiu.

Am inspirat adânc. Eram singure în odaie şi, în timp ce ne

analizam cu teamă una pe cealaltă, am înţeles că sfârşitul acestor lupte, pe care le duceam de dragul puterii, nu va veni niciodată. în timp ce ne cream propriul drum, propriul destin, propria luptă, „propriii giganţi", nu ne păsa deloc de cei ce se aflau în calea noastră. Fuseseră mulţi cei striviţi sub picioarele noastre şi, pentru ca noi să nu ajungem în situaţia lor, ne otrăveam unii pe alţii cu speranţe şi promisiuni. în timp ce Hatice îşi trăia propriul adevăr prin Osman, eu sufeream că îmi înţelesesem atât de târziu propriul adevăr.

Am simţit cum zâmbetul lui Mohamed, care se ivise în pragul uşii, m-a făcut să strălucesc; adevărurile mele erau apropiaţii care mă găseau în

cele mai nesperate momente. Dând din cap, am întins spre Hatice mâna, pătată de sângele unui pion, de parcă i-aş fi întins o crenguţă de măslin; i-am cuprins mâna ei mare. Amândouă eram conştiente că regina înfrântă era ea, iar eu eram noul lider, care se pregătea să-i ia locul, înainte de a trece în frunte, trebuia să o mai întreb un singur

lucru; cred că era pentru prima oară când mă aflam atât de aproape de chipul frumos al lui Hatice:

— Eşti mulţumită de soarta ta? i-am şoptit eu de parcă aş fi avut un secret de ascuns faţă de Mohamed.

Când a clătinat din cap de parcă ar fi spus „da", avea un zâmbet sincer ce i se ivise pentru prima oară pe chip şi se bucura de asta. Apropiindu-se de mine, Mohamed a aşteptat întrebarea pe care aveam de gând să i-o pun; se purta ca un prezicător care ştia că va veni această întrebare şi care putea vedea viitorul.

Era îmbrăcat cu nişte veşminte de eunuc diferite de ale celorlalţi; când a văzut cum îl privesc uimită, mi-a explicat:

— Eu le-am făcut.

Pe gulerul caftanului bleumarin străluceau stele aurii; deşi a părut că ochii lui alunecă spre câmpul de luptă din jur, zâmbetul de pe faţă nu i s-a şters.

— De ce a durat atât de mult până am înţeles că totul ţine de destin şi de ce am aşteptat până la sfârşit? am gemut eu, în- gropându-mi capul la pieptul lui.

în timp ce trăiam bucuria că pot plânge, trăgeam în piept mirosul de scorţişoară impregnat în caftanul tânărului eunuc. Mi-a mângâiat faţa şi mi-a şoptit, vorbind cu înţelepciune:

— în timp ce aşteptai acea ciocolată albă, lăsată la urmă în bombonieră, ai simţit un entuziasm teribil. Dorinţa aceea nestăvilită de a

găsi adevărul. De fapt, tu nu căutai adevărul, tu te căutai pe tine însăţi, iar cu acea ultimă ciocolată ţi-ai îndeplinit cu bine sarcina, ai învăţat să aştepţi şi să nu amesteci gusturile.

îmi mângâia părul şi chipul i-a fost luminat de un zâmbet, iar eu am simţit că prind iar viaţă cu un sentiment asemănător cu cel al iubirii de mamă, pe care eu nu am simţit-o în toată viaţa mea. în buzunar aveam încă batista violet pe care mi-o dăduse primul Mohamed.

1

348 ASLÎ EKE

Ridicându-mi capul, am întrebat cu curaj:

— Dacă acea ultimă ciocolată este adevărul meu, atunci ce este soarta, Mohamed?

Nu-mi păsa dacă Cemal este sau nu în viaţă, dacă Ahmed se întreba sau nu de mine; prin cuvintele lui Mohamed descopeream soarta.

— Calea care ne ţine în viaţă este cea care merge spre adevăr, mi-a şoptit el. Orice ai face, calea aceea îţi iese în faţă, locul în care vei ajunge este acelaşi indiferent de cine îţi va ieşi în drum.

— Dar calea ta? am şoptit eu.

Preferam să mă hrănesc cu fericirea, cu soarta altora decât să mă confrunt cu mine însămi. Am observat că încerca să scoată ceva din buzunar; ţinea în mână o ciocolată. Mi-am aruncat-o în gură, nu m-a oprit.

— Trăieşte bucuria de a fi tu însăţi…. mi-a şoptit el.

După ce a izbucnit în râs, a ieşit din încăpere cu paşi siguri;

ştiam că vrea să îl urmez. Ştiam şi încotro mergeam, spre bu- cătărioara lui. Acolo era singurul loc în care se recrea totul de la capăt, fiecare fantomă, fiecare destin, chiar şi Kosem. Bucătăria lui Mohamed era locul unde începea destinul.

Tânărul încerca să se ridice din locul în care stătea întins, braţele slăbite îl trădaseră. Respiraţia lui sacadată dezvăluia o durere în piept. Pielea îl ardea; lumina din cameră îl orbea. Lumina era atât de albă şi strălucitoare, încât tânărul a crezut pentru o clipă că se află în rai. Până şi patul era alb; perdelele agăţate pe stâlpii patului îl făceau să vadă înceţoşat încăperea. Tânăra s-a aplecat cu tandreţe asupra lui.

— Cemal, te-ai trezit.

Când a observat cum i se adresase fata necunoscută cu voce răguşită, i s-a părut foarte ciudată situaţia în care se afla. Buzele îi erau uscate.

— Apă! a gemut el.

Firuze s-a întors cu apa; a ridicat perdelele din jurul patului. Astfel, Cemal a putut vedea cu uşurinţă chipul fetei. „Extrem de frumoasă", a gândit el. Era fermecătoare, dar în mintea lui nu-i trezea nicio amintire. După ce a apucat strâns paharul ce-i era dus la buze, a împins-o pe fată.

— Cine eşti, de unde îmi ştii numele?

Buzele lui Firuze au tremurat pentru o clipă.

— Nu e momentul să faci glume, Kosem vine să ne viziteze apartamentul. Ai uitat că stăm în casa Kirei Cevher?

Ochii lui Firuze străluceau de bucurie; cu părul ei roşcat ale cărui bucle se revărsau pe rochia albă de dantelă semăna cu un înger. Văzând că Cemal priveşte în gol, i-a smuls paharul din mână.

— Chiar nu este momentul să faci glume! a repetat ea în timp ce ieşea furioasă din cameră.

Aroma intensă de vanilie năştea în mintea lui Cemal imagini neclare şi zgomote ciudate. I s-a făcut pielea de găină. A ridicat capul şi a privit lustra. Nu reuşea să-şi amintească unde se află şi ce se întâmplă; la Fiecare suflare şovăia, pentru a fi sigur că e bine ceea ce face; arunca priviri în

jurul său. A aşteptat ca fata cu părul roşu să revină în cameră; dar când ea s-a întors însoţită de o bătrână cu părul alb, a avut o mare dezamăgire.

Faţa femeii era albă ca varul, purta o fustă lungă cu flori mici, violete şi galbene, cu care mătura pe jos. Pe cap îşi legase o eşarfa albă ce-i lăsa bretonul la vedere; cerceii uriaşi din perle pe care îi avea în urechi erau în armonie deplină cu albul predominant al camerei. Şi faţa femeii era foarte albă; când vorbea, buzele roşii i se deschideau dezvăluindu-i dinţii maronii şi limba roz. Se putea spune că femeia fusese frumoasă cândva; ochii îi erau albaştri, conturaţi cu kohl negru.

— Nu-şi aminteşte nimic? i-a şoptit Kira Cevher lui Firuze în timp ce îl examina pe Cemal; când a văzut expresia de pe chipul tânărului a devenit confuză. Poate că ne joacă o mică farsă.

Dând perdeaua la o parte, s-a aşezat pe pat lângă Cemal.

Firuze stătea în pragul uşii şi încerca să se gândească la altceva decât Cemal. Zgomotul ce venea de afară trebuie să fi fost al servitorilor care începuseră să se pregătească pentru vizita sultanului.

După incidentul cu otrăvirea petrecut în harem, la cererea mea, Cemal şi Firuze s-au instalat în conacul Kirei Cevher. De săptămâni, Cemal se trezea când şi când, dar nu scotea nicio

vorbă. După ce mânca şi bea apă, dacă doctorul se afla acolo îl consulta, dacă nu Cemal se cufunda imediat într-un somn adânc.

— Cemal, ştii cine este fata asta? a şoptit Kira Cevher arătând spre Firuze.

Când Cemal a dat din cap în semn de negare, Firuze a ieşit din încăpere şi a plecat; se gândea ce făcuse pentru a merita toate astea.

în acelaşi timp, în harem, Emine se zvârcolea de durere; pe cât de luminoasă era camera, pe atât de întunecat era sufletul fetei. Plângea… Pereţii albi ai infirmeriei ce păreau a fi proaspăt văruiţi îi făceau pe cei aflaţi acolo să se simtă ca nişte ciudaţi. Cu mirosurile tincturii de iod, a pansamentelor sau a apei de var se încerca eliminarea pericolului răspândit de cei care se luptau cu bolile venerice sau cu bolile contagioase; infirmierele fugeau prin toate părţile. Se făceau aproape două săptămâni de când Emine fusese internată; la început, a fost dusă la mica infirmerie a haremului, dar mai apoi, boala care i-a măcinat trupul a dus-o la acest spital din apropierea Galatei. în acest spital, în care erau trataţi doar cei privilegiaţi, fusese adusă ca urmare a cererii lui Mercan, ca fiind un caz de ciumă special.

— Nu mai are prea mult de trăit, îi dau cel mult o lună. Bu- boanele abia acum încep să se formeze şi nu mai pun la socoteală insomnia.

Acoperită cu un şorţ alb, Emine asculta cu ochii închişi. Era conştientă că faţa ei plumburie contrasta cu tot acest alb din jur; inspirând adânc, a încercat să înţeleagă de ce i se întâmplau toate astea. Simţea că se sufocă, parcă era ceva ce îi creştea pe corp. Şi-a scărpinat braţul; ciucurii perdelei albe din faţa canapelei atingeau podeaua de lemn. S-a auzit vocea lui Mercan:

— Eu nu văd niciun bubon.

— Pe spate. Am acoperit cu grijă zona, nu s-au format complet. Ca să nu se înmulţească buboanele, am curăţat de

câteva ori puroiul care s-a adunat acolo, a explicat infirmiera experimentată.

Mercan continua să suspine.

— Deci nu puteţi ridica perdeaua să merg lângă ea?

— Priviţi în jur.

Gemetele răsunau disperate între zidurile spitalului.

— Fiţi recunoscătoare că sunteţi sănătoasă. Vedeţi mizeria de aici şi totuşi nu vi se face scârbă? Vreţi să ajungeţi în aceeaşi stare? Nu, nu voi ridica perdeaua, vă rog să plecaţi.

De sub văl, vocea lui Mercan se auzea înăbuşită; toate încercările ei de a ridica perdeaua au fost respinse de infirmieră.

— Mercan! a strigat Emine.

Era uimită de cât de slabă îi era vocea. De ea se ocupa o infirmieră de vreo şaizeci de ani, despre care se spunea că e cea mai bună din spital. Emine nu se mai sătura de discuţiile pe care le avea cu femeia, voia din ce în ce mai mult. Apropi- indu-se de ea, infirmiera în vârstă a împins-o înapoi pe pernă.

— Ai nevoie de odihnă…

— De ce, şi aşa nu există niciun leac pentru asta; ce contează dacă mai trăiesc câteva zile în plus?

— Emine! s-a auzit, în spatele perdelei, vocea răguşită a lui Mercan.

Era atât de evident că plângea, sughiţurile când creşteau când scădeau în intensitate, şi îşi trăgea nasul.

— Ai să faci tot ce ţi se spune, m-ai auzit? Pe lângă asta, mai este şi un doctor pe care îl cunoaşte Kosem, francez, vreau să rezişti până va veni el.

— Dar cum, Kosem i s-a împotrivit lui Firuze şi acum mi-l aduce pe doctorul ei personal; nu mai spune!

în vocea lui Emine se simţeau acel curaj şi acea pace extraordinară care îi erau date omului când se afla faţă în faţă cu

Sultana Kosem

353

moartea; ridicând din umeri, simţea că poate insulta după cum pofteşte. Cu toate astea, nopţile,

în somn, vedea iar şi iar cum îl otrăveşte pe Cemal şi se trezea delirând. Infirmiera, care o vedea cum se trezeşte plină de sudoare, îşi punea mâna pe fruntea fetei:

— Iar acelaşi coşmar?

Ochii lui Emine erau larg deschişi de spaimă, iar toate acele cearşafuri albe care-i acopereau pielea ce devenea din ce în ce mai plumburie păreau că prevestesc moartea.

— Da, răspundea ea, respirând cu mare greutate.

Când, însă, scăpa de coşmaruri şi izbutea să doarmă, urmărea o rază de lumină pe coridoarele palatului până se rătăcea. într-un sfârşit, când reuşea să o prindă, raza de lumină o înghiţea şi o ducea spre liniştea veşnică; în acele momente, Emine se trezea cu un zâmbet pe faţă.

— Cum este moartea? îşi întreba ea infirmiera.

Infirmiera se numea Bahar, dar nu-i spusese niciodată pe
nume.

— Seamănă cu somnurile astea lungi în care cad, dar care mie mi se par cât o clipă? Sau este zdrobirea inimii pentru totdeauna sub pământul rece? Dacă este aşa, moartea nu este diferită de viaţă.

Bahar izbucnea în hohote de râs şi îi răspundea lui Emine cu o voce plăcută asemănătoare cu cea a lui Billur:

— Emine, este normal ca Allah să ia viaţa pe care el a dat-o; singurul lucru de care trebuie să te temi este socoteala pe care o vei da la Judecata de Apoi. Asta să fie singura ta teamă…

Când această voce din care radia credinţa umplea toată încăperea, Emine se liniştea.

— Dar tu nu trebuie să te temi, faţă de cei ca tine Allah este înţelegător şi iertător, draga mea.

— Emine, a şoptit Mercan din spatele perdelei. O poţi lăsa pe infirmieră să vină până la mine? Sultana ţi-a trimis un mic dar.

Cu toate că Emine voia să rupă orice legătură cu trecutul, era totuşi curioasă să-şi vadă darul.

Bahar care trecuse de cealaltă parte a perdelei a analizat-o atent pe Mercan; femeia ţinea în mână o carte albastră, poleită cu aur. Fluturele mare de pe copertă avea şi el ornamente aurite. Cartea nu avea titlu. Când i-a răsfoit foile şi a văzut că erau toate goale, Bahar a fost foarte surprinsă; Mercan începuse să se enerveze:

— Daţi-i cadoul lui Emine; nu trebuie să-l verificaţi!

De această dată, Bahar a fost cea care s-a enervat:

— în timp ce trupul unei fetiţe se distrugea din cauza drogurilor şi a băuturii, voi de ce nu aţi verificat ce se întâmplă; aţi privit-o ca pe o jucărie, nu?

Plecându-şi capul, Mercan a ieşit din încăpere. Când şi-a dat seama că uitase să-i dea şi cadoul din partea ei, s-a întors. I-a întins lui Bahar sticluţa cu dop de plută, pe care fuseseră desenate steluţe aurii.

— Daţi-i asta lui Emine; batista trebuie să fie la ea.

Punând pe carte sticluţa pe care o smulsese din mâna femeii,
Bahar a tras perdeaua. Mercan a avut posibilitatea să zărească chipul lipsit de griji al fetei; „Trebuie să doarmă”, s-a gândit ea. Era mai palidă, doar atât, şi părea mai matură. Dacă nu i-ar fi fost ruşine, ar fi spus că boala i-a priit. Gândul că poate nu o va mai vedea vreodată i-a topit inima; a simţit că se sufocă.

Mercan aflase de la mine că, în afară de Emine, Cemal nu îşi mai amintea de nimeni altcineva din trecutul său. Şi-a imaginat cât de mult s-ar fi bucurat fata dacă i-ar fi dat această

veste, însă între ele se afla acum perdeaua morţii. Pe Mercan o
Sultana Kosem
355
usturau ochii, şi-a amintit cât îi mai dăduse doctorul de trăit fetei. Putea oare să încapă o viaţă într-o lună?
*

— Sultană, a spus Firuze, plecându-se până la pământ.

Lângă ea stătea Cevher, dar bătrâna a refuzat să se plece. Din
câte se vedea, era foarte nerăbdătoare să-şi expună antichităţile şi operele de artă din casă. în timp ce nu reuşeam să-mi iau ochii de la luxul casei, mă uimea faptul că o femeie ca ea avea astfel de gusturi. Casa nu era împărţită după regulile haremlik-selamlîk pentru că, dacă ar fi să nu-l punem la socoteală pe Cemal, care era doar un oaspete trecător, în casă, inclusiv în rândul slugilor, nu se găsea niciun bărbat. Conacul era în întregime un harem. Toate detaliile fuseseră lucrate după necesităţile femeilor, peste tot erau oglinzi uriaşe suflate cu aur. în timp ce vazele din sticlă de Murano şi florile de liliac mov din ele ofereau plăcere sufletului feminin, colecţia de săbii antice aflată cu un etaj mai jos scotea la iveală pasiunea lui Cevher.

într-un dulap mare de sidef erau înşirate coliere, inele, brăţări, cercei şi broşe, una mai valoroasă decât alta. Cevher ţinea cheia dulapului într-un buzunar de la spate, într-un loc separat de alte chei.

— Toate sunt extrem de valoroase, a spus Cevher în timp ce-mi arăta colierul de diamante pe care-l ţinea în mână.

Diamantul tăiat în formă de picătură era montat destul de simplu, dar elegant, pe lănţişorul de argint. Motivul venirii mele aici nu era să fac cumpărături. Şi chiar de-ar fi fost aşa, îmi făcea

plăcere să mă preocup de astfel de treburi doar în compania lui Mohamed; datorită gusturilor lui bizare ne distram foarte bine când ne plimbam prin bazaruri sau pieţe de tot felul.

356

Aslî Eke

— Aceste piese valoroase le obţin de obicei de la negustorii veneţieni sau genovezi, dar, sultană, de-aţi şti…

S-a aplecat la urechea mea şi continuat:

— …câţi bani falşi au, când iau restul trebuie să fiu foarte atentă. Desigur, am făcut atât de mult comerţ, încât ştiu să fac diferenţa dintre aurul curat şi tinichele…

Femeia râdea.

în comportamentul lui Firuze se produsese o schimbare; se plimba primprejur de parcă ar fi fost casa ei şi dădea tot felul de ordine impertinente servitorilor. Cevher era mulţumită de această situaţie; nu avea niciun copil şi voia să îi adopte cât mai curând pe cei doi. Firuze nu avea nicio obiecţie la asta. Când se afla în casa lui Cevher, îşi amintea de viaţa ei din Veneţia şi avea şi posibilitatea de a îmbrăca din nou rochiile acelor vremuri. Cevher avea sute de rochii, caftane, fuste, corsete, ba chiar şi o rochie de seară albastră, despre care se spunea că aparţinuse unei femei deosebite care o purtase la ceremonia de încoronare a reginei Elisabeta. Nu exista nimeni printre nobili sau printre cei de la palat care să nu-i ştie numele; pentru cei înstăriţi din Istanbul prima adresă pentru cumpărături era Kira Cevher.

Firuze a atins braţul servitoarei care trecea pe lângă ea:

— Draga mea, îmi aduci un pahar din vinul de ieri? A, şi în- treab-o şi pe sultană ce doreşte.

Mi-a făcut cu ochiul. în timp ce urmăream uimită schimbarea lui Firuze, i-am cerut tinerei o cafea dulce.

— Sultană, vreţi să vă uitaţi la aceşti cercei? m-a întrebat Cevher cuprinsă de emoţie.

îmi arăta cerceii de perle enormi, pe care-i purta în urechi.

— A, da, a spus şi Firuze, în timp ce dădea bucuroasă din cap.

Deşi rochia albă de dantelă îi scotea în evidenţă latura copilăroasă, prin comportamentul ei Firuze încerca să semene cu Cevher. Părea că uitase viaţa de la palat sau că încerca să uite.

Sultana Kosem

357

— Nu, mulţumesc, am spus eu, atingându-i braţul lui Cevher.

Eram îmbrăcată cu un caftan alb, iar în urechi aveam cerceii de safir. Părul îmi fusese strâns într-un coc de către o slujnică talentată din harem, despre care se spunea că ar fi fost domnişoara de onoare a unei prinţese dintr-unul din principatele austriece. Pentru că nu era prea frumoasă - avea pe frunte un semn mare din naştere şi ochii puţin saşii - ajunsese slujnică în harem.

Cevher mă privea uimită. Chiar dacă faţa albă îi oferea femeii un aer amabil, sclipirea diabolică a ochilor de un albas- tru-deschis te speria. Dându-mă un pas în spate, am aşteptat.

— Acel inel vechi cu topaz, pe care mi l-aţi arătat la etaj, ce lucrătură minunată…, mi-l poţi aduce? îmi place lumina asta de pivniţă, este mai slabă în comparaţie cu restul casei.

Cevher, pe care au deranjat-o puţin criticile la adresa casei sale, a început să urce treptele de lemn bombănind.

— Cred că eşti într-o dispoziţie bună, nu? am întrebat-o eu pe Firuze.

Nervoasă, trăgeam când de cercei, când de gulerul caftanului, iar bretonul ce-mi cădea pe frunte mă deranja. Am atins-o pe umăr pe Firuze, dar ea s-a retras. încerca să-şi ascundă lacrimile adunate în colţul ochilor; obrajii i se înroşiseră.

— Cred că e bună…, a murmurat ea neclar.

A încuiat apoi dulapul cu cheile pe care Cevher le lăsase în el.

— Trebuie să ţi se pară aşa pentru că te-ai obişnuit să trăieşti într-un loc destinat doar femeilor, i-am spus eu.

Clocoteam de furie; nimic nu putea fi mai dureros decât să privesc cum se iroseşte şansa pe care eu le-o dădusem altora. Am făcut un gest cu mâna spre zidurile pivniţei, spre vinoteca aflată puţin mai încolo, spre nenumăratele sticle de vin astupate bine cu dopuri de plută:

— Asta nu e deloc normal; pentru o femeie nu mai există ni- ciun bărbat, nicio speranţă. Nu mai puteţi rămâne aici prea mult.

— Nu tu eşti cea care ne-a băgat aici? a ţipat Firuze cu obrajii roşii de furie. Ce s-a întâmplat, aşa, dintr-odată, eşti invidioasă pe această splendoare pentru că nu o poţi avea tu… Sau ne simţi cumva lipsa? Să ştii că eu în haremul ăla nu mai calc niciodată.

De la etaj s-a auzit vocea lui Cevher:

— Inelul nu este aici, puiule. Unde l-om fi pus? I l-am arătat puţin mai devreme lui Kosem…

— în harem nu o să vă mai primească nimeni. A fost o infamie de la început până la sfârşit…

Oprindu-mă, am privit-o în ochi pe Firuze; cu o privire plină de mânie, a spus cu glas şoptit:

— De parcă situaţia ta ar fi diferită…

— Ce ai spus?

— Nimic.., a spus ea râzând, după care m-a apucat de braţ.

Expresia de pe chipul ei se schimba de la o clipă la alta.

— Nu-şi aminteşte de mine Kosem. Ce să fac; nu-şi aminteşte nimic din ce-am trăit! Nici

măcar nu ştie cine sunt; dar pe diavoliţa aia mică…

împroşca stropi de salivă în timp de vorbea; lacrimile, ivite din nou în ochii ei, i se prelingeau spre buze.

— Aia pe care tu o numeşti diavoliţă, am şoptit eu, este pe patul de moarte, cred că eşti conştientă de asta.

— Ştiu, are ciumă; ei, cred că este o chestiune de timp până ce boala ne va găsi şi pe noi.

A râs şi, după ce şi-a şters lacrimile, şi-a întors capul în cealaltă parte.

— Am avut şi eu visurile mele. Să avem o casă, dar şi locul ăsta îmi e de ajuns. împreună cu Cevher avem grijă de el, o mai ajut şi eu pe aici; poate că, într-o bună zi…

S-a oprit; ştiam ce avea de gând să spună. Nu continua doar pentru a nu mă răni.

— Poate că într-o bună zi veţi pleca de aici…

Ştiam că pe mine Ahmed nu avea să mă lase, dar pentru o fată uitată mai exista o speranţă.

— Nu, a zis ea. Eu plec. Cu Cemal nu se poate; ăsta e destinul, Kosem. Nu mai am puterea să reconstruiesc de la capăt trecutul nostru demult uitat. Trebuie să-mi continui propriul drum; destinele noastre s-au ciocnit doar. Nu s-au unit!

A înaintat spre mine; i-am prins mâna şi am pus-o pe obrazul meu.

— Nu poţi avea încredere în Cevher.

— De ce? Evident că este mai de încredere decât eşti tu.

Intenţia ei nu era să mă enerveze, ci să se distreze; îi reuşea.

Am încercat să ţin capul sus, să fiu calmă.

— Nu, dar nu ţi se pare ciudat? O femeie la vârsta asta să nu aibă nici copil, nici bărbat, nici

casă…

— Păi asta ce este?

— Un sanctuar, este doar un sanctuar plin cu obiecte de valoare; aici nu există viaţă, este materialitate, rătăcire…

— Şi pentru harem se poate spune acelaşi lucru; şi în plus, nici tu nu ai copil.

Râdea; enervată, i-am împins braţul.

— Nu-i acelaşi lucru… Cred că e cel mai bine să rămâi totuşi aici; şi nu cred că a-i fi în stare să-l laşi pe Cemal şi să pleci. De altfel, dacă rămâi aici, Cevher va face tot ce-i stă în putinţă să scape de el.

Firuze a fost cuprinsă parcă de un tremur; când a vrut să se apropie de mine, am împins-o cu toată puterea. Vocea ei tre- murândă a cuprins întreaga încăpere:

— Şi de ce anume?

360

Faţa i se albise şi mai mult. întorcându-mă cu spatele la Cevher, care se ivise în pragul uşii, i-am şoptit încet lui Firuze:

— Tu ştii ce înseamnă o iubită?

A râs; părea să nu o deranjeze prezenţa lui Cevher.

— Cred că am învăţat de la tine.

Ca urmare a acestor vorbe, i-am întins lui Cevher un săculeţ plin cu aur care facea de trei ori mai mult decât valoarea inelului, după care mi-am propus să plec; dar mi-am amintit că voiam să-l văd pe Cemal. Am renunţat. Gândindu-mă că nu-mi va fi de niciun folos să retrăiesc o parte ştearsă a trecutului meu, am plecat de acolo. Culcându-mă în poala lui Mo- hamed, care mă aştepta în trăsură, m-am liniştit. în Haskoy, unde conacele de lemn se înşirau unele lângă altele, era o fată care, de la fereastra acestei case luxoase, privea melancolic spre viitorul ce se îndepărta de ea văzând cu ochii, iar lângă ea stătea un bărbat frumos care nici

măcar nu o cunoştea. Amândoi nici nu băgau de seamă că viaţa li se scurgea printre degete; timpul trecea foarte repede.

*

Mai era puţin până la noul an al creştinilor, toţi erau atât de departe unii de alţii; în timp ce buboanele de pe trupul ei se înmulţeau, Emine avea o ultimă dorinţă: să poată trăi din plin acea ultimă lună, astfel încât să reuşească să umple paginile jurnalului pe care i-l trimisesem… Să plece pe mare, să poată folosi până la ultima picătură ultimul parfum dat de Mercan. Mercan îi spusese lui Emine că atunci când va fi suficient de mare îi va mai adăuga şi alte mirosuri la parfumul său; acum, de fiecare dată când trăgea aer în piept, simţea mirosul de santal, care se ridica firav din izul de iasomie al batistei roşii. „Poate că simt mirosul morţii", se consola ea, pentru că nu mai voia să crească. Viaţa o facea să sufere. Singurul lucru

Sultana Kosent

361

pe care şi-l mai dorea era acea ultimă lună rămasă; şi să fie iertată. în timp ce se cufunda între pernele albe, Bahar îi şoptea:

— Dormi liniştită, frumoasa mea, poţi avea încredere în iertarea lui Allah.

*

— îţi place mâncarea mea?

De-acum bucătăria palatului nu ne mai satisfăcea; ne refu- giaserăm în bucătăria lui Mohamed pentru a ne cere iertare.

Se întindeau aluaturi care prindeau viaţă sub degetele lui; deserturi micuţe, mantî[1], plăcinte, prăjituri, toate erau trimise la bucătărie unde erau coapte, după care slujnicele le aduceau la masa noastră. Paharele de vin ciocnite peste iahnie ne ţineau în viaţă. „Noul an nu putea fi celebrat mai bine de atât", gândeam noi. Părul auriu al lui Mohamed crescuse de-acum. Nu putea avea

încredere în bărbierii palatului şi nu putea ieşi nici afară, de aceea îl purta aşa. Am luat o lingură de iahnie; gustul era incredibil. După, o gură de vin… Mohamed umpluse toată odaia cu lumânări; odaia era luminată, dar rămâneau destule locuri ascunse în umbră.

Apropiindu-mă de el, i-am spus cât de mult mă fascinează; m-a sărutat uşor pe frunte.

— Nu-ţi uita desertul…

Ardea de nerăbdare să gust din noul desert pe care reuşise să-l facă, topind ciocolata; în timp ce îmi cufundam lingura de lemn în desertul pe care îl turnase într-o cupă de argint, mi-am dat seama că respiram precipitat. Şi m-am gândit că, în viaţa asta, celălalt lucru care mă făcea să vibrez la fel ca ciocolata era Mohamed. Ceea ce simţeam când eram în braţele lui Ahmed era o altfel de plăcere, dar nu-mi facea inima să tresară.

[1] Manti - găluşte umplute cu carne tocată, de miel sau de vită, peste care se toarnă un sos picant (n.red.).

362

Asi.î Eke

*

Se făcuse miezul nopţii. Amintindu-mi că trebuie să mă întâlnesc cu Ahmed, m-am ridicat în picioare. Mohamed mă urmărea. A văzut că mi-am încheiat nasturii şi mi-am aranjat părul. Adora să se joace cu părul meu negru care îmi ajungea până la mijloc împletit în trei cosiţe. întocându-mă spre el, i-am întins mâinile:

— Cine eşti, nu am reuşit încă să îmi dau seama.

Auzindu-mă, a izbucnit într-un hohot de râs scurt şi mi-a

sărutat mâinile; era atât de chipeş, încât eram sigură că toate fetele din harem îl visau. La fel şi eu… Nu era somn în care să mă cufund fără să mă gândesc că trăiesc iubirea cu acest bărbat, dar ştiam că era un eunuc care nu mi-ar fi putut

satisface dorinţele trupeşti. Un eunuc adevărat, de origine franceză, ieşit din mâinile călăilor nemiloşi.

— Nu veţi reuşi să vă daţi seama niciodată, sultană; haide, nu vă lăsaţi bărbatul să aştepte.

Uneori se întâmpla să fac dragoste cu Ahmed şi mintea să-mi fie la Mohamed; erau momentele când îmi trăiam iubirea în cel mai intens mod. Ruşinată, îmi întorceam capul şi oricât încerca să mă tragă din nou spre el eu nu voiam.

— Te iubesc, îmi şoptea Ahmed.

— Ştiam asta.

Şi eu îl iubeam pe el, dar oare iubirea era suficientă? Eu voiam mult mai mult şi simţeam că de această dată obţinusem.

Căutam iubirea şi o găsisem. Dar, ca de fiecare dată, trebuia să fie iubirea cea mai imposibilă.

*

Trăgând cearşafurile de satin, am încercat să-mi acopăr trupul gol; Ahmed mă privea cu uimire.

— Ce e? Ţi-e ruşine cu trupul tău?

Mi-a întins paharul de la căpătâi şi am luat o înghiţitură de vin. Ameţeala îmi spunea că băusem prea mult. Am prins între mâini faţa lui Ahmed şi m-am lipit de buzele lui.

— Ce se întâmplă cu tine? m-a întrebat el surprins.

— Spune-mi! Te poţi îndrăgosti de mine?

— Dragoste, dragoste… Bine, dar ce simt eu acum, Kosem?

Ochii îi străluceau. în momentul acela, odaia mi s-a părut mai

întunecată, dar mai frumoasă; cu toate astea, zecile de candele care ardeau în încăpere nu reuşeau să-mi lumineze mintea.

— Milă? Pentru că ţi-e milă de mine…

Respiraţia mi se tăiase; am văzut cum Ahmed clipea nedumerit.

— Nu, aştept ca ţie să-ţi fie milă de mine, Kosem; pentru că eu sunt cel îndrăgostit de tine!

— Pot oare să te cred?

Aceasta era de fapt o rugăminte. Trupul meu înfiorat implora; printre gemetele înfundate, Ahmed a reuşit să şoptească:

— întotdeauna!

— Atunci dă-mi un strop din neamul tău. Vreau să-ţi hrănesc iubirea, să fiu demnă de ea…

L-am tras pe Ahmed deasupra mea; piepturile noastre se mişcau în acelaşi ritm.

— De-acum vreau şi eu să fiu parte a acestui tron. Dăruieşte-mi un fiu, Ahmed!

Strigătele noastre au făcut ca luminile să se împrăştie în ceaţă, iar spre sfârşit, pereţii odăii au început să se rotească.

în timp ce Mahomed îşi lua micul dejun în grabă, agitaţia de afară creştea, vocile oamenilor se înmulţeau. Şi-a aruncat o măslină în gură şi a râs:

— Ce-i cu zarva asta, pentru venirea noului an atâta entuziasm?

— Nu, în seara asta, în Sala Sultanului va fi un ospăţ pentru Măria Sa.

Am luat o bucată de lokma din farfuria plină de pe masă; Mahomed mă privea.

— Toate aste sunt de la bucătărie, a spus el.

— Doar n-o să-ţi faci singur lokma!

Am continuat să mestec râzând. în timp ce ne beam ceaiurile turnate din samovarul din camera lui, mai luam câte o bucată de ciocolată din zaharniţă. în mod surprinzător, niciunul dintre noi nu se îngrăşa.

— Haremul este plin de oameni graşi, să fim recunoscători pentru felul în care arătăm, a spus zeflemitor Mahomed, în timp ce-şi arăta pieptul alb şi fără niciun fir de păr, pe care puteai să-i numeri coastele. Vrei să fii ca Hatice? Ba-i de

vină copilul, ba Ahmed, uită-te la ea cât s-a îngrăşat!

— Ba copilul, ba Ahmed? am întrebat eu cu teamă.

Sultana Kosem

365

De când drumurile noastre nu se mai intersectaseră, nu mai auzisem niciun cuvânt despre Hatice. Ştiam doar că Lokum fusese gonită din harem.

— După plecarea lui Lokum, copilul nu-i dă deloc pace şi mai sunt şi problemele cu Ahmed. Mănâncă întruna ca şi noi, şi ştii şi tu că mâncărurile din bucătăria palatului sunt atât de grase şi dulci încât…, a explicat el vesel.

Nu m-am putut abţine să nu privesc spre jurnalele din bibliotecă despre care îmi spunea că sunt „secrete" ori de câte ori îl întrebam ce scrie în ele. Firește că nu era surprinzător că un om care continua să scrie în franceză orice, chiar şi ce urma să gătească în ziua aceea, ţinea un jurnal; dar ce scria acolo? Spunea că nu a reuşit deloc să se obişnuiască cu literele arabe.

— Eu nu sunt pictor. Acum ceva timp, am cunoscut câţiva pictori în Galata, dar.., a spus el zâmbind.. Scrieţi literele cu liniile alea şerpuitoare că nu înţeleg nimic.

— Nu-mi spune mie asta, eu am învăţat să scriu şi să citesc în greacă, du-te şi spune-i sultanului părerea ta.

Dar nu este şi el un admirator al ghiaurilor, ca noi toţi? Câte limbi cunoaşte nici măcar eu nu mai ştiu, poate sunt câteva zeci.

Dintr-odată mi-am amintit de cărţile în franceză pe care mi le luase Cemal; ştiam unde se afla cufărul de stejar, dar mi-era foarte frică să-l deschid. Am încercat să scap de amintiri închizându-mi ochii. Am tresărit când Mercan a intrat în cameră fără să ceară permisiunea; trecuse aproape o lună de când ne fusese dată vestea

morţii lui Emine; Mercan slăbise brusc şi ochii i se îngălbeniseră. Nu prea mai ieşea din camera ei; din când în când, mai participa la unele discuţii pe cale le purtam la masă.

— Ce voi lăsa în urmă? a suspinat ea.

Ţinea în mână caietul pe care noi i-l dăduserăm lui Emine şi pe care nu fusese scris nici măcar un cuvânt.

366

Aslî Eke

După ce trupul lui Emine, care nu a mai rezistat nici măcar o lună şi din acest motiv nu a mai fost necesară chemarea lui Monsieur Gerard, a fost spălat cu apă de var, a fost incinerat. Mercan a văzut-o pentru ultima oară pe Emine din spatele perdelei. Sticluţa plină cu parfum pe care i-o adusese Bahar îi provoca zilnic suferinţă.

— A repetat întruna, până la ultima ei suflare, numele de Cemal. Mie mi-a povestit mai puţin, dar se pare, a spus Bahar inspirând adânc, că îl iubea cu adevărat pe bărbatul acela.

*

— Plecăm? întreba Mercan în pragul uşii.

Mahomed şi-a pus pe umăr sacul în care îşi aruncase cartea şi câţiva săculeţi cu aur. Când am urcat în trăsură, Mercan deja nu-şi mai putea stăpâni emoţia.

— La negustorul tău din Pera? a întrebat Mahomed în timp ce se aşeza la locul lui.

Uneori răceala dintre ei doi creştea uimitor de mult şi ajungea la apogeu. Eu, care încercam să profit de înţelepciunea amândurora, cu o oarecare teamă, căutam să-i calmez.

— Da, are cea mai bună marfa. în plus, nu vreau să vă plimb din uşă în uşă.

Mercan şi Mahomed au început apoi să se certe dintr-un nimic. în timp ce Mahomed se juca furios cu o şuviţă din părul lui auriu, ura din ochii lui Mercan se amplifica.

— Vă vine să credeţi că primăvara este aproape? am schimbat eu subiectul bătând entuziasmată din palme.

Am încercat să-i îndepărtez pe cei doi de un posibil conflict. Şi în ziua aceea mă pregătisem cu multă atenţie, aşa cum făceam când ieşeam cu Mahomed la cumpărături; îmbrăcasem cel mai frumos caftan al meu, peste care mi-am pus vesta şi mi-am prins cingătoarea pe care mi-o luasem cu câteva zile în urmă, când fusesem să o văd pe Firuze.

Sultana Kosem

367

*

Pe măsură ce Firuze încerca să-şi reprime suferinţa, în- deletnicindu-se cu treburile lui Cevher, Cemal slăbise şi mai mult. Un picior îi fusese tăiat din cauza cangrenei şi nu mai putea merge. Atitudinea pe care Firuze o luase faţă de mine amintea de-o răzbunare rece; în timp ce încerca să mă rănească îşi făcea rău sieşi, îşi rănea propriile sentimente. La ultima noastră întâlnire, când stăteam faţă în faţă bându-ne cafelele, atunci când Cevher, dând buzna în cameră, a mustrat-o, a izbucnit în plâns.

Frumuseţea i se ofilea. Până şi roşul obrajilor se stinsese; din cauza tristeţii din conacul alb se transformase într-unul din personajele frumoase ale tablourilor de acolo. Povestea ei te ducea în locul în care începuse totul. în timp ce bărbatul care stătea pe marginea patului o privea cu ochii goi, ea îi mângâia barba rară şi obrajii. Un singur cuvânt rosteau buzele lui Cemal: Emine. în timp ce prindea mâinile străvezii ale lui Firuze şi le săruta de zeci de ori, delira rostind acelaşi nume; se ridica din pat doar cu puterea pe care i-o insufla numele lui Emine. Era clar că niciunul dintre cei doi nu ştiau de moartea fetei.

Cu toate astea, Firuze nu-l putea părăsi pe Cemal. încerca să-şi reducă durerea prin uitare.

Uneori, când o vizitam, uitând că eu ştiam că Cemal nu şi-o mai aminteşte, îmi povestea că făceau dragoste cu pasiune, după care râdea. încerca şi ea să supravieţuiască cu lucrurile pe care le uita. Alte personaje intrau şi ieşeau din viaţa ei; ea înainta cu noul său destin, pe care ea singură îl crease.

— Zilele trecute, una dintre concubine a venit să mă viziteze.

Când am întrebat-o de ce, împreunându-şi braţele la piept,
a continuat să-mi povestească:

— A venit tocmai aici să-mi spună cât de fericită este viaţa pe care o duc eu şi cât de mult mă invidiază pentru asta; iar eu

i-am spus că viaţa mea devine şi mai frumoasă. Am găsit un conac în apropiere…

— Aţi găsit un conac?

— Da, are şi o grădină foarte mare şi un havuz frumos, chiar dacă nu ne putem plimba în el cu barca aşa ca în cel de la palat.

în timp ce dădea glas visurilor sale, Firuze, cea de mai devreme, furioasă şi care se îneca în lacrimi, dispăruse, iar în locul ei venise o femeie cu o viaţă fericită, cu un trecut fără probleme şi cu amintiri limpezi. Atunci când adevărul ieşea la lumină, plângea cu zilele; îi spunea lui Cemal cum o va omorî pe Emine. Cevher era cea care îmi povestea despre certurile serioase dintre cei doi; uneori nu ieşeau o săptămână întreagă din cameră şi ţipau unul la altul. încercau să reînvie suferinţe uitate, distrugând chiar şi cel mai mic sentiment frumos.

Nimeni nu ştia nimic despre sentimentele care-i invadau mintea înceţoşată a lui Cemal atunci când o vedea pe Firuze; nici măcar el. Odată cu începutul unei zile noi, când o vedea pe fată, scânteierile din interior le percepea ca pe o furie şi

ţipa. Firuze, însă, la ultima noastră întâlnire, mi-a vorbit despre cât de dor îi era de harem; cu toate că ea ura haremul.

— Mi-e dor de mâncărurile delicioase, de veşmintele frumoase.

în timp ce privea cu teamă primprejur, mi-a şoptit:

— Zilele trecute, Cevher m-a sărutat, cică mă iubeşte; cred că şi eu pe ea.

Vorbea fără să-i pese de Cemal. în timp ce spunea că o iubeşte pe Cevher, s-a uitat la Cemal; era cât se poate de mulţumită de jocul pe care îl juca.

— Poate plecăm împreună de aici, cu toţii.

Vocea i se întristase din nou; când mă îmbrăţişa cu teamă, a refăcut şi desfăcut aceleaşi cuvinte:

— Cu toţii, cu toţii…

în timp ce-mi făceam planurile pentru primăvară, nici nu am realizat că trăsura se pusese în mişcare.

— Se apropie sărbătoarea Hidrellez[1], e vremea primăverii, trebuie luate flori proaspete, parfumate, a spus Mercan şi, în timp ce vorbea, s-a întins entuziasmată în faţă şi şi-a pus braţul pe umărul meu.

încerca să nu întâlnească privirea lui Mahomed, iar acesta era extrem de mulţumit de situaţie.

— Ah, şi eu trebuie să găsesc trandafiri, iasomie şi violete proaspete; şi lemn de santal…

Pe măsură ce înşira numele florilor, deschidea uşile secrete ale artei preparării parfumurilor; mirosurile se răspândeau în trăsură fascinându-ne pe mine şi Mahomed. Cu cât Mercan povestea mai mult, cu atât felul în care Mahomed o privea pe această femeie frumoasă şi învăţată se schimba, se înmuia. Sperând să se mai apropie puţin, am spus repede:

— E timpul!

Nerăbdător, Mahomed s-a aplecat spre Mercan. Era conştient de importanţa discuţiei pe care avea să o deschidă; în timp

[1] Sărbătoare celebrată în lumea turcică; conform calendarului Gregorian are loc pe data de 6 mai (n.red.).

ce asculta încrucişându-şi braţele la piept, Mercan se juca cu vălul pe care şi-l scosese şi încerca să-şi ascundă emoţiile.

— Pătrunjel, mărar… Şi ce aţi mai spus?

— Rozmarin proaspăt, busuioc, mentă, înşira Mahomed râzând.

— Sunt sigur că în calitate de parfumier toate astea vă interesează şi pe dumneavoastră.

— Desigur, doar că după părerea mea mirosul mentei şi al busuiocului este greu şi înţepător, iar în ce priveşte rozmarinul, cred că nu voi putea renunţa la aroma lui discretă. Ah, şi mai e şi levănţica!

— îmi place la nebunie colonia de levănţică! am adăugat şi eu copilăreşte.

Privindu-mă cu ochii goi, amândoi au încercat să nu mă supere. Când s-au întors la discuţia lor, mi-am dat seama că am descoperit cum poţi rămâne singur în orice împrejurare.

în timp ce treceam pe străzile laterale din Pera, ne-au ajuns până la urechi vocile care răzbăteau din taverne:

— Ia uitaţi-vă, o trăsură de la palat.

Vocile, tinere sau bătrâne, disperate sau entuziasmate ale celor ameţiţi de alcool, creşteau în intensitate.

— înăuntru este sultanul?

Am ridicat puţin perdeau, dar când am văzut că vizitiii încercau să îndepărteze mulţimea, mi-am retras mâna. Cei de afară încercau să clatine trăsura, să o răstoarne. Chiar şi atunci când prin

perdea s-a văzut chipul unuia dintre ei, Mercan şi Mahomed nu şi-au întrerupt discuţia.

— Daţi-vă înapoi, beţivilor! Dacă cel din trăsură este sultanul să ştiţi că va pune să fie tăiate capetele tuturor!

Când mulţimea de beţivi a început să râdă, vizitiii au strigat şi mai furioşi:

— Daţi-vă înapoi!

Sultana Kosem

371

Trăsura se clătina tot mai tare şi vocea mulţimii creştea.

— Dacă înăuntru nu este sultanul…

— Trebuie să fie Kosem, iubita lui Ahmed.

— Nu poate avea un copil pentru că reuşeşte să rămână fecioară de fiecare dată când face dragoste!

în timp ce bărbatul care spusese aceste vorbe făcea să se cutremure până şi pietrele de pavaj cu râsul său strident, s-au auzit strigătele care dădeau de veste că unul dintre vizitii şi-a scos pumnalul. Când clienţii tavernei se retrăgeau din jurul trăsurii, mirosurile de opiu, haşiş, cuişoare şi vin ne ajungeau până la nas.

— Distracţia săracului, a râs Mahomed.

Când priveam în jurul meu cu teamă, ochii mi s-au îndreptat spre femeia care dansa printre ei pe jumătate dezbrăcată, în timp ce mă gândeam că trebuie să mă fi înşelat, Mercan se lipise de geam şi încerca să tragă perdeluţa. Bărbaţilor care o preveau pe femeia al cărei trup se unduia le curgeau balele.

— Ce fel de ţigancă-i asta, frate?

Unul dintre bărbaţi încerca să o tragă pe femeie spre el. Când sânii goi ai femeii îi loveau obrajii, bărbatul suspina, dar când a încercat să-i ia chimvalul din mâini, femeia a scos un ţipăt strident.

Acesta era strigătul victoriei în faţa destinului.

Un timp, privirea femeii s-a oprit asupra trăsurii; buzele au părut că-i tremură.

— Emine, a murmurat Mercan, aplecându-se peste geam.

în timp ce Emine se aşeza în poala bărbatului cu aceleaşi
mişcări unduitoare, corpul ei pe jumătate dezbrăcat plutea de plăcere.

Dar sufletul rănit era încă al ei, şi trecutul său…

*

Ahmed urla.

— Tu nu mă iubeşti!

în timp ce lacrimile mele udau perna, el continua să urle.

— Uite că tu nu mă iubeşti, dacă m-ai fi iubit, îmi dăruiai un fiu.

Nu ţipa stăpânit de furie, ci de tristeţe, dar cel mai mult din cauza temerilor.

Osman avea aproape trei ani.

— Ştii că Hatice ţi-a născut un copil, problema este la mine. Iar tu asta ai vrut să auzi, nu-i aşa? Mi se spune stearpa, iar tu vrei ca eu să recunosc asta. Dar nu, nu este aşa…, strigam eu cu vocea tremurândă.

Ahmed a încercat să-mi mângâie părul, eu însă mi-am tras capul.

— N-am vrut să spun asta, Kosem. Te rog, uită-te la mine.

Deja cuvintele nu mai erau de niciun folos. Ştia că mai avusesem astfel de crize şi pentru a mă calma fusese obligat să cheme pajii. Cu trupul gol învăluit în cearşafuri, mă luptam cu el în mijlocul patului. Candelele se stinseseră şi mijea de ziuă.

— îţi spun toate astea pentru că te iubesc. Tu eşti cea care ai spus că vrei un copil. Uită-te la mine, Kosem.

Nu voiam să mă calmez; îmi puteam duce furia, ba chiar mai mult de atât. Oricum viaţa devenise insuportabilă din ziua în care o văzuserăm pe Emine…

*

Nu numai că am crezut că Emine a murit, ba chiar am ţinut şi doliu după ea. Mercan era foarte supărată. Nu prea fusese văzută plângând, dar în aceste ultime luni îşi pierduse vocea de atâta plâns, iar sufletul îi fusese prins într-un uragan. Nopţile se trezea speriată, îşi frământa mintea să afle cum a reuşit fata să supravieţuiască. în astfel de nopţi, mergea la Mahomed, unde îşi vărsau reciproc amarul; erau atât de multe lucruri pe care le putea împărtăşi cu acest tânăr învăţat… De altfel, nici Mahomed nu dormea nopţile; din ce spusese chiar el, era o obişnuinţă care venea din vremurile în care fusese castrat.

Când reuşea să adoarmă avea coşmaruri şi se trezea înainte de ivirea zorilor; aştepta cu teamă să i se întâmple ceva, să se arunce un om peste el sau să vadă un iatagan strălucind în aer.

— Unde crezi că este Emine? Cum a ajuns în starea aia?

Curiozitatea şi întrebările lui Mercan nu se terminau:

— Dar de Bahar ce spui? Zicea că i-a fost ars corpul şi apoi îngropat? Sau aia pe care am văzut-o noi nu era Emine?

— Nu ştiu, Mercan, dă-mi pace…

Căldurile de vară începuseră de ceva vreme; zăpuşeala emanată de zidurile odăii ne făcea pe toţi să transpirăm. Ajunseserăm să umblăm numai în cămăşi şi veste. Şi Mahomed se obişnuise să umble în cămaşă, doar că nu renunţa la cureaua cu care îşi încingea mijlocul.

— îţi arată trupul mai subţire.

— Ce, vrei să pari şi mai subţire?

Uneori glumele dintre Mercan şi Mahomed ajungeau la aluzii care mă enervau. Din acest motiv aveam grijă să nu stau împreună cu ei în afara cinei; preferam să rămân singură sau să mă relaxez în hamam împreună cu Ahmed.

*

— Kosem, uită-te la mine!

Ahmed continua să ţipe, dar eu nu-mi mai puteam controla corpul. L-am lovit cu piciorul peste nas şi în câteva secunde faţa i s-a umplut de sânge. Când m-am lipit de buzele lui, el gemea.

— Te iubesc orice ar fi, iartă-mă, iubito.

Sângele care-i curgea din nas păta cearşafurile. în timp ce mirosul de paciuli ce cuprinsese odaia ne-a învăluit trupurile, am întrebat cu teamă:

— Şi eu pe tine, şi eu pe tine… Dar este suficient? Mi-e frică, mi-e frică…

Sângele lui s-a amestecat cu lacrimile mele. Trebuie să fi părut caraghioasă. M-am ridicat în picioare şi am mers în faţa oglinzii de argint. Sângerarea se oprise; râdea.

— Chiar eşti stângace!

Am început şi eu să râd în timp ce încercam să-mi şterg cu mâna sângele de pe faţă. Mi-am privit părul răvăşit, bretonul căzut pe frunte, buzele cărnoase şi ochii negri ca tăciunele. Poate că oamenii erau trecători, dar eleganţa şi rafinamentul erau permanente; dând muguri, deveneau şi mai frumoşi, cu fiecare zi ce se scurgea.

— Am facut-o cu bună ştiinţă.

Când mă îndreptam spre Ahmed, simţind cum îmi bate inima de emoţie ca prima oară, am zâmbit; poate că nu reuşeam să am un copil, dar eram în stare să conduc un imperiu… Poate că aş fi făcut câţiva paşi înapoi, de teamă. Dar aveam să mă întorc de fiecare dată.

Când Ahmed m-a prins de braţ şi m-a tras din nou în patul cald, lumina zilei invada camera. Feţele noastre erau scăldate în sânge. Mi-a desfăcut părul şi a privit cum mi se revărsau buclele peste umerii goi; se uita drept în ochii mei. Omul simţea cum odată cu o nouă zi putea începe totul de la capăt; dar odată cu lăsarea întunericului totul se schimba.

Oamenii, sentimentele…

— Eu cred în tine, a şoptit Ahmed, în timp ce mă apuca strâns de păr.

Ştiind că tronul îmi aparţine, am închis ochii; sigur aveam să nasc un băiat, ştiam asta. Viitorul era liniştit şi cristalin precum suprafaţa calmă a unui lac; nu era nevoie să aştept să se domolească furtuna.

*

Lumini ce se aprindeau şi se stingeau, o grădină, Mercan şi Mahomed ce alergau în spatele meu… Când m-am trezit, eram tot în camera mea din palatul din Uskudar; adierea ce se simţea în cameră facea suportabilă căldura sufocantă şi mă

ajuta să dorm mai bine. Cu toate astea eram neliniştită, visele complicate şi coşmarurile nu-mi dădeau pace. Când mă culcam, îmi beam ceaiul după ce amestecam în el din pasta preparată de Mahomed din angelică de pădure şi frunze de ceai. Mă zvârcoleam de durere în somn. Cu siropurile pe care le beam în mod regulat, imediat după menstruaţie, intenţionam să-mi cresc fertilitatea; dar n-a fost aşa.

*

De această dată, Hatice nu venise; însă Osman cu noile sale doici erau împreună cu noi. în timp ce treceam pe lângă copilul care creştea de unul singur, mă emoţionam simţind cum se trezesc în mine sentimente ciudate şi plângeam totodată pentru că nu puteam simţi în pântece zvâcnirea

unei noi vieţi. Mahomed ţinea doliu după Mercan, care rămăsese în Istanbul, dar încerca să nu arate.

— Ce crezi despre Osman?

De parcă aştepta întrebarea, mi-a răspuns pe un ton calm, fără să stea pe gânduri:

— E un copil ascultător. L-am văzut zilele trecute când se juca în curte, pe marginea bazinului. Este un copil extrem de liniştit, ba chiar ciudat de liniştit.

A tăcut. M-a privit aşteptând să vadă ce spun.

— Trebuie să existe o cale de a mă apropia de acest copil.

— Există o cale de a te apropia de orice copil; te apropii de mama copiilor care cresc cu mama, în cazul acesta…

— …cu doicile.

Cu zâmbetul ce-mi lumina întreaga faţă am pus punct discuţiei. înainte de a părăsi odaia l-am întrebat dacă mai avea pastă de angelică.

— Coşmarurile, nu-i aşa? Ştiu, oricum nu ajută la nimic, ce-o fi făcut şi Fatma aia…

De spaimă chipul i s-a schimonosit; şi-a dat seama că m-am simţit rănită.

— Desigur, există o soluţie, sultană, ştiu asta. Doar puţină răbdare, o să vă ajute să vă odihniţi mai bine, dar să aveţi tot timpul la îndemână şi angelină.

— Da, ştiu, îmi reglează ciclul menstrual.

*

— Optsprezece, nouăsprezece, douăzeci… Nu strâmba aşa din nas, cu douăzeci de akcele mergi şi găseşti atât un loc de dormit, cât şi o mână de grâu de mâncat. Hai, vino pe înserat, la aceeaşi oră.

Cu toate că Emine a părut că nu doreşte akcelele pe care câr- ciumăreasa ursuză i le-a pus în mână într-o doară, uşa i s-a închis în nas. Rămăsese iar pe străzi. Se obişnuise să bată

străzile noroioase din Pera; unii negustori care treceau pe acolo sau proprietarii de prăvălii, crezând că această fată frumoasă desculţă este o cerşetoare, încercau să-i dea ceva de pomană sau să o ducă pe la casele lor. Uneori Emine le accepta pe amândouă, de-a lungul unei zile se punea la masa sau în patul mai multor bărbaţi. Ceea ce făcea i se părea a fi legitim, ba chiar corect pentru a putea supravieţui.

I se strângea inima când îşi amintea că ne văzuse pe mine şi Mercan în trăsura de la palat cu câteva luni în urmă; în umbra durerii pe care nu o lăsa să se vadă îşi ducea la îndeplinire obligaţiile din pat şi de la masă. Din spital fugise cu ajutorul lui Bahar; nu înţelegea cum de s-a vindecat. După spusele doctorului trebuia să fi murit demult, dar trăia… învăţase să mintă, dar şi să se prefacă. Neîndemânatici, slabi, graşi, infirmi, bătrâni, tineri, femei, bărbaţi… Nu conta. Ştia cum să se comporte în patul oricui; într-o lumină obscură toate trupurile erau la fel. Atât actul sexual, cât şi trupurile îşi pierduseră orice

latură sentimentală sau romantică. în ochii ei, lumea devenise materială; credea că nu va mai putea plânge vreodată. Când i se întâmpla să mai adoarmă într-o baltă de noroi din vreo fundătură se confrunta cu fantomele trecutului şi se trezea plângând în hohote, dar nu putea să verse nici măcar o lacrimă.

— Te voi face bogată, îi spunea un negustor veneţian al cărui nume nici nu îl ştia.

Atingerea brizei călduţe ce se strecura în dormitor prin fereastră o satisfăcea pe Emine mult mai mult decât atingerile bărbatului. Pe de altă parte, se uita după bărcile luminate de torţe.

Nici măcar nu-l auzea pe bărbatul care-i vorbea cu voce răguşită:

— îmi vei fi soţie, te doresc…

După un timp vocea bărbatului se oprea, iar Emine se trezea într-un loc total necunoscut. Cu un alt bărbat sau femeie deasupra… Akcelele puse în palmă erau atât de reci, că-i ardeau pielea.

Acum stătea în apartamentul din Pera al unui negustor austriac. Bărbatul, care de când se stabilise în Istanbul folosea numele de Mehmed, trăia singur într-un apartament cu şase camere şi hamam. Fără îndoială că era un om destul de bogat. Emine îl urma curioasă pe acest străin care îi arăta casa ţinând-o de mână şi care nu era prea frumos. Era blond şi avea faţa roşie, obrajii bucălaţi şi ochii de un albastru-deschis. De câte ori vorbea, ochii inexpresivi i se măreau. Era unul dintre clienţii obişnuiţi ai tavernei şi în seara aceea ajunsese la el acasă.

— Peisajul este frumos, nu-i aşa?

Ţinându-se pe cât posibil departe de ea, Mehmed mângâia părul murdar al fetei.

— De la mine ce vrei? l-a întrebat Emine, încolăcindu-i gâtul cu braţele.

Comportamentul fetei l-a speriat pe bărbat; a privit uimită încercarea lui de a scăpa din braţele ei. în timp ce dorea să nu o rănească pe fată, el a fost cel rănit. Credea că este îndrăgostit.

Când s-a trezit în zorii zilei, Emine a găsit pe marginea patului hainele pregătite special pentru ea: un costum simplu format dintr-o pereche de şalvari şi un ilic. îmbrăcându-l direct pe pielea goală, s-a întors iar pe străzi, nici nu i-a păsat că cerul era luminat în nuanţe multicolore. Pentru ea toate culorile, toate mirosurile, toate sunetele erau de acum la fel; viaţa o chema pentru încă o zi. Păşea încercând să nu calce în noroi.

*

Mercan a vorbit privindu-l pe bărbatul blond de lângă ea:

— A trecut într- adevăr multă vreme.

în timp ce buzele vineţii îi tremurau, din pragul uşii încerca să vadă înăuntru. Râdea fără să-i pese de moaşele care umblau de colo până colo prin cameră. O femeie stătea întinsă pe divan fără să scoată niciun sunet şi trăgea de cearşaful plin de sânge. Muşcându-şi buzele, Mercan a continuat:

— Uitasem mirosul de aici, uitasem semnificaţia acestui loc, totul; de fapt tu…, a spus ea, încercând să chicotească forţat, ai crescut.

Continua să-l privească plină de uimire pe bărbat.

Mahomed îşi mişca nervos degetele. Sclipirea din ochii lui s-a stins când una dintre moaşe a anunţat că bebeluşul nu vine cu capul înainte. Pentru că-şi dorea să participe la sărbătoarea pe care proprietarul o pregătea pentru a doua zi; dându-şi seama însă de gravitatea situaţiei şi-a pironit privirea în tavanul crăpat.

— Pentru a o găsi pe fata aia, ai părăsit acest loc, dar ar fi trebuit s-o dai uitării.

Mercan a încercat să-l prindă pe eunuc de mână, Mahomed însă s-a tras un pas înapoi. Vocea femeii de dinăuntru

Sultana Kosem
379
încă nu se auzea. îngrijorarea de pe feţele moaşelor, care, de teamă să nu-i facă ceva greşit renumitei favorite a sultanului şi viitoarei sultane-mamă, nu reuşeau să-şi facă bine treaba, creştea treptat. Toate ferestrele erau larg deschise, briza ce abia adia dinspre strâmtoare ajunsese până în odaie. Cu toate astea, întârzierea acelui ţipăt mult aşteptat îi speria pe toţi.

*

— Serios, nu m-a durut, i-am mărturisit zâmbind lui Mercan.

Cât timp ea şi Mahomed stăteau unul lângă altul şi mâncau peşte, eu am încercat să mă întind cât mai comod. Când am ridicat paharul mi-a fost

imposibil să nu observ supărarea din ochii ei; faptul că în aceşti ultimi doi-trei ani nimeni nu se schimbase, facea ca omul să fie recompensat cu o nemurire mincinoasă, imperceptibilă.

în momentele în care eram cuprinsă de acest sentiment, mă uitam în oglindă şi îmi examinam cu atenţie ochii, apoi părul. Cu cât se înmulţeau firele albe din părul lui Mercan, mă cuprindea un sentiment ciudat că, în afară de mine, toţi îmbătrâneau şi mă uitam în jurul meu cu aceeaşi teamă de singurătate. Nici camera lui Mahomed nu se schimbase, doar cărţile din bibliotecă se înmulţiseră. Cărţile în franceză pe care nu reuşisem să le citesc se umpleau de praf în biblioteca lui. Şi ele erau condamnaţii amintirilor date uitării.

Pe măsură ce mi-i aminteam pe cei din trecut, mă gândeam la sultana Safiye şi la siluetele triste întâlnite la ieşirea din Vechiul Palat. Când scrutam odaia cu privirea, aşteptând să mă întâlnescu cu una dintre ele, dându-mi seama că sunt doar cu Ahmed lângă mine, m-am cufundat într-un somn patetic şi tulburător.

— De acum ai un fiu. Nu crezi că a venit timpul să-ţi sărbătoreşti succesul?

380

ASLÎ EKE

*

Mahomed privea cu teamă la tabloul din interior, în timp ce stăpâna stătea întinsă pe jumătate leşinată, tăcută şi delira enumerând nume din trecut. O asculta pe moaşa care-i spunea că nu ar fi corect să intre în încăpere, dar ceea ce îi frământa de fapt mintea era problema legată de Mercan. Deşi nu ştia de unde apăruse, faptul că venise doar pentru mine îl rodea; sprijin indu-şi capul pe perete a început să vorbească:

— Ai găsit-o?

Mercan a dat din cap de parcă ar fi întrebat „Pe cine?”; şi ea se străduia să nu întâlnească

privirea lui Mahomed.

— Am găsit-o, a îngăimat ea după o lungă tăcere.

înfruntarea adevărului nu-i mai putea produce atâta durere. în ultimii ani, trupul ei devenise rezistent la toate tipurile de durere. După ce i-a analizat veşmintele lui Mahomed, şi-a plecat capul, ruşinându-se de propria ţinută. Nu voia să vorbească mai mult, propria poveste, povestea lui Emine o va păstra doar pentru sine.

„Dacă sultana Kosem mi-ar da şi mie un jurnal aşa cum i-a dat lui Emine, eu aş părăsi această lume înainte să-l umplu", gândea ea, „pentru că, dacă toată viaţa ta nu ai fost bun de nimic, atunci ceea ce laşi în urmă nu face două parale. Şi la urmă, semnătura unei vieţi irosite precum un bocet neplăcut şi dispreţuitor."

Ultimii ani şi-i petrecuse căutând-o pe Emine, om cu om, stradă cu stradă, tavernă cu tavernă. Simţind cum i se înroşeşte faţa, s-a forţat să îl privească pe Mahomed în ochi; părul ei creţ şi negru devenise plumburiu. Când peste ochi i s-a aşternut o ceaţă densă, a încercat să se sprijine de Mahomed.

— Eu, eu…, a încercat ea să vorbească. Am omorât pe cineva, pe fetiţa aia pe care o căutam…

*

Emine se săturase atât de tare de viaţa pe care o ducea în apartamentul austriacului Mehmed, încât pentru a se distra ajunsese în patul altora. Nu mai era atât de ieftină ca în trecut; îmbrăcată în veşminte de mătase, simţea o mare plăcere să fie dorită în timp ce era fugărită prin dormitoarele luxoase. I se părea că viaţa este un mare triunghi amoros, care oscilează între trecut, prezent şi viitor. Ea era prezentul; în timp ce trăia dragostea cu viitorul îl făcea pe trecut să-şi piardă vremea.

însă acum prin toate colţurile în care se întorcea, trecutul începuse să o urmărească. Din spatele fiecărei perdele pe care o trăgea apărea el, o striga.

Auzind uneori vocea lui Mecan, alteori pe a lui Cemal, uita unde se afla; se trezea din nou într-un colţ din curtea vreunei moschei sau într-un cotlon din străzile noroioase ale cartierului Galata. Se oferea oamenilor fără să ştie cum a venit şi încotro se duce.

Din cauza bolii căreia îi supravieţuise, a vieţii mizere pe care o ducea sau a trecutului de care fugea întruna, Emine se credea nemuritoare şi din acest motiv încerca să se sinucidă, să se distrugă. Când i-a dat colierul cu diamante pe care-l purta la gât, Mehmed i-a interzis să mai danseze prin taverne.

— Să nu te văd că intri cu colierul ăsta în taverna lui Ester.

El o săruta cu dragoste şi satisfacţie, iar Emine, în braţele bărbatului, îşi amintea cum se iubea cu Cemal pe care îl pierduse cu mulţi ani în urmă prin visele ei. Faţă de ea, Mehmed era la fel de galant ca şi Cemal; pe măsură ce se întâlnea cu propriul său trecut îşi pierdea controlul, se îmbăta. Pe cât de dureroasă era apropierea de final, pe atât de înspăimântătoare pornirea spre eternitate.

îşi putea reveni abia când dansa prin vreo tavernă cu fusta lungă până la pământ. în timp ce dansa pe jumătate dezbrăcată,

382

ASLÎ EKE

în acompaniament de saz[1], spera că într-o bună zi va reuşi să-şi găsească liniştea în sunetele scoase de curea, de mărgelele din păr şi de chimval; pe măsură ce trecea din braţele unui bărbat în ale altuia, se credea din ce în ce mai preţioasă în lumea sa. în acel moment, expresia stupidă de pe faţa ei căpăta un sens, tânăra care iubea să fie dorită prindea viaţă. îi plăcea să bată la uşa lui Mehmed în lumina lunii, dansând şi împroşcând cu

noroi; când bărbatul îi deschidea uşa, plângea. Când se arunca la gâtul lui Mehmed trăgea în piept mirosul căruia îi ducea dorul, din cauza regretelor nu putea dormi nopţile. Pentru că era sigură că va face la fel în ziua următoare.

Nu voia nici să se trezească, nici să doarmă…

Lui Mercan nu i-a fost deloc greu să o găsească; pentru că unul din motivele lui Emine pentru a putea trăi era existenţa lui Mercan. Ducea dorul haremului în care fusese închisă cu ani în urmă, şi al mirosului de iasomie atât de familiar; într-un moment de nostalgie când şi-a mirosit părul singurul miros pe care l-a simţit a fost al păcatului. în astfel de momente, îşi dorea să fi murit de ciumă. într-o astfel de zi s-au întâlnit Mercan şi Emine; fără să-şi spună niciun cuvânt, au mers pe străzi sub vălurile lor. Chiar dacă la un moment dat Emine a încercat să-i vorbească despre Mehmed, Mercan a redus-o la tăcere.

— Ştiu totul, dacă nu ştiam, nu aş fi venit să te caut.

Emine uitase până şi cum să vorbească cu femeia de lângă ea; a făcut o mişcare pentru a-i atinge braţul. Mercan nici nu a observat ochii înlăcrimaţi ai fetei; Emine a vrut să atingă cu mâna primele lacrimi pe care le vărsa după atâţia ani, dar i-a fost teamă, nu a putut.

Piaţa era zgomotoasă, agitată; monedele de diferite culori şi forme, care erau date din mână în mână, limbile vorbite atât de

‘ Instrument oriental cu coarde (n.red.).

diferite, multitudinea de culori le-au influenţat şi pe cele două femei. Din perioada în care trăise pe străzi, Emine era obişnuită cu o astfel de debandadă şi era convinsă că oamenii atât de diferiţi din lumea-ntreagă erau de fapt la fel. Se gândea mereu la asta în timp ce cutreiera pe străzile unde se împleteau diverse arome. Mercan

îşi continua drumul fără să o privească pe Emine, dar de fapt cea care o conducea era tot Emine. Ascultase poveştile tuturor despre fată. Ştia totul. Pe măsura ce durerea din stomac creştea, îşi dădea seama că găsise liniştea pe care şi-o dorise.

Ajunseseră în faţa unui conac părăsit, chiparoşii ce se înălţau în grădina lui umbreau întreaga stradă. Fără nicio ezitare, Emine şi-a dat jos vălul. Pe veranda conacului erau înşirate vaze de ceramică albastre sparte, iar cioburile lor erau împrăştiate peste tot. Şi geamurile conacului erau sparte, iar perdelele de culoarea vişinei erau mâncate de molii din loc în loc.

Emine nu-şi putea lua ochii de la casă.

— Deci ştiai, cu toate astea ai aşteptat atât pentru a mă găsi… Nu ştiai că şi eu am aşteptat mereu acest moment; cum am suferit ani de zile pentru că am reuşit să învingmoartea? Dar nu ţi-a păsat, pentru că lângă Kosem viaţa ta de huzur…

Mercan a apucat furioasă braţul fetei şi, în timp ce bovin- dourile din lemn ale conacului scârţâiau, mâinile ei tremurau şi buzele i se învineţeau.

— Din cauza ta am fost foarte îngrijorată. Când te-am văzut în taverna aia… Nu ţi-a mai rămas pic de onoare…

— Cui îi pasă de onoare, eu am vrut doar să trăiesc, dar voi nu mi-aţi dat voie. M-aţi forţat să fac asta.

— Te-am forţat?

Mercan a lăsat braţul fetei şi privind-o a observat cât de frumoasă se făcuse. Ochii căprui-închis şi linia oblică a machiajului

384

ASLI EKE

străluceau din cauza lacrimilor. Tenul măsliniu devenise atât de frumos. Aluniţa aflată deasupra spâncenei stângi dispăruse sub murdăria de pe chipul său, iar genele i se împuţinaseră de la folosirea peste măsură a kohl-ului. Apucând-o de

braţ, Mercan a băgat-o pe Emine în curtea conacului părăsit; lalelele sângerii, crescute chiar la rădăcina chiparoşilor, parcă încercau să le spună amândurora că venise sfârşitul. închizându-şi ochii a îmbrăţişat-o pe Mercan şi, pe când se prăbuşea la umbra chiparosului cu acea durere sfâşietoare ce i se implântase în pântece, râdea şi plângea deopotrivă.

Când s-a ghemuit lângă Emine plângând în hohote, Mercan a găsit-o pe fetiţa aceea care cu ani în urmă se speriase de ea în camera ei. Emine simţea cum i se scurge pe picioare sângele cald, era fericită cum nu mai fusese de ani de zile. îşi închipuia ce i-ar fi putut spune Mercan.

— Simţeam că Cemal a murit; singurul meu sprijin care m-a susţinut cândva a dispărut… Faţa i se albise de tot, dar Emine continua să zâmbească, nu-i păsa de durerea pe care o simţea. Oricum se obişnuise cu durerea simţită de-a lungul atâtor ani. Ar mai fi putut rezista câteva minute.

*

Odată cu strigătul ce s-a înălţat din interior, Mahomed s-a căţărat pe zid.

— Trebuie să fie un băiat, a mormăit el, dacă nu totul se va duce pe apa sâmbetei.

S-a înfiorat când a observat că Mercan s-a îngălbenit şi mai tare şi că repetă, iar şi iar, aceeaşi frază:

— Eu am omorât pe cineva, am omorât-o pe Emine…

*

Părul îmi era strâns într-un coc lejer la ceafa cu agrafa turcoaz, primită în dar de la Ahmed. Cei care au observat că

Sultana Kosem

385

bebeluşul cu părul negru pe care-l ţineam în braţe semăna perfect cu mine se opreau o clipă pentru că nu ştiau ce să facă după care inspirau adânc şi începeau să vorbească.

— Leit sultanul nostru, ce băiat sănătos. Să nu-i fie de deochi!

Zâmbetul care îmi lumina faţa îi deranja cumplit pe unii care îmi repetau că fiul meu se afla pe undeva la urmă în ordinea succesiunii la tron; „Femeia asta trebuie să ştie ea ceva”, gândeau ei.

Pata de sânge pe care Emine o lăsa pe jos se mărea din ce în ce mai mult; Mercan, aplecându-se cu teamă peste trupul fetei, a început să plângă.

— Ce-am făcut, ce-am făcut! striga ea. Ajutaţi-mă, ajutaţi-mă!

De teamă, Mercan şi-a pierdut cunoştinţa; Emine i-a pus cu greu mâna pe obraz.

— Ştii că nu te va auzi nimeni…

După o tuse sacadată, a continuat, dând uşor din cap:

— …mai ales atunci când ai cea mai mare nevoie.

Emine şi-a dat seama că poate distinge mult mai bine mirosurile, culorile. Mercan încerca să înghesuie în mâna însângerată a fetei colierul de coral pe care şi-l smulsese de la gât.

Emine nu a reuşit să dea un înţeles vântului iscat brusc în jurul său, se mişca neliniştită, cu o teamă specifică celor ce sunt pe cale să moară. Mai întâi i-au amorţit picioarele; din cauza frigului ce o cuprindea i s-a pus un nod în gât şi, în timp ce se lupta cu asta, de pe buzele învineţite i s-au revărsat câteva cuvinte nedesluşite.

— E frumos să trăieşti…

Mercan a închis ochii tinerei. Când părăsea conacul, nu s-a întors nici măcar o dată pentru a se uita în urmă. Voia să se

îndepărteze, să plece foarte departe. Până şi mirosul noroiului ce i se lipea de poale i se părea mai plăcut, însă ea mirosea a furie până în măduva oaselor. Zâmbetul de pe faţa lui Emine nu dispăruse nici măcar atunci când se preda luminii

albe orbitoare. Dimpotrivă, poate era pentru prima şi ultima dată când se bucura cu adevărat de viaţă. Când a privit pentru a-i vedea pe cei pe care îi lăsa în urmă… A văzut o iubită cu inima frântă; se vedea pe sine. A zâmbit nedesluşit:

— Soarta…

*

Soarele care răsărea după fiecare noapte întunecată ne încălzea pe toţi şi promitea să ne rezolve problemele. Priveam cum urmele transparente ale fantomelor cu care ne luptam toată noaptea se şterg şi dispar odată cu sărutările luminii. Când străbăteam coridoarele haremului unde se amestecau toate mirosurile, ne plimbam mâinile pe pereţii ceţoşi, dar albi cândva; încercam să luăm urma conducătorilor ce se perindaseră în timp.

Cel puţin eu aşa făceam. Concubinele, care se apropiau cu teamă de mine, mergând în grup, şi care încercau din răsputeri să o îndrepte pe Hatice, ce stătea încovoiată în spatele lor, vorbeau într-un singur glas. De fapt, una dintre fetele cu mâinile împodobite cu motive de henna, cu bijuterii din aur şi argint atârnate pe frunte şi cu părul împodobit cu trandafiri şi perle eram eu; multele întâmplări trăite nu mă schimbaseră deloc. Doar că acum erau doi oameni înţelepţi care mă urmăreau tăcuţi din urmă.

Povestea fiecăruia dintre noi era la fel de complexă pe cât era povestea fiecărui obiect de porţelan, dar, în acelaşi timp, era şi foarte semnificativă. Osman îşi ţinea doica de mână şi alerga cântând şi, asemenea sultanului Suleyman, încerca să ne asemene cu firicelele de nisip; de altfel în toate cântecele care

se auzeau era vorba despre viaţă şi nimic mai mult. Deserturi mâncate cu poftă, arome în care să te pierzi…

în timp ce toţi căutau frumosul, ceea ce era descoperit erau mici secrete.

*

în colivia de aur erau, acum, trei suverani, care urmăreau şedinţa Divanului. Membrii Divanului au fost deranjaţi de unduirea perdelei. De acum încolo erau obligaţi să se plece în faţa a trei persoane. Când l-am văzut pe Suleyman Aga cum trece mândru prin faţa lui Derviş Paşa, mi-am amintit de orele petrecute în compania Riiveydei. Iată că noi, femeile închise în spatele gratiilor de aur, ne câştigaserăm libertatea, cu sentimentele şi gândurile noastre.

în timp ce mângâiam părul negru, exact ca al meu, al fiului meu care se mişca neliniştit în braţele mele, citeam în sclipirea ochilor lui răspunsurile la toate întrebările. Ahmed m-a atins uşor pe braţ, nu-şi putea lua ochii de la locul unde se afla Divanul din care se ridica tot zgomotul de afară. Cu mâinile tre- murându-i de emoţie m-a întrebat de parcă mă ruga:

— Ce nume îi vom pune, Kosem?

Cu un zâmbet amar, am mai mişcat puţin perdeaua. Membrii Divanului au tresărit din nou; da, ştiau şi ei.

— Se va numi Murad..., am şoptit eu.

Cu starea de linişte ce îmi mângâia buzele am zâmbit:

— Sultanul Murad.

Postfaţă

Kosem, sultana regentă

Cunoscută în istoria Imperiului Otoman sub numele de Sultanatul femeilor sau Sultanatul haremului (Kadinlar saltanati sau Harem saltanati), epoca dintre secolele XVI-XVII, care se întinde pe o perioadă de mai bine de 130 de ani, s-a caracterizat prin ascendentul deosebit al femeilor din haremul imperial asupra sultanilor timpului, fie în perioada minoratului lor, fie în timpul domniei acestora. Influenţa acestor cadâne s-a manifestat

atât asupra aspectelor politicii interne, cât şi asupra unor momente importante ale relaţiilor externe ale Porţii. Deşi autoritatea acestor femei asupra stăpânilor Imperiului Semilunii a avut acelaşi nivel sau chiar mai mare decât acela al predecesoarei lor Roxelana (Hiirrem), totuşi numele lor nu a rămas atât de bine întipărit în istorie. Explicaţia? înrâurirea lor s-a exercitat asupra unor sultani slabi care nu au avut prestigiul înaintaşului lor Soliman Magnificul, îndeobşte recunoscut drept ultimul mare padişah din istoria Imperiului Otoman.

Zgârcită în informaţii asupra vieţii sale, istoria o va consemna pe eroina noastră cu supranumele de Kosem (Conducătoarea, Călăuza sau Independenta), atribuit de sultanul Ahmed I (1603-1617) şi Mâhpeyker (Rază de lună), nume dat de harem. Acesta din urmă i-a fost atribuit deoarece avea o piele deosebit de fină. Cu toate că nu a avut şi nu are în lume notorietatea

legendarei Roxelana (Hiirrem), Kosem a fost, fără îndoială, conform opiniei majorităţii specialiştilor epocii, cea mai puternică dintre sultanele otomane. De origine greacă, născută, probabil, în insula Tinis din Ciclade ca fiică a unui preot grec, Anastasia (1589/1590-1651) va intra în haremul sultanului Ahmed, fiind răpită de guvernatorul Bosniei. Atras de farmecul ei, sultanul o va numi Haseki Sultan în 1605, deşi era a doua, ba chiar a treia concubină. Fiindu-i singura parteneră din dormitor, Kosem îi va dărui cu siguranţă sultanului 4 fii şi 3 fiice, doi dintre băieţi ocupând tronul lui Osman sub numele de Murad la IV-lea (1623-1640) şi Ibrahim I (1640-1648). Respectată ca şi înaintaşa sa, soţia lui Soliman Magnificul, Kosem se va bucura de întreaga încredere a stăpânului şi soţului său Ahmed I, în condiţiile în care sultana, spunea un izvor al timpului, „era consultată în multe probleme", consecinţă a calităţii de „favorită

a sultanului, care o doreşte mereu să-i fie alături", întâiul sfetnic al sultanului, „ea putea să facă orice dorea cu sultanul a cărui inimă îi aparţinea întru totul, încât acesta nu-i poate refuza nimic". Mereu în minte cu suspiciunile sultanului care era circumspect faţă de puterile crescânde ale femeilor, şi drept urmare îşi exilase bunica, pe Safyie Sultan şi se pare, fapt reprobabil, îşi înlăturase fizic mama, pe Handan Sultan, noua favorită i se adresa sultanului „cu multă înţelepciune… în problemele importante ale statului".

Dar puterea lui Kosem nu a fost în calitate de Haseki Sultan, ci ca Valide Sultan (sultana-mamă), rol pe care îl va deţine timp de 28 de ani în timpul fiilor ei, mai sus precizaţi, şi a nepotului său, viitorul Mehmed al IV-lea (1648-1687).

Cu siguranţă Kosem a influenţat şi sistemul de succesiune la conducere a statului, fapt care nu a putut trece neobservat de contemporani. într-o informare din 1612, diplomatul veneţian Simon Contarini raporta către Ţara Lagunelor despre situaţia

Postfaţă

391

succesiunii la tronul otoman, menţionând rolul lui Kosem pe care o asemăna unei regine şi despre planurile pe care le ţesea pentru ca fiul ei să fie următorul sultan. Intrată în competiţie cu Mahfiruz (Lună, Peruzea) Hatice Sultan (1590-1620), prima dintre favoritele lui Ahmed, şi mama viitorului sultan Osman al II-lea (1618-1622), Kosem dorea, ca la moartea sultanului Ahmed, să fie pus pe tron fratele acestuia Mustafa, pe care sultanul acceptase să-l lase în viaţă. Izolat însă într-o cameră-închisoare, cu teama că ar putea fi oricând strangulat, Mustafa îşi pierduse minţile. Prin urmare, Kosem dorea ca acesta că preia tronul putând astfel să-l manipuleze, pentru ca, la momentul oportun să-l înlocuiască cu fiul ei

Murad. De aceea, încă din timpul ultimelor luni ale vieţii soţului ei, Kosem a împărţit mari sume de bani reuşind ca, după dispariţia sultanului Ahmed I, fratele său Mustafa să domnească pentru câ teva luni. Fiind contrar legilor otomane care spuneau că cei cu dizabilităţi nu puteau domni, Mustafaa fost detronat şi închis din nou. Tronul i-a revenit lui Osman al II-lea, numit şi Osman cel Tânăr, deoarece la suirea pe tron avea numai 14 ani. Dornic de reforme, dar şi lipsit de experienţă şi energia necesară, Osman avea să fie asasinat la numai 17 ani şi jumătate, în mai 1622. Şi din nou Mustafa I obţinea tronul pentru mai mult de un an, fiind ulterior înlocuit cu Murad al IV-lea (1623-1640) şi el în vârstă de numai 11 ani. Şi astfel, cel care avea să fie supranumit şi Cuceritorul Bagdadului, fiul lui Kosem, ocupa cea mai înaltă poziţie în imperiu. în prima perioadă, Valide Sultana Kosem va fi regent, conducând cu autoritate treburile imperiului. Chiar şi după aceea, în timpul domniei colericului şi violentului ei fiu, activitatea imperiului va fi coordonată, o bună parte de timp, de către mama sa. Chiar dacă nu participa direct la afacerile statului, Kosem asista, după o perdea, la treburile Divanului. Moartea lui Murad provocată de gută, de altfel

ereditară în familia sa, potenţată şi de consumul de alcool, l-a determinat pe sultan ca pe patul de moarte să ordone uciderea fratelui său bun, Ibrahim, ultimul reprezentant al dinastiei lui Osman. Cea care s-a împotrivit a fost tot mama lor, comună, Kosem, care îl va opri pe călău să-şi ducă la îndeplinire sarcina.

Şi astfel, un nou fiu al lui Kosem, Ibrahim I (1640-1648), supranumit şi Nebunul, care obţinuse acest supranume ca urmare a deselor accese de instabilitate nervoasă, devenea noul sultan. Fiind singurul cruţat de fratele său, sultanul Murad al IV-

lea, tot timpul Ibrahim a trăit în nesiguranţă. Mai grav este că, în timpul domniei lui, instabilitatea sa psihică a evoluat, sultanul luând unele decizii sub influenţa deselor accese de nebunie. Ca urmare, în 1645, puţin a lipsit ca toţi creştinii din imperiu să fie ucişi, în urma atacului unor piraţi maltezi asupra unei nave care transporta pelerini la Mecca. Numai intervenţia expresă a slujbaşilor săi şi energia mamei sale, Kosem, a făcut ca ordinul să nu fie pus în aplicare. înlăturat în urma unei răscoale a ienicerilor (1648), Ibrahim va fi închis la Topkapî, cu acordul lui Valide Sultan, şi ulterior ucis. Fiul său, Mehmed, în vârstă de 7 ani, devenea sultan, sub numele de Mehmed al IV-lea (1648-1687).

Şi astfel, sultana Kosem (care condusese ca Valide Sultan în timpul celor doi fii ai săi, Murad al IV-lea (1623-1640) şi Ibrahim I (1640-1648) devenea pentru scurt timp regentă şi în timpul nepotului său Mehmed al IV-lea. Regenţa ei şi în timpul nepotului a creat tensiuni şi nemulţumiri ale apropiaţilor micului sultan, ca urmare a controlului discreţionar al bătrânei Valide Sultan asupra afacerilor din stat. A ştiut cu dibăcie şi pricepere însă să-şi înlăture rând pe rând potenţialii rivali din harem şi de la curtea sultanului. Doar înlăturarea fizică o putea face să renunţe la amestecul în afacerile imperiului, în consecinţă, mama lui Mehmed al IV-lea, Hatice Turhan

Postfaţă

393

(1628-1683), o fostă sclavă, dăruită de Kosem lui Ibrahim, şi care dorea să joace rolul care îi era hărăzit, acela de Valide Sultan, va interveni. Cum nici impulsiva Kosem nu dorea să renunţe la putere, declaraţia ei de forţă declanşa războiul între cele două femei. în faţa necooperării nurorii sale, Kosem hotărî ca un alt nepot să devină sultan, pentru ca ea să poată să deţină, pentru încă un timp, puterea în harem şi în stat. Aflând de planul

lui Kosem, Hatice Turhan va pune la cale înlăturarea bătrânei intrigante, care va fi găsită, peste trei zile, strangulată. Va fi înmormântată lângă soţul ei Ahmed I, la mausoleul acestuia de lângă Moscheea Albastră. Renumită pentru actele sale de caritate, la moartea ei locuitorii capitalei imperiului vor ţine doliu timp de trei zile.

De aceea posteritatea necruţătoare o va blama pe Kosem pentru dorinţa ei nestăvilită de a deţine puterea totală în stat, la fel ca şi Hiirrem la vremea sa, deşi această aspiraţie contravenea suveranităţii sultanului şi prejudicia autoritatea dinas tiei otomane.

Poate că mai mult decât pentru activitatea politică şi afacerile de culise, Kosem a rămas în memoria turcilor pentru activitatea ei caritabilă. în acest sens, sultana ajuta, fără deosebire, orfanele şi le oferea o locuinţă, o dotă şi mobilă, lucruri fără de care acestea nu s-ar fi putut căsători. De o situaţie asemănătoare se bucurau şi sclavele din harem, cărora Kosem le aranja căsătorii cu foşti angajaţi ai palatului, care primeau toate cele necesare unei vieţi noi. A construit, ca şi înaintaşele sale, o moschee, un han, a asigurat apa pentru pelerini, a împărţit haine şi încălţăminte pentru cei săraci, a trimis exemplare al Coranului în zonele de rugăciune din oraşele sfinte Mecca, Medina şi Ierusalim. Atunci când a fost cazul, a contribuit la finanţarea proviziilor pentru lunile sfinte şi a ajutat la eliberarea celor închişi pentru datorii, dar şi altor condamnaţi (în

afara celor acuzaţi de crimă). De sărbători, toţi cei din serviciul ei primeau cadouri substanţiale. Toate acestea erau posibile datorită unei averi fabuloase. Kosem deţinea un ţinut cu un port (Iskenderum), cinci domenii şi alte posesiuni care toate îi aduceau, în 1648, un venit mai mare decât al

oricărei Valide Sultan de dinaintea ei: aproximativ 24 de milioane de aspri pe an.

Pentru toate acestea, Kosem, sultana a cărei viaţă am creio- nat-o în paginile de mai sus, dar pentru care istoria nu a fost darnică în amănunte, a rămas în istoria turcilor cu trei denumiri diferite, fiecare caracterizând un aspect din viaţa ei: Mamă minunată, Mamă ucigaşă şi Mamă martiră.

Prof. dr. Doru Dumitrescu

Cuprins

Prefaţă de Irina-Margareta Nistor 5
Sultana Kosem 9
Postfaţă de Doru Dumitrescu 389

Corint
ISTORIE

jg£; •. ‘Titlu	Autor	Preţ(
Abandonaţii. Destinele unor tineri americani !n Rusia lui Stalin	Tim Tzouliadis	39,90
Adolf Hitler. 0 viaţă în imagini	Marla J. Martinez Rubio	39,90
Antoniu şi Cleopatra. Adevărul din spatele celei mai frumoase poveşti de dragoste din lumea antică	Diana Preston	37,50
Atlas istoric Duby. Toată		44,90

istoria lumii în 300 de hărţi		
Attila Hunul. Teroarea barbară şi prăbuşirea Imperiului Roman	Christopher Keliy	34,90
Balcanii. 0 istorie despre diversitate şi armonie	Andrew Baruch Wachtel	27,50
Călăul lui Hitler. Viaţa lui Heydrich	Robert Gerwarth	39,90
CIA şi asasinarea celor doi Kennedy	Patrick Nolan	34,90
Conversaţii cu Stalin	Milovan Djilas	19,90
Copilărie regală (album)	Filip-Lucian lorga, Arhivele Naţionale ale României	39,90
Cu Hitler până la sfârşit. Memoriile ordonanţei lui Hitler	Heinz Linge	29,99
De la SSI la SIE	Florian Banu	39,90
Destin în bătaia vântului. Jurnal	Evghenia Ghinzburg	34,90

Dezastrul de la Cemobîl	Svetlana Aleksievici	33,62
Dragoste şi revoluţie	Florin Jurcanu Enis Tulga	27,50
Drumul din Kolîma. Călătorie pe urmele Gulagului	Nicolas Werth	24,90
Duduia. Scrisori din exil ale Elenei Lupescu	Diana Mandache	34,90
Ecaterina cea Mare	Henri Troyat	34,90
Edit von Coler. Agentă nazistă la Bucureşti	Jacques Picard	10,00
Ekaterinburg. Ultimele zile ale Romanovilor	Helen Rappaport	34,90
Eliminarea Povestea unui supravieţuitor din infernul khmerilor roşii	Rithy Panh, Christophe Bataille	24,90
Evadare din lagărul 14. Incredibila odisee a unui om	Blaine Harden	27,50

din Coreea de Nord până în lumea liberă			
Evita. Viaţa secretă a Evei Peron	Nicholas Fraser, Marysa Navarro	29,90	
Grace de Monaco. Povestea unei prinţese	Jean des Cars	24,90	Pi
Harem. Lumea din spatele vălului	Alev Lytle Croutier	34,90	
Hitler aşa cum l-am cunoscut	Heinrich Hoffmann	24,90	
Hollywood la Phenian	Paul Fischer	37,50	
ISIS. Armata jihadului	Michael Weiss, Hassan Hassan	29,90	
ISIS. Califatul terorii	Loretta Nepoleoni	24,90	
ISIS. Jocul morţii	Mark Bourne	29,90	
ISIS. Negustorii de oameni	Loretta Napoleoni	29,90	
Islamism. Planul secret de creare a califatului	Glenn Beck	29,90	

Titlu	Autor	Preţ

Islamiştii. Cum ne văd ei pe noi	Anne Nivat	24,90
Ivan cel Groaznic	Henri Troyat	24,90
în buncăr cu Hitler. Ultimele zile ale celui de-al Treilea Reich	Joachim Fest	22,50
în căutarea victimelor comunismului	Guido Barella	19,90
în inima mării	Nathaniel Philbrick	29,90
în slujba Kremlinului. Spioni care au schimbat cursul istoriei	Vladimir Fedorovski	27,50
întâi l-au omorât pe tata. Povestea unei fetiţe din Cambodgia	Loung Ung	29,99
întoarcerea acasă. Povestea adevărată a unui drum anevoios spre libertate	Slavomir Rawicz	29,99
Jacqueline Bouvier Kennedy Onassis	Barbara Learning	34,90
Jurnalul de la Guantânamo	Mohamedou Ould Slahi, editat de Larry Siems	34,90
Jurnalul marii ducese Olga Romanova. Martor regal al Revoluţiei Ruse	Helen Azar	27,50
Kamikaze. Povestea unui pilot japonez din	Yasuo Kuwahara,	29,90

Escadrilele Sinucigaşe	Gordon T. Allred	
Leii din Kandahar. 0 poveste de război despre	Rusty Bradley,	32,50
forţele speciale	Kevin Maurer	
Leningrad. Tragedia unui oraş sub asediu, 1914-1918	Anna Reid	37,50
Mafia arabă în România	Marius Oprea	34,90
Masacrul din Darfur	Mukesh Kapila	34,90
Mărturie din iad	Immaculee llibagiza, Steve Erwin	34,90
Mehmed al ll-lea, cuceritorul Constantinopolului	John Freely	34,90
Mica enciclopedie a Marelui Război (1914-1918)	Doru Dumitrescu, Mihai Manea, Mirela Popescu	24.90
Moscova, 1941. Sfârşitul blitzkrieg-ului	Rodric Braithwaite	39,90
Nazismul. 0 istorie ilustrată	Paul Roland	34,90
Niciun pericol. Povestea adevărată a unui soldat	Robert Baer	19,90
care a luptat în războiul CIA împotriva comunismului		
Noul ţar	Steven Lee Myers	39,90
0 lume secretă. Mari spioane din secolul al XX-lea	Vladimir Fedorovski	24,90
0 viaţă în Gulag	Dmitri Vitkovski	22,50

Petru cel Mare	Henri Troyat	34,90
Putin. Biografia interzisă	Stanislav Belkovski	29,90
Război	Sebastian Junger	29,90
Războiul redescoperit 1914-1918	Stephane Audoin-Rouzeau, Annette Becker	29,90

Uf ■ ■ Titlu	Autor	Preţ
Războiul unei familii 1914-2014	Stephane Audoin-Rouzeau	19,90
Regele Carol al României. Povestea unei vieţi	Mite Kremnitz	19,90
Regina Deşertului. 0 femeie în Arabia	Gertrude Bell, Georgina Howell	34,90
Regina Elisabeta a ll-a	Andrew Marr	34,90
Regina Victoria	Matthew Dennison	24,90
Retragerea lui Napoleon din Rusia. Memoriile maiorului Vionnet	Louis Joseph Vionnet	29,90
Rudolf de Habsburg	Christine Mondon	24,90
Rusia explodează. Planul secret pentru resuscitarea KGB-ului	luri Felştinski, Aleksandr Litvinenko	34,90
Saga dinastiei Romanov	Jean des Cars	34,90
Saga reginelor	Jean des Cars	34,90
Secretele morţii lui Mussolini. Adevărul despre	Luciano Garibaldi	29,90

controversata execuţie!		
Singur în Damasc. Viaţa şi moartea spionului israelian Eli Cohen	Samuel Segev	34,90
Siria. De ce s-a înşelat Occidentul	Frederic Pichon	24,90
Statul în secolul XXI. Modelul chinez	Dan Tomozei	34,90
Şef în Gulag. Amintirile unui ofiţer sovietic	Feodor Mociulski, Deborah Kaple	29,90
Sfârşitul. Rezistenţa sfidătoare şi înfrângerea Germaniei lui Hitler, 1944-1945	Ian Kershaw	39,90
Sissi, împărăteasa Austriei	Jean des Cars	33,62
Sissi. Biografia împărătesei Elisabeta de Austro-Ungaria	Angeles Caso	38,44
Spionul lui Stalin. Richard Sorge şi reţeaua de spionaj din Tokio	Robert Whymant	39,90
Stalingrad. Cum a triumfat Armata Roşie	Michael K. Jones	29,90
Stalingradul de pe Yangtze. Bătălia pentru Shanghai -1937	Peter Harmsen	37,50
Stalinismul de fiecare zi. Viaţa cotidiană în Rusia sovietică a anilor 1930	Sheila Fitzpatrick	34,90
Suleyman Magnificul şi sultana Hurrem	Ertian Afyoncu	24,90
Supravieţuitorii. Monarhia la începutul secolului XXI	Peter Conradi	39,90
Timur Lenk	Arnaud Blin	27,50

Turcia şi fantoma armeană	Laure Marchand şi Guillaume Perrier	24,90
URSS în Afganistan (1979-1989)	Rodric Braithwaite	39,90

în curând:
Turcia lui Erdogan de Ahmet Insei Putinofobia de Giulietto Chiesa